

RAIFFEISEN BANK SA

SITUAȚII FINANCIARE CONSOLIDATE ȘI SEPARATE

Întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de
Raportare Financiară adoptate de Uniunea Europeană

31 DECEMBRIE 2018

Cuprins

Declarația privind responsabilitatea pentru întocmirea situațiilor financiare consolidate și separate

Raportul auditorului independent

Situația consolidată și separată a rezultatului global	1
Situația consolidată și separată a poziției financiare	2
Situația consolidată și separată a modificărilor capitalurilor proprii	3
Situația consolidată și separată a fluxurilor de trezorerie	4 – 5
Note la situațiile financiare consolidate și separate	6 – 153

În conformitate cu articolul 10, aliniatul 1 din Legea contabilității Nr. 82/1991 republicată, răspunderea pentru organizarea și conducerea contabilității revine administratorului, ordonatorului de credite sau altei persoane care are obligația gestionării unității respective.

În calitate de președinte al Raiffeisen Bank S.A.- societate-mamă, conform articolului 31 din Legea Contabilității Nr. 82/1991 republicată, îmi asum răspunderea pentru întocmirea situațiilor financiare consolidate și separate la data de 31 decembrie 2018 și confirm că:

a) politicile contabile utilizate la întocmirea situațiilor financiare consolidate și separate la data de 31 decembrie 2018 sunt în conformitate cu Ordinul Băncii Naționale a României nr. 27/2010 cu modificările și completările ulterioare, care impune ca aceste situații financiare consolidate și separate să fie conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară adoptate de Uniunea Europeană;

b) situațiile financiare consolidate și separate întocmite la data de 31 decembrie 2018 oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a rezultatului global, a situației modificărilor capitalurilor proprii, a situației fluxurilor de trezorerie și a notelor aferente referitoare la activitatea desfășurată în conformitate cu Ordinul Băncii Naționale a României nr. 27/2010 cu modificările și completările ulterioare, care impun ca aceste situații financiare consolidate și separate să fie conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară adoptate de Uniunea Europeană.

Steven van Groningen

Președinte

RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT

Catre actionarii Raiffeisen Bank S.A.

Raport asupra auditului situatiilor financiare consolidate si individuale

Opinia

Am auditat situatiile financiare consolidate si individuale ale Raiffeisen Bank S.A. („Banca”) cu sediul social in Calea Floreasca nr. 246C, sector 1, Bucuresti, Romania, identificata prin codul unic de inregistrare fiscala RO 361820, care cuprind situatia consolidata si individuala a pozitiei financiare la data de 31 decembrie 2018, situatia consolidata si individuala a contului de profit si pierdere, situatia consolidata si individuala a rezultatului global, situatia consolidata si individuala a modificarilor capitalului propriu si situatia consolidata si individuala a fluxurilor de trezorerie pentru exercitiul financiar incheiat la aceasta data si un sumar al politicilor contabile semnificative si alte informatii explicative.

In opinia noastra, situatiile financiare consolidate si individuale anexate ofera o imagine fidela si justa a pozitiei financiare consolidate si individuale a Bancii la data de 31 decembrie 2018, ca si a performantei financiare consolidate si individuale si a fluxurilor consolidate si individuale de trezorerie ale acesteia pentru exercitiul financiar incheiat la aceasta data, in conformitate cu Ordinul Bancii Nationale a Romaniei nr. 27/2010 pentru aprobarea Reglementarilor contabile conforme cu Standardele Internationale de Raportare Financiara, aplicabile institutiilor de credit, cu modificarile si clarificarile ulterioare.

Bazele opiniei

Noi am efectuat auditul conform Standardelor Internationale de Audit (ISA), Regulamentului (UE) nr. 537/2014 al Parlamentului European si al Consiliului din 16 aprilie 2014 („Regulamentul (UE) nr. 537/2014”) si Legii nr.162 /2017 („Legea 162/2017”). Responsabilitatile noastre conform acestor standarde sunt descrise mai detaliat in sectiunea „Responsabilitatile auditorului pentru auditul situatiilor financiare” din raportul nostru. Suntem independenti fata de Banca conform Codului etic al profesionistilor contabili emis de Consiliul pentru Standarde Internationale de Etica pentru Contabili (codul IESBA), conform cerintelor etice care sunt relevante pentru auditul situatiilor financiare in Romania, inclusiv Regulamentul (UE) nr. 537/2014 si Legea 162/2017, si ne-am indeplinit responsabilitatile etice conform acestor cerinte si conform Codului IESBA. Consideram ca probele de audit pe care le-am obtinut sunt suficiente si adecvate pentru a constitui baza pentru opinia noastra.

Aspecte cheie de audit

Aspectele cheie de audit sunt acele aspecte care, in baza rationamentului nostru profesional, au avut cea mai mare importanta pentru auditul situatiilor financiare consolidate si individuale din perioada curenta. Aceste aspecte au fost abordate in contextul auditului situatiilor financiare consolidate si individuale in ansamblu, si in formarea opiniei noastre asupra acestora, si nu emitem o opinie separata cu privire la aceste aspecte cheie.

Pentru fiecare aspect de mai jos am prezentat o descriere a modului in care a fost abordat in auditul nostru, in acel context.

Am indeplinit responsabilitatile descrise in sectiunea „Responsabilitatile auditorului pentru auditul situatiilor financiare” din raportul nostru, inclusiv in legatura cu aceste aspecte cheie. In consecinta, auditul nostru a inclus efectuarea procedurilor gandite sa raspunda evaluarii noastre privind riscul de erori semnificative in cadrul situatiilor financiare consolidate si individuale. Rezultatele procedurilor noastre de audit, inclusiv ale procedurilor efectuate pentru a aborda aspectele de mai jos, constituie baza pentru opinia noastra de audit asupra situatiilor financiare consolidate si individuale anexate.

Aspect cheie de audit

Deprecierea creditelor si avansurilor acordate clientelei

Evaluarea de catre conducere a indiciilor de depreciere si determinarea ajustarilor pentru pierderi din credite si avansuri acordate clientelei pe baza Modelului Pierderilor Asteptate este un proces complex care presupune utilizarea de estimari si rationament profesional. O astfel de evaluare este in mod inherent incerta, presupunand predictia viitoarelor conditii macroeconomice in mai multe scenarii, precum si o analiza a bonitatii expunerilor utilizand modele bazate pe o serie de date istorice si ipoteze respectiv o apreciere a valorii si a termenelor de recuperare a garantiilor.

O atentie deosebita este acordata aspectelor noi sau care au evoluat semnificativ pe parcursul anului 2018, precum adoptarea cerintelor IFRS 9 Instrumente Financiare, in vigoare pentru perioade de raportare anuale incepand de la sau dupa 1 ianuarie 2018, si efectele Ordonantei de Urgenta a Guvernului nr. 114/2018 privind instituirea unor masuri in domeniul investitiilor publice si a unor masuri fiscal-bugetare, modificarea si completarea unor acte normative si prorogarea unor termene („OUG 114/2018”) care ar putea avea un impact asupra evolutiei PIB si a altor factori macroeconomici. Efectul adoptarii IFRS 9 este prezentat in Nota 4 din situatiile financiare consolidate si individuale.

Utilizarea diferitelor tehnici si ipoteze de modelare pentru calculul pierderilor asteptate ar putea duce la estimari semnificativ diferite ale ajustarilor pentru pierdere. Aceste modele implica utilizarea de catre conducere, in mod semnificativ, a rationamentului profesional in ceea ce priveste adecvarea segmentarii expunerilor, identificarea expunerilor pentru care riscul de credit a crescut semnificativ, includerea informatiilor macroeconomice previzionale, precum si al asa numitelor “management overlays” necesare pentru a reflecta circumstante care nu pot fi surprinse de modelare. Notele 3j, 5 si 21 la situatiile financiare consolidate si individuale prezinta mai multe informatii privind estimarea ajustarii pentru pierderi din credite si avansuri acordate clientelei.

Avand in vedere complexitatea cerintelor IFRS 9, masura in care solicita utilizarea rationamentului profesional in estimarea ajustarilor individuale si colective pentru pierdere si importanta creditelor si avansurilor acordate clientelei (reprezentand 64.1% din activele totale consolidate si 63.4% din activele totale individuale ale Bancii), acesta este considerat un aspect-cheie de audit.

Modul in care a fost adresat aspectul cheie de audit

Procedurile noastre de audit au inclus, printre altele, evaluarea metodologiei Bancii referitoare la identificarea indiciilor de depreciere si determinarea de catre conducere a pierderilor asteptate, inclusiv guvernanta privitoare la exercitarea rationamentelor profesionale cele mai importante. Analiza noastra a avut in vedere determinarea scenariilor macroeconomice si a ponderilor aferente, criteriile de determinare a Stadiului creditelor si modelele pentru determinarea parametrilor de risc de credit. Am evaluat de asemenea proiectarea si eficacitatea operationala a controalelor interne privitoare la monitorizarea calitatii creditelor si avansurilor acordate clientilor si a celor privitoare la determinarea ajustarilor pentru pierderi, inclusiv a celor privind sistemele relevante si calitatea datelor care au stat la baza calculului.

Pentru ajustarea de pierdere a creditelor depreciate evaluate la nivel individual (Stadiul 3) analiza noastra s-a concentrat pe creditele cu un impact potential mare asupra situatiilor financiare consolidate si individuale si a avut in vedere ipotezele cheie care au stat la baza identificarii si cuantificarii deprecierii, cum sunt cele privind estimarea fluxurile de numerar asteptate, inclusiv cele privind valoarea realizabila a garantiilor si estimarile de recuperare in caz de nerambursare. In acest sens am comparat cu informatiile de piata disponibile utilizand experienta noastra profesionala in domeniu. Specialistii nostri in evaluare au fost implicati, dupa caz, in procedurile noastre de audit.

Pentru pierderile asteptate din credite evaluate in Stadiul 1 sau Stadiul 2 am testat, implicand specialistii nostri in riscul de credit, modelele cheie dezvoltate de conducere.

Am analizat evaluarea Bancii privind impactul direct al OUG 114/2018 asupra sectoarelor de telecomunicatii si energie si am revizuit estimarea pierderilor asteptate dat fiind modificarile cresterii PIB si a ratei somajului care ar putea fi determinate de OUG 114/2018.

De asemenea, am analizat caracterul adecvat al informatiilor prezentate de Banca in situatiile financiare consolidate si individuale cu privire la expunerea la riscul de credit.

Aspect cheie de audit

Provizioane pentru litigii si alte riscuri

Procesul de determinare a provizioanelor pentru litigii si alte riscuri este un proces de estimare ce implica in mare masura utilizarea rationamentului profesional si, de aceea, exista un risc inherent ca provizioanele inregistrate sa difere semnificativ de iesirile efective de resurse economice din anii ulteriori. Principalele aspecte pentru care managementul a exercitat rationamentul profesional sunt disputele si litigiile legate de protectia consumatorilor, alte neintelegeri cu clientii si controlul autoritatilor fiscale. Banca a inregistrat provizioane pentru litigii si alte riscuri; Nota 37 si 41 (iii) din situatiile financiare consolidate si individuale prezinta mai multe informatii privind estimarea lor. Avand in vedere incertitudinile inerente privind rezultatul final al litigiilor si disputelor in curs sau potentiale referitoare la aspecte fiscale, la aspecte legate de protectia consumatorilor si la alte neintelegeri cu clientela, conducerea aplica rationamentul profesional pentru estimarea rezultatului final al acestora si utilizeaza estimari in determinarea sumelor de provizionat.

Provizioanele pentru litigii si alte riscuri sunt semnificative pentru auditul nostru pentru ca procesul de evaluare este complex si presupune exercitarea rationamentului profesional.

Modul in care a fost adresat aspectul cheie de audit

Procedurile noastre de audit s-au axat pe rationamente si estimari care ar putea genera erori semnificative sau care ar putea fi afectate de subiectivitatea conducerii:

- Am evaluat caracterul adecvat al sistemului de control intern privind procesul de determinare a provizioanelor;
- Am discutat cu conducerea si cu departamentul juridic al Bancii pentru a intelege situatia fiecarui litigiu sau dispute semnificative si evaluarea conducerii privind expunerea la risc;
- Am evaluat principiile si ipotezele folosite de conducere pentru a estima valoarea provizioanelor pentru litigii;

- Am examinat caracteristicile litigiilor si disputelor curente si am evaluat caracterul adecvat al provizioanelor avand in vedere ipotezele Bancii;
- Expertii nostri fiscali au fost implicati, dupa caz, in analiza si coroborarea informatiilor si ipotezelor folosite la determinarea provizioanelor si a datoriilor contingente, tinand cont de cerintele legale relevante;
- Am obtinut confirmari scrise de la consilierii juridici externi si le-am comparat opiniile cu ipotezele si evaluarea conducerii privind impactul in situatiile financiare;
- De asemenea, am evaluat caracterul adecvat al informatiilor prezentate de Banca in situatiile financiare referitoare la provizioanele pentru riscuri si litigii.

Aspect cheie de audit

Tehnologia informatiei (IT) si sistemele relevante pentru raportarea financiara

O parte semnificativa a operatiunilor Bancii si a procesului de raportare financiara se bazeaza pe sisteme IT ce presupun procese si controale automatizate asupra capturarii, stocarii si procesarii informatiei. O componenta importanta a acestui sistem de control intern presupune existenta si aderarea la procese si controale de acces al utilizatorului si de management al modificarilor cu caracter adecvat. Aceste controale sunt in special importante pentru ca asigura ca accesul si modificarile asupra sistemelor si datelor IT sunt efectuate de persoane autorizate intr-un mod adecvat.

Mediul IT al Bancii este complex, avand un numar semnificativ de sisteme si baze de date interconectate. Dat fiind gradul ridicat de automatizare a proceselor relevante pentru raportarea financiara si data fiind complexitatea mediului IT al Bancii, o mare parte a procedurilor de audit s-a concentrat asupra acestui aspect. De aceea consideram ca acest domeniu reprezinta un aspect-cheie de audit.

Modul in care a fost adresat aspectul cheie de audit

Ne-am axat procedurile de audit pe acele sisteme si controale IT care sunt semnificative pentru procesul de raportare financiara. Deoarece procedurile de audit asupra sistemelor IT necesita o pregatire specifica, am implicat specialistii nostri IT in efectuarea procedurilor de audit.

Auditul nostru a inclus, printre altele, urmatoarele proceduri:

- Intelegerea si evaluarea mediului de control IT in ansamblu si a controalelor existente, inclusiv a celor care se refera la accesul la sisteme si date, precum si la modificarea sistemelor IT. Am particularizat abordarea de audit in functie de importanta sistemului pentru raportarea financiara si de existenta de proceduri automate care sunt derulate de respectivul sistem;
- Am testat eficacitatea operarii controalelor privind acordarea drepturilor de acces pentru a determina daca doar utilizatorii desemnati aveau posibilitatea de a crea, modifica sau sterge conturi de utilizatori pentru aplicatiile relevante;
- Am testat eficacitatea operarii controalelor legate de dezvoltarea si modificarea aplicatiilor pentru a determina daca acestea sunt autorizate, testate si implementate in mod corespunzator;
- Am evaluat si testat eficacitatea proiectarii si operarii controalelor incorporate in aplicatii IT si a celor dependente de aplicatii IT din procesele relevante pentru auditul nostru.

Alte informatii

Alte informatii includ Raportul Directoratului, care include si declaratia nefinanciara si Raportul Anual, dar nu includ situatiile financiare consolidate si individuale si raportul nostru de audit cu privire la acestea. Am obtinut Raportul Directoratului inainte de data raportului nostru de audit, si ne asteptam sa obtinem Raportul Anual ulterior acestei date. Conducerea este responsabila pentru alte informatii.

Opinia noastra de audit asupra situatiilor financiare nu acopera alte informatii si nu exprimam nicio forma de concluzie de asigurare asupra acestora.

In legatura cu auditul efectuat de noi asupra situatiilor financiare consolidate si individuale, responsabilitatea noastra este de a citi aceste alte informatii si, facand acest lucru, de a analiza daca acestea nu sunt in concordanta, in mod semnificativ, cu situatiile financiare consolidate si individuale sau cunostintele pe care le-am obtinut in urma auditului sau daca acestea par sa includa erori semnificative. Daca, in baza activitatii desfasurate, ajungem la concluzia ca exista erori semnificative cu privire la aceste alte informatii, noi trebuie sa raportam acest lucru. Nu avem nimic de raportat in acest sens.

Responsabilitatea conducerii si a persoanelor responsabile cu guvernanta pentru situatiile financiare

Conducerea Bancii are responsabilitatea intocmirii si prezentarii fidele a situatiilor financiare consolidate si individuale in conformitate cu Ordinul Bancii Nationale a Romaniei nr. 27/2010 pentru aprobarea Reglementarilor contabile conforme cu Standardele Internationale de Raportare Financiara, aplicabile institutiilor de credit, cu modificarile si clarificarile ulterioare, si pentru acel control intern pe care conducerea il considera necesar pentru a permite intocmirea de situatii financiare consolidate si individuale care sunt lipsite de denaturari semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare.

La intocmirea situatiilor financiare, conducerea este responsabila sa evalueze abilitatea Bancii de a-si desfasura activitatea conform principiului continuitatii activitatii si sa prezinte, daca este cazul, aspectele referitoare la continuitatea activitatii si folosirea principiului continuitatii activitatii, mai putin in cazul in care conducerea intentioneaza sa lichideze Banca sau sa ii inceteze activitatea sau nu are nicio alternativa reala decat sa procedeze astfel.

Persoanele responsabile cu guvernanta au responsabilitatea supravegherii procesului de raportare financiara a Bancii.

Responsabilitatile auditorului pentru auditul situatiilor financiare

Obiectivele noastre constau in obtinerea unei asigurari rezonabile privind masura in care situatiile financiare consolidate si individuale, luate in ansamblu, nu contin denaturari semnificative cauzate de eroare sau fraudă si de a emite un raport de audit care sa includa opinia noastra. Asigurarea rezonabila reprezinta un nivel ridicat de asigurare, insa nu este o garantie ca un audit desfasurat in conformitate cu standardele ISA va detecta intotdeauna o denaturare semnificativa, daca aceasta exista. Denaturarile pot fi cauzate fie de fraudă fie de eroare si sunt considerate semnificative daca se poate preconiza, in mod rezonabil, ca acestea, atat la nivel individual sau luate in ansamblu, vor influenta deciziile economice ale utilizatorilor luate in baza acestor situatii financiare consolidate si individuale.

Ca parte a unui audit în conformitate cu standardele ISA, ne exercitam rationamentul profesional si ne mentinem scepticismul profesional pe întreg parcursul auditului. De asemenea:

- Identificam si evaluam riscurile de denaturare semnificativa a situatiilor financiare consolidate si individuale, cauzate fie de fraudă fie de eroare, stabilim si efectuam proceduri de audit care sa raspunda acestor riscuri si obtinem probe de audit suficiente si adecvate pentru a constitui o baza pentru opinia noastra. Riscul de nedetectare a unei denaturari semnificative cauzate de fraudă este mai ridicat decat cel de nedetectare a unei denaturari semnificative cauzate de eroare, deoarece fraudă poate include complicitate, falsuri, omisiuni intentionate, declaratii false sau evitarea controlului intern.
- Intelegem controlul intern relevant pentru audit pentru a stabili procedurile de audit adecvate în circumstantele date, dar nu si în scopul exprimării unei opinii asupra eficacitatii controlului intern al Bancii.
- Evaluam gradul de adecvare a politicilor contabile utilizate si rezonabilitatea estimarilor contabile si a prezentarilor aferente de informatii realizate de catre conducere.
- Concluzionam asupra caracterului adecvat al utilizării de catre conducere a principiului continuitatii activitatii, si determinam, pe baza probelor de audit obtinute, daca exista o incertitudine semnificativa cu privire la evenimente sau conditii care ar putea genera indoilei semnificative privind capacitatea Bancii de a-si continua activitatea. În cazul în care concluzionam ca exista o incertitudine semnificativa, trebuie sa atragem atentia, în raportul de audit, asupra prezentarilor aferente din situatiile financiare consolidate si individuale sau, în cazul în care aceste prezentari sunt neadecvate, sa ne modificam opinia. Concluziile noastre se bazeaza pe probele de audit obtinute pana la data raportului nostru de audit. Cu toate acestea, evenimente sau conditii viitoare pot determina ca Banca sa nu isi mai desfasoare activitatea în baza principiului continuitatii activitatii.
- Evaluam prezentarea, structura si continutul general al situatiilor financiare consolidate si individuale, inclusiv al prezentarilor de informatii, si masura în care situatiile financiare consolidate si individuale reflecta tranzactiile si evenimentele de baza într-o maniera care realizeaza prezentarea fidela.
- Obtinem suficiente probe de audit adecvate cu privire la informatiile financiare ale entitatilor sau activitatilor din cadrul grupului pentru a exprima o opinie asupra situatiilor financiare consolidate. Suntem responsabili pentru îndrumarea, supravegherea si efectuarea auditului la nivelul grupului. Suntem singurii responsabili pentru opinia noastra de audit.

Comunicam persoanelor responsabile cu guvernanta, printre alte aspecte, obiectivele planificate si programarea în timp a auditului, precum si constatările semnificative ale auditului, inclusiv orice deficiente semnificative ale controlului intern, pe care le identificam pe parcursul auditului nostru.

De asemenea, prezentam persoanelor responsabile cu guvernanta o declaratie cu privire la conformitatea noastra cu cerintele etice privind independenta si le comunicam toate relatiile si alte aspecte care pot fi considerate, în mod rezonabil, ca ar putea sa ne afecteze independenta si, unde este cazul, masurile de siguranta aferente.

Dintre aspectele pe care le comunicam persoanelor responsabile cu guvernanta, stabilim acele aspecte care au avut cea mai mare importanta în cadrul auditului asupra situatiilor financiare consolidate si individuale din perioada curenta si, prin urmare, reprezinta aspecte cheie de audit.

Raport cu privire la alte cerinte legale si de reglementare

Raportare asupra unor informatii, altele decat situatiile financiare si raportul nostru de audit asupra acestora

Pe langa responsabilitatile noastre de raportare conform standardelor ISA si descrise in sectiunea „Alte informatii”, referitor la Raportul Directoratului, noi am citit Raportul Directoratului si raportam urmatoarele:

- a) in Raportul Directoratului nu am identificat informatii care sa nu fie consecvente, sub toate aspectele semnificative, cu informatiile prezentate in situatiile financiare consolidate si individuale pentru anul incheiat la data de 31 decembrie 2018, atasate;
- b) Raportul Directoratului, identificat mai sus, include, sub toate aspectele semnificative, informatiile cerute de Ordinul Bancii Nationale a Romaniei nr. 27/2010 pentru aprobarea Reglementarilor contabile conforme cu Standardele Internationale de Raportare Financiara, aplicabile institutiilor de credit, cu modificarile si clarificarile ulterioare, Anexa 1, punctele 11-14, respectiv punctele 37-38;
- c) pe baza cunostintelor noastre si a intelegerii dobandite in cursul auditului situatiilor financiare consolidate si individuale intocmite pentru anul incheiat la data de 31 decembrie 2018 cu privire la Banca si la mediul acesteia, nu am identificat informatii eronate semnificativ prezentate in Raportul Directoratului.

Alte cerinte privind cuprinsul raportului de audit conform Regulamentului (UE) nr. 537/2014 al Parlamentului European si al Consiliului

Numirea si aprobarea auditorului

Am fost numiti auditori ai Bancii de catre Adunarea Generala a Actionarilor la data de 2 mai 2018 pentru a audita situatiile financiare consolidate si individuale aferente exercitiilor financiare care se incheie la 31 decembrie 2018 pana la 31 decembrie 2020. Durata totala de misiune continua, inclusiv reinnoirile (prelungirea perioadei pentru care am fost numiti initial) si renumirile anterioare drept auditori, a fost de 7 ani, acoperind exercitiile financiare incheiate la 31 decembrie 2012 pana la 31 decembrie 2018.

Consecventa cu raportul suplimentar adresat Comitetului de Audit

Opinia noastra de audit asupra situatiilor financiare consolidate si individuale exprimata in acest raport este in concordanta cu raportul suplimentar adresat Comitetului de Audit al Bancii, pe care l-am emis in aceeasi data in care am emis si acest raport.

Servicii non-audit

Nu am furnizat Bancii servicii non-audit interzise mentionate la articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 537/2014 al Parlamentului European si al Consiliului si ramanem independenti fata de Banca in derularea auditului.

Nu am furnizat Bancii si entitatilor controlate de aceasta alte servicii decat cele de audit statutar si cele prezentate in situatiile financiare consolidate si individuale.

In numele,

Ernst & Young Assurance Services SRL

Bd. Ion Mihalache 15-17, etaj 21, Bucuresti, Romania

Inregistrat in Registrul Public electronic cu nr.

Nume Auditor / Partener: Gelu Gherghesiu
Inregistrat in Registrul Public electronic cu nr. 1449
Bucuresti, Romania

22 martie 2019

Mii RON	Nota	Grup		Banca	
		2018	2017	2018	2017
Venituri din dobânzi		1.675.119	1.296.747	1.632.586	1.264.633
Cheltuieli cu dobânzile		-141.857	-118.699	-132.613	-112.700
Venituri nete din dobânzi	8	1.533.262	1.178.048	1.499.973	1.151.933
Venituri din speze și comisioane		839.743	759.989	817.665	741.546
Cheltuieli cu speze și comisioane		-200.612	-173.672	-201.174	-173.256
Venituri nete din speze și comisioane	9	639.131	586.317	616.491	568.290
Venituri nete din tranzacționare	10	358.043	311.268	357.988	310.781
Câștiguri nete aferente activelor financiare nedestinate tranzacționării, evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	27	38.811	0	38.481	0
Câștiguri nete din derecunoașterea activelor financiare evaluate la valoare justă prin alte elemente ale rezultatului global		480	0	480	0
Venituri nete din alte instrumente financiare desemnate ca fiind evaluate la valoare justă prin profit sau pierdere	22	0	5.921	0	6.128
Câștiguri nete din contabilitatea de acoperire		145	0	145	0
Alte venituri operaționale	11	26.529	44.946	31.873	48.563
Venituri operaționale		2.596.401	2.126.500	2.545.431	2.085.695
Cheltuieli operaționale	12	-754.116	-727.744	-742.654	-719.294
Cheltuieli salariale	13	-599.863	-555.806	-577.172	-538.364
Cheltuieli nete cu provizioanele pentru deprecierea valorii activelor financiare	14	-176.124	-245.623	-174.546	-244.277
Fond comercial negativ		0	5.245	0	0
Câștiguri din participații în filiale, entități asociate și asocieri în participație	26	1.027	1.485	0	0
Profit înainte de Impozitare		1.067.325	604.057	1.051.059	583.760
Cheltuiala cu impozitul pe profit	15,16	-173.536	-95.138	-169.972	-92.583
Profitul net al exercițiului financiar		893.789	508.919	881.087	491.177
Elemente care pot fi reclasificate în profit sau pierdere		20.254	-7.929	22.127	-5.889
Câștiguri nete din active financiare disponibile pentru vânzare		0	-14.504	0	-14.003
Câștiguri nete din evaluarea instrumentelor de datorie evaluate la valoare justă prin alte elemente ale rezultatului global		21.319	0	21.121	0
Impozit pe venit aferent pozițiilor de mai sus		-3.408	2.321	-3.377	2.241
Elemente care nu vor fi reclasificate în profit sau pierdere		547	0	547	0
Modificări de valoare justă aferente instrumentelor de capital evaluate la valoare justă prin alte elemente ale rezultatului global		7.872	0	7.872	0
Impozit pe venit aferent poziției de mai sus		-683	0	-683	0
Total rezultat global aferent exercițiului financiar, după impozitare		918.889	496.736	906.020	479.415

Situația consolidată și separată a rezultatului global trebuie citită împreună cu notele la situațiile financiare consolidate și separate, parte integrantă a acestora, prezentate în paginile 6-153.

Situațiile financiare consolidate și separate au fost aprobate de Directorat în data de 22 martie 2019 și au fost semnate în numele acestuia de către:

Steven van Groningen
Președinte

Mihail Ion
Vicepreședinte & Director financiar

Mii RON	Nota	Grup		Banca	
		31 decembrie 2018	31 decembrie 2017	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
Active					
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	17	7.197.230	8.471.977	7.197.222	8.471.851
Credite și avansuri acordate băncilor evaluate la cost amortizat	20	437.854	89.168	435.126	85.641
Derivate deținute pentru managementul riscului	19	8.620	35.237	8.620	35.237
Active financiare deținute pentru tranzacționare	18	299.045	86.298	298.926	86.775
Active financiare evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	27	380.228	0	368.508	0
Titluri de valoare	22	0	5.249.814	0	5.210.494
Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	23	3.204.307	0	3.204.307	0
Instrumente de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	24	48.023	0	48.023	0
Investiții în filiale, asocieri în participație și entități asociate	26	24.980	23.911	105.349	105.379
Credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat	21	26.144.360	22.161.274	25.389.969	21.422.932
Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite - contabilitatea de acoperire	28	1.124	0	1.124	0
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat	25	2.333.367	0	2.308.071	0
Creanțe privind impozitul pe profit curent		0	541	0	0
Alte active	29	302.939	287.828	278.543	269.866
Creanțe privind impozitul amânat	30	28.071	17.167	26.444	17.050
Imobilizări corporale	31	203.274	221.082	201.117	219.485
Imobilizări necorporale	32	181.115	162.118	178.461	159.997
Total active		40.794.537	36.806.415	40.049.810	36.084.707
Datorii					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	18	18.322	29.291	18.322	29.603
Derivate deținute pentru managementul riscului	19	7.478	50.844	7.478	50.245
Depozite de la bănci	33	536.070	508.289	536.070	508.289
Depozite de la clienți	34	33.051.203	29.695.999	33.093.573	29.736.748
Credite de la bănci și alte instituții financiare	35	809.898	931.958	108.274	240.600
Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire	28	1.433	0	1.433	0
Datorii privind impozitul pe profit curent		84.677	21.582	84.048	21.544
Alte datorii	36	599.416	535.827	593.522	531.047
Obligațiuni emise	35	512.458	512.501	516.179	516.223
Datorii subordonate	35	855.678	849.017	855.678	849.017
Provizioane	37	133.681	80.464	131.308	78.037
Total datorii		36.610.314	33.215.772	35.945.885	32.561.353
Capitaluri proprii					
Capital social	38	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
Rezultat reportat		2.721.294	2.156.444	2.641.251	2.089.243
Alte rezerve	39	262.929	234.199	262.674	234.111
Total capitaluri proprii		4.184.223	3.590.643	4.103.925	3.523.354
Total datorii și capitaluri proprii		40.794.537	36.806.415	40.049.810	36.084.707

Situația consolidată și separată a poziției financiare trebuie citită împreună cu notele la situațiile financiare consolidate și separate, parte integrantă a acestora, prezentate în paginile 6 - 153.

Situațiile financiare consolidate și separate au fost aprobate de Directorat în data de 22 martie 2019 și au fost semnate în numele acestuia de către:

Steven van Groningen
Președinte

Mihail Ion
Vicepreședinte & Director financiar

Grup

Mii RON

	Capital Social	Alte rezerve	Rezultatul reportat	Total
Sold la 1 ianuarie 2017	1.200.000	246.382	1.827.525	3.273.907
Profitul net al exercițiului financiar	0	0	508.919	508.919
Alte elemente ale rezultatului global, după impozitare	0	-12.183	0	-12.183
Total rezultat global aferent exercițiului financiar, după impozitare	0	-12.183	508.919	496.736
Distribuirea de dividende	0	0	-180.000	-180.000
Sold la 31 decembrie 2017	1.200.000	234.199	2.156.444	3.590.643
Sold la 31 decembrie 2017	1.200.000	234.199	2.156.444	3.590.643
Impact din adoptarea IFRS 9	0	3.630	-76.939	-73.309
Sold la 1 ianuarie 2018	1.200.000	237.829	2.079.505	3.517.334
Profitul net al exercițiului financiar	0	0	893.789	893.789
Alte elemente ale rezultatului global, după impozitare	0	25.100	0	25.100
Total rezultat global aferent exercițiului financiar, după impozitare	0	25.100	893.789	918.889
Distribuirea de dividende	0	0	-252.000	-252.000
Sold la 31 decembrie 2018	1.200.000	262.929	2.721.294	4.184.223

Banca

Mii RON

	Capital Social	Alte rezerve	Rezultatul reportat	Total
Sold la 1 ianuarie 2017	1.200.000	245.873	1.778.066	3.223.939
Profitul net al exercițiului financiar	0	0	491.177	491.177
Alte elemente ale rezultatului global, după impozitare	0	-11.762	0	-11.762
Total rezultat global aferent exercițiului financiar, după impozitare	0	-11.762	491.177	479.415
Distribuirea de dividende	0	0	-180.000	-180.000
Sold la 31 decembrie 2017	1.200.000	234.111	2.089.243	3.523.354
Sold la 31 decembrie 2017	1.200.000	234.111	2.089.243	3.523.354
Impact din adoptarea IFRS 9	0	3.630	-77.079	-73.449
Sold la 1 ianuarie 2018	1.200.000	237.741	2.012.164	3.449.905
Profitul net al exercițiului financiar	0	0	881.087	881.087
Alte elemente ale rezultatului global, după impozitare	0	24.933	0	24.933
Total rezultat global aferent exercițiului financiar, după impozitare	0	24.933	881.087	906.020
Distribuirea de dividende	0	0	-252.000	-252.000
Sold la 31 decembrie 2018	1.200.000	262.674	2.641.251	4.103.925

Situația consolidată și separată a modificărilor capitalurilor proprii trebuie citită împreună cu notele la situațiile financiare consolidate și separate prezentate în paginile 6 – 153 care fac parte integrantă din situațiile financiare consolidate și separate.

Mii RON	Nota	Grup		Banca	
		2018	2017	2018	2017
Fluxuri de numerar din activitatea de exploatare					
Profitul net al exercițiului		893.789	508.919	881.087	491.177
Ajustări pentru elementele nemonetare:					
Cheltuiala cu amortizarea	12	117.313	100.603	115.870	99.552
Pierdere netă din deprecierea activelor financiare -venitul aferent recuperărilor nu este inclus	14	256.640	470.839	254.582	469.493
Deprecierea instrumentelor deținute în vederea vânzării	11	0	-1.692	0	0
Fond comercial negativ		0	-5.245	0	0
Partea Grupului din câștigul entităților afiliate și asocierilor în participație	26	-1.027	-1.485	0	0
Pierdere din vânzarea imobilizărilor corporale și necorporale		21.475	12.052	21.310	10.611
Cheltuieli nete din provizioane pentru litigii și alte provizioane	11,12	10.258	-6.680	10.451	-6.680
Cheltuieli cu impozitul pe profit	15,16	173.536	95.138	169.972	92.583
Ajustări din reevaluarea la valoarea justă		-30.998	12.613	-30.399	12.073
Câștiguri nete FVTPL	27	-38.811	0	-38.481	0
Venituri nete din dobânzi	8	-1.533.262	-1.178.048	-1.499.973	-1.151.933
Pierderi din diferențe de curs nerealizate		24.238	51.409	24.327	51.409
Venituri din dividende		-2.014	-1.774	-8.373	-6.711
Profit din exploatare înainte de variația activelor și datoriilor din exploatare		-108.863	56.649	-99.627	61.574
Variația activelor din exploatare:					
(Creșterea)/Descreșterea activelor financiare deținute pentru tranzacționare și a derivatelor deținute pentru managementul riscului		-212.747	357.397	-212.151	356.983
(Creșterea)/Descreșterea creditelor și avansurilor acordate băncilor evaluate la cost amortizat		43.644	2.366	40.117	-16.149
(Creșterea) creditelor și avansurilor acordate clienților evaluate la cost amortizat		-4.630.406	-2.234.162	-4.600.568	-2.360.556
(Creșterea) investițiilor în titluri de valoare		0	-1.387.170	0	-1.384.872
Descreșterea titlurilor de datorie evaluate la valoarea justă prin contul de profit și pierdere		1.017.856	0	1.000.267	0
(Creșterea) titlurilor de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global		-256.797	0	-257.228	0
(Creșterea) titlurilor de datorie evaluate la cost amortizat		-1.014.854		-1.011.026	0
(Creșterea) altor active		-38.001	-88.901	-28.428	-69.722
Încasări în numerar din vânzarea portofoliului de credite		82.035	225.218	81.555	225.216
Variația datoriilor din exploatare:					
(Descreșterea) datoriilor financiare deținute pentru tranzacționare		-10.969	-30.833	-11.281	-30.521
Creșterea/(Descreșterea) depozitelor de la bănci		27.386	-77.646	27.386	-77.646
Creșterea depozitelor de la clienți		3.276.360	3.222.283	3.277.981	3.269.303
Creșterea altor datorii		62.740	73.039	61.487	73.060
Impozitul pe profit plătit		-126.293	-77.031	-122.351	-75.596
Dobândă plătită		-140.022	-105.656	-149.259	-102.231
Dobândă încasată		1.635.366	1.307.135	1.611.312	1.275.021
Fluxuri de numerar din activitatea de exploatare		-393.565	1.242.688	-391.814	1.143.864
Activități de investiții					
Încasări în numerar din vânzarea imobilizărilor corporale		22.962	10.128	19.823	8.687
Achiziții de imobilizări corporale	31	-58.133	-55.570	-56.740	-53.821
Achiziții de imobilizări necorporale	32	-81.844	-81.788	-80.536	-80.909
Achiziția investițiilor în filiale	26	0	-42.724	0	-42.724
Încasări din vânzarea de investiții financiare		0	153	0	153
Dividende încasate		2.014	1.774	8.403	6.711
Fluxuri de numerar utilizate în activitate de investiții		-115.001	-168.027	-109.050	-161.903

<i>Mii RON</i>	Nota	Grup		Banca	
		2018	2017	2018	2017
Activități de finanțare					
Numerar din împrumuturi de la alte bănci		116.598	-92.578	116.598	0
Rambursări de împrumuturi de la alte bănci		-122.083	-902.307	-132.395	-902.307
Rambursări de împrumuturi subordonate		-116.598	-116.493	-116.598	-116.493
Dividende plătite		-252.000	-180.000	-252.000	-180.000
Fluxuri de numerar din activități de finanțare		-374.083	-1.291.378	-384.395	-1.198.800
(Descreștere) netă a numerarului și echivalentelor de numerar		-882.649	-216.717	-885.259	-216.839
Numerar și echivalente numerar la 1 ianuarie		8.516.544	8.733.261	8.516.418	8.733.257
Numerar și echivalente numerar la 31 decembrie		7.633.895	8.516.544	7.631.159	8.516.418

Analiza numerarului și echivalentelor de numerar

<i>Mii RON</i>	Nota	Grup		Banca	
		2018	2017	2018	2017
Numerarul și echivalentele de numerar sunt compuse din:					
Numerar în casierie	17	4.235.697	4.516.070	4.235.689	4.515.944
Disponibilități la Banca Centrală	17	2.961.533	3.955.907	2.961.533	3.955.907
		7.197.230	8.471.977	7.197.222	8.471.851
Credite și avansuri acordate băncilor – maturitate mai mică de 3 luni		436.665	44.567	433.937	44.567
Numerar și echivalente numerar în situația fluxurilor de trezorerie		7.633.895	8.516.544	7.631.159	8.516.418

Situația consolidată și separată a fluxurilor de trezorerie trebuie citită împreună cu notele la situațiile financiare consolidate și separate prezentate în paginile 6 – 153, care fac parte integrantă din situațiile financiare consolidate și separate.

1. ENTITATEA RAPORTOARE

Raiffeisen Bank SA ("Banca") și-a început activitatea la data de 1 iulie 2002, în urma fuziunii prin absorbție a Raiffeisen Bank România SA de către Banca Agricolă Raiffeisen SA, prin emisiune de acțiuni. Fuziunea dintre cele două bănci s-a finalizat la data de 30 iunie 2002 cu scopul de a alinia operațiunile Grupului Raiffeisen în România.

Banca este autorizată de Banca Națională a României să desfășoare activități bancare. Sediul social se află în Clădirea Sky Tower, Calea Floreasca, nr. 246 C, sector 1, București, România.

Situațiile financiare consolidate și separate ale Băncii pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2018 cuprind Banca și subsidiarele sale (denumite în continuare "Grupul").

Activitățile de bază ale Grupului sunt reprezentate de furnizarea de servicii bancare pentru persoane fizice și juridice, servicii și activități de investiții, leasing și gestiune a activelor financiare.

Obiectul principal de activitate al Băncii este reprezentat de furnizarea de servicii bancare pentru persoane fizice și juridice. Serviciile oferite includ: deschideri de cont curent, plăți interne și internaționale, operațiuni de schimb valutar, acordarea de finanțări pentru nevoi operaționale, finanțări pe termen mediu, garanții bancare, acreditive. Grupul oferă, de asemenea, servicii de consultanță financiară pentru întreprinderile mici și mijlocii care operează pe teritoriul României, servicii de leasing financiar, servicii de economisire-creditare în sistem locativ și servicii de gestiunea activelor financiare. Grupul își desfășoară activitatea atât prin intermediul sediului central din București cât și prin intermediul rețelei sale de 419 de agenții la 31.12.2018 (2017: 451 agenții).

Banca este administrată în sistem dualist de un Consiliu de Supraveghere format din 9 membri și un Directorat format din 7 membri.

Membrii Consiliului de Supraveghere la 31 decembrie 2018 sunt:

- Johann Strobl – Președinte
- Martin Grüll – Vicepreședinte
- Andreas Gschwentner – Membru
- Hannes Mösenbacher – Membru
- Peter Lennkh – Membru
- Anca Ileana Ioan – Membru independent
- Ana Maria Mihaescu – Membru independent
- Lukasz Janusz Januszewski – Membru*
- Andrii Stepanenko – Membru*

*aprobat de Banca Națională a României în ianuarie 2019

Componența Directoratului la 31 decembrie 2018 este următoarea:

- Steven van Groningen – Președinte
- Cristian Sporiș – Vicepreședinte, coordonator Divizia Corporații
- James D. Stewart, Jr. – Vicepreședinte, coordonator Divizia Trezorerie și Piețe de Capital
- Bogdan Popa – Vicepreședinte, coordonator Divizia Operațiuni și IT
- Vladimir Kalinov – Vicepreședinte, coordonator Divizia Retail
- Mircea Busuiocanu – Vicepreședinte, coordonator Divizia Risc
- Mihail Ion – Vicepreședinte, coordonator Divizia Control Financiar și Contabilitate

2. BAZELE ÎNTOCMIRII

a) Declarație de conformitate

Situațiile financiare consolidate și separate au fost întocmite în conformitate cu Ordinul Băncii Naționale a României nr. 27/2010, cu modificările și completările ulterioare, care impune ca aceste situații financiare să fie întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară adoptate de Uniunea Europeană (denumite în continuare „IFRS”). Evidențele contabile ale Băncii sunt menținute în RON, în conformitate cu legislația contabilă din România precum și cu reglementările bancare în vigoare emise de Banca Națională a României.

Începând cu anul 2012 Banca Națională a României a emis reglementări prin care IFRS devin bază a contabilității pentru instituțiile de credit. Astfel evidențele contabile ale Băncii și ale Raiffeisen Banca pentru Locuințe sunt armonizate, în toate aspectele semnificative, cu aceste standarde.

Subsidiarele, entitățile asociate și asocierile în participație non-bancare își întocmesc situațiile financiare în conformitate cu legislația contabilă din România precum și cu reglementările bancare în vigoare emise de către Banca Națională a României („conturi statutare”), cu excepția ICS Raiffeisen Leasing S.R.L., care își întocmește situațiile financiare în conformitate cu legislația contabilă a Republicii Moldova.

Aceste conturi au fost retratate pentru a reflecta diferențele existente între conturile statutare și IFRS. În mod corespunzător, conturile statutare au fost ajustate, în cazul în care a fost necesar, pentru a armoniza aceste situații financiare, în toate aspectele semnificative, cu IFRS.

b) Bazele evaluării

În aceste situații financiare, Banca a aplicat IFRS 9 și IFRS 7 (cu modificările aduse de IFRS 9 "Instrumente financiare"), intrate în vigoare pentru perioadele anuale începând la sau după 1 ianuarie 2018, pentru prima dată. Banca nu a adoptat mai timpuriu nici un alt standard, interpretare sau modificare care a fost emisă, dar nu este încă în vigoare.

IFRS 9 înlocuiește IAS 39 pentru perioadele anuale începând la sau după 1 ianuarie 2018.

Banca nu a retratat situațiile comparative pentru anul 2017 pentru instrumentele financiare care intra în scopul standardului IFRS 9. Prin urmare, situațiile comparative pentru anul 2017 sunt raportate conform IAS 39 și nu sunt comparabile cu situațiile prezentate pentru anul 2018. Diferențele rezultate din adoptarea IFRS 9 au fost recunoscute direct în rezultatul reportat la 1 ianuarie 2018 și sunt prezentate în nota 4.

Principalele modificări aduse de IFRS 9 "Clasificare și măsurare" sunt prezentate mai jos:

Modificări de clasificare și măsurare

Pentru a determina categoria de clasificare și de măsurare, IFRS 9 impune tuturor activelor financiare să fie evaluate în funcție de combinația dintre modelul de afaceri al entității pentru administrarea activelor și de caracteristicile fluxurilor de numerar contractuale.

Noile categorii de clasificare a activelor financiare sunt:

- Active financiare evaluate la cost amortizat;
- Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (FVOCI), cu câștiguri sau pierderi reciclate în profit sau pierdere la derecunoaștere;
- Instrumente de capitaluri la FVOCI, fără reciclarea câștigurilor sau a pierderilor în profit sau pierdere la derecunoaștere;
- Active financiare evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere (FVPL).

2. BAZELE ÎNTOCMIRII (continuare)

Tratamentul contabil al datoriilor financiare rămâne în mare parte același cu cel aplicabil conform IAS 39, cu excepția tratamentului câștigurilor sau pierderilor rezultate din riscul de credit propriu al entității asociat datoriilor desemnate la FVPL. Aceste mișcări sunt prezentate în OCI fără a fi reclasificate ulterior în contul de profit sau pierdere.

În conformitate cu IFRS 9, instrumentele financiare derivate încorporate nu mai sunt separate de un activ financiar gazdă. În schimb, activele financiare sunt clasificate pe baza modelului de afaceri și a clauzelor contractuale ale acestora. Tratamentul contabil al derivatelor încorporate în datorii financiare și în contracte gazdă non-financiare nu s-a schimbat.

Modificări ale calculului de depreciere

Adoptarea IFRS 9 a modificat în mod fundamental tratamentul contabil al Băncii privind pierderile din depreciere prin înlocuirea abordării conforme cu IAS 39 a pierderilor suportate, cu abordarea cu caracter previzional a pierderilor de credit așteptate (ECL). IFRS 9 impune ca Banca să înregistreze ajustări pentru pierderi de credit așteptate pentru toate creditele și alte active financiare datorate care nu sunt evaluate la FVPL, împreună cu angajamentele de creditare și contractele de garanție financiară. Ajustările de depreciere se bazează pe pierderile de credit așteptate asociate cu probabilitatea de neîndeplinire a obligațiilor în următoarele douăsprezece luni, cu excepția cazului în care a existat o creștere semnificativă a riscului de credit de la origine. În cazul în care un activ financiar îndeplinește definiția celui achiziționat sau emis depreciat (POCI), ajustările de depreciere se bazează pe modificările în pierderile de credit așteptate pe întreaga durată de viață a activului.

Impactul adoptării IFRS 9 este prezentat în nota 4.

c) Moneda funcțională și de prezentare

Elementele incluse în situațiile financiare ale fiecărei entități din Grup sunt evaluate folosind moneda mediului economic principal în care entitatea operează („moneda funcțională”). Situațiile financiare consolidate și separate sunt prezentate în RON, care este moneda funcțională și de prezentare a Băncii, rotunjită la o mie de unități, cu excepția situațiilor în care se menționează în alt fel.

d) Utilizarea estimărilor și raționamentelor semnificative

Pregătirea situațiilor financiare consolidate și separate în conformitate cu IFRS adoptate de Uniunea Europeană presupune din partea conducerii utilizarea unor raționamente, estimări și ipoteze ce afectează aplicarea politicilor contabile, precum și valoarea raportată a activelor, datoriilor, veniturilor și cheltuielilor. Estimările și raționamentele aferente se bazează pe experiență și pe numeroși factori considerați rezonabili în condițiile date, rezultatele acestora formând baza emiterii de judecăți de valoare cu privire la valoarea contabilă a activelor și datoriilor, valoare care nu poate fi dedusă din alte surse. Rezultatele actuale pot fi diferite de valorile estimate.

Estimările și ipotezele utilizate sunt revizuite periodic. Revizuirile estimărilor contabile sunt recunoscute în perioada în care estimarea este revizuită, dacă revizuirea afectează doar acea perioadă, sau în perioada în care estimarea este revizuită și perioadele viitoare dacă revizuirea afectează atât perioada curentă, cât și perioadele viitoare. Raționamentele efectuate de către conducere la aplicarea politicilor contabile care au un efect semnificativ asupra situațiilor financiare consolidate și separate, precum și estimările ce implică un grad semnificativ de incertitudine sunt prezentate în Nota 6.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE

Politicele contabile prezentate mai jos au fost aplicate în mod consecvent de către entitățile din Grup de-a lungul exercițiilor financiare prezentate în situațiile financiare consolidate și separate.

a) Bazele consolidării

(i) Subsidiarele

Subsidiarele sunt entități aflate sub controlul Băncii. Controlul există atunci când o entitate are puterea de a conduce, în mod direct sau indirect, politicile financiare și operaționale ale unei entități pentru a obține beneficii din activitatea acesteia. La momentul evaluării controlului sunt luate în calcul și drepturile de vot potențiale sau convertibile care pot fi exercitate. Situațiile financiare ale subsidiarelor sunt incluse în situațiile financiare consolidate din momentul în care începe exercitarea controlului și până în momentul încetării lui.

Banca deține:

- 99.99% (2017: 99.99%) participație în Raiffeisen Leasing IFN SA;
- 99.99% (2017: 99.99%) participație în ICS Raiffeisen Leasing S.R.L. din Republica Moldova, companie deținută 100% de Raiffeisen Leasing IFN SA;
- 99.99% (2017: 99.99%) din capitalul social al societății Raiffeisen Asset Management S.A., o companie de administrare a activelor financiare, care are ca obiectiv administrarea fondurilor de investiții.

Pe parcursul anului 2018, Raiffeisen Services S.R.L., o subsidiară deținută integral de Bancă, care furniza servicii financiare (cu excepția celor referitoare la serviciile prestate pe piețele de capital), și-a încetat activitatea și a fost lichidată.

Banca a consolidat situațiile financiare ale subsidiarelor sale în conformitate cu IFRS 10 „Situații financiare consolidate”.

În ceea ce privește situațiile financiare individuale, Banca și-a modificat politica contabilă începând cu 1 ianuarie 2018 și contabilizează participațiile sale în subsidiare la costul de achiziție, în conformitate cu IAS 27 "Situații financiare separate" paragraful 10a).

Înainte de 1 ianuarie 2018, Banca a aplicat paragraful 10b) din IAS 27, potrivit căruia participațiile în subsidiare se contabilizează în conformitate cu IAS 39 "Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare. Cu toate acestea, valoarea justă implică un grad ridicat de judecată profesională, deoarece subsidiarele nu au un preț de piață pe o piață activă, în timp ce astfel de entități sunt consolidate în situațiile financiare consolidate. Politica de cost în situațiile financiare individuale este aplicată pe scară largă de către băncile asemănătoare. Mai mult, subsidiarele aflate în discuție au tranzacții importante cu Banca în ceea ce privește distribuirea produselor lor, iar evaluarea lor ar fi diferită dacă aceste tranzacții nu ar avea loc. În consecință, alegerea dintre metoda costului și valoarea justă ar trebui să aibă o importanță limitată, deoarece investitorii sunt mai interesați de situațiile financiare consolidate.

Prin urmare, această modificare nu are impact cantitativ în situațiile financiare.

(ii) Asocieri în participație

Grupul deține 33,32% (2017: 33,32%) în capitalul societății Raiffeisen Banca pentru Locuințe S.A., bancă destinată exclusiv activității de economisire-creditare.

Grupul a consolidat situațiile financiare ale asocierilor sale în participație în conformitate cu IAS 28 „Investiții în entități asociate și asocieri în participație” utilizând metoda punerii în echivalență.

În ceea ce privește situațiile financiare individuale, Banca și-a modificat politica contabilă începând cu 1 ianuarie 2018 și contabilizează participațiile sale în asocieri în participație la costul de achiziție, în conformitate cu IAS 27 "Situații financiare separate" paragraful 10a).

Înainte de 1 ianuarie 2018, Banca a aplicat paragraful 10b) din IAS 27, potrivit căruia participațiile în asocieri în participație se contabilizau în conformitate cu IAS 39 "Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare". Cu toate acestea, evaluarea a fost efectuată la cost de achiziție la data bilanțului deoarece reprezintă instrumente de capitaluri proprii pentru care nu există o piață activă pentru un instrument identic și valoarea justă a acestora nu poate fi determinată în mod credibil.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Prin urmare, această modificare nu are impact cantitativ în situațiile financiare.

(iii) Entități asociate

Banca deține o participație de 33,33% (2017: 33,33%) în Fondul de Garantare a Creditului Rural - IFN SA. Grupul a inclus, de asemenea, cota-parte a câștigurilor sau pierderilor din aceste entități asociate în conformitate cu IFRS 11 "Asocieri în participație".

Grupul a inclus cota-parte a câștigurilor sau pierderilor din aceste entități asociate în conformitate cu IFRS 11 "Asocieri în participație". Situațiile financiare consolidate includ cota-parte a Grupului din rezultatele entităților asociate și asocierilor în participație determinată pe baza metodei punerii în echivalență, de la data la care Grupul a început să exercite influența semnificativă și până la data la care această influență încetează (vezi Nota 26). În cazul în care cota-parte a Grupului din pierderile entităților asociate depășește valoarea contabilă a investiției, valoarea contabilă este redusă la zero, iar pierderile ulterioare nu sunt recunoscute, cu excepția situației în care Grupul are obligații legale sau constructive sau a făcut plăți în numele entității asociate. După aplicarea metodei punerii în echivalență, inclusiv după recunoașterea pierderilor entităților asociate, investitorul stabilește dacă este necesară recunoașterea vreunei pierderi suplimentare din depreciere cu privire la investiția netă a investitorului în entitatea asociată.

În ceea ce privește situațiile financiare individuale, Banca și-a modificat politica contabilă începând cu 1 ianuarie 2018 și contabilizează participațiile sale în asocieri în participație la costul de achiziție, în conformitate cu IAS 27 "Situații financiare separate" paragraful 10a).

Înainte de 1 ianuarie 2018, Banca a aplicat paragraful 10b) din IAS 27, potrivit căruia participațiile în asocieri în participație se contabilizau în conformitate cu IAS 39 "Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare". Cu toate acestea, evaluarea a fost efectuată la cost de achiziție la data bilanțului deoarece reprezintă instrumente de capitaluri proprii pentru care nu există o piață activă pentru un instrument identic și valoarea justă a acestora nu poate fi determinată în mod credibil.

Prin urmare, această modificare nu are impact cantitativ în situațiile financiare.

(iv) Tranzacții eliminate la consolidare

Decontările și tranzacțiile în interiorul Grupului, precum și profiturile nerealizate rezultate din tranzacții în interiorul Grupului (cu excepția câștigurilor sau pierderilor din diferențe de curs aferente acestor tranzacții), au fost eliminate în totalitate din situațiile financiare consolidate. Profiturile nerealizate rezultate din tranzacțiile cu entități asociate sau asocieri în participație sunt eliminate în limita cotei de participare a Grupului. Pierderile nerealizate sunt eliminate în mod identic cu profiturile nerealizate, dar numai în măsura în care nu există indicii de depreciere a valorii.

b) Moneda străină

(i) Tranzacții în moneda străină

Operațiunile exprimate în monedă străină sunt convertite în RON la cursul oficial de schimb de la data tranzacției. Activele și datoriile monetare denominate în monedă străină la data raportării sunt convertite în moneda funcțională la cursul de schimb din ziua respectivă.

Câștigurile sau pierderile din curs de schimb a elementelor monetare sunt reprezentate de diferența dintre costul amortizat exprimat în moneda funcțională la începutul perioadei de raportare, ajustat cu dobândă efectivă și plățile efectuate în perioadă și costul amortizat în moneda străină convertit în moneda funcțională la cursul de închidere al perioadei. Activele și datoriile nemonetare denominate în monedă străină care sunt măsurate la valoarea justă sunt reconvertite în moneda funcțională la cursul de schimb de la data la care s-a determinat valoarea justă. Câștigurile sau pierderile din decontare sunt recunoscute în contul de profit sau pierdere, cu excepția diferențelor de curs provenind din translatarea participațiilor evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

(ii) Entități care operează în străinătate

Entitatea care operează în străinătate este aceea ale cărei activități se desfășoară într-o altă țară sau monedă decât cea a entității raportoare.

Activele și datoriile entităților din străinătate, incluzând fondul comercial și ajustările la valoarea justă care decurg din achiziție sunt convertite în RON la cursul de schimb de la data raportării. Veniturile și cheltuielile operațiunilor din străinătate sunt convertite în RON la cursul de schimb de la data tranzacțiilor.

Diferențele de curs provenind din conversia tranzacțiilor aferente entităților din străinătate sunt recunoscute direct în capitalurile proprii. Atunci când entitatea din străinătate își încetează activitatea, parțial sau integral, rezerva de translatăre aferentă diferențelor de curs este parțial sau în totalitate recunoscută în contul de profit sau pierdere.

c) Venituri și cheltuieli din dobânzi

Veniturile și cheltuielile din dobânzi sunt recunoscute în rezultatul global aferent exercițiului financiar individual și consolidat folosind metoda ratei dobânzii efective pentru instrumentele financiare evaluate la cost amortizat, instrumentele financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere și instrumentele financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global.

Veniturile din dobânzi se calculează aplicând rata dobânzii efective la valoarea contabilă brută a activelor financiare, altele decât activele financiare achiziționate sau emise depreciate (POCI).

Atunci când un activ financiar este depreciat și ca urmare este considerat "Stadiul 3", Banca calculează veniturile din dobânzi prin aplicarea ratei efective a dobânzii la valoarea contabilă netă. Dacă într-o perioadă următoare activul financiar nu mai este depreciat, Banca revine la calcularea veniturilor din dobânzi pe bază brută.

Pentru activele financiare achiziționate sau emise depreciate (POCI), Banca calculează veniturile din dobânzi utilizând rata efectivă a dobânzii ajustată, care se aplică la costul amortizat. Rata efectivă a dobânzii ajustată este rata dobânzii care la recunoașterea inițială actualizează fluxurile viitoare estimate de numerar (inclusiv pierderile din credite) la valoarea netă inițială a activului POCI.

Rata dobânzii efective este rata exactă care actualizează fluxurile viitoare estimate de numerar de plătit sau de încasat pe perioada de viață a instrumentului financiar (sau, când e cazul, pe o perioadă mai scurtă) la valoarea netă raportată a activului sau datoriei financiare. Pentru calculul ratei dobânzii efective, Grupul estimează fluxurile viitoare de numerar luând în considerare toți termenii contractuali ai instrumentului financiar, dar nu ține cont de pierderile viitoare. Metoda de calcul a dobânzii efective include toate spezele și comisioanele plătite sau primite între părțile contractuale, costurile de tranzacționare, și alte prime și discounturi care fac parte integral din rata dobânzii efective.

Metoda ratei dobânzii efective reprezintă o metodă de calcul a costului amortizat al împrumuturilor acordate clienților prin care comisioanele de origine și de administrare primite de la părțile contractante, precum și costurile direct atribuibile creditului trebuie să fie incluse în rata dobânzii efective, amortizate și recunoscute ca venit din dobânzi pe durata creditului.

Veniturile și cheltuielile din dobânzi provenind din activele și datoriile deținute pentru tranzacționare sunt prezentate împreună cu schimbările de valoare justă a activelor și datoriilor deținute pentru tranzacționare în rezultatul net din tranzacționare.

d) Speze și comisioane

Veniturile din speze și comisioane provin din serviciile financiare furnizate de Grup și includ comisioane din angajamente, comisioane din operațiuni cu carduri, din servicii de administrare a numerarului, servicii de brokeraj, consiliere pentru investiții și planificare financiară, servicii de investment banking, tranzacții financiare structurate și servicii de administrare a activelor financiare.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Alte venituri din comisioane și speze provenite din servicii financiare prestate de către Grup, incluzând servicii de administrare a numerarului, brokeraj, consultanță pe plan investițional, planificare financiară, servicii de investiții bancare, sunt recunoscute în situația consolidată și separată a rezultatului global pe baza principiului independenței exercițiului, adică în momentul în care serviciul respectiv este prestat. Alte cheltuieli din speze și comisioane se referă în principal la comisioane din tranzacții care sunt recunoscute pe măsură ce serviciul a fost primit.

Alte venituri din speze și comisioane aferente produselor de economisire-creditare, care nu sunt incluse în calculul ratei efective a dobânzii a instrumentelor financiare, sunt recunoscute atunci când serviciile asociate sunt prestate.

e) Venit net din tranzacționare

Venitul net din tranzacționare este reprezentat de diferența între câștigul și pierderea din activele și datoriile tranzacționabile și include modificările de valoare justă realizate și nerealizate, dobânzi, dividende și diferențe de conversie valutară.

f) Venit/cheltuială netă din alte instrumente financiare recunoscute la valoare justă

Venitul/cheltuiala netă din alte instrumente financiare recunoscute la valoare justă provine din instrumente derivate deținute pentru acoperirea riscului și din active și datorii financiare recunoscute la valoare justă prin contul de profit sau pierdere și include toate modificările de valoare justă realizate și nerealizate, dobânzi, dividende și diferențe de conversie valutară.

g) Dividende

Veniturile din dividende sunt recunoscute în situația consolidată și separată a rezultatului global la data la care este stabilit dreptul de a primi aceste venituri. În cele mai multe cazuri, aceasta este reprezentată de data ex-dividend pentru instrumentele de capital. Veniturile din dividende sunt reflectate ca o componentă a altor venituri operaționale, în funcție de clasificarea instrumentului.

Impozitul pe dividende se înregistrează odată cu plata dividendelor și este scadent în luna imediat următoare.

Dividendele sunt tratate de către Grup ca o distribuire a profitului în perioada în care au fost declarate și aprobate de către Adunarea Generală a Acționarilor.

h) Plăți de leasing

Plățile de leasing operațional sunt recunoscute în situația consolidată și separată a rezultatului global pe baza metodei liniare pe durata contractului de leasing. Facilitățile de leasing primite sunt recunoscute ca parte integrantă a cheltuielii totale de leasing, pe durata contractului de leasing. Cheltuielile cu leasingul operațional sunt recunoscute ca o componentă a cheltuielilor operaționale.

Plățile minime de leasing în cadrul contractelor de leasing financiar sunt împărțite proporțional între cheltuiala cu dobânda de leasing și reducerea datoriei de leasing. Cheltuiala cu dobânda de leasing este alocată fiecărei perioade de leasing în așa fel încât să producă o rată de dobândă constantă pentru datoria de leasing rămasă.

i) Impozitul pe profit

Impozitul pe profit aferent exercițiului cuprinde impozitul curent și impozitul amânat. Impozitul pe profit este recunoscut în contul de profit sau pierdere sau în capitaluri proprii dacă impozitul este aferent elementelor de capital sau în alte elemente ale rezultatului global. Impozitul curent este impozitul de plătit aferent profitului realizat în perioada curentă, determinat în baza procentelor aplicate la data bilanțului și a tuturor ajustărilor aferente perioadelor precedente.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Impozitul amânat este determinat folosind metoda bilanțului pentru acele diferențe temporare ce apar între baza fiscală de calcul a impozitului pentru active și datorii și valoarea contabilă a acestora folosită pentru raportare în situațiile financiare.

Impozitul amânat nu se recunoaște pentru fondul de comerț provenit din tranzacții care nu sunt combinații de întreprinderi și care nu afectează nici profitul contabil nici pe cel fiscal. Impozitul amânat este calculat pe baza procentelor de impozitare care se așteaptă să fie aplicabile diferențelor temporare la reluarea acestora, în baza legislației în vigoare la data raportării. Creanțele și datoriile privind impozitul amânat se compensează dacă există un drept legal de a compensa datoriile privind impozitul curent cu creanțele privind impozitul curent și acestea se raportează la impozitul perceput de aceeași autoritate fiscală pentru aceeași entitate impozabilă sau pentru entități impozabile diferite ale căror datorii și creanțe privind impozitul curent urmează să se compenseze sau să se realizeze în același timp.

Creanța privind impozitul amânat este recunoscută numai în măsura în care este probabilă realizarea de profituri viitoare care să se poată utiliza la acoperirea pierderii fiscale. Creanța este revizuită la încheierea fiecărui exercițiu financiar și este diminuată în măsura în care beneficiul fiscal aferent este improbabil să se realizeze.

j) Active și datorii financiare

(i) Clasificare

În conformitate cu IFRS 9, clasificarea activelor financiare depinde de modelul de afaceri al entității la nivel de portofoliu și de caracteristicile fluxurilor de numerar contractuale.

Principalele categorii de clasificare a activelor financiare sunt:

- la cost amortizat;
- la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (FVOCI), cu câștiguri sau pierderi reciclate în profit sau pierdere la derecunoaștere;
- instrumente de capitaluri la FVOCI, fără reciclarea câștigurilor sau a pierderilor în profit sau pierdere la derecunoaștere;
- evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere (FVPL).

a. Cost amortizat

Un activ financiar este evaluat la cost amortizat dacă îndeplinește cumulativ următoarele două condiții:

- Activul este deținut într-un model de afaceri al cărui obiectiv este de a deține activele pentru a colecta fluxurile de trezorerie contractuale;
- Termenii contractuali ai activului financiar generează la anumite date fluxuri de trezorerie care sunt numai plăți de capital și dobânzi aferente valorii principalului datorat ("test SPPI").

b. FVOCI

Un activ financiar este evaluat la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global dacă activul este deținut în cadrul unui model de afaceri al cărui obiectiv se realizează atât prin deținerea activului pentru a colecta fluxurile de trezorerie contractuale, cât și prin vânzarea activului și de asemenea se respectă testul SPPI.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

c. FVTPL

Toate celelalte active financiare, care nu îndeplinesc criteriile pentru a fi clasificate la cost amortizat sau FVOCI, sunt clasificate la valoarea justă, cu modificările de valoare justă recunoscute în contul de profit sau pierdere.

În plus, Banca poate alege irevocabil să recunoască un activ financiar ca FVTPL dacă astfel elimină sau reduce semnificativ neconcordanțele (de exemplu, neconcordanțe contabile) care ar rezulta altfel la măsurarea activului sau datoriei, sau din recunoașterea câștigurilor sau pierderilor pe baze diferite.

Cerințe suplimentare pentru o "reducere semnificativă a neconcordanțelor contabile" sau o valoare minimă de reducere nu sunt prevăzute de IFRS 9. În scop practic, Banca nu trebuie să origineze la aceeași dată toate activele și datoriile care înregistrează neconcordanțe de măsurare sau recunoaștere. Este permisă o întârziere rezonabilă, cu condiția ca fiecare activ sau datorie să fie desemnat ca fiind la FVTPL la recunoașterea sa inițială și, la acel moment, toate tranzacțiile rămase se așteaptă să se producă.

d. Opțiunea FVOCI pentru instrumente de capitaluri

La recunoașterea inițială, o entitate poate face o alegere irevocabilă de a prezenta modificările ulterioare ale valorii juste în alte elemente ale rezultatului global în cazul instrumentelor de capitaluri, cu condiția ca instrumentul să nu fie deținut în vederea tranzacționării și să nu facă obiectul unei combinații de întreprinderi în scopul IFRS 3 pentru care un cumpărător a recunoscut o plată contingentă.

Un instrument de capitaluri proprii este un contract care certifică existența unui interes rezidual în activele unei entități după deducerea tuturor datoriilor acesteia. Termenul „entitate” include persoanele fizice, parteneriatele, organismele încorporate, trusturile și agențiile guvernamentale. În conformitate cu IAS 32, instrumentul este un instrument de capitaluri proprii dacă, și numai dacă, sunt îndeplinite ambele condiții de mai jos.

- ✓ Instrumentul nu include nicio obligație contractuală de a livra numerar sau alt activ financiar unei alte entități sau de a schimba active financiare sau datorii financiare cu altă entitate în condiții potențial nefavorabile pentru emitent.
- ✓ Instrumentul evidenziază un interes rezidual în activele nete ale unei entități.

Instrumentele de capitaluri nu au fluxuri de numerar contractuale care să fie doar plăți de principal și dobândă. Ca urmare, instrumentele de capitaluri nu trec testul SPPI și sunt întotdeauna clasificate ca FVTPL sau FVOCI.

Instrumentele de capitaluri deținute pentru tranzacționare sunt clasificate ca FVTPL. Pentru toate celelalte instrumente de capitaluri proprii (de exemplu: investiții strategice în case de compensare), managementul poate alege irevocabil să prezinte modificările ulterioare ale valorii juste în alte elemente ale rezultatului global (OCI). Această alegere este făcută pentru fiecare instrument în parte (adică pentru fiecare participație în parte).

Dividendele pentru astfel de investiții sunt recunoscute în contul de profit sau pierdere, exceptând cazul în care dividendele reprezintă clar o recuperare a unei părți a costului investiției. Astfel de cazuri vor fi limitate, deoarece astfel de investiții nu vor fi contabilizate în conformitate cu IFRS 9 dacă Banca are capacitatea de a controla sau influența semnificativ politica de dividend a investiției.

Valorile prezentate în alte elemente ale rezultatului global nu pot fi transferate în profit sau pierdere când instrumentul de capitaluri este derecunoscut (de exemplu, prin vânzare) și nu sunt nici cerințe de depreciere. Totuși Banca poate transfera câștigul sau pierderea cumulată în capitalurile proprii.

Datoriile financiare, altele decât angajamentele de creditare și contractele de garanție financiară, sunt măsurate la costul amortizat sau la FVTPL când sunt deținute pentru tranzacționare și instrumente derivate sau se aplică desemnarea la valoare justă.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Toate datoriile financiare sunt clasificate și măsurate ulterior la costul amortizat, cu excepția următoarelor datorii financiare care sunt măsurate la FVTPL:

- Datoriilor financiare deținute pentru tranzacționare, inclusiv instrumente derivate;
- Datoriilor financiare care apar atunci când un transfer al unui activ financiar nu îndeplinește condițiile pentru a fi derecunoscut sau este contabilizat utilizând abordarea implicării continue (speță tratată în IAS 39);
- Garanțiile financiare și angajamente de creditare la o rată a dobânzii sub valoarea pieței (aceasta speță este tratată în IFRS 9 și descrisă mai jos);
- Contravalorii contingente recunoscute de un cumpărător într-o combinație de întreprinderi;
- Datoriilor financiare desemnate la FVTPL la recunoașterea inițială.

Pentru contractele de garanție financiară și angajamentele pentru furnizarea unui împrumut la o rată a dobânzii sub valoarea pieței sunt îndrumări specifice în IFRS 9. Se evaluează la cea mai mare valoare dintre:

- a. valoarea ajustării pentru pierdere, determinată în conformitate cu IFRS 9;
- b. valoarea recunoscută inițial minus, acolo unde este cazul, valoarea cumulată a venitului recunoscut în conformitate cu principiile IFRS 15.

(ii) Evaluarea modelului de afaceri

Termenul “modelul de afaceri” se referă la modul în care o entitate își gestionează activele financiare pentru a genera fluxuri de trezorerie. Cu alte cuvinte, modelul de afaceri al entității determină dacă vor rezulta fluxuri de trezorerie din colectarea fluxurilor de trezorerie contractuale, din vânzarea activelor financiare sau din ambele.

Evaluarea modelului de afaceri este necesară pentru activele financiare care respectă testul SPPI pentru a determina dacă după recunoașterea inițială trebuie evaluate la cost amortizat sau FVOCI. Activele financiare care nu respectă testul SPPI sunt clasificate la FVTPL indiferent de modelul de afaceri, cu excepția instrumentelor de capitaluri, în cazul cărora o entitate poate opta pentru prezentarea câștigurilor sau pierderilor în FVOCI.

Modelul de afaceri este stabilit la un nivel care reflectă modul în care grupurile de active financiare sunt gestionate împreună pentru a atinge un anumit obiectiv de afaceri. Modelul de afaceri al entității nu depinde de intențiile conducerii față de un anumit instrument individual. În consecință, această condiție nu reprezintă o abordare de la instrument la instrument și trebuie stabilită la un nivel superior de agregare.

Trei modele de afaceri sunt permise:

a. Un model de afaceri al cărui obiectiv este de a deține active financiare în vederea colectării de fluxuri de trezorerie contractuale

Activele financiare deținute pentru colectarea de fluxuri de trezorerie contractuale sunt gestionate în vederea încasării plăților contractuale pe durata de viață a instrumentului. O entitate nu trebuie să dețină toate aceste active până la maturitate. Prin urmare, obiectivul unui model de afaceri poate fi de a deține active financiare pentru a colecta fluxuri de trezorerie contractuale chiar și atunci când s-au produs sau se așteaptă să se producă anumite vânzări de active financiare.

Modelul de afaceri poate consta în deținerea activelor cu scopul de a colecta fluxuri de trezorerie contractuale, chiar dacă entitatea vinde active financiare. Vânzarile sunt permise în cadrul acestui model de afaceri în următoarele situații:

- vânzările sunt ca urmare a creșterii riscului de credit al activelor;
- vânzările sunt rare (chiar și în cazul în care valoarea lor este semnificativă) sau nesemnificative ca valoare atât la nivel individual, cât și agregat (chiar și în cazul în care sunt frecvente);
- vânzările au fost efectuate aproape de scadența activelor financiare, iar încasările din vânzări sunt aproximativ echivalente cu cele din colectarea fluxurilor de trezorerie contractuale rămase.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Grupul consideră că vânzările totale pe an sunt nesemnificative dacă nu depășesc 10% din valoarea medie a portofoliului pe trei ani anteriori. Media se calculează pe baza soldurilor de închidere; în cazul portofoliilor noi, Grupul aplică pragul de 10% pe perioade mai mici de 3 ani.

Model de afaceri al cărui obiectiv este de a deține active în vederea colectării de fluxuri de trezorerie contractuale este folosit în cazul creditelor și avansurilor acordate clienților, creditelor și avansurilor acordate băncilor și unui portofoliu de obligațiuni, parte a rezervei de lichiditate și al carui obiectiv principal este de a asigura continuitatea activității Băncii în condiții de stres.

b. Un model de afaceri al cărui obiectiv se realizează atât prin colectarea fluxurilor de trezorerie contractuale, cât și prin vânzarea activelor financiare

O entitate poate deține active financiare în cadrul unui model de afaceri al cărui obiectiv se realizează atât prin colectarea fluxurilor de trezorerie contractuale, cât și prin vânzarea activelor financiare. În cadrul acestui tip de model de afaceri, personalul-cheie de conducere al entității a adoptat o decizie conform căreia atât colectarea fluxurilor de trezorerie contractuale, cât și vânzarea activelor financiare sunt esențiale pentru realizarea obiectivului modelului de afaceri.

Exemple de astfel de modele de afaceri în IFRS 9:

- o instituție financiară deține active financiare pentru a-și acoperi nevoile de lichidități zilnice;
- entitatea investește excedentul de numerar în active financiare pe termen scurt și pe termen lung, astfel încât să le poată vinde și să finanțeze cheltuielile de capital atunci când va fi necesar;
- menținerea unui anumit profil de randament al dobânzii.

În cadrul portofoliului de active financiare al Băncii, model de afaceri al cărui obiectiv se realizează atât prin colectarea fluxurilor de trezorerie contractuale, și vânzarea activelor financiare este aplicabil portofoliului de obligațiuni deținut pentru gestionarea riscului de lichiditate. Portofoliile sunt compuse din active foarte lichide și au ca obiectiv principal asigurarea lichidităților necesare și secundar colectarea dobânzilor.

Obiectivul acestor portofolii este de a asigura continuitatea activității băncii în condiții de stres, astfel că obiectivul venitului trece în plan secundar. Portofoliile sunt gestionate pe baza unei politici de investiții (IPS) care impune restricții de alocare a activelor bazate pe anumite criterii (eligibilitatea băncii centrale, riscul de credit, riscul de lichiditate, riscul de concentrare și riscul de piață). Performanța portofoliului este monitorizată pe o bază relativă în termeni ajustați la risc față de un indicator de referință.

c. Altele

Obiectivul modelului de afaceri este considerat "altul" atunci când nu se încadrează într-una dintre cele două categorii prezentate mai sus. În aceasta categorie intra următoarele:

- un portofoliu de active financiare care este gestionat cu scopul de a încasa fluxuri de trezorerie din vânzarea activelor pentru a realiza modificări ale valorii juste care rezultă din modificarea spread-urilor de credit și a ratelor de dobândă. Aceasta are ca rezultat cumpărarea și vânzarea activă și gestionarea instrumentelor pentru a realiza câștiguri din valoare justă și nu pentru a colecta fluxurile de numerar contractuale;
- un portofoliu de active financiare care este administrat și a cărui performanță este evaluată la valoarea justă;
- un portofoliu de active financiare care corespunde definiției deținute pentru tranzacționare.

Modelul "Altele" este aplicabil portofoliului deținut pentru tranzacționare. Strategia este de a realiza fluxurile de trezorerie prin vânzarea activelor sau de a administra instrumentele activ la valoare justă pentru a realiza modificări ale valorii juste care rezultă din modificarea spread-urilor de credit și a ratelor de dobândă.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

(iii) Testul SPPI

Fluxuri de trezorerie contractuale care reprezintă exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzii aferente valorii principalului datorat

Al doilea pas în stabilirea clasificării unui instrument financiar este evaluarea caracteristicilor fluxurilor de trezorerie contractuale, adică dacă fluxurile de trezorerie contractuale ale activului reprezintă exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzii aferente valorii principalului datorat (test SPPI). În acest scop, dobânda contractuală este definită ca o contraprestație pentru:

- valoarea în timp a banilor;
- riscul de credit asociat principalului datorat;
- alte riscuri și costuri de creditare de bază (de exemplu, riscul de lichiditate);
- costuri (de exemplu, costurile administrative)
- marjă de profit.

Valoarea în timp a banilor este acel element al dobânzii care dă naștere la o contravaloare numai pentru trecerea timpului. Cu toate acestea, în unele cazuri, elementul valoare-timp a banilor poate fi modificat (cu alte cuvinte, este imperfect). În astfel de cazuri, o entitate trebuie să evalueze modificarea pentru a determina dacă fluxurile de trezorerie contractuale reprezintă exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzii, de exemplu modificarea nu alterează semnificativ fluxurile de numerar de la un instrument de referință "perfect". Această evaluare nu este o alegere de politică contabilă și nu poate fi evitată prin măsurarea la valoarea justă a unui instrument, în absența unei astfel de evaluări.

În scopul de a evalua dacă elementul de dobândă dă naștere la o contravaloare numai pentru trecerea timpului, pot fi utilizate atât evaluări calitative, cât și cantitative.

La evaluarea unui element valoare-timp a banilor modificat, entitatea trebuie să compare activul financiar respectiv cu un instrument de referință "perfect" (adică fluxurile de trezorerie care ar apărea în cazul în care elementul valoare-timp a banilor nu ar fi modificat).

Dacă utilizând un scenariu rezonabil o entitate concluzionează că fluxurile de trezorerie contractuale ar putea fi semnificativ diferite de fluxurile de trezorerie de referință, fluxurile de numerar contractuale nu respectă testul SPPI și activul financiar respectiv trebuie măsurat la FVTPL.

(iv) Active și datorii financiare

Credite și avansuri acordate clienților, credite și avansuri acordate băncilor și investiții la cost amortizat

Începând cu 1 ianuarie 2018, Banca măsoară creanțele de la bănci, creditele și avansurile acordate clienților și alte investiții financiare la cost amortizat dacă și numai dacă sunt îndeplinite ambele condiții de mai jos:

- Activele financiare sunt deținute în cadrul unui model de afaceri al cărui obiectiv este de a deține active financiare în vederea colectării de fluxuri de trezorerie contractuale;
- Termenii contractuali ai activului financiar dau naștere, la anumite date, la fluxuri de trezorerie care sunt exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzii aferente valorii principalului datorat.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Instrumente derivate evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere

Un instrument derivat este un instrument financiar sau un alt contract care îndeplinește concomitent următoarele trei caracteristici:

- valoarea să se modifice drept reacție în urma modificărilor anumitor rate ale dobânzii, prețului unui instrument financiar, prețului mărfurilor, cursurilor de schimb valutar, indicilor de preț sau ratelor, ratingului de credit sau indicelui de creditare, sau ale altor variabile, cu condiția ca, în cazul unei variabile nefinanciare, aceasta să nu fie specifică unei părți contractuale;
- nu necesită nicio investiție netă inițială sau necesită o investiție netă inițială care este mai mică decât s-ar impune pentru alte tipuri de contracte care se preconizează să aibă reacții similare la modificările factorilor pieței;
- este decontat la o dată viitoare.

Instrumentele derivate sunt înregistrate la valoarea justă și sunt prezentate ca active atunci când valoarea lor justă este pozitivă și ca datorii când valoarea lor justă este negativă. Modificările valorii juste a instrumentelor financiare derivate sunt incluse în venitul net din tranzacționare, cu excepția cazului în care se aplică contabilitatea de acoperire.

Instrumente derivate încorporate

Un instrument derivat încorporat este o componentă a unui contract-hibrid care include și un instrument-gazdă nederivat, având ca efect faptul că modul de variație a unor fluxuri de trezorerie generate de instrumentul combinat este similar cu cel al unui instrument derivat de sine stătător. Un instrument derivat încorporat generează unele sau toate fluxurile de trezorerie pentru care, altfel, s-ar prevedea în contract modificarea acestora în funcție de o variabilă specificată precum rata dobânzii, prețul instrumentului financiar, prețul mărfii, cursul de schimb valutar, indicele de preț sau indicele ratei, ratingul de credit sau indicele de creditare sau alte variabile, cu condiția ca, în cazul unei variabile nefinanciare, variabila să nu fie specifică niciunei părți contractuale. Un instrument derivat care este atașat unui instrument financiar, dar este transferabil, conform contractului, independent de acel instrument sau care are o cotrapartidă diferită nu este un instrument derivat încorporat, ci un instrument financiar individual.

Un instrument derivat încorporat într-un activ financiar nu se separă de instrumentul-gazdă nefinanciar; în schimb, întregul instrument hibrid este evaluat pe baza modelului de afaceri și a testului SPPI. Instrumentele derivate încorporate în datorii financiare sunt contabilizate separat de contractele gazdă nefinanciare.

Active sau datorii financiare deținute pentru tranzacționare

Banca clasifică activele financiare sau datoriile financiare ca fiind deținute pentru tranzacționare când sunt achiziționate sau emise în principal în scopul vânzării sau răscumpărării în viitorul apropiat sau fac parte dintr-un portofoliu de instrumente financiare gestionate împreună și pentru care există dovezi ale unui tipar real recent de urmărire a profitului pe termen scurt.

Activele și datoriile deținute pentru tranzacționare sunt recunoscute și măsurate la valoare justă în situația consolidată a poziției financiare. Modificările valorii juste sunt incluse în venitul net din tranzacționare. Veniturile sau cheltuielile din dobânzi și din dividende sunt înregistrate în venitul net din tranzacționare în conformitate cu termenii contractului sau când dreptul de plată a fost stabilit.

Sunt incluse în această categorie titlurile de creanță, acțiunile, pozițiile scurte și creditele acordate clienților care au fost achiziționate în principal în scopul vânzării sau răscumpărării pe termen scurt.

Titluri de datorie la FVOCI

Banca aplică noua categorie în conformitate cu IFRS 9 la titlurile de creanță măsurate la FVOCI dacă, și numai dacă, sunt îndeplinite ambele condiții de mai jos:

- instrumentul este deținut în cadrul unui model de afaceri al cărui obiectiv se realizează prin colectarea fluxurilor de trezorerie contractuale și vânzarea activelor financiare;
- termenii contractuali ai activului financiar îndeplinesc testul SPPI.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Aceste instrumente cuprind în mare parte active care anterior, în conformitate cu IAS 39, fuseseră clasificate ca investiții financiare disponibile pentru vânzare.

După recunoașterea inițială, instrumentele de datorie la FVOCI sunt măsurate ulterior la valoarea justă, cu recunoașterea câștigurilor sau pierderilor din modificarea valorii juste în OCI. Veniturile din dobânzi și câștigurile sau pierderile din diferențele de curs valutar sunt recunoscute în profit sau pierdere în același mod ca și pentru activele financiare evaluate la costul amortizat. În cazul în care Banca deține mai mult de o investiție în același titlu, scoaterea din evidență se face pe baza costului mediu ponderat. La derecunoaștere, câștigurile sau pierderile cumulate recunoscute anterior în OCI sunt reclasificate din OCI în contul de profit sau pierdere.

Instrumente de capitaluri la FVOCI

La recunoașterea inițială, Grupul a făcut o alegere irevocabilă de a prezenta instrumentele de capitaluri, altele decât investiții în filiale, asocieri în participație și entități asociate, ca instrumente de capitaluri la FVOCI fără reciclarea câștigurilor sau a pierderilor în profit sau pierdere la derecunoaștere.

Câștigurile și pierderile aferente acestor instrumente de capitaluri nu sunt niciodată reciclate în contul de profit sau pierdere. Dividendele sunt recunoscute în contul de profit sau pierdere ca alte venituri operaționale, exceptând cazul în care Banca beneficiază de acestea ca de o recuperare a unei părți a costului investiției, caz în care astfel de câștiguri sunt înregistrate în OCI. Instrumentele de capitaluri proprii la FVOCI nu fac obiectul unei evaluări de depreciere.

Obligațiuni emise și alte fonduri împrumutate

După recunoașterea inițială, obligațiunile emise și alte fonduri împrumutate sunt măsurate ulterior la cost amortizat. Costul amortizat se calculează luând în considerare orice discount sau primă pentru fondurile de emisiune și costurile care fac parte integrantă din rata dobânzii efective (EIR).

Active și datorii financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere

Activele financiare și datoriile financiare din această categorie sunt cele care nu sunt deținute pentru tranzacționare și care fie au fost desemnate de conducere la recunoașterea inițială, fie este obligatorie evaluarea la valoarea justă în conformitate cu IFRS 9. Conducerea desemnează un instrument la FVTPL la recunoașterea inițială atunci când este îndeplinit unul dintre următoarele criterii.

Această alegere este făcută pentru fiecare instrument în parte:

- dacă astfel elimină sau reduce semnificativ neconcordanțele care ar rezulta altfel la măsurarea activului sau datoriei, sau din recunoașterea câștigurilor sau pierderilor pe baze diferite;
- datoriile (și activele până la 1 ianuarie 2018, în concordanță cu IAS 39) sunt parte a unor grupuri de datorii financiare gestionate și evaluate la valoarea justă, în concordanță cu procedurile de management al riscului și strategia de investiții;
- datoriile (și activele până la 1 ianuarie 2018, în concordanță cu IAS 39), care conțin unul sau mai multe derivate încorporate, cu excepția cazului în care nu modifică în mod semnificativ fluxurile de trezorerie contractuale sau este clar în urma unei scurte analize sau fără nicio analiză, atunci când un instrument-hibrid similar este luat în considerare pentru prima dată, că separarea instrumentului (instrumentelor) derivat(e) încorporat(e) nu este permisă.

Activele și datoriile financiare evaluate la FVPL sunt înregistrate la valoare justă în situația consolidată a poziției financiare. Modificările valorii juste sunt înregistrate în contul de profit sau pierdere, cu excepția modificărilor de valoare justă a datoriilor desemnate la FVPL ca urmare a modificărilor riscului de credit al Băncii. Astfel de modificări ale valorii juste sunt înregistrate în rezerve prin intermediul OCI și nu se reciclează la profit sau pierdere. Dobânzile încasate sau suportate pentru instrumentele desemnate la FVPL sunt incluse în venituri din dobânzi sau cheltuieli cu dobânzile, utilizând rata dobânzii efective, luând în considerare costurile de tranzacționare, și alte prime și discounturi care fac parte integrală din rata dobânzii efective care fac parte integrantă din instrument.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Dobânda aferentă activelor care trebuie obligatoriu să fie evaluate la FVPL este înregistrată utilizând rata efectivă a dobânzii. Veniturile din dividende obținute din instrumentele de capitaluri măsurate la FVPL sunt înregistrate în contul de profit sau pierdere ca și alte venituri din exploatare atunci când dreptul la plată a fost stabilit.

Garanții financiare, acreditive și angajamente de creditare

Banca emite garanții financiare, acreditive și angajamente de creditare. Garanțiile financiare sunt recunoscute inițial în situația consolidată a poziției financiare (în cadrul provizioanelor) la valoarea justă, fiind prima primită. Ulterior recunoașterii inițiale, datoria aferentă garanțiilor financiare este evaluată la valoarea cea mai mare dintre valoarea recunoscută inițial mai puțin amortizarea cumulată recunoscută în contul de profit sau pierdere și provizionul ECL.

Prima primită este recunoscută în contul de profit sau pierdere în "Venituri nete din speze și comisioane" în mod liniar pe toata durata de viață a garanției.

Valoarea contractuală nominală a garanțiilor financiare, a acreditivelor și a angajamentelor de creditare neutilizate, unde împrumutul a fost acordat în condițiile pieței, nu este înregistrată în situația consolidată a poziției financiare.

(v) Recunoaștere

Grupul recunoaște activele și datoriile financiare la valoarea justă la data recunoașterii inițiale. Aceasta este data la care Grupul devine o parte a prevederilor contractuale ale instrumentului.

Data recunoașterii inițiale este importantă având în vedere următoarele:

- testul care analizează diferențele între fluxurile de trezorerie contractuale și cele de referință trebuie efectuat la data recunoașterii inițiale;
- este data la care se efectuează evaluarea clasificării (ex.: caracteristicile contractuale la această dată determină clasificarea și măsurarea unei expuneri);
- variația riscului de credit este măsurată de la data recunoașterii inițiale; prin urmare, evaluarea în cazul unei creșteri/deteriorări semnificative a riscului de credit la fiecare dată de raportare este efectuată în comparație cu condițiile existente la data recunoașterii inițiale;
- la recunoașterea inițială se efectuează evaluarea activelor financiare care îndeplinesc definiția acelor active achiziționate sau emise depreciate. Prin urmare, dacă clientul este depreciat la data recunoașterii inițiale Banca va recunoaște un activ activ POCI.
- la data recunoașterii inițiale, expunerea trebuie recunoscută la valoarea justă și se calculează rata efectivă a dobânzii sau rata efectivă a dobânzii ajustată.

Data originării este diferită de data recunoașterii inițiale, atunci când ulterior recunoașterii, contractul poate fi modificat semnificativ fie printr-o renegociere comercială, fie printr-o operațiune de restructurare.

(vi) Derecunoaștere

Derecunoașterea este termenul folosit pentru înlăturarea unui activ sau a unei datorii din bilanț. Derecunoașterea apare atunci când:

- drepturile contractuale asupra fluxurilor de trezorerie expiră;
- drepturile contractuale asupra fluxurilor de trezorerie și riscurilor și beneficiilor aferente dreptului de proprietate asupra unui activ sunt transferate în mod substanțial;
- obligația de a transfera orice fluxuri de trezorerie ale activului este asumată și riscurile și beneficiile sunt transferate în mod substanțial.

Dacă o entitate păstrează controlul activului, dar nici nu transferă, nici nu păstrează în mod substanțial riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate, activul este recunoscut în măsura continuării implicării entității.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

O datorie financiară este înlăturată din situația poziției sale financiare atunci când este lichidată – adică atunci când obligația specificată în contract este stinsă sau anulată sau expiră. O tranzacție este contabilizată ca împrumut garantat în cazul în care transferul nu îndeplinește condițiile pentru derecunoaștere.

Atunci când Grupul evaluează dacă trebuie sau nu să derecunoască un credit unui client ca urmare a unei modificări a termenilor și condițiilor contractuale, ia în considerare, printre altele, următorii factori:

- Modificarea valutei creditului;
- Modificarea graficului de rambursare (ex: extinderea termenului rămas cu mai mult de 50% și cu mai mult de 2 ani);
- Prolungirea la scadența contractuală / creșterea / scăderea unei facilități de credit existente în condițiile pieței;
- Introducerea sau eliminarea unei clauze care ar avea ca rezultat o clasificare diferită.

În cazul în care modificarea termenilor și condițiilor nu conduc la derecunoaștere, Grupul înregistrează un câștig sau o pierdere, în măsura în care pierderea din depreciere nu a fost deja înregistrată.

(vii) Compensări

Activele și datoriile financiare sunt compensate, iar rezultatul net este prezentat în situația consolidată și separată a poziției financiare doar atunci când Grupul are un drept legal de compensare și când intenționează decontarea lor pe o bază netă sau realizarea activului și a datoriei în mod simultan.

Veniturile și cheltuielile sunt compensate numai atunci când este permis de standardele contabile, sau pentru profitul și pierderea rezultate dintr-un grup de tranzacții similare cum ar fi cele din activitatea de tranzacționare a Grupului.

(viii) Evaluarea la valoarea justă

Valoarea justă reprezintă prețul care ar fi primit pentru vânzarea unui activ sau plătit pentru a transfera o datorie printr-o tranzacție normală între participanții la piață la data evaluării pe o piață principală sau, în absența ei, pe piața cea mai avantajoasă pentru care Grupul are acces la acea dată. Valoarea justă a unei datorii reflectă riscul de neperformanță.

Toate estimările și judecățile semnificative folosite în determinarea valorii de piață sunt descrise în Nota 6. Participațiile nelistate pentru care nu se poate face o estimare credibilă a valorii de piață sunt evaluate la cost și sunt testate periodic pentru deprecierea valorii.

(ix) Identificarea și evaluarea deprecierii de valoare

Adoptarea IFRS 9 a modificat în mod fundamental tratamentul contabil al Băncii privind pierderile din depreciere prin înlocuirea abordării conforme cu IAS 39 a pierderilor suportate, cu abordarea cu caracter previzional a pierderilor de credit așteptate (ECL). Începând cu 1 ianuarie 2018, Banca înregistrează ajustări pentru pierderi de credit așteptate pentru toate creditele și alte active financiare datorate, care nu sunt evaluate la FVPL, împreună cu angajamentele de creditare și contractele de garanție financiară, denumite în continuare "instrumente financiare". Instrumentele de capitaluri nu fac obiectul deprecierii conform IFRS 9.

Pierderile de credit așteptate se bazează pe pierderile de credit așteptate asociate cu probabilitatea de neîndeplinire a obligațiilor pe durata de viață preconizată a unui instrument financiar ("pierderile din credit preconizate pe durata de viață"), cu excepția cazului în care nu a existat o creștere semnificativă a riscului de credit de la originare; în acest caz, pierderile din credit așteptate se bazează pe pierderile de credit așteptate asociate cu probabilitatea de neîndeplinire a obligațiilor în următoarele douăsprezece luni ("pierderile din credit preconizate pe 12 luni").

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Atât pierderile din credit preconizate pe durata de viață, cât și pierderile din credit preconizate pe 12 luni sunt calculate la nivel individual sau colectiv, în funcție de natura portofoliului de instrumente financiare.

Banca a stabilit o politică de evaluare la sfârșitul fiecărei perioade de raportare dacă riscul de credit al unui instrument financiar a crescut semnificativ de la recunoașterea inițială, luând în considerare modificarea riscului de depreciere pe durata de viață preconizată a instrumentului financiar.

Pe baza acestui proces, Banca grupează creditele în Stadiul 1, Stadiul 2, Stadiul 3 și POCI, descrise mai jos:

- **Stadiul 1:** pentru un instrument financiar care nu este depreciat la recunoașterea inițială, Banca recunoaște pierderi așteptate pe o perioadă de 12 luni. Stadiul 1 include, de asemenea, facilități pentru care riscul de credit s-a îmbunătățit și creditul a fost reclasificat din Stadiul 2.
- **Stadiul 2:** pentru creditele cu o creștere semnificativă a riscului de credit după recunoașterea inițială, Banca recunoaște pierderi din credit preconizate pe durata de viață. Stadiul 2 include, de asemenea, facilități pentru care riscul de credit s-a îmbunătățit și creditul a fost reclasificat din Stadiul 3.
- **Stadiul 3:** conține credite depreciate. Banca recunoaște pierderi din credit preconizate pe durata de viață.
- **POCI:** activele financiare achiziționate sau emise depreciate sunt acele active depreciate la recunoașterea inițială. Activele POCI sunt înregistrate la valoarea justă la recunoașterea inițială, iar veniturile din dobânzi se calculează utilizând rata efectivă a dobânzii ajustată. Pierderi din credit preconizate pe durata de viață sunt recunoscute (ca un câștig sau o pierdere din depreciere) numai în măsura în care există o modificare ulterioară a pierderilor de credit preconizate.

Evaluarea pierderilor din credit așteptate

Evaluarea pierderilor din credit așteptate reflectă o valoare imparțială și ponderată cu probabilitățile, care este determinată prin evaluarea unei serii de rezultate posibile, valoarea în timp a banilor și informații rezonabile și justificabile, disponibile fără costuri sau eforturi nejustificate la data de raportare privind evenimentele trecute, condițiile actuale și previziunile condițiilor economice viitoare.

Evaluarea pierderilor din credit așteptate aferentă activelor financiare măsurate la cost amortizat și la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global reprezintă o arie care necesită utilizarea unor modele complexe și ipoteze semnificative privind condițiile economice viitoare și comportamentul riscului de credit. Aplicarea cerințelor contabile cu privire la evaluarea pierderilor din credite așteptate necesită judecăți semnificative precum:

- Stabilirea criteriilor de determinare a creșterii semnificative a riscului de credit;
- Alegerea modelelor și ipotezelor adecvate pentru măsurarea pierderilor de credit așteptate;
- Stabilirea numărului și ponderilor relative ale scenariilor prospective pentru fiecare tip de produs/piață și a pierderilor de credit așteptate asociate acestora;
- Stabilirea de grupuri de active financiare similare în scopul măsurării pierderilor de credit așteptate.

Riscul de credit provine din riscul de a suferi pierderi financiare, în cazul în care oricare dintre clienții noștri, clienți sau contrapartida de piață nu își îndeplinesc obligațiile contractuale față de Grup. Riscul de credit apare în principal din credite și avansuri interbancare, comerciale și de consum, precum și din angajamentele de credit ca rezultat din astfel de activități de creditare, dar pot apărea și din garanțiile financiare, acreditivele și scrisorile de acceptanță.

De asemenea, Grupul este expus altor riscuri de credit care rezultă din titluri de datorie și alte expuneri ce reies din activități de tranzacționare ("expunerile deținute în vederea tranzacționării"), inclusiv activele din portofoliul de tranzacționare care nu sunt participații și instrumentele financiare derivate, precum și soldurile de decontare cu contrapartidele din piață și acordurile de reverse repo.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Estimarea expunerilor de credit în scopul gestionării riscurilor este complexă și necesită utilizarea de modele, deoarece expunerea la risc de credit variază în funcție de schimbările condițiilor pieței, de fluxurile de numerar preconizate și de trecerea timpului. Evaluarea riscului de credit al unui portofoliu de active implică estimări suplimentare cu privire la apariția deprecierei, a ratelor de pierdere asociate și a corelațiilor de depreciere dintre contrapartide. Mecanismul de calcul al pierderilor din credit așteptate este prezentat mai jos și elementele cheie sunt următoarele:

- PD probabilitatea de neîndeplinire a obligațiilor reprezintă probabilitatea ca un debitor să nu își respecte obligația de plată într-un orizont de timp. Neîndeplinire a obligațiilor poate avea loc la un anumit moment în cursul perioadei evaluate doar dacă facilitatea nu a fost derecunoscută și se află încă în portofoliu.

În vederea estimării profilului de neîndeplinire a obligațiilor aferente expunerilor în sold au fost utilizate diverse modele și acestea pot fi grupate în următoarele categorii:

- Profilul de neîndeplinire a obligațiilor aferent administrațiilor centrale, locale și regionale, societăților de asigurare și organismelor de plasament colectiv este generat utilizând matricea de tranziție. Caracterul previzional al informațiilor este încorporat în probabilitatea de neîndeplinire a obligațiilor folosind modelul factorului Vasicek.
- Profilul de neîndeplinire a obligațiilor aferent clienților corporate, proiectelor de finanțare și instituțiilor financiare este generat utilizând abordarea de regresie parametrică (Weibull). Caracterul previzional al informațiilor este încorporat în probabilitatea de neîndeplinire a obligațiilor folosind modelul factorului Vasicek.
- Profilul de neîndeplinire a obligațiilor aferent clienților retail de tipul credite ipotecare sau alte forme de împrumut este generat folosind abordarea de regresie parametrică în cadrul politicilor de risc.

În circumstanțe excepționale, în care anumite date de intrare nu sunt disponibile la calculul probabilităților de neîndeplinire a obligațiilor se folosesc grupări, medii și analiză comparativă.

- EAD expunere în caz de nerambursare reprezintă un estimat al expunerii în momentul neîndeplinirii obligațiilor, luând în considerare modificările preconizate ale expunerii după data raportării, inclusiv rambursările de principal și dobândă, contractuale sau nu, trageri așteptate aferente angajamentelor de creditare și dobânda acumulată din plățile neefectuate.

Expunerea în caz de nerambursare reprezintă expunerile pe care Grupul se așteaptă să le dețină în momentul neîndeplinirii obligațiilor, în următoarele 12 luni sau pe durata de viață rămasă. Expunerea în caz de nerambursare în următoarele 12 luni sau pe durata de viață rămasă se determină în funcție de profilul de plată preconizat care poate varia în funcție de tipul de produs. În cazul produselor ce presupun amortizare și rambursare la maturitate, expunerea în caz de nerambursare se calculează în funcție de rambursările contractuale datorate de debitor pe o perioadă de 12 luni sau pe întreaga durată de viață. De asemenea, acolo unde este relevant se ia în calculul expunerii în caz de nerambursare și ipotezele de rambursări/refinanțări anticipate.

Expunerea în caz de nerambursare pentru produsele reînnoibile se estimează luând în considerare soldul curent utilizat și adăugând un factor de conversie care permite determinarea limitei preconizate rămase de utilizat la momentul probabilității de neîndeplinire a obligațiilor. Marjele prudentiale regulatorii sunt excluse din factorul de conversie a împrumutului. În circumstanțe excepționale, în care anumite date de intrare nu sunt disponibile la calculul expunerii în caz de nerambursare se folosesc modele alternative de analiză comparativă.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

- LGD Pierderea în caz de neîndeplinire a obligațiilor reprezintă un estimat al pierderii aferente unei expuneri aflată în stare de neîndeplinire a obligațiilor. Se bazează pe diferența dintre fluxurile de numerar contractuale și fluxurile de numerar așteptate, inclusiv din realizarea oricărei garanții. Se exprimă ca procent din expunere.

Au fost utilizate diferite modele pentru a estima pierderile aferente sumelor în sold împrumutate și acestea pot fi grupate în următoarele categorii:

- Pierderea în Stadiul 3 aferentă administrațiilor centrale, clienților corporate, proiectelor de finanțare, instituțiilor financiare, administrațiilor locale și regionale, societăților de asigurare și organismelor de plasament colectiv este calculată de managerii workout prin actualizarea fluxurilor de trezorerie cu rata dobânzii efective.
- Pierderea în Stadiul 3 aferentă clienților retail de tipul credite ipotecare este obținută pentru majoritatea entităților din Grup prin calcularea celei mai bune estimări statistice a pierderii așteptate ajustată cu costurile indirecte și pentru alte patru entități din Grup prin actualizarea valorii de vânzare a garanției.
- Pierderea în Stadiul 3 aferentă altor clienți retail este obținută prin calcularea celei mai bune estimări statistice a pierderii așteptate ajustată cu costurile indirecte.

În circumstanțe excepționale, în care anumite date de intrare nu sunt disponibile la calculul pierderilor în caz de neîndeplinire a obligațiilor se folosesc modele alternative de recuperare, analiză comparativă și judecată profesională.

La estimarea pierderilor din credit așteptate, Banca ia în considerare scenarii multiple. Fiecăruia îi este asociat un PD, EAD și LGD diferit. Atunci când este relevant, evaluarea scenariilor multiple cuprinde, de asemenea, valoarea care se preconizează să fie recuperată, inclusiv probabilitatea ca activele să se vindece și valoarea garanției sau suma care ar putea fi primită din vânzarea activului.

Cu excepția cardurilor de credit și a altor facilități reînnoibile, perioada maximă pentru care se determină pierderile din credit este durata de viață contractuală a unui instrument financiar, cu excepția cazului în care Banca are dreptul legal de a le denunța mai devreme.

Mecanismul de calcul al pierderilor din credit așteptate este sumarizat mai jos:

- Stadiul 1: Pierderile din credite preconizate pe 12 luni reprezintă pierderile din credit rezultate în caz de neîndeplinire a obligațiilor în decursul unei perioade de 12 luni de la data raportării. Banca calculează pierderile din credite preconizate pe 12 luni bazându-se pe probabilitățile de neîndeplinire a obligațiilor contractuale în următoarele 12 luni de la data de raportare. Aceste probabilități se aplică la expunerea în caz de nerambursare previzionată și înmulțită cu pierderea în caz de neîndeplinire a obligațiilor și actualizată la rata efectivă inițială a dobânzii. Acest calcul este efectuat pentru fiecare dintre scenarii, așa cum s-a explicat mai sus.
- Stadiul 2: pentru creditele cu o creștere semnificativă a riscului de credit după recunoașterea inițială, Banca recunoaște pierderi din credit preconizate pe durata de viață. Mecanismul este similar cu cel descris mai sus, inclusiv utilizarea scenariilor multiple, dar PD-ul și LGD-ul sunt estimate pe durata de viață a instrumentului. Pierderile așteptate sunt actualizate cu rata inițială a dobânzii efective.
- Stadiul 3: pentru creditele depreciate Banca recunoaște pierderi din credit preconizate pe durata de viață. Mecanismul este similar cu cel folosit în cazul Stadiului 2, cu un PD de 100%.
- POCl: activele financiare achiziționate sau emise depreciate sunt acele active depreciate ca urmare a riscului de credit la recunoașterea inițială. Banca recunoaște modificările cumulate ale pierderilor din credit preconizate pe durata de viață după recunoașterea inițială, bazată pe o probabilitate medie ponderată aferentă celor patru scenarii, actualizată cu rata dobânzii efective ajustată la credit.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

- Angajamente de creditare și acreditive: Atunci când se estimează pierderile din credit preconizate pe durata de viață, Banca determină partea care se așteptată a fi trasă din angajamentul de creditare. Pierderile de credit așteptate se bazează pe valoarea actualizată a deficitelor de fluxuri de numerar, utilizând o probabilitate medie ponderată aferentă scenariilor. Actualizarea se face la rata dobânzii efective așteptată. Pentru cardurile de credit și alte facilități reînnoibile, care includ atât un credit cât și un angajament de creditare, pierderile de credit așteptate sunt calculate și prezentate împreună cu creditul. Pentru angajamentele de creditare și acreditive, pierderile de credit așteptate sunt recunoscute în categorii provizioanelor.
- Garanții financiare: răspunderea Băncii este evaluată la valoarea cea mai mare dintre valoarea recunoscută inițial mai puțin amortizarea cumulată recunoscută în contul de profit sau pierdere și provizionul ECL. În acest scop, Banca calculează pierderile de credit așteptate pe baza valorii actualizate a plăților anticipate pentru a compensa pierderea suferită de deținătorul garanției financiare. Deficitul de fluxuri de numerar așteptate sunt actualizate la rata dobânzii ajustată la risc, relevantă pentru expunere. Calculul se face utilizând o probabilitate medie ponderată aferentă scenariilor. Pentru garanțiile financiare, pierderile de credit așteptate sunt recunoscute în categoria provizioanelor.

Titluri de datorie la FVOCI

Pierderile de credit așteptate pentru Titluri de datorie la FVOCI nu reduc valoarea contabilă a acestor active financiare în situația consolidată a poziției financiare, care rămâne la valoarea justă. În schimb, o sumă egală cu deprecierea care ar apărea dacă activele ar fi fost măsurate la costul amortizat este recunoscută în OCI, ca o valoare de depreciere cumulată, cu o cheltuială corespunzătoare în contul de profit sau pierdere. Deprecierea cumulată recunoscută în OCI este reciclată în contul de profit sau pierdere la derecunoașterea activelor.

Activele financiare achiziționate sau emis depreciate (POCI)

Pentru activele POCI, Banca recunoaște ca și cheltuială cu deprecierea doar modificările de pierderi din credit preconizate de la recunoașterea inițială.

Creșterea semnificativă a riscului de credit

Grupul consideră că un instrument financiar a înregistrat o creștere semnificativă a riscului de credit atunci când au fost îndeplinite unul sau mai multe dintre următoarele criterii cantitative, calitative sau de neîndeplinire a obligațiilor:

- *Criterii cantitative*

Grupul utilizează criteriile cantitative ca indicator principal al creșterii semnificative a riscului de credit pentru toate portofoliile materiale. Pentru criteriile cantitative Grupul compară curba probabilităților de neîndeplinire a obligațiilor pe întreaga durată de viață la data evaluării cu cea a probabilităților de neîndeplinire a obligațiilor previzionate la recunoașterea inițială. Pentru estimarea curbei probabilităților de neîndeplinire a obligațiilor pe întreaga durată de viață la data recunoașterii inițiale se formulează ipoteze privind structura acesteia. Pe de o parte, în cazul instrumentelor financiare cu rating ridicat, se presupune că, curba PD (probabilităților de neîndeplinire a obligațiilor) se va deteriora în timp. Pe de altă parte, în cazul instrumentelor financiare evaluate cu rating scăzut se estimează că curba PD se va îmbunătăți în timp. Gradul de îmbunătățire sau deteriorare va depinde de nivelul inițial de rating. Pentru ca cele două curbe să fie comparabile, PD-urile sunt reduse la PD-uri anualizate. Creșterea semnificativă a riscului de credit se consideră că a avut loc în general, odată cu creșterea relativă a PD-ului de până la 250%, deși această valoare poate fi mai mică datorită mai multor factori limitativi, cum ar fi apropierea de maturitate și portofoliile de produse.

Grupul nu are cunoștință de nicio practică general acceptată a pieței cu privire la nivelul la care trebuie transferat un instrument financiar către Stadiul 2. Din această perspectivă se așteaptă ca orice creștere considerată semnificativă a PD-ului la data de raportare să se realizeze de-a lungul unei perioade de timp ca urmare a unui proces iterativ între participanții la piață și autoritățile de supraveghere.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

- *Criterii calitative*

Grupul utilizează criteriile calitative ca indicator secundar al creșterii semnificative a riscului de credit pentru toate portofoliile materiale. Transferul unui instrument financiar în Stadiul 2 are loc atunci când următoarele criterii sunt îndeplinite.

Pentru administrații centrale, banci, corporații și protofolii de finanțare a proiectelor, dacă debitorul îndeplinește unul sau mai multe dintre următoarele criterii:

- Indicatori externi de piață,
- Modificări ale clauzelor contractuale,
- Modificări în abordările managementului,
- Judecata profesională.

Evaluarea creșterii semnificative a riscului de credit încorporează informații de natură previzională și se realizează trimestrial la nivel de tranzacție pentru toate portofoliile non-retail deținute de Grup.

Pentru portofoliile retail, dacă debitorul îndeplinește unul sau mai multe dintre următoarele criterii:

- Restructurare
- Judecata profesională

Evaluarea creșterii semnificative a riscului de credit încorporează informații așteptate și se realizează lunar la nivel de fiecare instrument financiar pentru toate portofoliile retail deținute de Grup.

Criterii de protecție

Criteriile de protecție se aplică instrumentelor financiare considerate că au experimentat o creștere semnificativă a riscului de credit dacă debitorul a înregistrat mai mult de 30 de zile de întârziere la plată. Totodată, Grupul respectă prezumția relativă potrivit căreia riscul de credit pentru un activ financiar a crescut semnificativ după recunoașterea inițială atunci când plățile contractuale sunt restante de mai mult de 30 de zile.

Definiția neîndeplinirii obligațiilor și a activelor financiare depreciate

Grupul definește un instrument financiar ca fiind cu risc de neîndeplinire a obligațiilor, care este pe deplin aliniat la definiția activelor financiare depreciate, atunci când îndeplinește unul sau mai multe dintre următoarele criterii:

- *Criteriu cantitativ*

Debitorul este restant cu peste 90 de zile la plata obligațiilor sale contractuale și nu exista nicio încercare de respingere a prezumției ca activul financiar depreciat cu peste 90 de zile de întârziere trebuie să fie prezentat în Stadiul 3 de depreciere.

- *Criteriu calitativ*

Debitorul se încadrează în criteriul de improbabilitate de plată, criteriu ce indica dificultatea financiară semnificativă a debitorului: Acest criteriu este îndeplinit atunci când:

- Debitorul este decedat;
- Debitorul este în insolvență;
- Debitorul a încălcat clauzele financiare contractuale;
- Dispariția unei piețe active pentru acel activ financiar din cauza dificultăților financiare;
- Au fost făcute concesii de către creditor în legătura cu dificultatea financiară a debitorului;
- Devine probabil că debitorul va intra în faliment;
- Activele financiare sunt achiziționate sau emise cu o reducere semnificativă care reflectă pierderile din credit suportate.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Criteriile de mai sus au fost aplicate tuturor instrumentelor financiare deținute de Grup și sunt în concordanță cu definiția neîndeplinirii obligațiilor utilizată în scopuri de gestionare a riscului de credit. Definiția neîndeplinirii obligațiilor a fost aplicată în calculul pierderilor de credit așteptate conform modelului "Probabilității de neplată/ de neîndeplinire a obligațiilor" (PD), a "Expunerii în caz de nerambursare" (EAD) și a "Pierderii în caz de neîndeplinire a obligațiilor" (LGD).

Un instrument financiar nu se mai consideră a fi încadrat în categoria neîndeplinirii obligațiilor (ex: "vindecăt"), atunci când nu mai îndeplinește niciun criteriu de neîndeplinire a obligațiilor de plată pe o perioadă consecutivă de minimum 3 luni sau mai mult pentru expunerile restructurate neperformante. Această perioadă de 3 luni a fost determinată pe baza unei analize care ia în considerare probabilitatea ca un instrument financiar să se întoarcă la starea de neîndeplinire a obligațiilor, după vindecare folosind diferite definiții posibile de remediere.

Informații cu caracter previzional

Evaluarea creșterii semnificative a riscului de credit și calcularea pierderilor din credit așteptate includ informații cu caracter previzional. Grupul a efectuat o analiză istorică și a identificat variabilele economice cheie care afectează riscul de credit și pierderile de credit așteptate pentru fiecare portofoliu de credite.

Aceste variabile economice cheie și impactul asociat acestora asupra probabilității de neîndeplinire a obligațiilor, pierderilor în caz de neîndeplinire a obligațiilor și a expunerii în caz de nerambursare variază în funcție de tipul de categorie. De asemenea, judecățile profesionale se aplică în acest proces.

Proгноze ale acestor variabile economice ("scenariul economic de bază") sunt furnizate de Raiffeisen Research trimestrial care oferă cea mai bună estimare a cadrului economic pe următorii trei ani. După 3 ani, pentru a proiecta variabilele economice pentru întreaga durată de viață rămasă a fiecărui instrument, a fost utilizată o abordare medie de reversiune, ceea ce înseamnă că variabilele economice tind fie spre o rată medie pe termen lung sau spre o rată de creștere pe termen lung până la maturitate.

Impactul acestor variabile economice asupra probabilității de neîndeplinire a obligațiilor, a pierderilor în caz de neîndeplinire a obligațiilor și a expunerii în caz de nerambursare a fost determinat pe baza regresiei statistice, pentru a înțelege astfel impactul modificărilor istorice în aceste variabile asupra ratelor de nerambursare sau în componente ale pierderilor în caz de neîndeplinire a obligațiilor și ale expunerilor în caz de nerambursare.

În plus față de scenariul economic de bază, Raiffeisen Research furnizează, de asemenea, scenariul cel mai optimist și scenariul cel mai pesimist, împreună cu scenariul ponderilor pentru a se asigura că non-liniaritățile sunt incluse. Grupul a concluzionat că 3 scenarii au evidențiat în mod adecvat non-liniaritatea. Scenariul ponderilor este determinat de o combinație de analiză statistică și judecăți profesionale, ținând cont de o serie de rezultate pentru care fiecare scenariu este reprezentativ. Valorile pierderilor din credit așteptate ponderate cu probabilități se determină prin trecerea fiecărui scenariu printr-un model relevant de pierderi de credite așteptate și multiplicarea acestuia cu scenariul de ponderi corespunzător.

Ca în cazul oricăror previziuni economice, proiecțiile și probabilitățile de apariție sunt supuse unui grad ridicat de incertitudine și, prin urmare, rezultatele efective pot fi semnificativ diferite de cele prognozate. Grupul consideră că aceste previziuni reprezintă cea mai bună estimare a rezultatelor posibile și acoperă eventualele non-liniarități și asimetrii ale diferitelor portofolii din cadrul Grupului.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Analiza de senzitivitate

Cele mai semnificative ipoteze care afectează ajustările pentru pierdere aferente pierderilor din credit așteptate sunt următoarele:

- Portofoliul Corporate
 - Produsul intern brut
- Portofoliul Retail
 - Produsul intern brut
 - Cursul valutar EUR/RON
 - ROBOR 3M
 - Rata șomajului

Factorul de discountare

În general pentru expunerile din bilanț care nu sunt expuneri din leasing sau active financiare achiziționate sau emise depreciate ca urmare a riscului de credit, rata de discountare utilizată la calculul pierderilor din credit așteptate este rata efectivă a dobânzii sau o aproximare a acesteia.

Evaluarea garanțiilor

Pentru a diminua riscurile de creditare aferente activelor financiare, Banca încearcă să utilizeze garanții, acolo unde este posibil. Garanțiile imbracă diverse forme, cum ar fi numerar, titluri, acreditive/garanții, garanții imobiliare, creanțe, stocuri, alte active nefinanciare și ameliorări ale creditului, cum ar fi contractele de compensare. Politica contabilă a Băncii cu privire la garanțiile dobândite în cadrul aranjamentelor de creditare în conformitate cu IFRS 9 este aceeași cu IAS 39. Garanțiile, cu excepția cazului în care au fost luate în contul creanței, nu sunt înregistrate în situația financiară a Băncii.

Cu toate acestea, valoarea justă a garanțiilor afectează calculul ECL. În general, acestea sunt evaluate, cel puțin la început, și reevaluate pe o bază anuală.

În măsura în care este posibil, Banca utilizează date de piață active pentru evaluarea activelor financiare deținute ca garanții. Alte active financiare care nu au valori de piață ușor determinabile sunt evaluate utilizând modele. Garanțiile nefinanciare, cum ar fi bunurile imobile, sunt evaluate pe baza datelor furnizate de terți, cum ar fi brokerii ipotecari sau pe baza indicilor prețurilor locuințelor.

Scoaterea în afara bilanțului

Politica Băncii în conformitate cu IFRS 9 rămâne aceeași cu IAS 39. Activele financiare sunt scoase din bilanț în întregime numai atunci când Banca a încetat procesul de recuperare. În cazul în care suma care urmează să fie scoasă din bilanț este mai mare decât deprecierea cumulată, diferența este mai întâi adăugată la depreciere, care este apoi închisă cu valoarea contabilă brută. Orice recuperare ulterioară este creditată în cheltuielile cu pierderile din credite.

k) Contabilitatea de acoperire

Grupul a ales ca opțiune de politică contabilă permisă conform IFRS 9 să continue să aplice contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor în conformitate cu IAS 39.

Grupul aplică doar contabilitatea de acoperire micro a valorii juste împotriva riscurilor. Obiectivul de acoperire a riscului la nivel de Grup se referă în mod explicit la expunerea la riscul de rata a dobânzii, ca urmare a modificării în rata de referință corespunzătoare. Expunerea la riscul de credit nu face obiectul contabilității de acoperire.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

La inițiere, Grupul documentează în mod formal modul în care relația de acoperire îndeplinește condițiile pentru contabilitatea operațiunilor de acoperire împotriva riscurilor. De asemenea, se documentează relația economică dintre elementul acoperit și instrumentul de acoperire, inclusiv natura riscului, obiectivul de gestionare a riscului și strategia de angajare a instrumentelor de acoperire și metoda care va fi utilizată pentru a evalua eficiența relației de acoperire la începutul și apoi continuu. Pentru a se califica pentru contabilitatea de acoperire, este de așteptat ca o relație de acoperire a riscurilor să fie foarte eficientă pe o bază prospectivă și trebuie demonstrat că a fost extrem de eficientă în perioada anterioară desemnată (ex. o lună).

O relație de acoperire este considerată a fi foarte eficientă dacă modificările valorii juste sau fluxurilor de trezorerie atribuibile riscului acoperit sunt compensate de instrumentul de acoperire în proporție de 80-125%. De asemenea, este necesar să se evalueze, retroactiv, dacă relația a fost eficientă în luna anterioară. Documentarea trebuie să includă și modul în care entitatea va evalua dacă relația de acoperire îndeplinește dispozițiile privind eficiența acoperirii și rezultatele acestei evaluări.

Testele de eficiență prospectivă și retrospectivă se efectuează utilizând metoda cantitativă "dollar offset". Aceasta constă în calcularea raportului dintre variația valorii juste cumulate a instrumentului de acoperire împotriva riscurilor și modificarea valorii juste a elementului acoperit care poate fi atribuit riscului acoperit.

O entitate trebuie să întrerupă prospectiv contabilitatea de acoperire când apare oricare dintre următoarele evenimente:

- acoperirea nu mai îndeplinește criteriile pentru contabilitatea operațiunilor de acoperire împotriva riscurilor (de exemplu, nu mai este foarte eficientă sau eficiența nu mai este măsurabilă);
- instrumentul acoperit împotriva riscurilor este vândut sau compensat;
- instrumentul de acoperire împotriva riscurilor expiră sau este vândut, finalizat sau exercitat;
- conducerea revocă desemnarea făcută.

În cazul în care o relație de acoperire împotriva riscurilor nu mai respectă criteriile de eficiență sau nu mai respectă pragul de semnificație menționat mai sus, contabilitatea de acoperire a riscurilor încetează de la ultima dată la care acoperirea a fost considerată eficientă, care va fi începutul perioadei în care acoperirea a încetat să îndeplinească criteriile de eficiență sau să depășească pragul de semnificație.

În cazul în care entitatea determină că un anumit eveniment, schimbarea circumstanțelor/perturbarea pieței au determinat ca relația de acoperire împotriva riscurilor să nu fie eficientă și demonstrează că acoperirea a fost eficientă înainte ca evenimentul sau schimbarea circumstanțelor să se producă, contabilitatea de acoperire a riscului încetează de la data evenimentului sau schimbarea circumstanțelor.

După derecunoașterea relației de acoperire împotriva riscurilor, modificările viitoare ale valorii juste ale instrumentului derivat sunt recunoscute ulterior în contul de profit sau pierdere în "Venituri din tranzacționare", în timp ce elementul acoperit va fi contabilizat ca și înainte de desemnare, fără aplicarea regulilor contabilității de acoperire împotriva riscurilor - de exemplu creditele vor reveni la costul amortizat. Pentru elementele pentru care se utilizează metoda dobânzii efective, ajustările anterioare de acoperire a riscului sunt amortizate în contul de profit sau pierdere pe durata de viață rămasă a elementului acoperit.

l) Numerar și echivalente de numerar

La întocmirea situației fluxurilor de trezorerie, s-au considerat ca numerar și echivalente de numerar: numerarul efectiv, conturile curente și alte plasamente la Banca Națională a României, numerar din conturile nostro și alte plasamente la alte bănci care au o maturitate de 3 luni sau mai puțin de la data achiziției.

m) Imobilizări corporale

Recunoaștere și evaluare

Imobilizările corporale sunt evidențiate la cost, mai puțin amortizarea acumulată și provizionul pentru deprecierea valorii. Costul include cheltuieli care sunt direct atribuibile achiziției mijlocului fix. Costul mijloacelor fixe produse intern include cheltuieli cu materiile prime și materialele, cheltuieli cu salariile directe, alte cheltuieli efectuate pentru aducerea mijlocului fix în stare de funcționare precum și costurile dezmembrării, înlăturării elementelor și restaurării locației. Software-ul achiziționat de care depinde funcționalitatea echipamentelor se capitalizează ca parte a respectivelor echipamente.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Costurile cu întreținerea imobilizărilor corporale se recunosc în contul de profit sau pierdere pe măsură ce sunt efectuate. Cheltuielile generate de înlocuirea unei componente a elementelor de imobilizări corporale, inclusiv reparații capitale, sunt capitalizate, dacă acestea îmbunătățesc performanțele viitoare ale acelor elemente de imobilizări corporale.

Amortizarea

Amortizarea este calculată prin metoda liniară pe parcursul duratei de viață estimate pentru fiecare element și este recunoscută în contul de profit sau pierdere. Bunurile dobândite prin leasing sunt amortizate pe perioada cea mai mică dintre durata leasingului și durata de viață. Terenurile nu sunt supuse amortizării.

Duratele de viață estimate sunt următoarele:

Clădiri	50 ani
Echipament de birou și mobilă	5 ani
Autovehicule	5 ani
Calculatoare	4 ani

Metodele de depreciere, duratele de viață și valorile reziduale sunt reevaluate la data fiecărei raportări și ajustate corespunzător.

n) Imobilizări necorporale

Aplicații informatice

Aplicațiile informatice achiziționate de către Grup sunt evidențiate la cost, mai puțin amortizarea acumulată și provizionul pentru deprecierea valorii. Cheltuiala cu aplicațiile informatice dezvoltate intern este recunoscută ca imobilizare necorporală dacă Grupul face dovada intenției și capacității sale de a dezvolta și folosi aplicația într-o manieră ce-i va aduce beneficii economice viitoare și dacă cheltuielile cu dezvoltarea aplicațiilor pot fi estimate într-o manieră rezonabilă. Costurile cu aplicațiile informatice dezvoltate intern includ toate costurile direct atribuibile dezvoltării aplicațiilor și se amortizează pe durata de viață.

Cheltuielile ulterioare cu aplicațiile informatice se capitalizează doar atunci când contribuie la sporirea beneficiilor economice viitoare care decurg din folosirea respectivelor active.

Toate celelalte cheltuieli sunt recunoscute în contul de profit sau pierdere pe măsură ce sunt efectuate. Amortizarea se recunoaște în contul de profit sau pierdere liniar, pe toată durata de funcționare a aplicației informatice, începând cu data la care aplicația este pusă în funcțiune. Durata de viață estimată a aplicațiilor informatice este între 1 și 8 ani. Metodele de depreciere, duratele de viață și valorile reziduale sunt reevaluate la data fiecărei raportări și ajustate corespunzător.

o) Leasing

Grupul ca Locatar: Contractele de leasing ale Grupului în care toate riscurile și beneficiile semnificative aferente proprietății sunt transferate locatarului sunt clasificate drept leasing financiar. Ulterior recunoașterii inițiale, activul este evaluat la o valoare egală cu minimum dintre valoarea justă și valoarea prezentă a plăților de leasing viitoare. După recunoașterea inițială, activul este contabilizat în conformitate cu politicile contabile aplicabile aceluia activ. Celelalte contracte de leasing în care Grupul este implicat sunt clasificate ca leasing operațional și nu sunt recunoscute ca active în situația consolidată a poziției financiare.

Grupul ca Locator: Grupul este locator în contractele în care toate riscurile și beneficiile semnificative aferente proprietății sunt transferate locatarului. Aceste contracte sunt clasificate ca fiind leasing financiar, iar creanța aferentă contractelor de leasing se măsoară în situația consolidată a poziției financiare ca fiind valoarea prezentă a încasărilor ce derivă din contractul de leasing.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

p) Deprecierea activelor altele decât activele financiare

Valoarea contabilă a activelor Grupului care nu sunt de natură financiară, altele decât activele de natură impozitului amânat, sunt revizuite la fiecare dată de raportare pentru a identifica indicii de depreciere. Dacă există asemenea indicii, Grupul estimează valoarea recuperabilă a activelor respective.

O pierdere din depreciere este recunoscută atunci când valoarea contabilă a activului sau a unității sale generatoare de numerar depășește valoarea sa recuperabilă.

O unitate generatoare de numerar este cel mai mic grup identificabil care generează numerar și care este independent față de alte active și alte grupuri. Pierderile din depreciere se recunosc în contul de profit sau pierdere.

Pierderile din depreciere recunoscute în cazul unităților generatoare de numerar sunt utilizate prima dată pentru a diminua valoarea fondului comercial asociată unității generatoare de numerar și ulterior pentru a reduce valoarea contabilă a altor active ale unității generatoare de numerar pe bază de pro-rata.

Valoarea recuperabilă a unui activ sau a unei unități generatoare de numerar este maximul dintre valoarea de utilizare și valoarea sa justă mai puțin costurile pentru vânzarea acelui activ sau unități. Pentru determinarea valorii nete de utilizare, fluxurile viitoare de numerar sunt actualizate folosind o rată de actualizare înainte de impozitare care reflectă condițiile curente de piață și riscurile specifice activului respectiv.

Pierderile din depreciere recunoscute în perioadele precedente sunt evaluate la fiecare dată de raportare. Pierderea din depreciere se reia dacă s-a produs o schimbare favorabilă în estimările folosite pentru a determina valoarea de recuperare.

q) Stocuri

Stocurile sunt măsurate la minimul dintre cost și valoarea realizabilă netă. Garanțiile imobiliare luate în contul creanței sunt înregistrate în conformitate cu IAS 2 „Stocuri” la minimul dintre cost (valoarea netă contabilă a creditului) și valoarea netă realizabilă (ex: valoarea de vânzare a garanției minus costurile de vânzare).

r) Depozite ale clienților, împrumuturi de la bănci, obligațiuni emise și datorii subordonate

Depozitele clienților, împrumuturile de la bănci, obligațiunile emise și datoriile subordonate reprezintă sursa Grupului de finanțare.

Grupul clasifică instrumentele financiare emise ca datorii financiare sau instrumente de capital conform termenilor contractuali ai instrumentelor. Depozitele, împrumuturile de la bănci, obligațiunile emise și datoriile subordonate sunt inițial recunoscute la valoarea justă la care se adaugă eventuale costuri de tranzacționare iar ulterior sunt măsurate la cost amortizat folosind metoda ratei dobânzii efective.

s) Beneficiile angajaților

Beneficii pe termen scurt

Obligațiile cu beneficiile pe termen scurt acordate angajaților sunt recunoscute ca și cheltuială pe măsură ce serviciul aferent este prestat. Beneficiile pe termen scurt ale angajaților includ salariile, primele și contribuțiile la asigurările sociale.

Se recunoaște un provizion pentru sumele ce se așteaptă a fi plătite cu titlu de prime în numerar pe termen scurt sau scheme de participare a personalului la profit în condițiile în care Grupul are în prezent o obligație legală sau constructivă de a plăti acele sume ca rezultat al serviciilor trecute prestate de către angajați și dacă obligația respectivă poate fi estimată în mod credibil.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Planuri de contribuții determinate

Obligațiile de plată a contribuțiilor care decurg din planurile de pensii determinate sunt recunoscute în situația consolidată a rezultatului global atunci când se realizează.

Grupul efectuează plăți în numele angajaților proprii către sistemul de pensii al statului roman (Pilonul 3), asigurările de sănătate și fondul de șomaj, în decursul derulării activității normale. Toți angajații Grupului sunt membri și de asemenea au obligația legală de a contribui (prin intermediul contribuțiilor sociale) la sistemul de pensii al statului român (un plan de contribuții determinate al Statului). Toate contribuțiile aferente sunt recunoscute în contul de profit sau pierdere al perioadei atunci când sunt efectuate. Grupul nu are alte obligații suplimentare.

Planuri de beneficii determinate

Grupul nu este angajat în nici un plan de beneficii determinate și, în consecință, nu are nici un fel de obligații în acest sens.

Beneficiile angajaților pe termen lung

Obligația netă a Grupului în ceea ce privește beneficiile aferente serviciilor pe termen lung, altele decât planurile de postangajare, este reprezentată de valoarea beneficiilor viitoare pe care angajații le-au câștigat în schimbul serviciilor prestate de către aceștia în perioada curentă și perioade anterioare.

În cazul pensionarii, Grupul oferă respectivilor angajați un număr de salarii compensatorii în funcție de vechimea în muncă. Obligația Grupului în ceea ce privește acest jubileu este stipulată în prevederile contractului colectiv de muncă și este estimată folosind metoda factorului de credit proiectat și este recunoscută în situația consolidată a rezultatului global pe principiul contabilității de angajamente. Modificarea ratei de actualizare și a altor ipoteze actuariale este recunoscută ca venit sau cheltuială pe durata medie de muncă rămasă a angajaților care participă la acest plan.

Tranzacții cu plată pe bază de acțiuni

Valoarea justă a sumei ce trebuie plătită angajaților pentru drepturile de apreciere a acțiunilor decontate în numerar este recunoscută ca o cheltuială în contrapartidă cu o creștere a datoriei, pe perioada în care angajații devin îndreptățiți în mod necondiționat la plata acestora. Datoria este reevaluată la fiecare dată de raportare și la data decontării. Orice modificări ale valorii juste ale datoriei sunt recunoscute ca și cheltuieli cu personalul în contul de profit sau pierdere.

t) Combinări de întreprinderi

Achiziția operațiunilor de afaceri este recunoscută conform metodei de achiziție. Prețul transferat într-o combinație de întreprinderi este evaluat la valoarea justă. Acesta este calculat la data achiziției ca agregat al valorii juste al tuturor activelor transferate, a datoriei asumate de foștii proprietari ai combinației de întreprinderi achiziționate și a instrumentelor de capitaluri proprii emise de Grup în schimbul controlului combinației de întreprinderi.

Costurile cu tranzacția de combinație de întreprinderi sunt recunoscute în contul de profit sau pierdere atunci când sunt efectuate.

Fondul comercial se determină ca excedentul prețului, valoarea oricărui interes minoritar și valoarea justă la data achiziției a participației în compania achiziționată (dacă este cazul) și valoarea justă la data achiziției a activelor nete identificabile și a datoriei asumate.

În cazul în care diferența este negativă după o analiză ulterioară, câștigul rezultat este recunoscut imediat în contul de profit sau pierdere.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

u) Provizioane

Provizioanele sunt recunoscute în situația consolidată a poziției financiare atunci când pentru Grup rezultă o obligație legală sau constructivă legată de un eveniment trecut, obligație care poate fi estimată în mod credibil, și este probabil ca în viitor să fie necesară consumarea unor resurse economice care să stingă această obligație. Pentru determinarea provizionului, fluxurile viitoare de numerar sunt actualizate folosind o rată de actualizare înainte de impozitare care reflectă condițiile curente de piață și riscurile specifice datoriei respective. Provizioanele includ: provizioane pentru litigii, provizioane pentru angajamente de credit neutilizate și alte provizioane.

v) Taxe

Grupul recunoaște datoriile sale legate de contribuția la fondul de garantare a depozitelor bancare și contribuția la fondul de rezoluție în conformitate cu interpretarea IFRIC 21, "Taxe". Datoria cu privire la plata acestor taxe este recunoscută în momentul în care acestea devin implicate. În acest caz, obligația apare anual la 1 ianuarie, când Banca efectuează activități legate de atragerea depozitelor.

w) Standarde, interpretări și amendamente la Standardele Internaționale de Raportare Financiară

Standarde emise, dar care nu sunt încă în vigoare și nu au fost adoptate timpuriu:

- **IFRS 16: Contracte de leasing**

Standardul intra în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2019. IFRS 16 stabilește principiile pentru recunoașterea, evaluarea, prezentarea și furnizarea informațiilor despre contractele de leasing ale celor două părți la un contract, și anume, clientul („locatar”) și furnizorul („locator”). Noul standard prevede ca locatarii să recunoască majoritatea contractelor de leasing în cadrul situațiilor financiare. Locatarii vor dispune de un singur model contabil pentru toate contractele, cu anumite excepții. Contabilitatea locatorului ramane în mod semnificativ neschimbată.

Conducerea a apreciat că impactul din tranziției la IAS 16 este de aproximativ 393 milioane RON, care reprezintă activele la valoarea justă și obligațiile de leasing înregistrate în soldul de deschidere de la 1 ianuarie 2019. Grupul a efectuat tranziția la IFRS 16 utilizând abordarea retrospectivă modificată.

- **Modificare la IFRS 10 Situații financiare consolidate și IAS 28 Investiții în entitățile asociate și asocierile în participație: vânzare de sau contribuție cu active între un investitor și entitatea sa asociată sau asocierea în participație**

Modificările se referă la o inconsecvență identificată între cerințele IFRS 10 și cele ale IAS 28, în legătură cu vânzarea de și contribuția cu active între un investitor și entitatea sa asociată sau asocierea în participație. Principala consecință a modificărilor este aceea că un câștig sau o pierdere totală este recunoscută atunci când tranzacția implică o întreprindere (indiferent dacă este sau nu sub formă de filială). Un câștig sau o pierdere parțială este recunoscută atunci când o tranzacție implică active care nu reprezintă o întreprindere, chiar dacă acestea sunt sub forma unei filiale. În luna decembrie 2015, IASB a amânat pe termen nedeterminat data intrării în vigoare a acestei modificări în așteptarea rezultatelor unui proiect de cercetare cu privire la contabilizarea prin metoda punerii în echivalență. Modificările nu au fost încă adoptate de UE.

- **IFRS 9: Caracteristici de plăți în avans cu compensare negativă (modificări)**

Modificarea intră în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2019 și aplicarea timpurie este permisă. Modificarea permite ca activele financiare cu caracteristici de plăți în avans, care permit sau necesită ca o parte la un contract fie să plătească, fie să primească o compensație rezonabilă pentru rezilierea timpurie a contractului (astfel încât, din perspectiva deținătorului activului, este posibil să existe o „compensare negativă”) să fie evaluate la cost amortizat sau la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global. Conducerea a estimat că nu este impact din aplicarea acestui amendament.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

- **IAS 28: Interese pe termen lung în asociați și asocieri în participație (modificări)**
Modificările intră în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2019 și aplicarea timpurie este permisă. Modificările se referă la faptul dacă evaluarea și, în special, cerințele privind deprecierea intereselor pe termen lung în asociați și asocieri în participație care, în fond, fac parte din „investiția netă” în respectivul asociat sau asocierie în participație, ar trebui guvernate de IFRS 9, de IAS 28 sau de o combinație a acestor doua standarde. Modificările clarifică faptul că o entitate aplică IFRS 9 Instrumente financiare înainte să aplice IAS 28, acelor interese pe termen lung cărora nu li se aplică metoda punerii în echivalență. În aplicarea IFRS 9, entitatea nu ține cont de ajustările valorii contabile a intereselor pe termen lung care sunt generate de aplicarea IAS 28. Aceste modificări nu au fost încă adoptate de UE.
- **INTERPRETAREA IFRIC 23: Incertitudine cu privire la tratamentele aplicate pentru impozitul pe profit**
Interpretarea intră în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2019 și aplicarea timpurie este permisă. Interpretarea abordează contabilitatea impozitelor pe profit în situația în care tratamentele fiscale implică un grad de incertitudine care afectează aplicarea standardului IAS 12. Interpretarea furnizează îndrumare cu privire la analiza anumitor tratamente fiscale la nivel individual sau împreună, verificările autorităților fiscale, metoda adecvată care să reflecte incertitudinea și contabilitatea modificării evenimentelor și împrejurărilor. Conducerea a estimat că nu este impact din aplicarea acestei interpretări la 1 ianuarie 2019.
- **IAS 19: Plan de modificare, Reducere sau Decontare (modificări)**
Modificările intră în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2019 și aplicarea timpurie este permisă. Modificările prevăd ca entitățile să aplice ipoteze actuariale actualizate pentru determinarea costului serviciilor curente și dobânda netă pentru perioada de raportare anuală rămasă după ce un plan de modificare, reducere și decontare a avut loc. De asemenea, modificările clarifică modul în care contabilizarea unui plan de modificare, reducere și decontare afectează aplicarea cerințelor privind plafonul activului. Aceste modificări nu au fost încă adoptate de UE.
- **Cadrul Conceptual în standardele IFRS**
IASB a emis Cadrul Conceptual revizuit pentru Raportare financiară la 29 martie 2018. Cadrul Conceptual stabilește un set cuprinzător de concepte pentru raportare financiară, stabilirea standardelor, îndrumare pentru cei care întocmesc situații financiare în elaborarea politicilor contabile consecvente și asistentă pentru utilizatori în înțelegerea și interpretarea standardelor. De asemenea IASB a emis un document anexat separat, Modificări ale Referintelor la Cadrul Conceptual în standardele IFRS, care stabilește modificările standardelor afectate cu scopul să actualizeze referințele Cadrului Conceptual revizuit. Obiectivul documentului este de a sprijini tranziția la Cadrul Conceptual revizuit pentru entitățile care dezvoltă politici contabile folosind Cadrul Conceptual când niciun standard IFRS nu se aplică pentru o anumită tranzacție. Pentru cei care întocmesc situații financiare și dezvoltă politici contabile în baza Cadrului Conceptual, documentul intră în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2020.
- **IFRS 3: Combinări de întreprinderi (modificări)**
IASB a emis modificări privind definiția unei întreprinderi (modificări aduse IFRS 3) cu scopul de a rezolva dificultățile care apar atunci când o entitate determină dacă a achiziționat o întreprindere sau un grup de active. Modificările sunt în vigoare pentru combinațiile de întreprinderi pentru care data achiziției este în prima perioadă de raportare anuală începând la sau după 1 ianuarie 2020 și pentru achizițiile de active care apar la sau după începutul acelei perioade, iar aplicarea timpurie este permisă. Aceste modificări nu au fost încă adoptate de UE.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

- **IAS 1 Prezentarea situațiilor financiare și IAS 8 Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile și erori: definiția termenului „semnificativ” (modificări)**

Modificările sunt în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2020, iar aplicarea timpurie este permisă. Modificările clarifică definiția termenului „semnificativ” și modul în care aceasta trebuie aplicată. Noua definiție menționează că „Informația este semnificativă dacă omisiunile, declarațiile eronate sau ascunderea acestora ar duce în mod rezonabil la influențarea deciziilor pe care utilizatorii primari ai situațiilor financiare cu scop general le iau pe baza acelor situații financiare, care furnizează informații financiare privind o anumită entitate raportoare”. De asemenea, explicațiile care însoțesc definiția au fost îmbunătățite. Modificările asigură, de asemenea, faptul că definiția termenului „semnificativ” este consecventă în cadrul tuturor Standardelor IFRS. Aceste modificări nu au fost încă adoptate de UE.

- **IASB a emis Imbunatatirile Anuale ale IFRS – Ciclul 2015 – 2017**, care reprezintă o colecție de modificări ale IFRS. Modificările intră în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2019, aplicarea timpurie fiind permisă. Aceste îmbunătățiri anuale nu au fost încă adoptate de UE.

- **IFRS 3 Combinări de întreprinderi și IFRS 11 Angajamente comune:** Modificările aduse IFRS 3 clarifică faptul că, atunci când o entitate obține controlul asupra unei întreprinderi care este o operațiune în participație, aceasta reevaluează interesele deținute anterior în respectiva întreprindere. Modificările aduse de IFRS 11 clarifică faptul că, atunci când o entitate obține controlul comun asupra unei întreprinderi care este o operațiune în participație, entitatea nu reevaluează interesele deținute anterior în respectiva întreprindere.

- **IAS 12 Impozitul pe profit:** Modificările clarifică faptul că efectele asupra impozitului pe profit ale plăților privind instrumentele financiare clasificate drept capitaluri proprii, trebuie recunoscute conform modului în care au fost recunoscute tranzacțiile sau evenimentele din trecut care au generat profit distribuibil.

- **IAS 23 Costurile indatorarii:** Modificările clarifică paragraful 14 din standard conform căruia, atunci când un activ calificabil este disponibil pentru utilizarea sa dorită sau pentru vânzare și unele dintre împrumuturile specifice aferente activului calificabil respectiv rămân restante la acel moment, împrumutul respectiv trebuie inclus în fondurile pe care o entitate le împrumută, în general.

x) **Raportarea pe segmente**

Grupul prezintă informații la nivel de segmente pentru a da posibilitatea utilizatorilor situațiilor sale financiare să evalueze natura și efectele financiare ale activităților în care se angajează, precum și mediile economice în care își desfășoară activitatea.

Un segment operațional este o componentă a Grupului:

- (a) care se angajează în activități din care poate obține venituri și de pe urma cărora poate suporta cheltuieli (inclusiv venituri și cheltuieli aferente tranzacțiilor cu alte componente ale Grupului);
- (b) ale cărei rezultate din activitate sunt examinate în mod periodic de către principalul factor decizional operațional al entității în vederea luării de decizii cu privire la alocarea resurselor pe segment și a evaluării performanței acestuia și
- (c) pentru care sunt disponibile informații financiare distincte.

Raportarea pe segmente se bazează pe următoarele linii de business ale Grupului: clienți corporativi, persoane fizice, întreprinderi mici și mijlocii (denumite în continuare IMM) și trezorerie, ultima incluzând și instituții financiare.

4. TRANZIȚIE LA IFRS 9

Ca urmare a intrării în vigoare a noului standard contabil privind recunoașterea și evaluarea instrumentelor financiare (IFRS 9) la 1 ianuarie 2018, Grupul a luat în considerare și cerințele privind tranziția la acesta.

Noile categorii contabile cuprinse în poziția financiară și rezultatul global reflectă categoriile relevante definite de standardul IFRS 9. Astfel, Grupul a introdus modificări ale prezentării situațiilor financiare ca urmare a adoptării IFRS 9.

Această secțiune privind tranziția la IFRS 9 "Instrumente financiare" oferă informații relevante pentru înțelegerea impactului noului standard contabil asupra poziției financiare a Grupului la 1 ianuarie 2018 și de asemenea o legătură între IAS 39 "Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare", IAS 37 "Provizioane, datorii contingente și active contingente" și IFRS 9.

O analiză a impactului tranziției de la cifrele prezentate în situațiile financiare din 2017 la cele conforme cu IFRS 9 pentru prima aplicare a standardului la 1 ianuarie 2018 este rezumată în prima notă din această secțiune în care este descrisă reconcilierea dintre valorile contabile conform IAS 39 cu soldurile raportate conform IFRS 9 la 1 ianuarie ".

Dispozițiile tranzitorii pentru IFRS 9 nu necesită aplicarea retroactivă a perioadelor anterioare de raportare, în consecință efectul primei aplicări se reflectă în capitalurile proprii de deschidere pentru exercițiul financiar 2018.

Reconcilierea impactului din adoptarea IFRS 9 în rezultatul reportat și alte rezerve este prezentat în nota de tranziție.

4. TRANZIȚIE LA IFRS 9 (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă adoptarea prevederilor IFRS 9 referitoare la clasificarea și evaluarea instrumentelor financiare și următoarele efecte de la 1 ianuarie 2018:

Grup în mii RON	Categoriza de măsurare IAS 39 31 Decembrie 2017				Categoriza de măsurare IFRS 9 1 Ianuarie 2018				Efecte în rezultatul reportat	Alte rezerve	
	Categorie	Sumă	Reclasificare	Remăsura de pierderi de credite aşteptate	Alte remăsura	Sumă	Categorie				
Active											
Credite şi avansuri acordate băncilor evaluate la cost amortizat	L&R(i)	89.168	0	-4	0	89.164	AC(ii)	-4		0	
Credite şi avansuri acordate clienţilor evaluate la cost amortizat	L&R(i)	22.161.274	-344.837	-56.478	0	21.759.959	AC(ii)	-56.478		0	
Active financiare evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere		0	344.837	0	-8.621	336.216	FVPL-obligatoriu(v)	-8.621		0	
Titluri de valoare	AFS(iii), FVPL(iv) HTM(vii)	5.249.814	-5.249.814	0	0	0		0		0	
Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global		0	3.918.807	0	0	3.918.807	FVOCI(vi)	3.875		-3.875	
Instrumente de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global		0	33.774	0	8.935	42.709	FVOCI(vi)	0		8.935	
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat		0	1.297.233	-35	0	1.297.198	AC(ii)	-35		0	
Creanţe privind impozitul amânat		17.167	0	0	-1.430	15.737		0		-1.430	
Total impact din active			0	-56.517	-1.116			-61.263		3.630	
Datorii											
Provizioane		80.464	0	-15.676	0	64.788		-15.676		0	
Total impact din datorii			0	-15.676	0			-15.676		0	
Capitaluri proprii											
Rezultat reportat		2.156.444	0	-72.193	-4.746	2.079.505		-76.939		0	
Alte rezerve		234.199	0	0	3.630	237.829		0		3.630	
Total impact în capitaluri proprii			0	-72.193	-1.116			-76.939		3.630	
(i) L&R-Credite şi avansuri,											
(ii) AC - Active financiare evaluate la cost amortizat,											
(iii) AFS - Active disponibile pentru vânzare,											
(iv) FVPL - Active la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere,											
(v) FVPL (obligatoriu) - Active financiare evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere,											
(vi) FVOCI - Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global,											
(vii) HTM - Active deţinute până la maturitate.											

4. TRANZIȚIE LA IFRS 9 (continuare)

Banca în mii RON	Categoricia de măsurare IAS 39 31 Decembrie 2017			Remăsura din pierderi de credite aşteptate	Alte remăsuri	Categoricia de măsurare IFRS 9 1 Ianuarie 2018		Efecte în rezultatul reportat	Alte rezerve	
	Categorie	Sumă	Reclasificare			Sumă	Categorie			
Active										
Credite şi avansuri acordate băncilor evaluate la cost amortizat	L&R(i)	85.641	0	-4	0	85.637	AC(ii)	-4	0	
Credite şi avansuri acordate clienţilor evaluate la cost amortizat	L&R(i)	21.422.932	-344.837	-56.618	0	21.021.477	AC(ii)	-56.618	0	
Active financiare evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere		0	344.837	0	-8.621	336.216	FVPL-obligatoriu(v)	-8.621	0	
Titluri de valoare	AFS(iii), FVPL(iv) HTM(vii)	5.210.494	-5.210.494	0	0	0		0	0	
Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global		0	3.901.219	0	0	3.901.219	FVOCI(vi)	3.875	-3.875	
Instrumente de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global		0	33.545	0	8.935	42.480	FVOCI(vi)	0	8.935	
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat		0	1.275.730	-35	0	1.275.695	AC(ii)	-35	0	
Creanţe privind impozitul amânat		17.050	0	0	-1.430	15.620		0	-1.430	
Total impact din active			0	-56.657	-1.116			-61.403	3.630	
Datorii										
Provizioane		78.037	0	-15.676	0	62.361		-15.676	0	
Total impact din datorii			0	-15.676	0			-15.676	0	
Capitaluri proprii										
Rezultat reportat		2.089.243	0	-72.333	-4.746	2.012.164		-77.079	0	
Alte rezerve		234.111	0	0	3.630	237.741		0	3.630	
Total impact în capitaluri proprii			0	-72.333	-1.116			-77.079	3.630	
(i) L&R-Credite şi avansuri,										
(ii) AC - Active financiare evaluate la cost amortizat,										
(iii) AFS - Active disponibile pentru vânzare,										
(iv) FVPL - Active la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere,										
(v) FVPL (obligatoriu) - Active financiare evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere,										
(vi) FVOCI - Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global,										
(vii) HTM - Active deţinute până la maturitate.										

4. TRANZIȚIE LA IFRS 9 (continuare)

În tabelul de mai jos sunt prezentate efectele adoptării prevederilor IFRS 9 asupra rezultatului reportat și a altor rezerve la 1 ianuarie 2018:

Grup <i>În mii RON</i>	Alte rezerve	Rezultat reportat	Total
Pierderi de risc de credit așteptate din expuneri din credite și avansuri evaluate la cost amortizat	0	-56.482	-56.482
Pierderi de risc de credit așteptate din expuneri extrabilanțiere de risc de credit provenite din garanții financiare și din anumite angajamente de creditare	0	-15.676	-15.676
Valoare justă aferentă credite reclasificate din categoria credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat	0	-8.621	-8.621
Marcare aferentă titluri de valoare la valoare justă prin contul de profit sau pierdere reclasificate în categoria titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	-3.875	3.875	0
Ajustări de depreciere din titluri de valoare la cost amortizat	0	-35	-35
Modificări în valoarea justă a instrumentelor de capitaluri proprii	8.935	0	8.935
Impozit amânat din modificări în valoarea justă a instrumentelor de capitaluri	-1.430	0	-1.430
Total impact din IFRS 9	3.630	-76.939	-73.309

Banca <i>În mii RON</i>	Alte rezerve	Rezultat reportat	Total
Pierderi de risc de credit așteptate din expuneri din credite și avansuri	0	-56.622	-56.622
Pierderi de risc de credit așteptate din expuneri extrabilanțiere de risc de credit provenite din garanții financiare și din anumite angajamente de creditare	0	-15.676	-15.676
Valoare justă aferentă credite reclasificate din categoria credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat	0	-8.621	-8.621
Marcare aferentă titluri de valoare la valoare justă prin contul de profit sau pierdere reclasificate în categoria titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	-3.875	3.875	0
Ajustări de depreciere din titluri de valoare la cost amortizat	0	-35	-35
Modificări în valoarea justă a instrumentelor de capitaluri proprii	8.935	0	8.935
Impozit amânat din modificări în valoarea justă a instrumentelor de capitaluri	-1.430	0	-1.430
Total impact din IFRS 9	3.630	-77.079	-73.449

4. TRANZIȚIE LA IFRS 9 (continuare)

Adoptarea la 1 ianuarie 2018 a dispozițiilor IFRS 9 referitoare la clasificarea și măsurarea instrumentelor financiare a condus la urmatorul impact:

- Creditele și avansurile acordate clienților pentru care fluxurile de trezorerie nu sunt considerate exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzii aferente valorii principalului datorat (SPPI) au fost reclasificate în categoria “Active financiare evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere”. Astfel, credite care conform IAS 39 erau contabilizate la cost amortizat (31 decembrie 2017: valoare netă contabilă de 344.837 mii RON), au fost reclasificate la valoare justă (1 ianuarie 2018: valoare netă contabilă de 336.216 mii RON). Ajustarea efectuată asupra rezultatului reportat este o scădere a acestuia de 8,621 mii RON.
Totodată pentru creditele contabilizate la cost amortizat noul model de provizionare bazat pe pierderi așteptate a dus la diminuarea rezultatului reportat cu 56.482 mii RON la nivel consolidat și 56.622 mii RON la nivel individual.
- Categoria “Titluri de valoare” prezentată la 31 decembrie 2017 este împărțită începând cu 1 ianuarie 2018 în următoarele categorii:
 - Categoria “Investiții la valoare justă prin contul de profit și pierdere” în sumă de 1.021.947 mii RON la nivel de Grup și 1.004.358 mii RON la nivel de Bancă a fost reclasificată în “Titluri de datorie evaluate la valoare justă prin alte elemente ale rezultatului global”. Impactul reclasificării este creșterea rezultatului reportat, respectiv scăderea pozitiei reprezentand alte elemente ale rezultatului global în sumă de 3.875 mii RON, atât la nivel de Grup, cât și Bancă.
 - Categoria “*Titluri de valoare disponibile pentru vânzare*” în sumă de 2.930.634 mii RON la nivel de Grup și 2.930.406 mii RON la nivel de Bancă devine “Titluri de datorie evaluate la valoare justă prin alte elemente ale rezultatului global” și “Instrumente de capital evaluate la valoare justă prin alte elemente ale rezultatului global”. Din categoria acestora Grupul a remăsurat instrumentele de capitaluri proprii, altele decât investiții în filiale, asocieri în participație și entități asociate, din cost la valoare justă, iar impactul provenind din modificarea metodei de măsurare a acestor instrumente financiare a fost înregistrat în alte rezerve în sumă totală de 8.935 mii RON, împreună cu impactul din impozitul amânat calculat în sumă de 1.430 mii RON.
 - Categoria “*Titluri de valoare deținute până la maturitate*” în sumă de 1.297.233 mii RON la nivel de Grup și 1.275.730 mii RON la nivel de Bancă devine “Titluri de datorie evaluate la cost amortizat”, inclusiv impactul din ajustări de deprecieri în sumă de 35 mii RON.
- Ajustările pentru depreciere aferente expunerilor extrabilanțiere de risc de credit (acreditive, garanții financiare și angajamente de creditare) au crescut cu 15.676 mii RON, efectul acesta fiind reflectat ca diminuare în rezultatul reportat.

4. TRANZIȚIE LA IFRS 9 (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă reconcilierea pierderilor din deprecieri conform IAS 39 și provizioanele calculate IAS 37 cu pierderile de credit așteptate conform IFRS 9:

Grup	Sumă conform IAS 39 și IAS 37 la 31 Decembrie 2017	Alte remăsuri	Remasurări din pierderi de credite așteptate	Sumă conform IFRS9 la 1 Ianuarie 2018
<i>Mii RON</i>				
Ajustări pentru deprecieri din:				
Ajustări pentru deprecieri din credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat	1.071.337	-127.187	56.478	1.000.628
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat	0	0	35	35
Ajustări pentru deprecieri din credite și avansuri acordate băncilor evaluate la cost amortizat	0	0	4	4
Angajamente de credit	10.504	0	10.392	20.896
Garanții emise	15.038	0	5.284	20.322
Total impact din IFRS 9	1.096.879	-127.187	72.193	1.041.885

Banca	Sumă conform IAS 39 și IAS 37 la 31 Decembrie 2017	Alte remăsuri	Remasurări din pierderi de credite așteptate	Sumă conform IFRS9 la 1 Ianuarie 2018
<i>În mii RON</i>				
Ajustări pentru deprecieri din:				
Ajustări pentru deprecieri din credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat	1.041.981	-127.187	56.618	971.412
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat	0	0	35	35
Ajustări pentru deprecieri din credite și avansuri acordate băncilor evaluate la cost amortizat	0	0	4	4
Angajamente de credit	10.504	0	10.392	20.896
Garanții emise	15.038	0	5.284	20.322
Total impact din IFRS 9	1.067.523	-127.187	72.333	1.012.669

Coloana “Alte remăsuri” prezintă ajustările de valoare brută ale activelor financiare achiziționate sau emise depreciate conform IFRS 9.

Coloana “Remăsuri din pierderi de credite așteptate” prezintă modificările deprecierii ca urmare a diferențelor privind cerințele standardului IFRS 9 comparativ cu IAS 39, de la modelul pierderilor suportate în conformitate cu IAS 39 la modelul pierderilor din credit așteptate în conformitate cu IFRS 9.

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR

a) Introducere și prezentare generală

Grupul este expus următoarelor riscuri ca rezultat al folosirii instrumentelor financiare:

- Riscul de credit
- Riscul de lichiditate
- Riscul de piață
- Riscul operațional

Această notă prezintă informații referitoare la expunerea Grupului față de fiecare risc menționat mai sus, precum și politicile și procesele de evaluare și gestionare a riscului.

Cele mai importante riscuri financiare la care este expus Grupul sunt riscul de credit, riscul de lichiditate, riscul de piață și riscul operațional. Riscul de piață include riscul valutar, riscul de rată a dobânzii și riscul privind prețul instrumentelor de capital.

Cerințele de publicare prevăzute în partea a opta a Regulamentului nr. 575/2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții se publică pe pagina de internet a băncii.

Cadrul gestionării riscurilor

Directoratul Grupului este responsabil pentru implementarea și monitorizarea cadrului de gestionare al riscurilor. Comitetul de Gestionare a Activelor și Pasivelor (ALCO), Comitetul de Credit, Comitetul de Administrare a Riscurilor Semnificative și Comitetul de Credite Problematică sunt responsabile pentru dezvoltarea și monitorizarea politicilor de gestionare a riscului Grupului în ariile specificate de acestea.

Toate comitetele raportează cu regularitate Directoratului. Cadrul de gestionare al riscurilor este definit în strategia de risc, elaborată și revizuită cu o frecvență anuală. Profilul de risc este de asemenea revizuit cu o frecvență anuală și cuprinde evaluarea tuturor riscurilor considerate semnificative. Politicile Grupului de gestionare a riscului sunt stabilite pentru a identifica și analiza riscurile la care este expus Grupul, pentru a stabili limitele adecvate de risc și control și a monitoriza riscurile și respectarea limitelor de risc.

Politicile și sistemul de gestionare a riscurilor sunt revizuite periodic pentru a reflecta schimbările în condițiile pieții, produselor și serviciilor oferite. Grupul își propune să dezvolte un mediu de control disciplinat și constructiv, în care toți angajații își înțeleg rolurile și obligațiile, prin intermediul cursurilor de instruire, standardelor și procedurilor de conducere implementate. Acest proces de gestionare a riscurilor este esențial pentru profitabilitatea continuă a Grupului și fiecare angajat din cadrul Grupului este responsabil pentru expunerile la risc legate de activitatea sa sau de responsabilitățile sale.

Comitetul de Audit al Grupului raportează Consiliului de Supraveghere și are responsabilitatea de a monitoriza respectarea procedurilor de gestiune ale riscului. Comitetul de Audit este asistat în îndeplinirea funcțiilor sale de către departamentul de Audit Intern. Auditul Intern efectuează atât revizuri regulate cât și ad-hoc asupra controalelor și procedurilor de gestiune a riscurilor, iar rezultatele revizuirilor sunt raportate Comitetului de Audit.

Exercițiile de stress testing sunt o practică comună în Grup. Testele de stres de efectuat sunt fie dezvoltate local fie sunt dezvoltate și efectuate la nivelul Grupului Raiffeisen Bank Internațional. Grupul a pus în aplicare un Manual de stress testing care stabilește pașii, conceptele, metodologiile și termenii în procesul de stress testing. Toate testele de stres sunt analizate și raportate către management.

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

b) Riscul de Credit

(i) Gestionarea riscului de credit

Riscul de credit este riscul ca Grupul să suporte pierderea generată de neîndeplinirea obligațiilor contractuale ale clienților săi sau ale contrapartidelor. Grupul gestionează și controlează riscul de credit prin stabilirea de limite privind dimensiunea riscului acceptat, atât pentru contrapartidele individuale, cât și pentru concentrațiile geografice sau industriale, precum și prin monitorizarea acestor limite. Grupul este expus la riscul de credit atât prin activitățile sale de creditare, de tranzacționare și investiție, cât și prin situațiile în care acționează ca intermediar în numele clienților sau a terțelor părți, în situația în care desfășoară activități de finanțare a operațiunilor de leasing financiar sau în calitatea sa de emitent de garanții.

Riscul de credit asociat activităților de tranzacționare și investiție este gestionat prin intermediul proceselor de management al riscului de credit ale Grupului. Riscul este diminuat prin selectarea unor parteneri cu performanțe financiare solide, prin monitorizarea activității acestora, prin folosirea de limite de expunere și, acolo unde este necesar, prin solicitarea de garanții. Expunerea principală a Grupului la riscul de credit ia naștere din acordarea de credite și avansuri clienților și din desfășurarea activităților de acordare de finanțări prin leasing financiar. În aceste cazuri, expunerea este reprezentată de valoarea contabilă a activelor din situația consolidată a poziției financiare. Grupul este expus la riscul de credit pe diferite alte active financiare, incluzând instrumente derivate și de datorie, expunerea în cazul acestor instrumente fiind egală cu valoarea contabilă a acestora prezentată în situația consolidată a poziției financiare. Pe lângă cele menționate mai sus, Grupul este expus la riscul de credit extrabilanțier, din angajamentele de finanțare și emiterea de garanții. Pentru a minimiza riscul, Grupul are anumite proceduri menite să evalueze clienții înaintea acordării creditelor și a finanțării operațiunilor de leasing, să monitorizeze capacitatea acestora de a rambursa principalul și dobânzile aferente pe perioada derulării împrumuturilor și a contractelor de leasing și să stabilească limite de expunere.

Directoratul a delegat responsabilitatea gestionării riscului de credit către Comitetul de Credite. Divizia Risc, care raportează Vicepreședintelui de Risc este responsabilă cu supravegherea riscului de credit al Grupului, incluzând:

- Formularea politicilor de creditare, prin care se urmărește asigurarea menținerii unui portofoliu de credite sănătos, prin stabilirea unor limite corespunzătoare și definirea unor criterii specifice de creditare pentru anumite produse, categorii de clienți etc.
- Stabilirea și implementarea unor proceduri privind: tratamentul și evaluarea garanțiilor, revizuirea periodică a creditelor, clasificarea și raportarea portofoliului de credite, documentația juridică aferentă activității de creditare, urmărirea și tratamentul creditelor neperformante, asigurarea conformității cu cerințele organelor de reglementare.
- Stabilirea structurii de autorizare a aprobării și reînnoirii facilităților de credit: limitele de autorizare pot fi stabilite la nivelul individual al unor analiști de risc desemnați sau la nivelul Comitetului de Credit sau al organului de aprobare desemnat la nivel de Grup. Limitele de autorizare sunt stipulate în regulamentul de funcționare a Comitetului de Credit și sunt stabilite în funcție de criterii precum valoarea creditului și concordanța cu politica de creditare.
- Evaluarea și revizuirea riscului de credit are loc în conformitate cu limitele de autorizare stabilite în regulamentul de funcționare al Comitetului de Credit și cu cerințele regulatorii.
- Limitarea concentrării expunerii pe terți, arii geografice, industrii și pe emitent, categoria de clasificare a creditului, lichiditatea pieței și țara (pentru titluri deținute ca investiții). Riscul de concentrare este monitorizat în cadrul activității de management al portofoliului și este analizat lunar prin rapoarte prezentate către personalul angajat în activitatea de creditare și către management.
- Dezvoltarea și menținerea sistemelor de clasificare a clienților în funcție de gradul de risc. La nivel de Grup se utilizează sisteme unitare de clasificare a clienților în funcție de gradul de risc. Aceste sisteme cuprind atât metodologii de atribuire de rating-uri cât și bazate pe utilizarea de scoring-uri. Grupul efectuează periodic revizuirea sistemelor de clasificare a clienților. Gradul de risc măsurat prin intermediul sistemelor menționate stă la baza stabilirii cuantumului de provizioane necesare acoperirii riscului de neplată.

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

- Revizuirea, verificarea conformității unității cu limitele stabilite conform politicilor de creditare și a procedurilor interne.
- Raportări periodice despre calitatea portofoliului de credite sunt prezentate Comitetului de Credite și sunt propuse măsuri adecvate de rectificare.
- Furnizarea de informații, îndrumări și expertize punctelor de lucru pentru a promova practica cea mai adecvată în Grup în ceea ce privește gestionarea riscului de credit.

Grupul a implementat un sistem de avertizare timpurie (Early Warning Signs) care este folosit pentru screeningul lunar al portofoliului de credite și vizează identificarea expunerilor problematice viitoare cât mai curând posibil. Sistemul se bazează pe evenimente declanșatoare detectate automat pentru fiecare client cu frecvență lunară, dar se bazează și pe introduceri manuale ad-hoc dacă este cunoscut un eveniment advers.

Implementarea politicilor de credit și a procedurilor este realizată la nivel centralizat. Fiecare sucursală/agenție trebuie să implementeze politicile și procedurile de credit ale Grupului. Fiecare sucursală este responsabilă de calitatea și performanța portofoliului propriu de credite. Grupul are un proces de centralizare atât al aprobării cât și al administrării tuturor creditelor, fapt care duce la îmbunătățirea calității portofoliului de credite și la o mai bună monitorizare.

Departamentul de Audit Intern efectuează verificări periodice ale fiecărei agenții și ale proceselor de creditare ale Grupului.

Concentrările de risc de credit semnificative iau naștere pe tipuri de clienți în funcție de creditele, avansurile și angajamentele de credit acordate de Grup. Concentrarea riscului de credit aferent instrumentelor financiare apare atunci când anumite segmente de clienți prezintă caracteristici economice similare și capacitatea de rambursare este similar afectată de schimbările din mediul economic. Principala concentrare a riscului de credit derivă din expunerea individuală, pe segmente de clienți în ceea ce privește creditele și avansurile acordate de Grup, angajamentele de credit și garanțiile emise.

(ii) Expunerea la riscul de credit

În tabelul de mai jos sunt prezentate concentrările de risc pe produs pentru clienții de tip retail și pe sectoare economice pentru clienții de tip non-retail. În tabel sunt prezentate expuneri brute bilanțiere:

	Grup	Banca
	31 decembrie	31 decembrie
	2018	2018
<i>Mii RON</i>		
Clienți retail, din care:		
Credit de nevoi personale	5.905.944	5.905.944
Credit pentru investiții imobiliare	4.992.691	4.992.691
Credit de consum garantat cu ipotecă imobiliară	1.304.834	1.304.834
Card de credit	938.563	938.563
Descoperit de cont	547.478	547.478
Finanțarea investițiilor	1.339.070	962.314
Clienți non-retail, din care:		
Clienți corporativi	7.054.594	6.832.671
Finanțarea proiectelor	1.828.799	1.828.799
Instituții financiare nebancale	1.620.260	1.620.260
Întreprinderi mici și mijlocii	1.273.304	1.086.386
Sectorul public	312.883	312.883
Administrații centrale	29.648	29.648
Total expunere brută	27.148.068	26.362.471
Ajustări pentru pierderi așteptate	-1.003.708	-972.502
Total credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat	26.144.360	25.389.969

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Grup

In Mii RON	31 Decembrie 2018						Total
	Stadiul 1 colectiv	Stadiul 2 colectiv	Stadiul 3 colectiv	Stadiul 3 individual	din care: POCI stadiul 2	din care: POCI stadiul 3	
Credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat							
Clienți non-retail:	11.093.711	607.233	0	418.544	42.913	83.371	12.119.488
Clienți corporativi	6.538.156	205.782	0	310.656	0	78.139	7.054.594
Finanțarea proiectelor	1.706.997	60.619	0	61.183	42.913	0	1.828.799
Instituții financiare nebankare	1.510.261	109.999	0	0	0	0	1.620.260
Întreprinderi mici și mijlocii	1.061.385	165.214	0	46.705	0	5.232	1.273.304
Sectorul public	271.256	41.627	0	0	0	0	312.883
Administrații centrale	5.656	23.992	0	0	0	0	29.648
Clienți retail	12.328.789	1.980.575	719.216	0	95.961	115.598	15.028.580
Credit de nevoi personale	5.255.106	482.675	168.163	0	2.363	960	5.905.944
Credite pt investitii imobiliare	4.273.648	547.884	171.159	0	29.741	33.204	4.992.691
Micro	1.078.196	186.779	74.095	0	215	1.627	1.339.070
Credit de consum garantat cu ipotecă imobiliară	526.086	488.337	290.411	0	63.322	78.005	1.304.834
Card de credit	833.660	96.719	8.184	0	161	1.790	938.563
Descoperit de cont	362.093	178.181	7.204	0	159	12	547.478
Total expunere brută	23.422.500	2.587.808	719.216	418.544	138.874	198.969	27.148.068
Ajustări pentru pierderi așteptate	-90.465	-213.032	-430.330	-269.881	-6.696	-83.270	-1.003.708
Expunere netă	23.332.035	2.374.776	288.886	148.663	132.178	115.699	26.144.360

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Banca	31 Decembrie 2018						Total
	Stadiul 1 colectiv	Stadiul 2 colectiv	Stadiul 3 colectiv	Stadiul 3 individual	din care: POCI stadiul 2	din care: POCI stadiul 3	
<i>In Mii RON</i>							
Credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat							
Clienți non-retail:	10.760.997	556.846	0	392.804	42.913	83.371	11.710.647
Clienți corporativi	6.352.137	188.294	0	292.240	0	78.139	6.832.671
Finanțarea proiectelor	1.706.997	60.619	0	61.183	42.913	0	1.828.799
Instituții financiare nebankare	1.510.261	109.999	0	0	0	0	1.620.260
Întreprinderi mici și mijlocii	914.690	132.315	0	39.381	0	5.232	1.086.386
Sectorul public	271.256	41.627	0	0	0	0	312.883
Administrații centrale	5.656	23.992	0	0	0	0	29.648
Clienți retail	11.969.993	1.974.962	706.869	0	95.961	115.598	14.651.824
Credit de nevoi personale	5.255.106	482.675	168.163	0	2.363	960	5.905.944
Credite pt investiții imobiliare	4.273.648	547.884	171.159	0	29.741	33.204	4.992.691
Micro	719.400	181.166	61.748	0	215	1.627	962.314
Credit de consum garantat cu ipotecă imobiliara	526.086	488.337	290.411	0	63.322	78.005	1.304.834
Card de credit	833.660	96.719	8.184	0	161	1.790	938.563
Descoperit de cont	362.093	178.181	7.204	0	159	12	547.478
Total expunere brută	22.730.990	2.531.808	706.869	392.804	138.874	198.969	26.362.471
Ajustări pentru pierderi așteptate	-84.898	-211.936	-430.330	-245.338	-6.696	-83.270	-972.502
Expunere netă	22.646.092	2.319.872	276.539	147.466	132.178	115.699	25.389.969

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

	Grup	Banca
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2017
<i>Mii RON</i>		
Clienți retail, din care:		
Credit de nevoi personale	5.244.732	5.244.732
Credit pentru investiții imobiliare	4.622.011	4.622.011
Credit de consum garantat cu ipotecă imobiliară	1.662.034	1.662.034
Card de credit	824.394	824.394
Descoperit de cont	829.069	829.069
Finanțarea investițiilor	840.354	514.190
Altele	16.337	8.434
Clienți non-retail, din care:		
Agricultură	479.137	460.680
Electricitate, petrol și gaze naturale	348.984	348.808
Producție	1.657.611	1.562.832
Construcții	1.678.306	1.623.128
Comerț cu amănuntul și en-gros	2.339.867	2.230.380
Servicii	2.264.919	2.110.243
Sector public	424.856	423.978
Total expunere brută	23.232.611	22.464.913
Ajustări pentru pierderi așteptate	-1.071.337	-1.041.981
Total expunere netă	22.161.274	21.422.932

În tabelul de mai jos este prezentată împărțirea creditelor și avansurilor acordate clienților retail în funcție de calitatea creditelor:

Grup	31 decembrie 2018					
MII RON						
Clase interne de rating	Stadiul 1 colectiv	Stadiul 2 colectiv	Stadiul 3 colectiv	din care: POCI stadiul 2	din care: POCI stadiul 3	Total
Risc minim	2.938.173	65.634	0	1.225	0	3.003.807
Risc excelent	1.084.144	55.169	0	4.782	0	1.139.313
Risc foarte bun	3.610.045	153.022	0	13.455	0	3.763.067
Risc bun	1.761.402	80.003	0	339	0	1.841.405
Risc solid	1.487.909	357.018	0	17.646	0	1.844.927
Risc acceptabil	681.347	219.070	0	6.474	0	900.417
Risc sub acceptabil	262.056	564.556	0	31.926	0	826.612
Risc slab	56.048	210.347	0	9.318	0	266.395
Risc foarte slab	7.375	233.515	0	10.268	0	240.890
Stare de nerambursare	0	0	719.216	0	115.598	719.216
Fără clasă de rating	440.290	42.241	0	528	0	482.531
Total	12.328.789	1.980.575	719.216	95.961	115.598	15.028.580

Banca	31 decembrie 2018					
MII RON						
Clase interne de rating	Stadiul 1 colectiv	Stadiul 2 colectiv	Stadiul 3 colectiv	din care: POCI stadiul 2	din care: POCI stadiul 3	Total
Risc minim	2.938.173	65.634	0	1.225	0	3.003.807
Risc excelent	1.084.144	55.169	0	4.782	0	1.139.313
Risc foarte bun	3.610.045	153.022	0	13.455	0	3.763.067
Risc bun	1.761.218	80.003	0	339	0	1.841.221
Risc solid	1.487.909	357.018	0	17.646	0	1.844.927
Risc acceptabil	681.347	219.070	0	6.474	0	900.417
Risc sub acceptabil	262.056	564.556	0	31.926	0	826.612
Risc slab	56.048	210.347	0	9.318	0	266.395
Risc foarte slab	7.375	233.515	0	10.268	0	240.890
Stare de nerambursare	0	0	706.869	0	115.598	706.869
Fără clasă de rating	81.678	36.628	0	528	0	118.306
Total	11.969.993	1.974.962	706.869	95.961	115.598	14.651.824

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată împărțirea creditelor și avansurilor acordate clienților non-retail în funcție de calitatea creditelor:

Grup		31 decembrie 2018				
<i>Mii RON</i>						
Clase interne de rating	Stadiul 1 colectiv	Stadiul 2 colectiv	Stadiul 3 colectiv	din care: POCI stadiul 2	din care: POCI stadiul 3	Total
Excelent	18.216	0	0	0	0	18.216
Foarte bun	1.439.277	133.990	0	0	0	1.573.267
Bun	4.731.948	81.722	0	0	0	4.813.670
Satisfăcător	4.698.669	229.445	0	42.913	0	4.928.114
Substandard	88.374	147.789	0	0	0	236.163
Depreciat	0	0	417.637	0	83.371	417.637
Fără rating	117.227	14.287	907	0	0	132.421
Total	11.093.711	607.233	418.544	42.913	83.371	12.119.488

Banca		31 decembrie 2018				
<i>Mii RON</i>						
Clase interne de rating	Stadiul 1 colectiv	Stadiul 2 colectiv	Stadiul 3 colectiv	din care: POCI stadiul 2	din care: POCI stadiul 3	Total
Excelent	18.215	0	0	0	0	18.215
Foarte bun	1.610.703	133.991	0	0	0	1.744.694
Bun	4.555.071	78.268	0	0	0	4.633.339
Satisfăcător	4.401.134	211.264	0	42.913	0	4.612.398
Substandard	58.685	130.442	0	0	0	189.127
Depreciat	0	0	392.639	0	83.371	392.639
Fără rating	117.189	2.881	165	0	0	120.235
Total	10.760.997	556.846	392.804	42.913	83.371	11.710.647

În tabelul de mai jos este prezentată împărțirea creditelor și avansurilor acordate clienților în funcție de calitatea creditelor:

	Grup	Banca
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2017
<i>Mii RON</i>		
Credite depreciate		
Clienți retail, din care:		
Clasa 1 (creanță cu risc minim)	50.895	50.895
Clasa 2 (creanță excelentă)	44.172	44.172
Clasa 3 (creanță foarte bună)	15.491	15.491
Clasa 4 (creanță bună)	7.643	7.643
Clasa 5 (creanță cu risc mediu)	11.334	11.334
Clasa 6 (creanță cu risc mediocru)	16.694	16.694
Clasa 7 (creanță slabă)	10.257	10.257
Clasa 8 (creanță foarte slabă)	7.140	7.140
Clasa 9 (creanță îndoielnică)	24.768	24.768
Clasa 10 (creanță în stare de nerambursare)	859.418	859.418
Fără rating	17.719	8.561
Valoare brută	1.065.531	1.056.373
Ajustări individuale pentru pierderi așteptate	-616.235	-609.474
Valoare contabilă netă	449.296	446.899
Clienți non-retail, din care:		
Clasa 10 (credit depreciat)	342.888	3142.734
Finanțarea proiectelor*	88.525	88.525
Valoare brută	431.413	403.261
Ajustări individuale pentru pierderi așteptate	-246.049	-227.659
Valoare contabilă netă	185.364	175.602

*Modelul de rating dedicat finanțărilor de proiecte este un instrument utilizat la nivel de grup pentru clienții non-retail.

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

	Grup	Banca
<i>Mii RON</i>	31 decembrie 2017	31 decembrie 2017
Restante, dar nedepreciate		
Clienți retail, din care:		
Clasa 1 (creanța cu risc minim)	3.394	3.394
Clasa 2 (creanța excelentă)	12.595	12.595
Clasa 3 (creanța foarte bună)	41.548	41.548
Clasa 4 (creanța bună)	90.728	90.728
Clasa 5 (creanța cu risc mediu)	217.306	217.306
Clasa 6 (creanța cu risc mediocru)	246.878	246.878
Clasa 7 (creanța slabă)	161.204	161.204
Clasa 8 (creanța foarte slabă)	79.577	79.577
Clasa 9 (creanța îndoielnică)	197.055	197.055
Clasa 10 (creanța în stare de nerambursare)*	22.964	22.964
Fără rating	42.765	15.406
Valoare brută	1.116.014	1.088.655
Ajustări colective pentru pierderi așteptate	-63.807	-63.289
Valoare contabilă netă	1.052.207	1.025.366
Clienți non-retail, din care:		
Clasa 3 (credit foarte bun)	2.255	2.255
Clasa 4 (credit bun)	3.465	3.465
Clasa 5 (credit stabil)	203.337	203.337
Clasa 6 (rating de credit acceptabil)	24.794	18.626
Clasa 7 (credit marginal)	24.054	23.898
Clasa 8 (credit slab – sub-standard)	9.589	16.185
Clasa 9 (credit foarte slab – îndoielnic)	1.673	730
Clasa 10 (credit depreciat)*	9.686	9.686
Finanțarea proiectelor	120.685	120.685
Fără rating	1.054	1.054
Valoare brută	400.592	399.921
Ajustări colective pentru pierderi așteptate	-2.303	-2.204
Valoare contabilă netă	398.289	397.717

* Expuneri supragarantate care sunt analizate individual

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

	Grup	Banca
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2017
<i>Mii RON</i>		
Nici restante nici depreciate		
Clienți retail, din care:		
Clasa 1 (creanța cu risc minim)	2.507.149	2.507.149
Clasa 2 (creanța excelentă)	3.649.357	3.649.357
Clasa 3 (creanța foarte bună)	2.427.287	2.427.287
Clasa 4 (creanța bună)	1.002.974	1.002.974
Clasa 5 (creanța cu risc mediu)	941.926	941.926
Clasa 6 (creanța cu risc mediocru)	534.230	534.230
Clasa 7 (creanța slabă)	250.043	250.043
Clasa 8 (creanța foarte slabă)	77.248	77.248
Clasa 9 (creanța îndoielnică)	48.392	48.392
Clasa 10 (creanța în stare de nerambursare)*	11.932	11.932
Fără rating	406.848	109.298
Valoare brută	11.857.386	11.559.836
Ajustări colective pentru pierderi așteptate	-106.624	-106.441
Valoare contabilă netă	11.750.762	11.453.395
Clienți non-retail, din care:		
Clasa 1 (risc scăzut)	13.343	13.295
Clasa 2 (credit excelent)	124.342	124.104
Clasa 3 (credit foarte bun)	198.365	324.184
Clasa 4 (credit bun)	423.467	356.362
Clasa 5 (credit stabil)	1.656.527	1.545.411
Clasa 6 (rating de credit acceptabil)	2.752.139	2.636.731
Clasa 7 (credit marginal)	1.532.577	1.354.090
Clasa 8 (credit slab – substandard)	176.817	138.776
Clasa 9 (credit foarte slab – îndoielnic)	83.579	63.471
Clasa 10 (credit depreciat)*	17.285	17.285
Finanțarea proiectelor	1.379.436	1.379.436
Fără rating	3.798	3.722
Valoare brută	8.361.675	7.956.867
Ajustări colective pentru pierderi așteptate	-36.319	-32.914
Valoare contabilă netă	8.325.356	7.923.953
Total valoare contabilă netă credite și avansuri acordate clienților	22.161.274	21.422.932

* Expuneri supragarantate care sunt analizate individual

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

La nivel de Grup, creditele și avansurile acordate băncilor în valoare de 437.854 RON (31 decembrie 2017: 89.168 mii RON), active financiare deținute pentru tranzacționare în valoare de 299.045 mii RON (31 decembrie 2017: 86.298 mii RON), derivate deținute pentru managementul riscului în valoare de 8.620 RON (31 decembrie 2017: 35.237 mii RON), precum și titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global în sumă de 3.204.307 mii RON, instrumente de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global în sumă de 48.023 mii RON și titluri de datorie evaluate la cost amortizat în sumă de 2.333.367 mii RON (31 decembrie 2017 titlurile de valoare în sumă de 5.249.814 mii RON) sunt încadrate toate în categoria curente.

La nivel de Bancă, creditele și avansurile acordate băncilor în valoare de 435.126 mii RON (31 decembrie 2017: 85.641 mii RON), active financiare deținute pentru tranzacționare în valoare de 298.926 mii RON (31 decembrie 2017: 86.775 mii RON), derivate deținute pentru managementul riscului în valoare de 8.620 mii RON (31 decembrie 2017: 35.237 mii RON), precum și titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global în sumă de 3.204.307 mii RON, instrumente de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global în sumă de 48.023 mii RON și titluri de datorie evaluate la cost amortizat în sumă de 2.308.071 mii RON (31 decembrie 2017 titlurile de valoare în sumă de 5.210.494 mii RON) sunt încadrate toate în categoria curente.

La 31 decembrie 2018, creditele și avansurile către bănci sunt reprezentate în mare parte din solduri la conturi corespondente și depozite de garanție. Conturile curente deschise la bănci sunt în permanență la dispoziția Grupului, nu sunt restricționate, nu sunt restante și nici depreciate. Contrapartidele bancare sunt instituții financiare de prim rang care prezintă soliditate financiară.

Pentru clienții corporativi, întreprinderi mici și mijlocii, instituții financiare, autorități locale și centrale, Grupul folosește sisteme de rating asociate performanței financiare atât pentru creditele provizionate individual cât și pentru cele evaluate colectiv. Conform politicilor aplicate de Grup, fiecărui grad de risc de credit i se poate asocia un rating corespunzător, de la gradul de risc cel mai scăzut (Clasă 1) până la categoria creditelor depreciat (Clasă 10). În cazul persoanelor fizice și al întreprinderilor foarte mici (micro), riscul de credit asociat este cuantificat pe baza modelelor interne de rating și este consistent cu cerințele reglementate de Basel. Banca asociază clienților un rating la nivel de facilitare pentru persoanele fizice și un rating la nivel de client pentru clienții micro. În urma procesului de calibrare se asignează o probabilitate de nerambursare pentru clasele de rating asociate.

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Tabelele de pe paginile următoare prezintă expunerea bilanțieră maximă la riscul de credit pe tipuri de segment. Tabelele prezintă, de asemenea, valoarea justă totală a garanțiilor, surplusul de colateral și expunerea netă la riscul de credit:

Grup	31 decembrie 2018					
	Expunerea maximă la riscul de credit	Valoarea justă a colateralelor	Surplus de colateral	Total colateral	Expunere netă	Ajustări pentru pierderi așteptate
<i>Mii RON</i>						
Clienți non-retail						
Clienți corporativi	7.054.594	1.859.539	-409.830	1.449.709	5.604.885	233.808
Finanțarea proiectelor	1.828.799	1.663.851	-591.674	1.072.177	756.622	45.114
Instituții financiare nebancare	1.620.260	0	0	0	1.620.260	452
Întreprinderi mici și mijlocii	1.273.304	598.181	-194.200	403.981	869.323	33.990
Sectorul public	312.883	0	0	0	312.883	752
Administrații centrale	29.648	0	0	0	29.648	1
Total clienți non-retail	12.119.488	4.121.571	-1.195.704	2.925.867	9.193.621	314.117
Clienți retail						
Credit de nevoi personale	5.905.944	492	-454	38	5.905.906	240.426
Credite pentru investiții imobiliare	4.992.691	3.547.857	-488.369	3.059.488	1.933.203	148.592
Micro	1.339.070	568.155	-257.338	310.817	1.028.253	78.295
Credit de consum garantat cu ipotecă imobiliară	1.304.834	1.539.392	-587.941	951.451	353.383	183.230
Card de credit	938.563	0	-83	-83	938.646	17.686
Descoperit de cont	547.478	0	-2.913	-2.913	550.391	21.362
Total clienți retail	15.028.580	5.655.896	-1.337.098	4.318.798	10.709.782	689.591
Active financiare evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	438.603	279.700	-49.182	230.518	208.085	58.375

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Banca <i>Mii RON</i>	31 decembrie 2018					
	Expunerea maximă la riscul de credit	Valoarea justă a colateralelor	Surplus de colateral	Total colateral	Expunere netă	Ajustări pentru pierderi așteptate
Clienți non-retail						
Clienți corporativi	6.832.671	1.799.208	-409.830	1.389.378	5.443.293	215.593
Finanțarea proiectelor	1.828.799	1.663.851	-591.674	1.072.177	756.622	45.114
Instituții financiare nebancare	1.620.260	0	0	0	1.620.260	452
Întreprinderi mici și mijlocii	1.086.386	596.273	-194.200	402.073	684.313	29.936
Sectorul public	312.883	0	0	0	312.883	752
Administrații centrale	29.648	0	0	0	29.648	1
Total clienți non-retail	11.710.647	4.059.332	-1.195.704	2.863.628	8.847.019	291.848
Clienți retail						
Credit de nevoi personale	5.905.944	492	-454	38	5.905.906	240.426
Credite pentru investiții imobiliare	4.992.691	3.547.857	-488.369	3.059.488	1.933.203	148.592
Micro	962.314	568.155	-257.338	310.817	651.497	69.358
Credit de consum garantat cu ipotecă imobiliară	1.304.834	1.539.392	-587.941	951.451	353.383	183.230
Card de credit	938.563	0	-83	-83	938.646	17.686
Descoperit de cont	547.478	0	-2.913	-2.913	550.391	21.362
Total clienți retail	14.651.824	5.655.896	-1.337.098	4.318.798	10.333.026	680.654
Active financiare evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	426.883	279.700	-49.182	230.518	196.365	58.375

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Tabelele de mai jos prezintă o analiză a valorii juste a garanțiilor financiare și angajamentelor de creditare date în stadiul 3:

Grup	31 decembrie 2018					Ajustări pentru pierderi așteptate
	Expunerea maximă la riscul de credit	Valoarea justă a colateralelor	Surplus de colateral	Total colateral	Expunere netă	
<i>Mii RON</i>						
Clienți non-retail						
Clienți corporativi	310.656	84.891	-6.963	77.928	232.728	202.177
Finanțarea proiectelor	61.183	21.192	0	21.192	39.991	39.990
Instituții financiare nebancare	0	0	0	0	0	0
Întreprinderi mici și mijlocii	46.705	10.396	-1.116	9.280	37.425	27.714
Sectorul public	0	0	0	0	0	0
Administrații centrale	0	0	0	0	0	0
Total clienți non-retail	418.544	116.479	-8.079	108.400	310.144	269.881
Clienți retail						
Credit de nevoi personale	168.163	235	-234	1	168.162	142.270
Credite pentru investiții imobiliare	171.159	122.986	-13.932	109.054	62.105	86.504
Micro	74.095	36.946	-16.270	20.676	53.419	57.622
Credit de consum garantat cu ipotecă imobiliară	290.411	254.670	-54.228	200.442	89.969	131.301
Card de credit	8.184	0	0	0	8.184	5.958
Descoperit de cont	7.204	0	0	0	7.204	6.675
Total clienți retail	719.216	414.837	-84.664	330.173	389.043	430.330

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Banca <i>Mii RON</i>	31 decembrie 2018					Ajustări pentru pierderi așteptate
	Expunerea maximă la riscul de credit	Valoarea justă a colateralelor	Surplus de colateral	Total colateral	Expunere netă	
Clienți non-retail						
Clienți corporativi	292.240	84.891	-6.963	77.928	214.312	180.266
Finanțarea proiectelor	61.183	21.192	0	21.192	39.991	39.990
Instituții financiare nebancare	0	0	0	0	0	0
Întreprinderi mici și mijlocii	39.381	10.396	-1.116	9.280	30.101	25.082
Sectorul public	0	0	0	0	0	0
Administrații centrale	0	0	0	0	0	0
Total clienți non-retail	392.804	116.479	-8.079	108.400	284.404	245.338
Clienți retail						
Credit de nevoi personale	168.163	235	-234	1	168.162	142.270
Credite pentru investiții imobiliare	171.159	122.986	-13.932	109.054	62.105	86.504
Micro	61.748	36.946	-16.270	20.676	41.072	57.622
Credit de consum garantat cu ipotecă imobiliară	290.411	254.670	-54.228	200.442	89.969	131.301
Card de credit	8.184	0	0	0	8.184	5.958
Descoperit de cont	7.204	0	0	0	7.204	6.675
Total clienți retail	706.869	414.837	-84.664	330.173	376.696	430.330

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Tabelele de pe paginile următoare prezintă expunerea extrabilanțieră maximă la riscul de credit pe segmente. Tabelele prezintă, de asemenea, valoarea justă totală a garanțiilor, surplusul de colateral și expunerea netă la riscul de credit:

Grup	31 decembrie 2018					
	Expunerea maximă la riscul de credit	Valoarea justă a colateralelor	Surplus de colateral	Total colateral	Expunere netă	Provizion asociat
<i>Mii RON</i>						
Clienți non-retail						
Garanții financiare date	2.728.212	108.886	-12.750	96.136	2.632.076	38.794
Angajamente de creditare date	6.943.783	275.360	-25.980	249.380	6.694.403	21.334
Total clienți non-retail	9.671.995	384.246	-38.730	345.516	9.326.479	60.128
Clienți retail						
Garanții financiare date	22.113	7.237	-1.047	6.190	15.923	43
Angajamente de creditare date	2.757.318	20.382	-7.049	13.333	2.743.985	9.233
Total clienți retail	2.779.431	27.619	-8.096	19.523	2.759.908	9.276
Banca	31 decembrie 2018					
	Expunerea maximă la riscul de credit	Valoarea justă a colateralelor	Surplus de colateral	Total colateral	Expunere netă	Provizion asociat
<i>Mii RON</i>						
Clienți non-retail						
Garanții financiare date	2.728.212	108.886	-12.750	96.136	2.632.076	38.794
Angajamente de creditare date	6.890.211	275.360	-25.980	249.380	6.640.831	21.334
Total clienți non-retail	9.618.423	384.246	-38.730	345.516	9.272.907	60.128
Clienți non-retail						
Garanții financiare date	22.113	7.237	-1.047	6.190	15.923	43
Angajamente de creditare date	2.756.336	20.382	-7.049	13.333	2.743.003	9.233
Total clienți non-retail	2.778.449	27.619	-8.096	19.523	2.758.926	9.276

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Tabelele de mai jos prezintă o analiză a valorii juste a garanțiilor financiare și angajamentelor de creditare date în stadiul 3:

Grup	31 decembrie 2018					
	Expunerea maximă la riscul de credit	Valoarea justă a colateralelor	Surplus de colateral	Total colateral	Expunere netă	Provizion asociat
<i>Mii RON</i>						
Clienți non-retail						
Garanții financiare date	111.683	7.921	-1.073	6.848	104.835	38.012
Angajamente de creditare date	35.907	881	0	881	35.026	9.768
Total clienți non-retail	147.590	8.802	-1.073	7.729	139.861	47.780
Clienți retail						
Garanții financiare date	0	0	0	0	0	0
Angajamente de creditare date	2.469	0	0	0	2.469	2.238
Total clienți retail	2.469	0	0	0	2.469	2.238

Banca	31 decembrie 2018					
	Expunerea maximă la riscul de credit	Valoarea justă a colateralelor	Surplus de colateral	Total colateral	Expunere netă	Provizion asociat
<i>Mii RON</i>						
Clienți non-retail						
Garanții financiare date	111.683	7.921	-1.073	6.848	104.835	38.012
Angajamente de creditare date	35.907	881	0	881	35.026	9.768
Total clienți non-retail	147.590	8.802	-1.073	7.729	139.861	47.780
Clienți non-retail						
Garanții financiare date	0	0	0	0	0	0
Angajamente de creditare date	2.469	0	0	0	2.469	2.238
Total clienți non-retail	2.469	0	0	0	2.469	2.238

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

O analiză a valorii juste a garanțiilor (prezentată ca fiind valoarea minimă dintre expunere și valoarea realizabilă netă a garanțiilor pe fiecare credit în parte) aferente creditelor acordate clienților se prezintă după cum urmează:

<i>Mii RON</i> <i>Valoarea garanțiilor aferente creditelor depreciate</i>	31 decembrie 2017	
	Grup	Banca
Proprietăți	532.738	532.738
Echipamente, mijloace de transport și alte garanții	8.174	1.184
Depozite colaterale	2.734	2.734
Scrisori de garanție	18.749	15.964
Titluri de datorie	8	8
Total	562.403	552.628

<i>Mii RON</i> <i>Valoarea garanțiilor aferente creditelor nedepreciate</i>	31 decembrie 2017	
	Grup	Banca
Proprietăți	5.969.156	5.967.648
Echipamente, mijloace de transport și alte garanții	1.444.153	810.640
Depozite colaterale	92.927	90.915
Scrisori de garanție	1.961.662	1.961.662
Titluri de datorie	44.948	44.948
Total	9.512.846	8.875.813

Grupul deține garanții pentru credite și avansuri acordate clienților sub formă de depozite bancare, ipoteci asupra proprietăților imobiliare, garanții și alte gajuri asupra echipamentelor și/sau alte creanțe. Garanțiile de tip ipotecar executate de Grup la 31 decembrie 2018 sunt în sumă de 56.190 mii RON (31 decembrie 2017: 73.044 mii RON).

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Următorul tabel prezintă sumele aferente expunerilor supragarantate și valoarea garanțiilor aferente la nivel de Grup și Bancă:

<i>Mii RON</i>	Grup			Banca		
	31 decembrie 2017			31 decembrie 2017		
	Expunere brută	Valoarea garanțiilor	Diferență	Expunere brută	Valoarea garanțiilor	Diferență
<i>Clienți retail, din care:</i>	<i>2.071.911</i>	<i>3.528.051</i>	<i>1.456.140</i>	<i>1.980.611</i>	<i>3.394.030</i>	<i>1.413.419</i>
Credit de nevoi personale	1.563	3.859	2.296	1.563	3.859	2.296
Credit pentru investiții imobiliare	1.119.397	1.616.890	497.493	1.119.397	1.616.890	497.493
Credit de consum garantat cu ipotecă imobiliară	572.165	1.148.004	575.839	572.165	1.148.004	575.839
Descoperit de cont	96.591	227.105	130.514	96.591	227.105	130.514
Finanțarea investițiilor	276.083	521.857	245.774	190.895	398.172	207.277
Altele	6.112	10.336	4.224	0	0	0
<i>Clienți non-retail, din care:</i>	<i>2.116.904</i>	<i>3.859.876</i>	<i>1.742.972</i>	<i>2.029.734</i>	<i>3.719.846</i>	<i>1.690.112</i>
Agricultură	101.461	231.784	130.323	97.691	225.797	128.106
Electricitate, petrol și gaze naturale	66.024	112.795	46.771	66.024	112.795	46.771
Producție	331.821	603.110	271.289	301.837	560.065	258.228
Construcții	555.297	908.013	352.716	550.854	901.642	350.788
Comerț cu amănuntul și en-gros	467.579	890.924	423.345	456.012	872.077	416.065
Servicii	586.002	1.102.769	516.767	548.776	1.037.221	488.445
Sector public	8.720	10.481	1.761	8.540	10.249	1.709
TOTAL	4.188.815	7.387.927	3.199.112	4.010.345	7.113.876	3.103.531

Expunerile de credit subgarantate la nivel de Grup și Bancă sunt prezentate în tabelul de mai jos :

<i>Mii RON</i>	Grup			Banca		
	31 decembrie 2017			31 decembrie 2017		
	Expunere brută	Valoarea garanțiilor	Diferență	Expunere brută	Valoarea garanțiilor	Diferență
<i>Clienți retail, din care:</i>	<i>11.967.020</i>	<i>3.803.834</i>	<i>-8.163.186</i>	<i>11.724.253</i>	<i>3.644.918</i>	<i>-8.079.335</i>
Credit de nevoi personale	5.243.169	5	-5.243.164	5.243.169	5	-5.243.164
Credit pentru investiții imobiliare	3.502.614	2.781.193	-721.421	3.502.614	2.781.193	-721.421
Credit de consum garantat cu ipotecă imobiliară	1.089.869	603.585	-486.284	1.089.869	603.585	-486.284
Credit Card	824.394	0	-824.394	824.394	0	-824.394
Descoperit de cont	732.478	86.782	-645.696	732.478	86.782	-645.696
Finanțarea investițiilor	564.271	328.671	-235.600	323.295	170.697	-152.598
Altele	10.225	3.598	-6.627	8.434	2.656	-5.778
<i>Clienți non-retail, din care:</i>	<i>7.076.776</i>	<i>2.546.130</i>	<i>-4.530.646</i>	<i>6.730.315</i>	<i>2.238.943</i>	<i>-4.491.372</i>
Agricultură	377.676	140.975	-236.701	362.989	132.232	-230.757
Electricitate, petrol și gaze naturale	282.960	47.111	-235.849	282.784	47.089	-235.695
Producție	1.325.790	433.496	-892.294	1.260.995	397.292	-863.703
Construcții	1.123.009	567.538	-555.471	1.072.274	530.027	-542.247
Comerț cu amănuntul și en-gros	1.872.288	694.387	-1.177.901	1.774.368	632.663	-1.141.705
Servicii	1.678.917	629.470	-1.049.447	1.561.467	466.994	-1.094.473
Sector public	416.136	33.153	-382.983	415.438	32.646	-382.792
TOTAL	19.043.796	6.349.964	-12.693.832	18.454.568	5.883.861	-12.570.707

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Credite și titluri de valoare depreciate

Creditele și titlurile de valoare depreciate sunt acelea pentru care Grupul considera că este probabil că nu va putea colecta principalul și dobânda de plată în conformitate cu termenii contractuali ai contractului de credit / titlului de valoare.

Status credite restante

Pentru creditele și valorile mobiliare pentru care dobânda și principalul de plată sunt restante, Grupul consideră că nu este cazul să le deprecieze deoarece nu există indicii obiective pentru depreciere sau există indicii pentru depreciere, însă nu există o pierdere identificabilă la nivelul acestor clienți.

Grup

Situația creditelor restante la 31 decembrie 2018 este după cum urmează:

Grup Mii RON	Stadiul 1			Stadiul 2			Stadiul 3		
	<=30 zile	31-90 zile	>90 zile	<=30 zile	31-90 zile	>90 zile	<=30 zile	31-90 zile	>90 zile
Clienți retail	691.507	0	0	346.416	160.490	0	27.813	18.082	125.090
Clienți non-retail	823.138	0	0	18.464	7.457	0	6.416	1.073	38.629
Total	1.514.645	0	0	364.880	167.947	0	34.229	19.155	163.719

Banca Mii RON	Stadiul 1			Stadiul 2			Stadiul 3		
	<=30 zile	31-90 zile	>90 zile	<=30 zile	31-90 zile	>90 zile	<=30 zile	31-90 zile	>90 zile
Clienți retail	689.181	0	0	346.346	160.380	0	27.813	18.070	125.082
Clienți non-retail	795.986	0	0	14.647	1.626	0	4.417	0	31.114
Total	1.485.167	0	0	360.993	162.006	0	31.960	18.070	156.196

Situația creditelor restante dar nedepreciate la 31 decembrie 2017 este după cum urmează:

Grup Mii RON	< 30 zile	31 – 60 zile	61 – 90 zile	91 – 180 zile	181 zile-1 an	> 1 an*	Total
Clienți non-retail	390.463	2.021	3.201	3.606	981	320	400.592
Clienți retail	902.569	121.431	67.932	9.477	4.252	10.353	1.116.014
TOTAL	1.293.032	123.452	71.133	13.083	5.233	10.673	1.516.606

Banca Mii RON	< 30 zile	31 – 60 zile	61 – 90 zile	91 – 180 zile	181 zile-1 an	> 1 an*	Total
Clienți non-retail	390.023	2.021	3.137	3.439	981	320	399.921
Clienți retail	883.503	121.053	60.718	8.776	4.252	10.353	1.088.655
TOTAL	1.273.526	123.074	63.855	12.215	5.233	10.673	1.488.576

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă analiza pe industrii a portofoliului de credite evaluate la cost amortizat:

GRUP <i>Mii RON</i>		31 decembrie 2018				
Clienți non retail	Stadiul 1 colectiv	Stadiul 2 colectiv	Stadiul 3 individual	din care POCI Stadiul 2	din care POCI Stadiul 3	Total
A. Agricultură, silvicultură și pescuit	464.187	50.838	16.138	0	3.245	531.163
B. Industria extractivă	11.240	1.635	2.929	0	0	15.804
C. Industria prelucrătoare	1.886.302	62.650	91.722	0	15.804	2.040.674
D. Furnizarea energiei electrice, a gazelor naturale, a aburului și a aerului condiționat	260.769	20.128	27.896	0	0	308.793
E. Aprovizionare cu apă	66.453	2.187	5.102	0	0	73.742
F. Construcții	906.823	20.639	38.929	0	7.170	966.391
G. Comerț cu amănuntul și comerț cu ridicata	2.784.766	133.205	89.963	0	21.316	3.007.934
H. Servicii de transport și depozitare	719.212	33.592	2.558	0	340	755.362
I. Servicii de cazare și restaurante	238.656	50.778	38	42.913	0	289.472
J. Informare și comunicații	299.331	677	34.364	0	30.726	334.372
K. Activități financiare și de asigurare	1.440.088	109.999	3	0	0	1.550.090
L. Activități imobiliare	1.022.989	0	81.997	0	0	1.104.986
M. Activități specializate, științifice și tehnice	254.581	21.946	8.416	0	217	284.943
N. Servicii administrative și activități de sprijin	136.991	5.160	8.234	0	0	150.385
O. Administrație publică și apărare, asigurări sociale obligatorii	231.067	65.619	0	0	0	296.686
P. Educație	50.623	625	870	0	0	52.118
Q. Servicii privind sănătatea umană și servicii de asistență socială	297.461	678	0	0	0	298.139
R. Arte, divertisment și activități recreative	6.683	549	6.500	0	4.553	13.732
S. Alte servicii	15.489	26.328	2.885	0	0	44.702
TOTAL	11.093.711	607.233	418.544	42.913	83.371	12.119.488

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă analiza pe industrii a portofoliului de credite evaluate la cost amortizat:

Banca
Mii RON

Clienți non retail	31 decembrie 2018					Total
	Stadiul 1 colectiv	Stadiul 2 colectiv	Stadiul 3 individual	din care POCI Stadiul 2	din care POCI Stadiul 3	
A. Agricultură, silvicultură și pescuit	429.736	47.295	15.886	0	3.245	492.917
B. Industria extractivă	10.109	1.635	2.929	0	0	14.673
C. Industria prelucrătoare	1.778.170	54.435	89.657	0	15.804	1.922.262
D. Furnizarea energiei electrice, a gazelor naturale, a aburului și a aerului condiționat	260.769	17.707	27.896	0	0	306.372
E. Aprovizionare cu apă	50.827	2.187	5.102	0	0	58.116
F. Construcții	843.494	16.430	31.359	0	7.170	891.283
G. Comerț cu amănuntul și comerț cu ridicata	2.593.329	124.732	88.627	0	21.316	2.806.688
H. Servicii de transport și depozitare	890.095	33.592	2.558	0	340	926.245
I. Servicii de cazare și restaurante	194.740	50.778	38	42.913	0	245.556
J. Informare și comunicații	287.595	677	34.364	0	30.726	322.636
K. Activități financiare și de asigurare	1.440.088	109.999	3	0	0	1.550.090
L. Activități imobiliare	1.021.916	0	76.384	0	0	1.098.300
M. Activități specializate, științifice și tehnice	254.454	3.050	8.416	0	217	265.920
N. Servicii administrative și activități de sprijin	127.152	5.160	72	0	0	132.384
O. Administrație publică și apărare, asigurări sociale obligatorii	230.478	65.619	0	0	0	296.097
P. Educație	50.355	625	870	0	0	51.850
Q. Servicii privind sănătatea umană și servicii de asistență socială	281.740	678	0	0	0	282.418
R. Arte, divertisment și activități recreative	461	549	6.500	0	4.553	7.510
S. Alte servicii	15.489	21.698	2.143	0	0	39.330
TOTAL	10.760.997	556.846	392.804	42.913	83.371	11.710.647

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă analiza pe industrii a portofoliului de credite evaluate la cost amortizat:

Grup Mii RON		31 decembrie 2018				
Clienți retail	Stadiul 1 colectiv	Stadiul 2 colectiv	Stadiul 3 individual	din care POCI Stadiul 2	din care POCI Stadiul 3	Total
A. Agricultură, silvicultură și pescuit	115.123	22.324	4.266	0	46	141.713
B. Industria extractivă	581	416	90	0	0	1.087
C. Industria prelucrătoare	79.701	23.620	9.057	0	256	112.378
D. Furnizarea energiei electrice, a gazelor naturale, a aburului și a aerului condiționat	99	413	222	0	0	734
E. Aprovizionare cu apă	6.164	2.014	1.296	0	3	9.474
F. Construcții	59.442	21.975	8.947	0	233	90.364
G. Comerț cu amănuntul și comerț cu ridicata	230.381	45.903	21.955	55	1.028	298.239
H. Servicii de transport și depozitare	393.496	36.582	6.637	0	2	436.715
I. Servicii de cazare și restaurante	21.169	3.367	2.266	0	0	26.802
J. Informare și comunicații	12.510	2.228	544	0	0	15.282
K. Activități financiare și de asigurare	27	9	55	0	0	91
L. Activități imobiliare	7.861	796	859	0	0	9.516
M. Activități specializate, științifice și tehnice	42.030	10.407	2.108	0	58	54.545
N. Servicii administrative și activități de sprijin	18.839	4.740	1.467	160	0	25.046
O. Administrație publică și apărare, asigurări sociale obligatorii	478	0	0	0	0	478
P. Educație	1.526	737	87	0	0	2.350
Q. Servicii privind sănătatea umană și servicii de asistență socială	22.683	3.467	586	0	0	26.736
R. Arte, divertisment și activități recreative	4.299	260	484	0	1	5.043
S. Alte servicii	61.786	7.521	13.168	0	0	82.475
Persoane fizice	11.250.594	1.793.796	645.122	95.746	113.971	13.689.512
TOTAL	12.328.789	1.980.575	719.216	95.961	115.598	15.028.580

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă analiza pe industrii a portofoliului de credite evaluate la cost amortizat:

Banca <i>Mii RON</i>		31 decembrie 2018				
Clienți retail	Stadiul 1 colectiv	Stadiul 2 colectiv	Stadiul 3 individual	din care POCI Stadiul 2	din care POCI Stadiul 3	Total
A. Agricultură, silvicultură și pescuit	115.123	22.324	4.266	0	46	141.713
B. Industria extractivă	581	416	90	0	0	1.087
C. Industria prelucrătoare	79.701	23.620	9.057	0	256	112.378
D. Furnizarea energiei electrice, a gazelor naturale, a aburului și a aerului condiționat	99	413	222	0	0	734
E. Aprovizionare cu apă	6.164	2.014	1.296	0	3	9.474
F. Construcții	59.442	21.975	8.947	0	233	90.364
G. Comerț cu amănuntul și comerț cu ridicata	230.381	45.903	21.955	55	1.028	298.239
H. Servicii de transport și depozitare	83.700	36.582	6.637	0	2	126.919
I. Servicii de cazare și restaurante	21.169	3.367	2.266	0	0	26.802
J. Informare și comunicații	12.510	2.228	544	0	0	15.282
K. Activități financiare și de asigurare	27	9	55	0	0	91
L. Activități imobiliare	7.861	796	859	0	0	9.516
M. Activități specializate, științifice și tehnice	42.030	10.407	2.108	0	58	54.545
N. Servicii administrative și activități de sprijin	18.839	4.740	1.467	160	0	25.046
O. Administrație publică și apărare, asigurări sociale obligatorii	478	0	0	0	0	478
P. Educație	1.526	737	87	0	0	2.350
Q. Servicii privind sănătatea umană și servicii de asistență socială	22.683	3.467	586	0	0	26.736
R. Arte, divertisment și activități recreative	4.299	260	484	0	1	5.043
S. Alte servicii	12.786	1.908	821	0	0	15.515
Persoane fizice	11.250.594	1.793.796	645.122	95.746	113.971	13.689.512
TOTAL	11.969.993	1.974.962	706.869	95.961	115.598	14.651.824

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Tabelul prezintă valorile de cercetare ale Grupului privind variabilele/ipotezele economice cheie ale perspectivelor utilizate în fiecare scenariu economic la 31 decembrie 2018. Aceste variabile sunt cele mai semnificative variabile utilizate în calculul ECL.

31 Decembrie 2018 Factori	ECL Scenariu	Probabilitati alocate %	2019 %	2020 %	2021 %
Clienți retail					
Produsul Intern Brut %	Baseline	50	2,50	2,50	1,50
	Upside	25	3,50	3,80	3,10
	Downside	25	0,10	-0,70	-2,40
EUR/RON	Baseline	50	4,75	4,85	4,93
	Upside	25	4,49	4,52	4,52
	Downside	25	5,02	5,20	5,35
ROBOR 3M	Baseline	50	2,80	2,80	2,90
	Upside	25	1,20	0,70	0,30
	Downside	25	4,30	4,80	5,30
Rata somajului	Baseline	50	4,20	4,50	5,60
	Upside	25	3,90	4,10	5,20
	Downside	25	5,10	5,70	7,00
Clienți non-retail					
Produsul Intern Brut %	Baseline	50	2,50	2,50	1,50
	Upside	25	3,50	3,80	3,10
	Downside	25	0,10	-0,70	-2,40

Clasele interne de rating în procente

Tabelele de mai jos prezintă clasele interne de rating pe segmente de clienți:

Clienți retail: Persoane fizice, Micro

31 Decembrie 2018

Clasă internă de rating	Descriere clase interne de rating	PD Basel 3 în 12 luni
Performante		
0	Fără clasă de rating	
0.5	Risc minim	[0.00% - 0.17%]
1	Risc excelent	[0.17% - 0.35%]
1.5	Risc foarte bun	[0.35% - 0.69%]
2	Risc bun	[0.69% - 1.37%]
2.5	Risc solid	[1.37% - 2.7%]
3	Risc acceptabil	[2.7% - 5.26%]
3.5	Risc sub acceptabil	[5.26% - 10%]
4	Risc slab	[10% - 18.18%]
4.5	Risc foarte slab	[18.18% - 100%]
Neperformante		
5	Stare de nerambursare	100%

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Clienți non-retail: Clienți corporativi, Întreprinderi mici și mijlocii și Instituții financiare
31 Decembrie 2018

Clasă internă de rating	Descriere clase interne de rating	PD Basel 3 în 12 luni	Încadrare clase interne de rating
Performante			
1A, 1B, 1C	Risc minim	[0.00%-0.03%)	Excelent
2A, 2B, 2C	Risc excelent	[0.03% - 0.08%)	Foarte bun
3A, 3B, 3C	Risc foarte bun	[0.08% - 0.19%)	
4A, 4B, 4C	Risc bun	[0.19% - 0.47%)	Bun
5A, 5B, 5C	Risc solid	[0.47% - 1.17%)	
6A, 6B, 6C	Risc acceptabil	[1.17% - 2.93%)	Satisfăcător
7A, 7B, 7C	Risc sub acceptabil	[2.93% - 7.33%)	
8A, 8B, 8C	Risc slab	[7.33% - 18.33%)	Substandard
9A, 9B, 9C	Risc foarte slab	[18.33% - 100%)	
Neperformante			
10	Stare de nerambursare	100%	Depreciat

Clienți non-retail: Finanțarea proiectelor
31 Decembrie 2018

Clasă internă de rating	Descriere clase interne de rating	PD Basel 3 în 12 luni	Încadrare clase interne de rating
Performante			
6.1	Proiect cu risc foarte scăzut	[0.00%-1.37%)	Bun
6.2	Proiect cu risc scăzut	[1.37% - 3.98%)	Satisfăcător
6.3	Proiect cu risc acceptabil	[3.98% - 18.34%)	
6.4	Proiect cu risc ridicat	[18.34% - 100%)	Substandard
Neperformante			
6.5	Stare de nerambursare	100%	Depreciat

Clienți non-retail: Asigurari
31 Decembrie 2018

Clasă internă de rating	Descriere clase interne de rating	PD Basel 3 în 12 luni	Încadrare clase interne de rating
Performante			
0.5	Risc minim	[0.00% - 0.03%)	Excelent
1	Risc excelent	[0.03% - 0.04%)	Foarte bun
1.5	Risc foarte bun	[0.03% - 0.04%)	
2	Risc bun	[0.04% - 0.08%)	
2.5	Risc solid	[0.08% - 0.14%)	
3	Risc acceptabil	[0.14% - 1.17%)	
3.5	Risc sub acceptabil	[1.17% - 1.59%)	Satisfăcător
4	Risc slab	[1.59% - 7.33%)	
4.5	Risc foarte slab	[7.33% - 100%)	Substandard
Neperformante			
5	Stare de nerambursare	100%	Depreciat

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Clienți non retail: Administrații centrale
31 Decembrie 2018

Clasă internă de rating	Descriere clase interne de rating	PD Basel 3 în 12 luni	Încadrare clase interne de rating
Performante			
A1	Risc excelent	[0.00% - 0.0002%)	Excelent
A2	Risc foarte bun	[0.0002% - 0.008%)	
A3	Risc bun	[0.008% - 0.03%)	
B1	Risc solid	[0.008% - 0.03%)	Foarte bun
B2	Risc acceptabil	[0.03% - 0.1%)	
B3	Risc sub acceptabil	[0.1% - 0.6%)	
B4	Risc slab	[0.6% - 2.16%)	Bun
B5	Risc foarte slab	[2.16% - 9.95%)	Satisfăcător
C	Risc ridicat de nerambursare	[9.95% - 100%)	Substandard
Neperformante			
D	Stare de nerambursare	100%	Depreciat

Clienți non retail - Organisme de plasament colectiv
31 Decembrie 2018

Clasă internă de rating	Descriere clase interne de rating	PD Basel 3 în 12 luni	Încadrare clase interne de rating
Performante			
C1	Risc excellent	[0.00% - 0.055%)	Foarte bun
C2	Capacitate de rambursare excelenta	[0.00% - 0.055%)	
C3	Capacitate de rambursare foarte buna	[0.00% - 0.055%)	
C4	Capacitate de rambursare buna	[0.00% - 0.055%)	Bun
C5	Capacitate de rambursare medie	[0,055% - 0.19%)	
C6	Capacitate de rambursare satisfacatoare	[0.055% - 0.19%)	
C7	Capacitate de rambursare adecvata	[0.19% - 2.933%)	Satisfăcător
C8	Capacitate de rambursare insuficienta	[2.933% - 18.34%)	
C9	Risc ridicat de nerambursare	[18.34% - 100%)	Substandard
Neperformante			
CD	Insolventă, stare de nerambursare	100%	Depreciat

Clienți non retail - Administrații Locale și regionale
31 Decembrie 2018

Clasă internă de rating	Descriere clase interne de rating	PD Basel 3 în 12 luni	Încadrare clase interne de rating
Performante			
A1	Risc excelent	[0.00% - 0.08%)	Excelent
A2	Risc foarte bun	[0.08% - 0.19%)	Foarte bun
A3	Risc bun	[0.19% - 0.255%)	Bun
B1	Risc solid	[0.255% - 0.47%)	Satisfăcător
B2	Risc acceptabil	[0.47% - 0.86%)	
B3	Risc sub acceptabil	[0.86% - 1.59%)	
B4	Risc slab	[1.59% - 3.98%)	Substandard
B5	Risc foarte slab	[3.98% - 18.33%)	
C	Risc ridicat de nerambursare	[18.33% - 100%)	Substandard
Neperformante			
D	Stare de nerambursare	100%	Depreciat

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Credite neperformante, dar care nu sunt în stare de nerambursare

Expuneri restructurate și neperformante conform reglementării EBA

La nivel de Grup, s-a implementat regulamentul aferent creditelor restructurate și neperformante conform EBA/ITS/2013/03/rev1 din 24 iulie 2014 și revizuit în 10 martie 2015.

În scopul raportării conform EBA ITS, expunerile neperformante sunt considerate cele care satisfac cel puțin una din următoarele condiții:

- (a) expunerea a fost clasificată ca fiind în stare de nerambursare / stadiu 3 conform IFRS9;
- (b) expunere restructurată performantă reclasificată din neperformantă căreia în perioada de monitorizare i-au fost extinse măsurile de restructurare;
- (c) expunere restructurată performantă reclasificată din neperformantă care în perioada de monitorizare a atins mai mult de 30 de zile de întârziere.

Non-retail

Pentru clienții non-retail, atunci când termenii și condițiile contractului de credit sunt modificate în favoarea clientului, Grupul face diferența între renegocierile uzuale și creditele restructurate conform definiției emisă de EBA în documentul "Implementarea standardelor tehnice (ITS) privind supervizarea raportării expunerilor restructurate și neperformante". Expunerile neperformante conform definiției EBA includ și acele expuneri care nu prezintă niciun motiv de stare de nerambursare conform articolului 178 din CRR, dar au fost reclasificate din starea neperformantă și ulterior, în timpul perioadei de probă ca restructurate performante, le-au fost extinse măsuri de restructurare sau au înregistrat 30 de zile de întârziere la plată.

Un credit este considerat restructurat dacă debitorul este în dificultate financiară și modificarea condițiilor/termenilor creditului reprezintă o concesie. Pentru clienții non-retail dificultatea financiară este evaluată de analiștii financiari/analizii de risc și înregistrată prin intermediul Sistemului de Avertizare Timpurie.

IFRS 9 prevede că pierderile din depreciere pentru Stadiile 1, 2 și 3 să fie derivate dintr-un eveniment de pierderi anticipate. Starea de nerambursare continuă să rămână principalul indicator în determinarea Stadiului 3.

Retail

Pentru clienții retail, creditele restructurate sunt monitorizate un an din punct de vedere al statusului Neperformant, cu extinderea perioadei de monitorizare până la îndeplinirea criteriilor de ieșire.

În cazul unei expuneri neperformante Micro IMM, starea de neperformant se aplică la nivelul debitorului.

În cazul unei expuneri neperformante PI, toate expunerile clientului vor fi contaminate de starea de neperformant la nivelul aceluiași produs.

Datorită efectului de contaminare la nivel client atunci când un client PI deține expuneri brute bilanțiere restante mai vechi de 90 zile și dacă valoarea contabilă brută restantă reprezintă 20% din total valoare contabilă brută bilanțieră, atunci toate expunerile bilanțiere și extrabilanțiere ale acestui debitor vor fi considerate neperformante și ca urmare facilitățile performante pot fi reclasificate ca neperformante datorită contaminării la nivel de produs și debitor.

c) Riscul de lichiditate

Riscul de lichiditate este generat pe parcursul desfășurării normale a activității bancare, prin acoperirea nevoilor clienților. În timp ce deponenții au nevoie de acces la fondurile lor într-un interval de timp scurt, cei care se împrumută au nevoie să ramburseze creditele într-un termen mediu și lung. Răspunzând acestor nevoi, Banca acceptă un grad de risc de lichiditate care trebuie să fie administrat activ.

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Directoratul definește strategia administrării riscului de lichiditate în funcție de recomandările făcute de unitățile responsabile de managementul lichidității și al finanțării în cooperare cu aria responsabilă pentru monitorizarea și controlul riscului de lichiditate.

Directoratul aprobă în fiecare an un set de limite care sunt utilizate pentru măsurarea și controlul riscului de lichiditate, precum și planul de finanțare al băncii.

Toleranța la risc de lichiditate reprezintă fundația cadrului de administrare a riscului de lichiditate și este definită astfel:

- în ceea ce privește activitatea în condiții normale, este folosit un set de limite pentru riscul de lichiditate pe termen lung. Limitele au rolul de a preveni acumularea riscului de lichiditate din activitatea curentă a Băncii.
- în condiții de stres, toleranța este dată de capacitatea Băncii de a opera pentru o perioadă acceptabilă de timp fără să fie nevoită să-și modifice fundamental strategia sau modelul de afaceri.

Divizia Trezorerie și Piețe de Capital este responsabilă pentru managementul riscului de lichiditate și de finanțare al băncii, iar Divizia Risc este responsabilă pentru monitorizarea și controlul riscului de lichiditate, așa cum este definit în strategiile de lichiditate și finanțare.

În cadrul administrării lichidității, Banca analizează, monitorizează și previzionează comportamentul lichidității produselor și segmentelor de afaceri, menținând o lichiditate pe termen lung, inclusiv depozite stabile, în exces față de activele care nu sunt lichide, la un cost optim, așa cum este definit în apetitul la risc.

Diversificarea profilului de finanțare ține cont de tipul de investitori, produse și instrumente și este un element important al cadrului de administrare a lichidității. Sursele de finanțare de bază sunt clienții retail, în timp ce depozitele de la alți clienți, depozitele interbancare și împrumuturile sunt surse suplimentare. Astfel flexibilitatea Băncii este îmbunătățită iar costul de lichiditate este în general diminuat.

Mecanismul de determinare a prețurilor de transfer al fondurilor reprezintă un instrument cheie pentru administrarea riscului de lichiditate. Acest mecanism acoperă elementele bilanțiere și extra-bilanțiere și are ca scop alocarea tuturor costurilor și beneficiilor la nivelul segmentelor de afaceri, astfel încât să fie stimulată utilizarea eficientă a lichidității.

Principalele instrumente utilizate în managementul lichidității și al finanțării sunt:

- raportul de tip ecart de lichiditate: identifică și măsoară necesarul sau surplusul de lichiditate pe benzi de maturitate;
- scorecard-ul de lichiditate: instrument care cuantifică riscul de lichiditate din punct de vedere al structurii bilanțiere (rata credite/depozite, concentrarea finanțării, dimensiunea activelor lichide comparativ cu total împrumuturi etc);
- ecartul de lichiditate statutar: Banca trebuie să îndeplinească un indicator de lichiditate definit de către autoritatea de supraveghere care stabilește standardele minime ale riscului de lichiditate la nivelul sistemului bancar;
- scorecard-ul de finanțare: Banca se asigură că riscul de finanțare este controlat prin monitorizarea mai multor factori cheie, cum ar fi: concentrarea surselor de finanțare non-retail, concentrarea pe maturități, dependența de finanțarea pe termen scurt și procentul de active lichide libere de gaj.

La nivelul Băncii sunt prestabilite praguri de avertizare pentru principalii factori monitorizați și, în cazul în care depășirea acestor praguri este observată sau anticipată, este activat un plan specific de acțiune stabilit în baza deciziilor luate de conducerea Băncii.

Pentru condiții de criză, Banca menține o rezervă de lichiditate suficientă, care poate fi utilizată pentru a compensa accesul limitat la resursele de finanțare și la ieșirile de lichiditate. Banca determină necesarul rezervei de lichiditate ținând cont de rezultatele simulărilor de stres. De asemenea, Banca definește un plan alternativ de finanțare care stabilește responsabilitățile și acțiunile specifice care pot fi luate pentru a întări poziția lichidității pe termen scurt, și pentru a reduce riscul de lichiditate pe termen mediu și lung.

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Principalele instrumente folosite pentru condiții de criză sunt:

- sistemul de avertizare timpurie: utilizat pentru a monitoriza piețele financiare și indicatorii de lichiditate interni cu scopul anticipării unor acumulări de risc și a unor potențiale condiții de criză;
- testarea internă a poziției de lichiditate în condiții de criză: analiza bazată pe scenarii folosită pentru a evalua capacitatea băncii de a opera în condiții de criză;
- cerință de acoperire a necesarului de lichiditate (LCR-liquidity coverage ratio): analiza bazată pe scenarii standardizate la nivelul sistemului bancar, folosită pentru a evalua abilitatea de a opera în condiții de criză, în conformitate cu CRR/CRD IV. Conform cerințelor, băncile trebuie să mențină un nivel adecvat de active lichide de calitate ridicată pentru acoperirea eventualelor ieșiri de lichiditate în situații de criză.

Grup

Valoarea activelor și datoriilor financiare la data de 31 decembrie 2018 distribuită pe benzi de scadență în funcție de perioada rămasă până la maturitatea contractuală este prezentată în tabelul următor:

	Până la 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate	Total
<i>Mii RON</i>						
Active financiare						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	7.197.230	0	0	0	0	7.197.230
Active financiare deținute pentru tranzacționare	7.758	33.990	247.603	9.694	0	299.045
Derivative deținute pentru managementul riscului	473	0	5.863	2.284	0	8.620
Credite și avansuri acordate băncilor evaluate la cost amortizat	437.854	0	0	0	0	437.854
Credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat	4.693.856	5.299.107	9.889.475	6.261.922	0	26.144.360
Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite - contabilitatea de acoperire	0	0	0	1.124	0	1.124
Active financiare evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	83.751	30.616	59.173	206.688	0	380.228
Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	501.012	945.389	1.353.479	404.427	0	3.204.307
Instrumente de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	0	0	0	0	48.023	48.023
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat	97.294	363.430	1.095.138	777.505	0	2.333.367
Alte active	0	0	0	0	248.085	248.085
Total active financiare	13.019.228	6.672.532	12.650.731	7.663.644	296.108	40.302.243
Datorii financiare						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	6.028	8.011	4.224	59	0	18.322
Derivative deținute pentru managementul riscului	4.114	241	277	2.846	0	7.478
Depozite de la bănci	528.149	7.921	0	0	0	536.070
Depozite de la client	29.243.689	3.595.882	147.176	64.456	0	33.051.203
Credite de la bănci și alte instituții financiare	105.798	273.213	428.969	1.918	0	809.898
Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire	0	0	0	1.433	0	1.433
Obligațiuni emise	0	512.458	0	0	0	512.458
Datorii subordonate	5.519	0	733.561	116.598	0	855.678
Alte datorii	0	0	0	0	556.812	556.812
Total datorii financiare	29.893.297	4.397.726	1.314.207	187.310	556.812	36.349.352
Surplus/(deficit) de lichiditate	-16.874.069	2.274.806	11.336.524	7.476.334	-260.704	3.952.891

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Valoarea activelor și datoriilor financiare la data de 31 decembrie 2017, distribuită pe benzi de scadență în funcție de perioada rămasă până la maturitatea contractuală, este prezentată în tabelul următor:

	Până la 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate	Total
<i>Mii RON</i>						
Active financiare						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	8.471.977	0	0	0	0	8.471.977
Active financiare deținute pentru tranzacționare	9.090	14.777	51.491	10.940	0	86.298
Derivative deținute pentru managementul riscului	23.450	2.303	7.438	2.046	0	35.237
Credite și avansuri acordate băncilor	89.168	0	0	0	0	89.168
Credite și avansuri acordate clienților	2.869.409	4.519.446	9.192.297	5.580.122	0	22.161.274
Titluri de valoare	979.449	1.012.929	2.671.036	552.856	33.544	5.249.814
Alte active	0	0	0	0	243.078	243.078
Total active financiare	12.442.543	5.549.455	11.922.262	6.145.964	276.622	36.336.846
Datorii financiare						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	8.361	9.631	10.221	1.078	0	29.291
Derivative deținute pentru managementul riscului	21.621	25.912	3.245	66	0	50.844
Depozite de la bănci	500.439	0	7.850	0	0	508.289
Depozite de la clienți	25.899.848	3.549.750	212.891	33.510	0	29.695.999
Credite de la bănci și alte instituții financiare	118.867	291.650	515.546	5.895	0	931.958
Obligațiuni emise	0	16.613	495.888	0	0	512.501
Datorii subordonate	5.791	116.483	726.743	0	0	849.017
Alte datorii	0	0	0	0	490.927	490.927
Total datorii financiare	26.554.927	4.010.039	1.972.384	40.549	490.927	33.068.826
Surplus/(deficit) de lichiditate	-14.112.384	1.539.416	9.949.878	6.105.415	-214.305	3.268.020

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Banca

Valoarea activelor și datoriilor financiare la data de 31 decembrie 2018, distribuită pe benzi de scadență în funcție de perioada rămasă până la maturitatea contractuală, este prezentată în tabelul următor:

	Până la 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate	Total
<i>Mii RON</i>						
Active financiare						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	7.197.222	0	0	0	0	7.197.222
Active financiare deținute pentru tranzacționare	7.639	33.990	247.603	9.694	0	298.926
Derivative deținute pentru managementul riscului	473	0	5.863	2.284	0	8.620
Credite și avansuri acordate băncilor evaluate la cost amortizat	435.126	0	0	0	0	435.126
Credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat	4.596.188	5.065.158	9.485.407	6.243.216	0	25.389.969
Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite - contabilitatea de acoperire	0	0	0	1.124	0	1.124
Active financiare evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	72.031	30.616	59.173	206.688	0	368.508
Titluri de valoare	0	0	0	0	0	0
Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	501.012	945.389	1.353.479	404.427	0	3.204.307
Instrumente de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	0	0	0	0	48.023	48.023
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat	90.921	360.812	1.078.833	777.505	0	2.308.071
Alte active	0	0	0	0	223.689	223.689
Total active financiare	12.900.612	6.435.965	12.230.358	7.644.938	271.712	39.483.585
Datorii financiare						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	6.028	8.011	4.224	59	0	18.322
Derivative deținute pentru managementul riscului	4.114	241	277	2.846	0	7.478
Depozite de la bănci	528.149	7.921	0	0	0	536.070
Depozite de la client	29.281.807	3.600.134	147.176	64.456	0	33.093.573
Credite de la bănci și alte instituții financiare	19.737	43.809	42.810	1.918	0	108.274
Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire	0	0	0	1.433	0	1.433
Obligațiuni emise	0	516.179	0	0	0	516.179
Datorii subordonate	5.519	0	733.561	116.598	0	855.678
Alte datorii	0	0	0	0	550.918	550.918
Total datorii financiare	29.845.354	4.176.295	928.048	187.310	550.918	35.687.925
Surplus/(deficit) de lichiditate	-16.944.742	2.259.670	11.302.310	7.457.628	-279.206	3.795.660

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Valoarea activelor și datoriilor financiare la data de 31 decembrie 2017, distribuită pe benzi de scadență în funcție de perioada rămasă până la maturitatea contractuală, este prezentată în tabelul următor:

	Până la 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate	Total
<i>Mii RON</i>						
Active financiare						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	8.471.851	0	0	0	0	8.471.851
Active financiare deținute pentru tranzacționare	9.567	14.777	51.491	10.940	0	86.775
Derivative deținute pentru managementul riscului	23.450	2.303	7.438	2.046	0	35.237
Credite și avansuri acordate băncilor	85.641	0	0	0	0	85.641
Credite și avansuri acordate clienților	2.758.230	4.306.067	8.796.058	5.562.577	0	21.422.932
Titluri de valoare	958.879	999.884	2.665.336	552.851	33.544	5.210.494
Alte active	0	0	0	0	225.116	225.116
Total active financiare	12.307.618	5.323.031	11.520.323	6.128.414	258.660	35.538.046
Datorii financiare						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	8.673	9.631	10.221	1.078	0	29.603
Derivative deținute pentru managementul riscului	21.183	25.751	3.245	66	0	50.245
Depozite de la bănci	500.439	0	7.850	0	0	508.289
Depozite de la client	25.940.597	3.549.750	212.891	33.510	0	29.736.748
Credite de la bănci și alte instituții financiare	40.243	87.058	107.404	5.895	0	240.600
Obligațiuni emise	0	16.734	499.489	0	0	516.223
Datorii subordonate	5.791	116.483	726.743	0	0	849.017
Alte datorii	0	0	0	0	486.147	486.147
Total datorii financiare	26.516.926	3.805.407	1.567.843	40.549	486.147	32.416.872
Surplus/(deficit) de lichiditate	-14.209.308	1.517.624	9.952.480	6.087.865	-227.487	3.121.174

În mod uzual, cel mai important ecart de lichiditate este înregistrat pe prima bandă de scadență (până la 3 luni), în principal datorită depozitelor de la clientela nebancaară, care au tendința de a fi concentrate pe benzi de scadență scurte și creditelor acordate clientelei nebancaare, care sunt concentrate pe benzi de scadență mai lungi. Acest comportament al populației și al agenților comerciali determină ecarterul negativ pe prima bandă de scadență și un ecart pozitiv pe celelalte benzi de scadență (peste 3 luni). În practică, ecarterul negativ de pe prima bandă nu reprezintă ieșiri efective de fonduri întrucât depozitele care ajung la scadență sunt reînnoite într-o proporție foarte mare sau sunt înlocuite de depozite noi.

În același timp, portofoliul de titluri ale Grupului poate fi transformat în numerar într-un termen scurt (prin repo sau vânzare) și constituie astfel o rezervă care diminuează riscul de lichiditate pe prima bandă de scadență.

Ecarterul negativ înregistrat în prima bandă de scadență a crescut în 2018 cu 2.735.434 mii RON comparativ cu 2017, fiind generat de creșterea depozitelor atrase de la clienți, mai mari în 2018 cu 3.341.210 mii RON.

În ceea ce privește ecarterul pe celelalte benzi de scadență se observă o creștere a ecarterului pozitiv pe banda 1-5 ani cu 1.349.830 mii RON și peste 5 ani cu 1.369.763 mii RON, datorită creșterii, în principal, a creditelor și avansurilor acordate clienților cu 689.349 mii RON pe banda de scadență 1-5 ani, respectiv 680.639 mii RON pe banda peste 5 ani, dar și a creșterii volumului de titlurilor de valoare cu 836.893 mii cu scadență peste 5 ani.

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Sumele prezentate în tabelul de mai jos reprezintă o analiză a maturităților contractuale aferente datoriilor financiare prezentate în conformitate cu IFRS 7, în timp ce fluxurile de numerar neactualizate la valoare prezentă sunt distribuite pe benzi de maturitate predefinite și diferă de sumele incluse în bilanț datorită faptului că sumele din bilanț sunt prezentate la valoare actualizată.

Grup

Datoriile financiare ale Grupului analizate pe perioada rămasă de la data raportării folosind fluxuri de numerar nediscountate la 31 decembrie 2018 sunt după cum urmează:

	Până la 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Total
<i>Mii RON</i>					
Datorii financiare					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare decontate net	4	7	6	0	17
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare decontate brut	1.089.823	1.047.927	0	0	2.137.750
Derivate deținute pentru managementul riscului decontare netă	1.414	1.004	1.174	0	3.592
Derivate deținute pentru managementul riscului decontare brută	733.735	0	0	0	733.735
Depozite de la bănci	528.188	9.036	0	0	537.224
Depozite de la clienți	29.271.216	3.582.125	227.275	38.034	33.118.650
Credite de la bănci	78.786	230.986	485.010	21.300	816.082
Obligațiuni emise	0	523.166	0	0	523.166
Datorii subordonate	10.278	31.018	789.988	122.988	954.272
Alte garanții financiare	22.582	50.973	35.139	2.989	111.683
Total datorii financiare	31.736.026	5.476.242	1.538.592	185.311	38.936.171

Datoriile financiare ale Grupului analizate pe perioada rămasă de la data raportării folosind fluxuri de numerar nediscountate la 31 decembrie 2017 sunt după cum urmează:

	Până la 3 luni	3-12 luni	1- 5 ani	Peste 5 ani	Total
<i>Mii RON</i>					
Datorii financiare					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare decontate net	1.729	5.235	4.297	0	11.261
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare decontate brut	1.578.364	1.258.826	0	0	2.837.190
Derivate deținute pentru managementul riscului decontare netă	12	587	598	0	1.197
Derivate deținute pentru managementul riscului decontare brută	11.122.767	3.708.047	0	0	14.830.814
Depozite de la bănci	500.455	0	8.196	0	508.651
Depozite de la clienți	25.937.679	3.554.670	214.323	33.650	29.740.322
Credite de la bănci	40.252	87.378	107.542	5.895	241.067
Obligațiuni emise	0	26.770	523.147	0	549.917
Datorii subordonate	10.409	147.169	799.925	0	957.503
Alte garanții financiare	19.111	25.815	31.943	3.685	80.554
Total datorii financiare	39.210.778	8.814.497	1.689.971	43.230	49.758.476

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Banca

Datoriile financiare ale Băncii analizate pe perioada rămasă de la data raportării folosind fluxuri de numerar nediscountate la 31 decembrie 2018 sunt după cum urmează:

	Până la 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Total
<i>Mii RON</i>					
Datorii financiare					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare decontate net	3	7	6	0	16
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare decontate brut	1.093.283	1.056.603	0	0	2.149.886
Derivate deținute pentru managementul riscului decontate netă	1.414	1.004	1.174	0	3.592
Derivate deținute pentru managementul riscului decontate brută	733.735	0	0	0	733.735
Depozite de la bănci	528.188	9.036	0	0	537.224
Depozite de la clienți	29.309.335	3.586.377	227.275	38.034	33.161.021
Credite de la bănci	6.503	43.834	42.818	21.301	114.456
Obligațiuni emise	0	526.886	0	0	526.886
Datorii subordonate	10.278	31.018	789.988	122.988	954.272
Alte garanții financiare	22.582	50.973	35.139	2.989	111.683
Total datorii financiare	31.705.321	5.305.738	1.096.400	185.312	38.292.771

Datoriile financiare ale Băncii analizate pe perioada rămasă de la data raportării folosind fluxuri de numerar nediscountate la 31 decembrie 2017 sunt după cum urmează:

	Până la 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Total
<i>Mii RON</i>					
Datorii financiare					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare decontate net	1.728	5.235	4.297	0	11.260
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare decontate brut	1.578.364	1.267.502	0	0	2.845.866
Derivate deținute pentru managementul riscului decontate net	12	587	598	0	1.197
Derivate deținute pentru managementul riscului decontate brut	11.122.767	3.708.047	0	0	14.830.814
Depozite de la bănci	500.455	0	8.196	0	508.651
Depozite de la clienți	25.942.032	3.554.670	214.323	33.650	29.744.675
Credite de la bănci	40.251	87.378	107.542	5.896	241.067
Obligațiuni emise	0	26.891	526.750	0	553.641
Datorii subordonate	10.409	147.169	799.925	0	957.503
Alte garanții financiare	19.111	25.815	31.943	3.685	80.554
Total datorii financiare	39.215.129	8.823.294	1.693.574	43.231	49.775.228

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

d) Riscul de piață

Riscul de piață este riscul ca veniturile Grupului sau valoarea instrumentelor financiare deținute de acesta să fie afectate de modificări ale variabilelor de piață, cum ar fi rate ale dobânzii, cursuri de schimb sau alți indicatori financiare. Managementul riscului de piață are ca obiectiv monitorizarea și menținerea expunerilor în parametri acceptabili la riscul de piață, concomitent cu optimizarea randamentului la riscurile asumate.

Grupul administrează expunerea la riscul de piață a portofoliului deținut pentru tranzacționare separat de cea a activităților din afara portofoliului de tranzacționare.

Instrumentul principal folosit în măsurarea și controlul expunerii la riscul de piață aferent portofoliului de tranzacționare este valoarea la risc (VaR).

VaR a unui portofoliu deținut pentru tranzacționare este valoarea maximă a pierderii estimate care ar putea apărea într-o anumită perioadă de timp (perioadă de deținere) ca urmare a mișcărilor nefavorabile din piață cu o probabilitate specifică (nivel de încredere). Pe parcursul anului 2018, modelul utilizat de Grup a folosit un nivel de încredere de 99% și o perioadă de deținere de o zi.

Deși modelul VaR este un instrument important în măsurarea expunerii la riscul de piață, ipotezele pe care se bazează modelul conduc la unele limitări, printre care:

- O perioadă de deținere de o zi implică faptul că este posibilă acoperirea sau închiderea poziției în acest interval. Această ipoteză este una realistă în aproape toate cazurile, dar ea nu poate să fie validă în situațiile în care în piață există o lipsă severă de lichiditate pentru o perioadă prelungită;
- Nivelul de încredere de 99% nu reflectă pierderile care pot apărea dincolo de acest nivel. Chiar și în acest model folosit, există o probabilitate de 1% ca pierderile să depășească valoarea la risc;
- Valoarea la risc se calculează luând în considerare expunerea de la sfârșitul zilei de tranzacționare și nu reflectă expunerea care poate apărea în cursul zilei de tranzacționare;
- Utilizarea datelor istorice ca bază pentru determinarea scenariilor viitoare posibile nu acoperă toate scenariile posibile, în special cele cu caracter excepțional.

Grupul utilizează limite pentru VaR pentru riscul de piață total și, în particular, pentru riscul valutar și riscul ratei dobânzii. Structura generală a limitelor pentru VaR este revizuită și aprobată de către Comitetul pentru Active și Pasive. VaR este calculat zilnic. Rapoarte ale utilizării limitelor pentru VaR sunt prezentate zilnic conducerii grupului și lunar Comitetului pentru Active și Pasive.

Mai jos este prezentat un sumar al analizei de VaR aferent portofoliului de tranzacționare al Grupului la 31 decembrie 2018, respectiv 2017 (portofoliul de tranzacționare cuprinde active și datorii deținute pentru tranzacționare cât și poziția valutară a Grupului):

<i>Mii RON</i>	La 31 decembrie	Risc mediu	Risc maxim	Risc minim
2018				
Risc valutar*	2.025	413	2.025	36
Risc de dobândă	551	568	1.298	167
Total	2.576	981	3.350	203
2017				
Risc valutar*	669	427	1.046	25
Risc de dobândă	360	1.014	5.982	113
Total	1.029	1.441	7.028	138

*Riscul valutar este calculat în baza întregii poziții valutare a Grupului

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Mai jos este prezentat un sumar al analizei de VaR aferent portofoliului de tranzacționare al Băncii la 31 decembrie 2018, respectiv 2017 (portofoliul de tranzacționare cuprinde active și datorii deținute pentru tranzacționare cât și poziția valutară a Băncii):

<i>Mii RON</i>	La 31 decembrie	Risc mediu	Risc maxim	Risc minim
2018				
Risc valutar*	1.958	412	1.958	36
Risc de dobândă	551	568	1.298	167
Total	2.509	980	3.256	203
2017				
Risc valutar*	642	427	1.046	25
Risc de dobândă	360	1.014	5.982	113
Total	1.002	1.441	7.028	138

* Riscul valutar este calculat în baza întregii poziții valutare a Băncii

Gestionarea riscului de rată a dobânzii – activitățile din afara portofoliului de tranzacționare

Riscul principal la care sunt expuse activitățile din afara portofoliului de tranzacționare este riscul de rata dobânzii. Riscul de rata dobânzii reprezintă riscul de pierdere ca urmare a modificărilor adverse și neașteptate ale ratelor dobânzilor. Pe de o parte, mișcările de dobândă pot afecta veniturile băncii prin modificarea venitului net din dobândă (perspectiva câștigurilor). Pe de altă parte, modificările dobânzilor de piață afectează și valoarea intrinsecă a activelor, datoriilor și elementelor extrabilanțiere, deoarece valoarea prezentă a fluxurilor de numerar viitoare (și în unele cazuri chiar fluxurile de numerar) se schimbă în urma mișcării ratelor de dobândă (perspectiva valorii economice). Riscul ratei dobânzii este gestionat în principal prin monitorizarea ecartului (gap-ului) privind rata dobânzii și printr-un sistem de limite pre-aprobate. Comitetul pentru Active și Pasive (ALCO) este organismul care este responsabil pentru respectarea acestor limite, fiind asistat în monitorizarea zilnică a acestor limite de către Managementul Riscului.

Instrumentele financiare derivate utilizate de Grup pentru reducerea riscului de rată a dobânzii includ swap-uri a căror valoare fluctuează în funcție de variațiile ratelor de dobândă.

Swap-urile sunt angajamente pe piața extrabursieră încheiate între Grup și terțe părți cu scopul de a schimba fluxuri de numerar viitoare la sume agreeate. Prin angajamentele de swap pe rata de dobândă, Grupul agreează să schimbe cu terțe părți, la intervale determinate de timp, diferența între rata fixă și o rată variabilă de dobândă.

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

În tabelul de mai jos este detaliat ecartul Grupului privind rata dobânzii pentru portofoliul de active și datorii financiare din afara portofoliului de tranzacționare la data de 31 decembrie 2018:

<i>Mii RON</i>	Sub 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate	Total
Active						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	5.201.642	0	0	0	1.995.588	7.197.230
Credite și avansuri acordate băncilor evaluate la cost amortizat	437.854	0	0	0	0	437.854
Active financiare evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	251.398	112.663	15.872	295	0	380.228
Credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat	17.891.432	3.978.661	3.748.719	525.548	0	26.144.360
Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	750.634	1.061.861	1.275.165	116.647	0	3.204.307
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat	140.473	356.893	1.073.666	762.335	0	2.333.367
	24.673.433	5.510.078	6.113.422	1.404.825	1.995.588	39.697.346
Datorii						
Depozite de la bănci	529.157	6.913	0	0	0	536.070
Depozite de la clienți	17.218.023	6.109.480	9.708.652	15.048	0	33.051.203
Credite de la bănci și alte instituții financiare	561.814	73.442	172.724	1.918	0	809.898
Obligațiuni emise	0	512.458	0	0	0	512.458
Datorii subordonate	739.080	0	0	116.598	0	855.678
	19.048.074	6.702.293	9.881.376	133.564	0	35.765.307
Efectul derivatelor deținute pentru managementul riscului	407.674	-46.639	-113.317	-240.983	0	6.735
Poziție netă	6.033.033	-1.238.854	-3.881.271	1.030.278	1.995.588	3.938.774

În tabelul de mai jos este detaliat ecartul Grupului privind rata dobânzii pentru portofoliul de active și datorii financiare din afara portofoliului de tranzacționare la data de 31 decembrie 2017:

<i>Mii RON</i>	Sub 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate	Total
Active						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	6.391.893	0	0	0	2.080.084	8.471.977
Credite și avansuri acordate băncilor	89.168	0	0	0	0	89.168
Credite și avansuri acordate clienților	14.701.947	4.931.736	2.403.821	123.770	0	22.161.274
Titluri de valoare	1.319.727	1.154.567	2.538.119	237.401	0	5.249.814
	22.502.735	6.086.303	4.941.940	361.171	2.080.084	35.972.233
Datorii						
Depozite de la bănci	501.239	0	7.050	0	0	508.289
Depozite de la clienți	15.501.332	5.848.909	8.342.837	2.921	0	29.695.999
Credite de la bănci și alte instituții financiare	690.170	85.701	150.191	5.896	0	931.958
Obligațiuni emise	0	16.808	495.693	0	0	512.501
Datorii subordonate	849.017	0	0	0	0	849.017
	17.541.758	5.951.418	8.995.771	8.817	0	32.497.764
Efectul derivatelor deținute pentru managementul riscului	289.922	-22.080	-172.214	-87.945	0	7.683
Poziție netă	5.250.899	112.805	-4.226.045	264.409	2.080.084	3.482.152

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

În tabelul de mai jos este detaliat ecartul Băncii privind rata dobânzii pentru portofoliul de active și datorii financiare din afara portofoliului de tranzacționare la data de 31 decembrie 2018:

<i>Mii RON</i>	Sub 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate	Total
Active						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	5.201.634	0	0	0	1.995.588	7.197.222
Credite și avansuri acordate băncilor evaluate la cost amortizat	435.126	0	0	0	0	435.126
Active financiare evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	239.679	112.663	15.872	294	0	368.508
Credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat	17.413.375	3.895.493	3.555.641	525.460	0	25.389.969
Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	750.634	1.061.861	1.275.165	116.647	0	3.204.307
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat	134.138	354.237	1.057.361	762.335		2.308.071
	24.174.586	5.424.254	5.904.039	1.404.736	1.995.588	38.903.203
Datorii						
Depozite de la bănci	529.157	6.913	0	0	0	536.070
Depozite de la clienți	17.260.393	6.109.480	9.708.652	15.048	0	33.093.573
Credite de la bănci și alte instituții financiare	45.001	27.026	34.329	1.918	0	108.274
Obligațiuni emise	0	516.179	0	0	0	516.179
Datorii subordonate	739.080	0	0	116.598	0	855.678
	18.573.631	6.659.598	9.742.981	133.564	0	35.109.774
Efectul derivatelor deținute pentru managementul riscului	407.674	-46.639	-113.317	-240.983	0	6.735
Poziție netă	6.008.629	-1.281.983	-3.952.259	1.030.189	1.995.588	3.800.164

În tabelul de mai jos este detaliat ecartul Băncii privind rata dobânzii pentru portofoliul de active și datorii financiare din afara portofoliului de tranzacționare la data de 31 decembrie 2017:

<i>Mii RON</i>	Sub 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate	Total
Active						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	6.391.767	0	0	0	2.080.084	8.471.851
Credite și avansuri acordate băncilor	85.641	0	0	0	0	85.641
Credite și avansuri acordate clienților	14.166.044	4.866.328	2.266.799	123.761	0	21.422.932
Titluri de valoare	1.299.323	1.141.473	2.532.297	237.401	0	5.210.494
	21.942.775	6.007.801	4.799.096	361.161	2.080.084	35.190.917
Datorii						
Depozite de la bănci	501.239	0	7.050	0	0	508.289
Depozite de la clienți	15.542.081	5.848.909	8.342.837	2.921	0	29.736.748
Credite de la bănci și alte instituții financiare	99.934	61.570	73.201	5.895	0	240.600
Obligațiuni emise	0	16.929	499.294	0	0	516.223
Datorii subordonate	849.017	0	0	0	0	849.017
	16.992.271	5.927.408	8.922.381	8.817	0	31.850.877
Efectul derivatelor deținute pentru managementul riscului	289.922	-22.080	-172.214	-87.945	0	7.683
Poziție netă	5.240.426	58.313	-4.295.499	264.399	2.080.084	3.347.723

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Gestionarea riscului de rată a dobânzii prin limitele aplicabile ecartului (gap-ului) de rată a dobânzii este suplimentat de monitorizarea sensibilității activelor și datoriilor financiare ale Grupului la diferite scenarii standard și nonstandard de rate de dobândă. Din perspectiva valorii economice a portofoliului de tranzacționare, scenariile standard includ modificarea paralelă a ratelor de dobândă pentru toate valutele cu 200 puncte de bază.

Scenariile sensibilității reflectă modificările survenite în valoarea economică a activelor și datoriilor din afara portofoliului de tranzacționare pornind de la prezumția că ratele dobânzilor se schimbă în funcție de scenariile menționate mai sus. Rezultatul de sensibilitate în cadrul fiecărui scenariu este calculat prin compararea valorii prezente a activelor și datoriilor din afara portofoliului de tranzacționare discountate utilizând curba de rate de dobândă corespunzătoare scenariului de stress cu valoarea prezentă a activelor și datoriilor din afara portofoliului de tranzacționare discountate folosind curba de rate de dobândă de bază. Valoarea prezentă a activelor și datoriilor din afara portofoliului de tranzacționare este calculată prin discountarea fluxurilor viitoare generate de activele și datoriile sensibile la rata dobânzii, acestea fiind distribuite pe benzi de refixare a ratei dobânzii în funcție de următoarea dată de modificare a ratei dobânzii – în cazul elementelor purtătoare de rată dobândă variabilă – sau în funcție de maturitate – în cazul elementelor purtătoare de rată de dobândă fixă.

În ceea ce privește Grupul, mai jos este prezentat un rezumat al sensibilității valorii economice a activelor și datoriilor purtătoare de dobândă din afara portofoliului de tranzacționare la creșterile sau descreșterile ratelor de piață ale dobânzii (presupunând că nu există mișcări asimetrice în curba dobânzii și o poziție bilanțieră constantă):

<i>Mii RON</i>	200 bp	200 bp
	Creșteri	Descreșteri
La 31 decembrie 2018	115.762	-119.841
Media perioadei	146.549	-153.947
Minimul perioadei	115.762	-119.841
Maximul perioadei	199.581	-207.838
La 31 decembrie 2017	155.610	-167.520
Media perioadei	154.630	-163.800
Minimul perioadei	140.223	-148.029
Maximul perioadei	168.947	-180.095

În ceea ce privește Banca, mai jos este prezentat un rezumat al sensibilității valorii economice a activelor și datoriilor purtătoare de dobândă din afara portofoliului de tranzacționare la creșterile sau descreșterile ratelor de piață ale dobânzii (presupunând că nu există mișcări asimetrice în curba dobânzii și o poziție bilanțieră constantă):

Banca

<i>Mii RON</i>	200 bp	200 bp
	Creșteri	Descreșteri
La 31 decembrie 2018	116.737	-120.900
Media perioadei	145.791	-154.713
Minimul perioadei	116.737	-120.900
Maximul perioadei	193.992	-208.151
La 31 decembrie 2017	156.103	-168.038
Media perioadei	154.717	-164.573
Minimul perioadei	140.878	-148.719
Maximul perioadei	169.605	-180.787

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

În conformitate cu recomandările Autorității Bancare Europene (ABE/ GL/2015/08), cuantificarea și monitorizarea riscului de dobândă din activități în afara portofoliului de tranzacționare se realizează atât din perspectiva economică, cât și din perspectiva volatilității venitului net din dobânzi.

Pentru estimarea impactului modificării curbelor de randamente asupra venitului net din dobânzi s-au definit o serie de scenarii de modificare ale acestor curbe, considerând un bilanț constant (fiecare element bilanțier care ajunge la maturitate este înlocuit cu un element bilanțier cu caracteristici similare), un orizont de timp de un an și șocuri simultane.

Mai jos este prezentat impactul șocurilor curbelor de dobândă asupra venitului net din dobânzi în 2018 și 2017:

Milioane RON

Șocul aplicat venitului net din dobânzi*	2018	2017
Șoc paralel +200bp	222	217
Șoc paralel -200bp	-335	-266
Șoc gradual aplicat maturităților mari, maxim +200bp la 5 ani	23	25
Șoc gradual aplicat maturităților mari, maxim -200bp la 5 ani	-33	-28
Șoc aplicat maturităților mici de până la un an începând cu +200bp la 1 zi	198	192
Șoc aplicat maturităților mici de până la un an începând cu +200bp la 1 zi	-296	-233
Impactul maxim pozitiv în 2018	266	273
Impactul maxim negativ în 2018	-402	-316

*volatilitatea venitului net din dobânzi considerând un orizont de timp de 12 luni, bilanț constant (fiecare element bilanțier care ajunge la maturitate este înlocuit cu un element bilanțier cu caracteristici similare) și șocuri instantanee.

Ratele de dobândă pentru moneda locală și principalele monede străine la 31 decembrie 2018 și 2017 au fost următoarele:

Moneda	Rata dobânzii	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
RON	ROBOR 3 luni	3,02%	2,05%
EUR	EURIBOR 3 luni	-0,31%	-0,33%
EUR	EURIBOR 6 luni	-0,24%	-0,27%
USD	LIBOR 6 luni	2,88%	1,84%

Tabelul următor detaliază ratele de dobândă anuale medii obținute sau oferite de către Grup pentru activele și datoriile purtătoare de dobândă în cursul anului 2018:

	Rate medii de dobândă		
	RON	EUR	USD
Active			
Cont curent la Banca Națională a României	0,14%	0,02%	0,10%
Active financiare deținute pentru tranzacționare	3,61%	1,47%	5,58%
Credite și avansuri acordate băncilor evaluate la cost amortizat	2,06%	-0,44%	1,83%
Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	2,35%	0,59%	N/A
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat	2,93%	2,24%	N/A
Credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat	5,50%	1,82%	2,71%
Active financiare evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	4,83%	5,69%	N/A
Datorii			
Depozite de la bănci	1,67%	0,60%	2,94%
Depozitele clienților	0,48%	0,31%	0,06%
Credite de la bănci și alte instituții financiare	4,42%	0,21%	N/A
Datorii subordonate	N/A	4,76%	N/A

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Tabelul următor detaliază ratele de dobândă anuale medii obținute sau oferite de către Grup pentru activele și datoriile purtătoare de dobândă în cursul anului 2017:

	Rate medii de dobândă		
	RON	EUR	USD
Active			
Cont curent la Banca Națională a României	0,09%	0,04%	0,07%
Active financiare deținute pentru tranzacționare	3,90%	0,72%	1,86%
Credite și avansuri acordate băncilor	0,65%	-0,44%	0,95%
Titluri de valoare	1,96%	4,09%	1,80%
Credite și avansuri acordate clienților	6,52%	3,66%	3,99%
Datorii			
Depozite de la bănci	0,53%	0,96%	1,59%
Depozitele clienților	0,33%	0,40%	0,12%
Credite de la bănci și alte instituții financiare	3,66%	0,85%	N/A
Datorii subordonate	N/A	4,81%	N/A

Tabelul următor detaliază ratele de dobândă anuale medii obținute sau oferite de către Bancă pentru activele și datoriile purtătoare de dobândă în cursul anului 2018:

	Rate medii de dobândă		
	RON	EUR	USD
Active			
Cont curent la Banca Națională a României	0,14%	0,02%	0,10%
Active financiare deținute pentru tranzacționare	3,61%	1,47%	5,58%
Credite și avansuri acordate băncilor evaluate la cost amortizat	2,06%	-0,44%	1,83%
Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	2,35%	0,59%	N/A
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat	2,93%	2,24%	N/A
Credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat	5,50%	1,82%	2,71%
Active financiare evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	4,83%	5,69%	N/A
Datorii			
Depozite de la bănci	1,67%	0,60%	2,94%
Depozitele clienților	0,48%	0,31%	0,06%
Credite de la bănci și alte instituții financiare	4,42%	0,21%	N/A
Datorii subordonate	N/A	4,76%	N/A

Tabelul următor detaliază ratele de dobândă anuale medii obținute sau oferite de către Bancă pentru activele și datoriile purtătoare de dobândă în cursul anului 2017:

	Rate medii de dobândă		
	RON	EUR	USD
Active			
Cont curent la Banca Națională a României	0,09%	0,04%	0,07%
Active financiare deținute pentru tranzacționare	3,90%	0,72%	1,86%
Credite și avansuri acordate băncilor	0,65%	-0,44%	0,95%
Titluri de valoare	1,96%	4,09%	1,80%
Credite și avansuri acordate clienților	6,52%	3,66%	3,99%
Datorii			
Depozite de la bănci	0,53%	0,96%	1,59%
Depozitele clienților	0,33%	0,40%	0,12%
Credite de la bănci și alte instituții financiare	3,66%	0,85%	N/A
Datorii subordonate	N/A	4,81%	N/A

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Riscul valutar

Grupul este expus riscului valutar din cauza tranzacțiilor de schimb valutar pe care le realizează. Există de asemenea un risc bilanțier legat de faptul că activele monetare nete denominate în valute vor avea o valoare mai mică exprimată în RON ca rezultat al mișcărilor cursurilor valutare sau datoriile monetare nete în valute vor avea o valoare mai mare exprimată în RON ca rezultat al acestor mișcări.

Grup

Activele și datoriile monetare exprimate în RON și în monedă străină la 31 decembrie 2018 sunt prezentate mai jos:

<i>Mii RON</i>	RON	USD	EUR	ALTELE	Total
Active monetare					
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	3.675.096	31.594	3.457.822	32.718	7.197.230
Active financiare deținute pentru tranzacționare	178.607	0	120.438	0	299.045
Derivative deținute pentru managementul riscului	0	0	8.620	0	8.620
Credite și avansuri acordate băncilor evaluate la cost amortizat	49.564	20.269	365.239	2.782	437.854
Credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat*	17.177.324	509.076	7.963.168	494.792	26.144.360
Active financiare evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	321.821	0	16.159	42.248	380.228
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat	1.504.258	45.044	783.822	243	2.333.367
Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	2.541.116	114.577	548.614	0	3.204.307
Instrumente de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	14.133	33.890	0	0	48.023
Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite - contabilitatea de acoperire	0	0	1.124	0	1.124
Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație	24.980	0	0	0	24.980
Creanțe privind impozitul pe profit curent	0	0	0	0	0
Alte active	183.468	4.505	59.417	695	248.085
Total active monetare	25.670.367	758.955	13.324.423	573.478	40.327.223
Datorii monetare					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	11.763	0	6.559	0	18.322
Derivative deținute pentru managementul riscului	2.620	1.424	1.209	2.225	7.478
Depozite de la bănci	513.860	2.843	17.983	1.384	536.070
Depozite de la clienți	20.895.457	1.437.901	10.473.859	243.986	33.051.203
Credite de la bănci și alte instituții financiare	31.095	0	778.784	19	809.898
Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire	0	0	1.433		1.433
Obligațiuni emise	512.458	0	0	0	512.458
Datorii subordonate	0	0	681.759	173.919	855.678
Alte datorii	350.388	57.815	142.712	5.898	556.813
Total datorii monetare	22.317.641	1.499.983	12.104.298	427.431	36.349.353
Poziția valutară netă	3.352.726	-741.028	1.220.125	146.047	3.977.870

* Poziția Altele include în principal credite și avansuri acordate clienților în valută CHF.

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Grup

Activele și datoriile monetare exprimate în RON și în monedă străină la 31 decembrie 2017 sunt prezentate mai jos:

<i>Mii RON</i>	RON	USD	EUR	ALTELE	Total
Active monetare					
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	4.950.531	30.999	3.447.952	42.495	8.471.977
Active financiare deținute pentru tranzacționare	58.745	1.936	25.617	0	86.298
Derivative deținute pentru managementul riscului	23.801	0	11.436	0	35.237
Credite și avansuri acordate băncilor	27.573	6.447	48.866	6.282	89.168
Credite și avansuri acordate clienților*	14.431.593	551.862	6.543.078	634.741	22.161.274
Titluri de valoare	4.010.332	156.068	1.083.190	224	5.249.814
Investiții în asociați și asocieri în participații	23.911	0	0	0	23.911
Creanțe privind impozitul pe profit current	541	0	0	0	541
Alte active	183.146	1.116	57.885	937	243.084
Total active monetare	23.710.173	748.428	11.218.024	684.679	36.361.304
Datorii monetare					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	15.847	1794	11.650	0	29.291
Derivative deținute pentru managementul riscului	3.407	0	43.317	4.120	50.844
Depozite de la bănci	478.983	8.126	20.900	280	508.289
Depozite de la clienți	18.686.237	1.471.388	9.261.366	277.008	29.695.999
Credite de la bănci și alte instituții financiare	195.928	0	736.013	17	931.958
Obligațiuni emise	512.501	0	0	0	512.501
Datorii subordonate	0	0	681.374	167.643	849.017
Alte datorii	258.541	46.219	180.732	5.437	490.929
Total datorii monetare	20.151.444	1.527.527	10.935.352	454.505	33.068.828
Poziția valutară netă	3.558.729	-779.099	282.672	230.174	3.292.476

* Poziția Altele include în principal credite și avansuri acordate clienților în valută CHF.

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Banca

Activele și datoriile monetare exprimate în RON și în monedă străină la 31 decembrie 2018 sunt prezentate mai jos:

<i>Mii RON</i>	RON	USD	EUR	ALTELE	Total
Active monetare					
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	3.675.088	31.594	3.457.822	32.718	7.197.222
Active financiare deținute pentru tranzacționare	178.488	0	120.438	0	298.926
Derivative deținute pentru managementul riscului	0	0	8.620	0	8.620
Credite și avansuri acordate băncilor evaluate la cost amortizat	48.919	20.269	363.316	2.622	435.126
Credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat *	17.141.450	509.076	7.244.651	494.792	25.389.969
Active financiare evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	310.101	0	16.159	42.248	368.508
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat	1.484.694	45.044	778.334	0	2.308.072
Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	2.541.116	114.577	548.614	0	3.204.307
Instrumente de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	14.133	33.890	0	0	48.023
Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite - contabilitatea de acoperire	0	0	1.124	0	1.124
Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație	105.349	0	0	0	105.349
Alte active	167.614	4.505	51.232	337	223.688
Total active monetare	25.666.952	758.955	12.590.310	572.717	39.588.934
Datorii monetare					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	11.763	0	6.559	0	18.322
Derivative deținute pentru managementul riscului	2.620	1.424	1.209	2.225	7.478
Depozite de la bănci	513.860	2.843	17.983	1.384	536.070
Depozite de la clienți	20.915.086	1.437.957	10.496.544	243.986	33.093.573
Credite de la bănci și alte instituții financiare	72.843	0	35.412	19	108.274
Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire	0	0	1.433		1.433
Obligațiuni emise	516.179	0	0	0	516.179
Datorii subordonate	0	0	681.759	173.919	855.678
Alte datorii	344.668	57.815	142.712	5.723	550.918
Total datorii monetare	22.377.019	1.500.039	11.383.611	427.256	35.687.925
Poziția valutară netă	3.289.933	-741.084	1.206.699	145.461	3.901.009

* Poziția Altele include în principal credite și avansuri acordate clienților în valută CHF.

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Banca

Activele și datoriile monetare exprimate în RON și în monedă străină la 31 decembrie 2017 sunt prezentate mai jos:

<i>Mii RON</i>	RON	USD	EUR	ALTELE	Total
Active monetare					
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	4.950.405	30.999	3.447.952	42.495	8.471.851
Active financiare deținute pentru tranzacționare	59.222	1.936	25.617	0	86.775
Derivative deținute pentru managementul riscului	23.801	0	11.436	0	35.237
Credite și avansuri acordate băncilor	27.516	6.447	47.698	3.980	85.641
Credite și avansuri acordate clienților*	14.323.809	551.862	5.912.521	634.740	21.422.932
Titluri de valoare	3.984.496	156.068	1.069.930	0	5.210.494
Investiții în subsidiare, asociați și asocieri în participație	105.379	0	0	0	105.379
Creanțe privind impozitul pe profit curent	171.833	1.116	51.655	511	225.115
			10.566.80		
Alte active	23.646.461	748.428	9	681.726	35.643.424
Total active monetare					
Datorii monetare					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	16.159	1.794	11.650	0	29.603
Derivative deținute pentru managementul riscului	3.299	0	42.826	4.120	50.245
Depozite de la bănci	478.983	8.126	20.900	280	508.289
Depozite de la clienți	18.702.498	1.471.411	9.285.831	277.008	29.736.748
Credite de la bănci și alte instituții financiare	163.740	0	76.842	18	240.600
Obligațiuni emise	516.223	0	0	0	516.223
Datorii subordonate	0	0	681.374	167.643	849.017
Alte datorii	254.016	46.219	179.936	5.975	486.146
			10.299.35		
Total datorii monetare	20.134.918	1.527.550	9	455.044	32.416.871
Poziția valutară netă	3.511.543	-779.122	267.450	226.682	3.226.553

* Poziția Altele include în principal credite și avansuri acordate clienților în valută CHF.

Instrumentele financiare derivate folosite de Grup în scopul acoperirii riscului valutar includ și swap-uri pe valute.

e) Riscul operațional

Riscul operațional este riscul înregistrării de pierderi directe sau indirecte rezultând dintr-o gamă largă de factori asociați cu procesele, personalul, tehnologia sau infrastructura Grupului sau din factori externi alții decât cei asociați riscurilor de credit, piață sau lichiditate cum ar fi cei care rezultă din cerințele legale și reglementarii sau din standarde general acceptate de politici corporative. Riscul operațional provine din toate activitățile Grupului și apare la nivelul tuturor entităților. Această definiție include riscul juridic, dar exclude riscul strategic și reputațional.

Riscul juridic este o componentă a riscului operațional, apărut ca urmare a neaplicării și/sau aplicării defectuoase a dispozițiilor legale sau contractuale ca urmare a lipsei de diligență în aplicarea legii sau o întârziere în a reacționa la schimbările condițiilor privind cadrul legal.

Obiectivul Grupului este de a gestiona riscul operațional pentru a evita înregistrarea de pierderi financiare cu impact negativ asupra reputației Grupului, dar și de a asigura o eficiență a costurilor prin evitarea procedurilor excesive de control care restricționează inițiativa și creativitatea.

5. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Responsabilitatea principală a dezvoltării și implementării controalelor legate de riscul operațional revine conducerii fiecărei unități. Responsabilitatea este sprijinită de dezvoltarea standardelor generale ale Grupului de gestionare a riscului operațional pe următoarele domenii:

- Cerințe de separare a responsabilităților, inclusiv autorizarea independentă a tranzacțiilor;
- Cerințe privind responsabilizarea angajaților prin introducerea în fișa postului a unor responsabilități privind gestiunea riscului operațional;
- Cerințe de reconciliere și monitorizare a tranzacțiilor;
- Alinierea la cerințele regulatorii și legale;
- Documentarea controalelor și procedurilor;
- Cerințe de analiză periodică a riscului operațional la care este expus Grupul și adecvarea controalelor și procedurilor pentru a preveni riscurile identificate;
- Cerințe de raportare a pierderilor operaționale și propuneri de remediere a acestora;
- Dezvoltarea unor planuri contingente;
- Dezvoltarea și instruirea profesională;
- Stabilirea unor standarde de etică;
- Diminuarea riscului, inclusiv asigurarea împotriva acestuia, acolo unde este cazul.

f) Gestionarea capitalului

Banca Națională a României (BNR) reglementează și monitorizează cerințele de capital atât la nivel individual cât și la nivel de Grup.

Regulamentul nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului impune menținerea indicatorului de adecvare a capitalului la riscuri la un nivel minim de 4,5% pentru rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază, de 6% pentru rata fondurilor proprii de nivel 1 și de minim 8% pentru rata fondurilor proprii totale. Indicatorul de adecvare a capitalului la riscuri se calculează ca raport între fondurile proprii ale Grupului și totalul activelor ponderate la risc (Nota 43).

Alocarea necesarului de capital

- a) Riscul de credit: Începând cu anul 1 iulie 2009 metoda de calcul a activelor ponderate la risc aplicată de Grup este abordarea bazată pe modele interne de rating pentru portofoliul non-retail al Raiffeisen Bank. Începând cu 1 decembrie 2013, Grupul a primit aprobarea Băncii Naționale a României (BNR) pentru calcularea cerințelor de capital pentru riscul de credit pentru portofoliul de retail conform abordării bazate pe modele interne avansate de rating (AIRB). Pentru portofoliile celorlalte subsidiare se utilizează metoda de calcul bazată pe abordarea standard.
- b) Riscul de piață: Grupul calculează cerința de capital pentru riscul valutar și pentru portofoliul de tranzacționare pe baza modelului standard.
- c) Risc operațional: Începând cu 2010 Grupul calculează cerințele de capital pentru riscul operațional utilizând abordarea standard.

Grupul respectă reglementările de mai sus privind cerințele de capital atât la 31 decembrie 2018 cât și la 31 decembrie 2017, indicatorul de adecvare a capitalului la riscuri fiind peste procente minime prevăzute de legislație.

6. ESTIMĂRI CONTABILE ȘI RAȚIONAMENTE SEMNIFICATIVE

Grupul face estimări și ipoteze care afectează valoarea activelor și datoriilor raportate. Estimările și raționamentele sunt evaluate continuu și sunt bazate pe experiența anterioară și pe alți factori, incluzând așteptări cu privire la evenimentele viitoare considerate a fi rezonabile în circumstanțele date.

Pierderi din deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților

Grupul revizuieste portofoliul de credite pentru a evalua deprecierea acestor active lunar. Pentru a determina dacă ar trebui înregistrată o pierdere din depreciere în situația consolidată a rezultatului global, Grupul emite judecăți cu privire la existența de date observabile care să indice o diminuare a fluxurilor de numerar viitoare estimate ale unui portofoliu de credite înainte ca diminuarea să poată fi identificată pentru un credit individual.

6. ESTIMĂRI CONTABILE ȘI RAȚIONAMENTE SEMNIFICATIVE (continuare)

De exemplu, datele observabile pot fi de tipul schimbărilor nefavorabile în comportamentul de plată al unor debitori dintr-un grup sau ale condițiilor economice, naționale sau locale care se corelează cu incidente de plată din partea grupului de debitori.

Conducerea folosește estimări bazate pe experiența din trecut a pierderilor din credite cu caracteristici similare ale riscului de credit atunci când își programează fluxurile viitoare de numerar. Metodologia și ipotezele folosite pentru a estima atât suma cât și data realizării fluxurilor viitoare de numerar sunt revizuite regulat pentru a reduce decalajele existente între datele estimate și valorile actuale. Estimarea pierderilor din credite ține cont de efectele vizibile ale condițiilor pieței actuale asupra estimărilor individuale/colective a pierderilor din deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților. Prin urmare, Grupul a estimat pierderile din deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților bazându-se pe metodologia armonizată cu politicile Grupului și a stabilit că nu mai sunt necesare și alte provizioane pentru acoperirea pierderii din deprecierea creditelor decât cele prezentate deja în situațiile financiare.

Evaluarea pierderilor în cazul activelor contabilizate la cost amortizat se face pe baza politicii contabile descrise la paragraful 3(ix).

Din totalul provizioanelor de depreciere, analiza specifică de contrapartidă se aplică în cazul unor deprecieri identificate la nivel individual și se bazează pe estimarea optimă de către conducere a valorii actualizate a fluxurilor viitoare de numerar. În estimarea acestor fluxuri de numerar conducerea analizează situația financiară a contrapartidei și valoarea realizabilă netă a garanțiilor. Evaluarea deprecierii fiecărui activ se stabilește în funcție de valoarea actuală a acestuia, iar strategia de lucru și estimarea fluxurilor de numerar considerate recuperabile sunt aprobate independent prin funcția de Risc de Credit.

Ajustările pentru depreciere se constituie la nivel colectiv pentru deprecierea unui grup de active omogene din punct de vedere al pierderilor care au fost realizate și pentru care nu există un indiciu obiectiv de depreciere individuală. Riscul de țară este o componentă în determinarea ajustărilor colective.

În evaluarea colectivă a deprecierii creditelor conducerea ia în considerare ca factori determinanți calitatea creditului, mărimea portofoliului, concentrările și factorii economici. Pentru a determina necesarul de provizioane, se stabilesc modele de estimări cu privire la deprecierea inerentă și la necesarul de parametri utilizați, modele ce se bazează pe experiențele anterioare dar și pe condițiile economice actuale.

Nivelul efectiv al provizioanelor este determinat de acuratețea estimării fluxurilor de numerar viitoare în cazul componentei individuale de provizioane și de modelele de estimări și parametri utilizați în evaluarea colectivă a deprecierii.

Pentru a determina sensibilitatea provizioanelor la variațiile parametrilor de risc (valoarea ajustată a garanțiilor imobiliare, probabilitatea de nerambursare) ce stau la baza calculului de provizioane, Grupul a întocmit următoarele scenarii:

Scenariul 1 presupune modificări ale pierderii în caz de nerambursare pentru portofoliul retail și ale prețurilor garanțiilor imobiliare pentru întreg portofoliul, ținând cont de o variație de +/-5%. În cadrul acestui scenariu provizionul pentru acoperirea pierderii din deprecierea creditelor ar fi majorat cu 29.721 mii RON (2017: majorat cu 31.632 mii RON) sau diminuat cu 23.027 mii RON (2017: diminuat cu 27.027 mii RON).

Scenariul 2 presupune variația probabilității de nerambursare cu +/-5%. În cadrul acestui scenariu provizionul pentru acoperirea pierderii din deprecierea creditelor ar fi majorat cu 18.411 mii RON (2017: majorat cu 10.303 mii RON) sau diminuat cu 20.763 mii RON (2017: diminuat cu 10.582 mii RON).

Scenariul 3 presupune cumularea ipotezelor din scenariile anterioare. În cadrul acestui scenariu provizionul pentru acoperirea pierderii din deprecierea creditelor ar fi majorat cu 12.005 mii RON (2017: majorat cu 42.355 mii RON) sau diminuat cu 3.547 mii RON (2017: diminuat cu 37.175 mii RON).

Modificările de parametri cu +/-5% se realizează în raport cu valorile utilizate în calculul provizionului raportat la data de 31 decembrie 2018 (31 decembrie 2017).

6. ESTIMĂRI CONTABILE ȘI RAȚIONAMENTE SEMNIFICATIVE (continuare)

Valoarea justă a instrumentelor financiare

Valoarea justă a instrumentelor financiare care nu sunt tranzacționate pe o piață activă (spre exemplu, titluri de stat, obligațiuni și certificate de depozit nelistate) este determinată folosind tehnici de evaluare. Grupul folosește judecăți pentru a selecta metoda de evaluare și emite ipoteze bazate în principal pe condițiile pieței existente la data întocmirii situației consolidate a poziției financiare. Grupul a folosit analiza fluxurilor de numerar actualizate pentru instrumentele de capital care nu au fost tranzacționate pe piețe active.

Evaluarea instrumentelor financiare

Grupul măsoară valoarea justă a instrumentelor financiare folosind una din următoarele metode de ierarhizare:

- Nivelul 1: Cotații de pe o piață activă pentru instrumente similare;
- Nivelul 2: Tehnici de evaluare bazate pe date observabile pe piață. Această categorie include instrumente evaluate folosind: cotații de pe o piață activă pentru instrumente similare; cotații de piață pentru instrumente similare pe piețe care sunt considerate mai puțin active; sau alte tehnici de evaluare unde datele semnificative pot fi direct sau indirect observate în datele de pe piață;
- Nivelul 3: Tehnici de evaluare bazate pe date care nu pot fi observate în piață. Această categorie include toate instrumentele a căror metodă de evaluare nu include date observabile și datele neobservabile au o influență semnificativă asupra evaluării instrumentului. Această categorie include instrumente care se evaluează pe baza unor cotații de piață pentru instrumente similare unde ajustări neobservabile sau presupuneri sunt necesare pentru a reflecta diferența dintre instrumente.

Grupul determină valoarea justă folosind, în principal, tehnici bazate pe elementele observabile, toate elementele semnificative fiind direct sau indirect observabile pe piață. Tehnicile de evaluare includ modelul valorii actualizate nete și al fluxurilor viitoare de numerar, modelele Black Scholes aplicabile, modelele de stabilire a prețului opțiunilor dar și alte modele de evaluare. Ipotezele și datele folosite în tehnicile de evaluare includ rate de dobândă fără risc și rate de referință, randamente ale obligațiunilor, cursuri valutare de schimb, volatilități și corelații de preț. Scopul tehnicilor de evaluare este de a determina valoarea justă care să reflecte prețul instrumentelor financiare la data raportării, preț care ar fi determinat în condiții normale de participanți la piață.

Grupul folosește modele de evaluare cunoscute pentru a determina valoarea justă a instrumentelor financiare simple, cum ar fi swap-urile pe rata dobânzii și swap-uri valutare, tranzacțiile forward și swap-uri pe curs de schimb, care folosesc doar date observabile de pe piață și solicită foarte puține estimări și analize din partea conducerii.

Pentru obligațiuni și derivatele simple extrabursiere, prețurile și alte date folosite în evaluare sunt de obicei disponibile pe piață. Disponibilitatea acestora reduce necesitatea estimărilor și analizelor conducerii și incertitudinea asociată determinării valorii juste.

Pentru evaluarea titlurilor cu venit fix, Grupul utilizează prețuri sau randamente care sunt observabile direct în piață, randamente publicate de Banca Centrală sau cotații primite la cerere de la contrapartide.

Pentru instrumente financiare mai complexe, cum ar fi opțiunile pe curs de schimb extrabursiere sau opțiuni pe rata dobânzii, Grupul folosește modele de evaluare dezvoltate de obicei din modele cunoscute de evaluare. Aceste modele folosesc, de asemenea, date ce sunt observabile pe piață.

Tehnicile de evaluare utilizate pentru determinarea valorii juste a creditelor și depozitelor clienților care nu sunt măsurate la valoarea justă și prezentate în note iau în considerare date neobservabile și ipoteze cum ar fi riscul specific de credit și caracteristicile contractuale ale portofoliilor, dar și elemente observabile cum sunt ratele dobânzii aferente portofoliilor comparabile originare recent.

6. ESTIMĂRI CONTABILE ȘI JUDECAȚI SEMNIFICATIVE (continuare)

Valoarea justă a creditelor nedepreciate a fost determinată pe baza fluxurilor de numerar pe care acestea se estimează că le vor genera. Aceste fluxuri de numerar au fost actualizate cu dobânda cu care tipurile de credite respective ar fi fost acordate în condițiile curente (oferta disponibilă la data calculului de valoare justă sau creditele acordate în ultimele 3 luni), cu luarea în calcul a caracteristicilor fiecărui credit în parte, tipul de credit, valută, termenul până la maturitate, tipul de rată de dobândă, segmentul de clienți, iar în cazul clienților non-retail, indicatori de risc aferenți industriei în care își desfășoară activitatea. Pentru produsele care nu mai sunt oferite de Grup și pentru care nu mai este disponibilă o dobândă de piață au fost făcute următoarele presupuneri: s-a folosit marja de dobândă practică la produse similare, ajustată cu valoarea indexului corespunzător valutei, punctele de SWAP aferente transformării valutare (dacă este cazul) și maturitatea creditelor.

Pentru portofoliul de credite depreciate valoarea justă a fost determinată folosind o metodologie similară de actualizare a fluxurilor viitoare de numerar, concluzia fiind aceea că valoarea netă contabilă este o bună aproximare a valorii juste.

Valoarea justă a portofoliului de depozite de la clienți a fost determinată având în vedere diferențialul dintre ratele de dobândă contractuale ale portofoliului de depozite existent în sold la data situațiilor financiare și ratele de dobândă pentru depozitele oferite de Bancă în decursul ultimelor 3 luni calendaristice din anul pentru care s-a calculat valoarea justă. Pentru depozitele la termen a fost făcut un calcul de fluxuri de numerar actualizate, folosind o rată de actualizare formată din media ponderată a dobânzilor la depozitele deschise în luna decembrie 2018, care să reflecte nivelul marjelor aferente originărilor din ultimele trei luni înainte de data raportării, pe termene, valute și tipuri de clienți similare structurii portofoliului de depozite supus calculului de valoare justă și nivelul actual al randamentului pieței. Valoarea justă pentru conturile curente și de economii de la clienți este estimată la nivelul costului amortizat, neexistând niciun indiciu că sumele din produsele respective au caracteristici care să justifice o valoare diferită de cea reflectată de nivelul curent al soldului bilanțier.

Pentru portofoliul de împrumuturi interbancare și obligațiuni emise, a fost făcută o analiză a fluxurilor de numerar actualizate pentru a estima valoarea justă. Factorul de actualizare constă în marja originărilor recente, curba de lichiditate și rata dobânzii fără risc la data evaluării.

7. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE

Tabelul de mai jos analizează instrumentele financiare evaluate la valoarea justă folosind metodele de evaluare descrise în Nota 6:

Grup

<i>Mii RON</i>	Nota	Nivel 1	Nivel 2	Nivel 3	Total	Valoare contabilă
31 Decembrie 2018						
Active						
Instrumente financiare evaluate la valoarea justă						
Active financiare deținute pentru tranzacționare	18	281.435	17.610	0	299.045	299.045
Din care::						
Titluri de Datorie		281.435	0	0	281.435	281.435
Swap financiar pe valute		0	11.253	0	11.253	11.253
Swap pe rată a dobânzii		0	6.357	0	6.357	6.357
Derivative deținute pentru managementul riscului	19	0	8.620	0	8.620	8.620
Active financiare nedestinate tranzacționării, evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	27	0	0	380.228	380.228	380.228
Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	23	2.661.908	516.851	25.548	3.204.307	3.204.307
Instrumente de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	24	0	33.890	14.133	48.023	48.023
Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite - contabilitatea de acoperire	28	1.124	0	0	1.124	1.124
Instrumente financiare pentru care valoarea justă este prezentată						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	17	7.197.230	0	0	7.197.230	7.197.230
Credite și avansuri acordate băncilor evaluate la cost amortizat	20	437.854	0	0	437.854	437.854
Credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat	21	0	0	26.496.747	26.496.747	26.144.360
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat	25	2.334.204	0	243	2.334.447	2.333.367
Alte active	29	0	0	248.086	248.086	248.086
Datorii						
Instrumente financiare evaluate la valoarea justă						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	18	0	18.322	0	18.322	18.322
Derivate deținute pentru managementul riscului	19	0	7.478	0	7.478	7.478
Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire	28	1.433	0	0	1.433	1.433
Instrumente financiare pentru care valoarea justă este prezentată						
Depozite de la bănci	33	536.070	0	0	536.070	536.070
Depozite de la clienți	34	0	0	33.022.488	33.022.488	33.051.203
Credite de la bănci și alte instituții financiare	35	0	0	808.936	808.936	809.898
Obligațiuni emise	35	0	527.341	0	527.341	512.458
Datorii subordonate	35	0	0	875.090	875.090	855.678
Alte datorii		0	0	556.812	556.812	556.812

7. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE (continuare)

Tabelul de mai jos analizează instrumentele financiare evaluate la valoarea justă folosind metodele de evaluare descrise în Nota 6:

Grup

Mii RON	Nota	Nivel 1	Nivel 2	Nivel 3	Total	Valoare contabilă
31 decembrie 2017						
Active						
Instrumente financiare evaluate la valoarea justă						
Active financiare deținute pentru tranzacționare	18	54.594	31.704	0	86.298	86.298
<i>Din care:</i>						
Titluri de Stat		54.594	0	0	54.594	54.594
Swap financiar pe valute		0	18.373	0	18.373	18.373
Swap pe rată a dobânzii		0	13.330	0	13.330	13.330
Derivative deținute pentru managementul riscului	19	0	35.237	0	35.237	35.237
Titluri de valoare disponibile pentru vânzare		2.614.464	295.899	16.019	2.926.382	2.926.382
Titluri la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere		884.880	109.967	9.511	1.004.358	1.004.358
Instrumente financiare pentru care valoarea justă este prezentată						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	17	8.471.977	0	0	8.471.977	8.471.977
Credite și avansuri acordate băncilor	20	89.168	0	0	89.168	89.168
Credite și avansuri acordate clienților	21	0	0	22.172.123	22.172.123	22.161.274
Titluri de valoare deținute până la maturitate		1.308.646	0	0	1.308.646	1.297.233
Fonduri mutual		17.589	0	0	17.589	17.589
Titluri de valoare disponibile pentru vânzare		0	0	4.252	4.252	4.252
Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație	26	0	0	23.911	23.911	23.911
Alte active		0	0	243.079	243.079	243.079
Datorii						
Instrumente financiare evaluate la valoarea justă						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	18	0	29.291	0	29.291	29.291
Derivative deținute pentru managementul riscului	19	0	50.844	0	50.844	50.844
Instrumente financiare pentru care valoarea justă este prezentată						
Depozite de la bănci	33	508.289	0	0	508.289	508.289
Depozite de la clienți	34	0	0	29.698.024	29.698.024	29.695.999
Credite de la bănci și alte instituții financiare	35	0	0	931.333	931.333	931.958
Obligațiuni emise	35	0	527.378	0	527.378	512.501
Datorii subordonate	35	0	0	849.017	849.017	849.017
Alte datorii		0	0	490.927	490.927	490.927

7. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE (continuare)

Tabelul de mai jos analizează instrumentele financiare evaluate la valoarea justă folosind metodele de evaluare descrise în Nota 6:

Banca

Mii RON	Nota	Nivel 1	Nivel 2	Nivel 3	Total	Valoare contabilă
31 Decembrie 2018						
Active						
Instrumente financiare evaluate la valoarea justă						
Active financiare deținute pentru tranzacționare	18	281.316	17.610	0	298.926	298.926
<i>Din care::</i>						
Titluri de Datorie		281.316	0	0	281.316	281.316
Swap financiar pe valute		0	11.253	0	11.253	11.253
Swap pe rată a dobânzii		0	6.357	0	6.357	6.357
Derivative deținute pentru managementul riscului	19	0	8.620	0	8.620	8.620
Active financiare nedestinate tranzacționării, evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	27	0	0	368.508	368.508	368.508
Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	23	2.661.908	516.851	25.548	3.204.307	3.204.307
Instrumente de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	24	0	33.890	14.133	48.023	48.023
Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite - contabilitatea de acoperire	28	1.124	0	0	1.124	1.124
Instrumente financiare pentru care valoarea justă este prezentată						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	17	7.197.222	0	0	7.197.222	7.197.222
Credite și avansuri acordate băncilor evaluate la cost amortizat	20	435.126	0	0	435.126	435.126
Credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat	21	0	0	25.742.352	25.742.352	25.389.969
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat	25	2.309.681	0	0	2.309.681	2.308.071
Fonduri mutual		0	0	0	0	0
Alte active	29	0	0	223.689	223.689	223.689
Datorii						
Instrumente financiare evaluate la valoarea justă						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	18	0	18.322	0	18.322	18.322
Derivate deținute pentru managementul riscului	19	0	7.478	0	7.478	7.478
Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire	28	1.433	0	0	1.433	1.433
Instrumente financiare pentru care valoarea justă este prezentată						
Depozite de la bănci	33	536.070	0	0	536.070	536.070
Depozite de la clienți	34	0	0	33.064.858	33.064.858	33.093.573
Credite de la bănci și alte instituții financiare	35	0	0	107.311	107.311	108.274
Obligațiuni emise	35	0	531.163	0	531.163	516.179
Datorii subordonate	35	0	0	875.090	875.090	855.678
Alte datorii		0	0	550.918	550.918	550.918

7. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE (continuare)

Tabelul de mai jos analizează instrumentele financiare evaluate la valoarea justă folosind metodele de evaluare descrise în Nota 6:

Banca

<i>Mii RON</i>	Nota	Nivel 1	Nivel 2	Nivel 3	Total	Valoare contabilă
31 decembrie 2017						
Active						
Instrumente financiare evaluate la valoarea justă						
Active financiare deținute pentru tranzacționare	18	54.594	32.181	0	86.775	86.775
<i>Din care:</i>						
Titluri de Stat		54.594	0	0	54.594	54.594
Swap financiar pe valute		0	18.851	0	18.851	18.851
Swap pe rată a dobânzii		0	13.330	0	13.330	13.330
Derivative deținute pentru managementul riscului	19	0	35.237	0	35.237	35.237
Titluri de valoare disponibile pentru vânzare		2.614.465	295.899	16.019	2.926.383	2.926.383
Titluri la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere		884.880	109.967	9.511	1.004.358	1.004.358
Instrumente financiare pentru care valoarea justă este prezentată						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	17	8.471.851	0	0	8.471.851	8.471.851
Credite și avansuri acordate băncilor	20	85.641	0	0	85.641	85.641
Credite și avansuri acordate clienților	21	0	0	21.433.782	21.433.782	21.422.932
Titluri de valoare deținute până la maturitate		1.286.769	0	0	1.286.769	1.275.730
Titluri de valoare disponibile pentru vânzare		0	0	4.023	4.023	4.023
Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație	26	0	0	105.379	105.379	105.379
Alte active		0	0	225.116	225.116	225.116
Datorii						
Instrumente financiare evaluate la valoarea justă						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	18	0	29.603	0	29.603	29.603
Derivative deținute pentru managementul riscului	19	0	50.245	0	50.245	50.245
Instrumente financiare pentru care valoarea justă este prezentată						
Depozite de la bănci	33	508.289	0	0	508.289	508.289
Depozite de la clienți	34	0	0	29.738.773	29.738.773	29.736.748
Credite de la bănci și alte instituții financiare	35	0	0	239.975	239.975	240.600
Obligațiuni emise	35	0	531.223	0	531.223	516.223
Datorii subordonate	35	0	0	849.017	849.017	849.017
Alte datorii		0	0	486.147	486.147	486.147

7. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă categoriile de măsurare pentru instrumente financiare:

Grup	Note	Tranzacționabile	Evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	Evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	Evaluate la cost amortizat	Valoare contabilă totală	Valoare justă
<i>Mii RON</i>							
31 Decembrie 2018							
Active							
Numerar și disponibilități		0	0	0	7.197.230	7.197.230	7.197.230
Active financiare deținute pentru tranzacționare	18	299.045	0	0	0	299.045	299.045
Derivate deținute pentru managementul riscului	19	8.620	0	0	0	8.620	8.620
Active financiare evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	27	0	380.228	0	0	380.228	380.228
Credite și avansuri acordate băncilor evaluate la cost amortizat	20	0	0	0	437.854	437.854	437.854
Credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat	21	0	0	0	26.144.360	26.144.360	26.496.747
Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite 0 contabilitatea de acoperire	28	1.124	0	0	0	1.124	1.124
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat	23-25	0	0	3.252.330	2.333.367	5.585.697	5.586.777
Alte active		0	0	0	248.086	248.086	248.086
Total active		308.789	380.228	3.252.330	36.360.897	40.302.244	40.655.711
Datorii							
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	18	18.322	0	0	0	18.322	18.322
Derivate deținute pentru managementul riscului	19	7.478	0	0	0	7.478	7.478
Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire	28	1.433	0	0	0	1.433	1.433
Depozite de la bănci	33	0	0	0	536.070	536.070	536.070
Depozite de la clienți	34	0	0	0	33.051.203	33.051.203	33.022.488
Credite de la bănci și alte instituții financiare	35	0	0	0	809.898	809.898	808.936
Obligațiuni emise	35	0	0	0	512.458	512.458	527.341
Datorii subordonate	35	0	0	0	855.678	855.678	875.090
Alte datorii		0	0	0	556.812	556.812	556.812
Total datorii		27.233	0	0	36.322.119	36.349.352	36.353.970

7. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă categoriile de măsurare pentru instrumente financiare:

Grup	Nota	Tranzacționabile	La valoare justă	Deținute până la maturitate	Credite și avansuri	Disponibile pentru vânzare	Deținute la cost amotizat	Valoare contabilă totală	Valoare justă
<i>Mii RON</i>									
31 decembrie 2017									
Active financiare									
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	17	0	0	0	8.471.977	0	0	8.471.977	8.471.977
Active financiare deținute pentru tranzacționare	18	86.298	0	0	0	0	0	86.298	86.298
Derivative deținute pentru managementul riscului	19	35.237	0	0	0	0	0	35.237	35.237
Credite și avansuri acordate băncilor	20	0	0	0	89.168	0	0	89.168	89.168
Credite și avansuri acordate clienților	21	0	0	0	22.161.274	0	0	22.161.274	22.172.123
Titluri de valoare	22	0	1.021.947	1.297.233	0	2.930.634	0	5.249.814	5.261.227
Alte active		0	0	0	0	0	243.079	243.079	243.079
Total active financiare		121.535	1.021.947	1.297.233	30.722.419	2.930.634	243.079	36.336.847	36.359.109
Datorii financiare									
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	18	29.291	0	0	0	0	0	29.291	29.291
Derivative deținute pentru managementul riscului	19	50.844	0	0	0	0	0	50.844	50.844
Depozite atrase de la bănci	28	0	0	0	508.289	0	0	508.289	508.289
Depozite atrase de la clienți	33	0	0	0	29.695.999	0	0	29.695.999	29.698.024
Credite de la bănci și alte instituții financiare	34	0	0	0	931.958	0	0	931.958	931.333
Obligațiuni emise	35	0	0	0	512.501	0	0	512.501	527.378
Datorii subordonate	35	0	0	0	849.017	0	0	849.017	849.017
Alte datorii	2	0	0	0	0	0	490.927	490.927	490.927
Total datorii financiare		80.135	0	0	32.497.764	0	490.927	33.068.826	33.085.103

7. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă categoriile de măsurare pentru instrumente financiare:

Banca

Mii RON

31 decembrie 2018

Active financiare

	Nota	Tranzacționabile	Evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	Evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	Evaluate la cost amortizat	Valoare contabilă totală	Valoare justă
Numerar și disponibilități		0	0	0	7.197.222	7.197.222	7.197.222
Active financiare deținute pentru tranzacționare	18	298.926	0	0	0	298.926	298.926
Derivate deținute pentru managementul riscului	19	8.620	0	0	0	8.620	8.620
Active financiare evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	27	0	368.508	0	0	368.508	368.508
Credite și avansuri acordate băncilor evaluate la cost amortizat	20	0	0	0	435.126	435.126	435.126
Credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat	21	0	0	0	25.389.969	25.389.969	25.742.352
Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite 0 contabilitatea de acoperire	28	1.124	0	0	0	1.124	1.124
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat	23-25	0	0	3.252.330	2.308.071	5.560.401	5.562.011
Alte active		0	0	0	223.689	223.689	223.689
Total active financiare		308.670	368.508	3.252.330	35.554.077	39.483.585	39.837.578

Datorii financiare

Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	18	18.322	0	0	0	18.322	18.322
Derivate deținute pentru managementul riscului	19	7.478	0	0	0	7.478	7.478
Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire	28	1.433	0	0	0	1.433	1.433
Depozite de la bănci	33	0	0	0	536.070	536.070	536.070
Depozite de la clienți	34	0	0	0	33.093.573	33.093.573	33.064.858
Credite de la bănci și alte instituții financiare	35	0	0	0	108.274	108.274	107.311
Obligațiuni emise	35	0	0	0	516.179	516.179	531.163
Datorii subordonate	35	0	0	0	855.678	855.678	875.090
Alte datorii		0	0	0	550.918	550.918	550.918
Total datorii financiare		27.233	0	0	35.660.692	35.687.925	35.692.643

7. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă categoriile de măsurare pentru instrumente financiare:

Banca <i>Mii RON</i> 31 decembrie 2017	Nota	Tranzacționabile	La valoare justă	Deținute până la maturitate	Credite și avansuri	Disponibile pentru vânzare	Deținute la cost amotizat	Valoare contabilă totală	Valoare justă
Active financiare									
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	17	0	0	0	8.471.977	0	0	8.471.977	8.471.977
Active financiare deținute pentru tranzacționare	18	86.775	0	0	0	0	0	86.775	86.775
Derivative deținute pentru managementul riscului	19	35.237	0	0	0	0	0	35.237	35.237
Credite și avansuri acordate băncilor	20	0	0	0	85.641	0	0	85.641	85.641
Credite și avansuri acordate clienților	21	0	0	0	21.422.932	0	0	21.422.932	21.433.782
Titluri de valoare	22	0	1.004.358	1.275.730	0	2.930.406	0	5.210.494	5.221.533
Alte active		0	0	0	0	0	225.116	225.116	225.116
Total active financiare		122.012	1.004.358	1.275.730	31.256.154	2.930.406	225.116	35.536.046	35.559.899
Datorii financiare									
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	18	29.603	0	0	0	0	0	29.603	29.603
Derivative deținute pentru managementul riscului	19	50.245	0	0	0	0	0	50.245	50.245
Depozite atrase de la bănci	33	0	0	0	508.289	0	0	508.289	508.289
Depozite atrase de la clienți	34	0	0	0	29.736.748	0	0	29.736.748	29.738.773
Credite de la bănci și alte instituții financiare	35	0	0	0	240.600	0	0	240.600	239.975
Obligațiuni emise	35	0	0	0	516.223	0	0	516.223	531.223
Datorii subordonate	35	0	0	0	849.017	0	0	849.017	849.017
Alte datorii		0	0	0	0	0	486.147	486.147	486.147
Total datorii financiare		79.848	0	0	31.850.877	0	486.147	31.930.725	31.947.125

8. VENITURI NETE DIN DOBÂNZI

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	2018	2017	2018	2017
Venituri din dobânzi:				
Conturi curente, credite și avansuri acordate băncilor	24.098	9.171	27.456	11.106
Credite și avansuri acordate clienților (i)	1.517.678	1.217.841	1.517.678	1.217.841
Venituri din derivate deținute pentru acoperirea riscului	0	61	0	61
Investiții disponibile pentru vânzare	0	22.896	0	22.896
Titluri de valoare evaluate la valoare justă prin alte elemente ale rezultatului global	60.343	0	60.343	0
Investiții deținute până la maturitate	0	16.966	0	16.966
Titluri de valoare la cost amortizat	45.743	0	44.764	0
Alte titluri de valoare	0	9.516	0	8.738
Dobânzi negative	-17.655	-12.975	-17.655	-12.975
Activitate de leasing	44.912	33.271	0	0
Total venituri din dobânzi	1.675.119	1.296.747	1.632.586	1.264.633
Cheltuieli cu dobânzi:				
Depozite de la bănci	-2.276	-1.007	-2.276	-1.007
Depozite de la clienți	-71.435	-40.294	-62.044	-34.102
Obligațiuni emise	-26.710	-26.719	-26.710	-26.912
Credite de la bănci și datorii subordonate	-41.436	-45.426	-41.583	-45.426
Altele	0	-5.253	0	-5.253
Total cheltuieli cu dobânzi	-141.857	-118.699	-132.613	-112.700
Venituri nete din dobânzi	1.533.262	1.178.048	1.499.973	1.151.933

(i) Veniturile din dobânzi generate de credite depreciate sunt în sumă de 38.291 mii RON (31 decembrie 2017: 47.855 mii RON).

9. VENITURI NETE DIN SPEZE ȘI COMISIOANE

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	2018	2017	2018	2017
Venituri din speze și comisioane				
Operațiuni de plăți	637.768	557.359	637.770	557.576
Administare credite și emitere de garanții	62.326	57.938	62.326	57.938
Comisioane administrare fonduri de investiții și fonduri de pensii	48.107	50.171	0	0
Comisioane din colectarea primelor de asigurări	63.281	49.325	63.281	49.325
Comisioane din activități de leasing	8.559	3.603	0	0
Comisioane din cumpărarea/vânzarea de numerar	1.437	2.503	1.437	2.503
Altele	18.265	39.090	52.851	74.204
Total venituri din speze și comisioane	839.743	759.989	817.665	741.546
Cheltuieli cu speze și comisioane				
Comisioane din transferuri	-191.603	-148.540	-191.598	-148.478
Credite și garanții primite de la bănci	-8.828	-13.195	-8.779	-13.107
Operațiuni cu valori mobiliare	-168	-181	-784	-1.106
Altele	-13	-11.756	-13	-10.565
Total cheltuieli cu speze și comisioane	-200.612	-173.672	-201.174	-173.256
Venituri nete din speze și comisioane	639.131	586.317	616.491	568.290

10. VENITURI NETE DIN TRANZACȚIONARE

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	2018	2017	2018	2017
Veniturile nete din tranzacționare provin din:				
Instrumente financiare pe curs de schimb (i) din care:	357.233	325.710	357.419	325.223
▪ Câștig/(Pierdere) din tranzacții cu instrumente derivate pe curs valutar	10.120	-7.792	9.804	-7.792
▪ Câștigul net din reevaluarea activelor monetare și a tranzacțiilor în valută	347.113	333.502	347.615	333.015
Instrumente financiare pe rata dobânzii (ii) din care:	810	-14.442	569	-14.442
▪ Venituri nete din tranzacționarea titlurilor de stat și corporative	3.420	-16.641	3.420	-16.641
▪ Câștigul/(Pierdere) din tranzacții swap pe rata dobânzii	-2.610	2.199	-2.851	2.199
Venit net din tranzacționare	358.043	311.268	357.988	310.781

- (i) Veniturile nete din tranzacțiile cu instrumente financiare pe curs de schimb includ câștiguri și pierderi realizate din contracte spot și forward, din instrumente ale pieței interbancare, din swap-uri pe valute și din translatarea activelor și datoriilor exprimate în monedă străină.
- (ii) Veniturile nete din instrumentele financiare pe rata dobânzii provin din tranzacțiile cu titluri de stat, obligațiuni corporative și swap-uri de dobândă.

11. ALTE VENITURI OPERAȚIONALE

	Grup		Banca	
	2018	2017	2018	2017
<i>Mii RON</i>				
Câștiguri nete din vânzarea instrumentelor deținute în vederea vânzării	0	153	0	153
Venit/cheltuiala cu deprecierea investițiilor în filiale, entități asociate și asocieri în participație	0	1.692	0	0
Reluarea provizioanelor pentru litigii	622	0	622	0
Câștiguri din servicii adiționale de leasing	2.115	2.203	0	410
Reluarea altor provizioane	9.897	16.826	9.897	16.826
Venit din dividende	2.014	1.778	8.403	6.711
Venituri din servicii informatice	2.530	2.478	2.530	2.478
Venituri din vânzarea activelor preluate în contul creanței	1.270	4.792	1.270	4.792
Alte venituri	8.081	15.024	9.151	17.193
Total	26.529	44.946	31.873	48.563

12. CHELTUIELI OPERAȚIONALE

	Grup		Banca	
	2018	2017	2018	2017
<i>Mii RON</i>				
Cheltuieli cu închirierea spațiului de birouri	155.723	150.264	154.038	150.494
Reparații și mentenanța IT	93.282	78.328	91.396	77.063
Depreciere și amortizare (Nota 31, Nota 32)	117.313	100.603	115.870	99.552
Contribuția la Fondul de Garantare a Depozitelor în Sistemul Bancar*	11.588	5.147	11.588	5.147
Contribuția la Fondul de Rezoluție**	15.959	38.433	15.959	38.433
Cheltuieli cu securitatea	95.506	84.959	95.506	84.959
Publicitate	76.100	78.531	74.871	77.530
Constituire provizioane litigii	0	6.697	0	6.697
Cheltuieli cu servicii profesionale (consultanță, audit, asistență juridică)	50.244	42.811	49.061	42.299
Poșta și telecomunicații	34.347	32.550	33.818	32.186
Birotica	29.474	34.241	29.342	34.119
Alte costuri operaționale	17.363	40.753	16.449	39.260
Constituirea altor provizioane	20.777	3.449	20.777	3.449
Cheltuieli cu instruirea angajaților	15.328	8.980	14.910	8.700
Cheltuieli cu deplasarea	8.099	10.707	7.813	10.454
Cheltuieli cu mijloacele de transport	5.699	5.464	5.193	5.101
Alte taxe	7.314	5.827	6.063	3.851
Total	754.116	727.744	742.654	719.294

* Banca plătește anual către Fondul de Garantare a Depozitelor Bancare contribuția aferentă depozitelor acoperite. Depozitul este orice sold creditor, inclusiv dobânda datorată, rezultat din fonduri aflate într-un cont sau din situații tranzitorii derivând din operațiuni bancare curente, conform prevederilor contractuale. Exemple de depozite garantate sunt: depozite la termen, conturi curente, conturi de economii, carduri de debit / credit.

**Banca trebuie să plătească contribuția anuală la fondul de rezoluție pentru pasivul neacoperit, respectiv pentru valoarea datoriilor sale (cu excepția fondurilor proprii) minus depozitele acoperite. Datoria cu privire la plata acestor taxe este recunoscută în momentul în care acestea devin implice. În acest caz, obligația apare anual la 1 ianuarie, când Banca efectuează activități legate de atragerea depozitelor.

Banca înregistrează cheltuiala cu contribuția la fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar și cheltuiala cu contribuția la fondul de rezoluție în anul în care este făcută plata.

Grupul: La 31 decembrie 2018 cheltuiala cu auditul statutar al situațiilor financiare a fost în sumă de 769 mii RON (31 decembrie 2017: 872 mii RON), cheltuiala cu serviciile de asigurare a fost în sumă de 1.051 mii RON (31 decembrie 2017: 264 mii RON) și cheltuiala cu alte servicii a fost în sumă de 1.153 mii RON (31 decembrie 2017: 491).

12. CHELTUIELI OPERAȚIONALE (continuare)

Banca: La 31 decembrie 2018 cheltuiala cu auditul statutar al situațiilor financiare a fost în sumă de 663 mii RON (31 decembrie 2017: 794 mii RON), cheltuiala cu serviciile de asigurare a fost în sumă de 761 mii RON (31 decembrie 2017: 221 mii RON) și cheltuiala cu alte servicii a fost în sumă de 1.153 mii RON (31 decembrie 2017: 391).

13. CHELTUIELI SALARIALE

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	2018	2017	2018	2017
Cheltuieli cu salariile(i)	549.241	442.945	528.005	428.913
Contribuții aferente salariilor(ii)	22.311	100.758	21.663	97.760
Alte cheltuieli de natură salarială	26.754	9.652	26.011	9.260
Beneficii pe termen lung acordate angajaților(iii)	1.557	2.451	1.493	2.431
Total	599.863	555.806	577.172	538.364

- (i) Din totalul cheltuielilor cu salariile, Grupul a înregistrat în anul 2018 suma de 4.040 mii RON reprezentând contribuții pentru angajați la Pilonul 3 de pensii (31 decembrie 2017: 3.885 mii RON).
- (ii) Guvernul a redus, începând cu 1 ianuarie 2018, numărul de contribuții sociale obligatorii pe care trebuie să le plătească angajatorii pentru proprii salariați, conform OUG nr. 79 privind modificarea și completarea Codului Fiscal publicată în 10 noiembrie 2017 în Monitorul Oficial, și a modificat cota pentru impozitul asupra veniturilor din salarii. Astfel, contribuția la pensii (CAS) și contribuția la sănătate (CASS) sunt suportate în totalitate de salariat iar contribuția asiguratorie pentru muncă este suportată doar de angajator.
- (iii) Beneficiile pe termen lung acordate angajaților includ provizionul pentru beneficii post angajare și bonusul de performanță cu plată amânată. Din totalul beneficiilor pe termen lung acordate angajaților, Grupul a înregistrat la 31.12.2018 suma de 246 mii RON reprezentând cheltuiala aferentă programului de fidelizare prin acțiuni în Raiffeisen Bank International (31 decembrie 2017: 563 mii RON).

Numărul de angajați ai Grupului la 31 decembrie 2018 a fost de 5.075 (31 decembrie 2017: 5.314).
 Numărul de angajați ai Băncii la 31 decembrie 2018 a fost de 4.968 (31 decembrie 2017: 5.190).

Tranzacții cu plată pe bază de acțiuni

Directoratul, cu avizul Consiliului de Supraveghere al Raiffeisen Bank Internațional, a aprobat înființarea unui program de stimulare a personalului prin plata pe bază de acțiuni (SIP), care putea permite alocarea de acțiuni angajaților eligibili din țară sau detașați în străinătate pentru o anumită perioadă. Angajații eligibili au fost membrii Directoratului și personalul executiv selectat al Raiffeisen Bank Internațional, precum și personalul executiv al băncilor subsidiare și companiilor afiliate.

Numărul acțiunilor ordinare ale Raiffeisen Bank Internațional ce vor fi transferate în final depinde de îndeplinirea a două criterii de performanță: atingerea rentabilității așteptate a capitalului (ROE) și randamentul acțiunilor Raiffeisen Bank Internațional AG comparativ cu randamentul total al investiției în acțiunile companiilor incluse în indicii DJ EURO STOXX Banks după o perioadă de deținere de 3 ani. Participarea la programul de stimulare a personalului prin plata pe bază de acțiuni este voluntară.

Cheltuielile aferente programului de fidelizare prin acțiuni sunt recunoscute în cheltuielile cu salariile conform IFRS 2 pentru tranzacțiile de plată pe bază de acțiuni decontate în numerar și datoria aferentă înregistrată la valoarea justă. Programul de stimulare a personalului prin plata pe bază de acțiuni a fost în vigoare până la 31 decembrie 2013 și începând cu 2014 Grupul a anulat această formă de remunerare.

Numărul de acțiuni prezentat mai sus ia în considerare îndeplinirea în totalitate a obiectivelor de performanță. Valoarea finală a acțiunilor Raiffeisen Bank Internațional plătită salariaților depinde de valoarea acțiunilor la data plății. Pentru fiecare SIP anual există o perioadă de intrare în drepturi de 5 ani.

14. CHELTUIELI NETE CU AJUSTĂRILE PENTRU DEPRECIEREA VALORII ACTIVELOR FINANCIARE

Grup	31 Decembrie 2018						
	Stadiul 1	Stadiul 2	Stadiul 3	Stadiul 3	Din care	Din care	
<i>Mii RON</i>	colectiv	colectiv	colectiv	individual	POCI	POCI	Total
					Stadiul 2	Stadiul 3	
<i>Clienți non-retail</i>							
Credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat	20.671	3.011	0	31.533	955	4.694	55.215
Garanții financiare date și angajamente de creditare date	4.321	267	0	23.951	0	0	28.539
Pierderi din creanțe neacoperite de provizion	150	759	0	4.309	0	0	5.218
Recuperări din creditele și avansurile acordate clienților	0	-148	0	-7.262	0	0	-7.410
Total client non-retail	25.142	3.889	0	52.531	955	4.694	81.562
<i>Clienți retail</i>							
Credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat	-1.460	-36.494	173.698	0	-5.130	574	135.744
Garanții financiare date și angajamente de creditare date	0	-187	-257	0	0	0	-444
Pierderi din creanțe neacoperite de provizion	436	1.052	32.399	0	0	0	33.887
Recuperări din creditele și avansurile acordate clienților	-7	-98	-74.520	0	0	0	-74.625
Total clienți retail	-1.031	-35.727	131.320	0	-5.130	574	94.562

Bank	31 Decembrie 2018						
	Stadiul 1	Stadiul 2	Stadiul 3	Stadiul	Din care	Din care	
<i>Mii RON</i>	colectiv	colectiv	colectiv	individual	POCI	POCI	Total
					Stadiul 2	Stadiul 3	
<i>Clienți non-retail</i>							
Credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat	18.909	2.591	0	31.657	955	4.694	53.157
Garanții financiare date și angajamente de creditare date	4.321	267	0	23.951	0	0	28.539
Pierderi din creanțe neacoperite de provizion	150	759	0	4.309	0	0	5.218
Recuperări din creditele și avansurile acordate clienților	0	-148	0	-6.782	0	0	-6.930
Total client non-retail	23.380	3.469	0	53.135	955	4.694	79.984
<i>Clienți retail</i>							
Credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat	-1.460	-36.494	173.698	0	-5.130	574	135.744
Garanții financiare date și angajamente de creditare date	0	-187	-257	0	0	0	-444
Pierderi din creanțe neacoperite de provizion	436	1.052	32.399	0	0	0	33.887
Recuperări din creditele și avansurile acordate clienților	-7	-98	-74.520	0	0	0	-74.625
Total clienți retail	-1.031	-35.727	131.320	0	-5.130	574	94.562

**14. CHELTUIELI NETE CU AJUSTĂRILE PENTRU DEPRECIEREA VALORII ACTIVELORE
FINANCIARE (continuare)**

<i>Mii RON</i>	31 Decembrie 2017	
	Grup	Banca
Cheltuieli cu ajustările pentru deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților	688.505	679.608
Venituri din ajustări pentru deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților	-369.361	-362.485
Cheltuieli cu ajustările pentru deprecierea angajamentelor de credit	11.723	11.723
Venituri din ajustările pentru deprecierea angajamentelor de credit	-10.438	-10.438
Pierderi din creanțe neacoperite de provizion	150.410	151.085
Recuperări din creditele și avansurile acordate clienților	-225.216	-225.216
Cheltuieli nete cu provizionul pentru deprecierea valorii activelor financiare	245.623	244.277

Suma contractuală datorată aferentă expunerilor din credite care au fost scoase în afara bilanțului în decursul perioadei la 31 decembrie 2018 și care fac încă obiectul activității de punere în aplicare este de 129.395 mii RON, din care expuneri aferente clienților non-retail în sumă de 65.823 mii RON și expuneri aferente clienților retail în valoare de 63.572 mii RON

15. IMPOZITUL PE PROFIT

Grup		
<i>Mii RON</i>	2018	2017
Cheltuiala cu impozitul pe profit curent de 16% (2017: 16%) calculat în conformitate cu legislația românească	189.949	97.401
Venit cu impozitul pe profit amânat (Nota 25)	-16.413	-2.263
Total	173.536	95.138
Banca		
	2018	2017
<i>Mii RON</i>		
Cheltuiala cu impozitul pe profit curent de 16% (2017: 16%) calculat în conformitate cu legislația românească	184.855	94.350
Venit cu impozitul pe profit amânat (Nota 30)	-14.883	-1.767
Total	169.972	92.583

**16. RECONCILIAREA PROFITULUI ÎNAINTE DE IMPOZITARE CU IMPOZITUL PE PROFIT DIN
CONTUL DE PROFIT SAU PIERDERE**

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	2018	2017	2018	2017
Profit brut înainte de impozitare	1.068.911	604.038	1.051.059	583.763
Impozit în conformitate cu cota statutară de 16% (2017: 16%)	171.026	96.646	168.169	93.402
Efectul fiscal al cheltuielilor nedeductibile	55.519	51.155	53.907	51.106
Efectul fiscal al veniturilor neimpozabile	-23.560	-37.628	-24.185	-37.511
Impozitul pe profit înainte de credit fiscal	202.985	110.173	197.891	106.997
Credit fiscal	-13.036	-9.982	-13.036	-9.857
Ajustări ale impozitului pe venit recunoscute în perioada curentă aferente perioadelor anterioare	0	-2.790	0	-2.790
Impozit pe profit curent	189.949	97.401	184.855	94.350
Impozitul pe profit amanat	-16.413	-2.263	-14.883	-1.767
Cheltuiala cu impozitul pe profit	173.536	95.138	169.972	92.583

16. RECONCILIAREA PROFITULUI ÎNAINTE DE IMPOZITARE CU IMPOZITUL PE PROFIT DIN CONTUL DE PROFIT SAU PIERDERE (continuare)

Principalele venituri neimpozabile provin din reversarea de provizioane nedeductibile și din dividendele primite. Principalele cheltuieli nedeductibile provin din provizioane, sponsorizări, facturi nesosite și alte cheltuieli nedeductibile conform Codului Fiscal.

Creditul fiscal reprezintă cheltuielile cu sponsorizarea din an conform reglementărilor fiscale aplicabile.

17. NUMERAR ȘI DISPONIBILITĂȚI LA BANCA CENTRALĂ

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
<i>Mii RON</i>				
Numerar în casierie	4.235.697	4.516.070	4.235.689	4.515.944
Rezerva minimă obligatorie	2.961.533	3.955.907	2.961.533	3.955.907
Total	7.197.230	8.471.977	7.197.222	8.471.851

Banca menține în conturile curente ale Băncii Naționale a României rezerva minimă obligatorie constituită conform Regulamentului nr. 6/2002 emis de Banca Națională a României, cu modificările și completările ulterioare. La 31 decembrie 2018, rata rezervei minime obligatorii pentru fondurile atrase în RON și valută cu scadență reziduală mai mică de 2 ani la finele perioadei de observare a fost de 8% (31 decembrie 2017: 8%). Pentru datoriile cu scadență reziduală mai mare de 2 ani la finele perioadei de observare, fără clauză de rambursare, transformare sau retragere anticipată, rata rezervei minime obligatorii a fost stabilită la 0% (31 decembrie 2017: 0%).

Rezerva obligatorie poate fi folosită de către Grup pentru activități zilnice cu condiția ca soldul mediu lunar să fie menținut în limitele prevăzute de lege.

18. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE DEȚINUTE PENTRU TRANZACȚIONARE

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
<i>Mii RON</i>				
Active financiare deținute pentru tranzacționare				
Titluri de datorie	281.435	54.594	281.316	54.594
Instrumente financiare derivate	17.610	31.704	17.610	32.181
Total	299.045	86.298	298.926	86.775
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare				
Instrumente financiare derivate	18.322	29.291	18.322	29.603
Total	18.322	29.291	18.322	29.603

19. INSTRUMENTE FINANCIARE DERIVATE DEȚINUTE PENTRU MANAGEMENTUL RISCULUI

Grup

31 decembrie 2018

<i>Mii RON</i>	Noțional cumpărare	Noțional vânzare	Valoare justă Active	Valoare justă Datorii
Produse OTC:				
Swap pe rata dobanzii în valute diferite	169.721	162.987	8.533	277
Swap valutar	730.838	733.775	87	3.649
Swap-uri pe rata dobânzii	275.253	275.253	0	3.552
Total			8.620	7.478

31 decembrie 2017

<i>Mii RON</i>	Noțional cumpărare	Noțional vânzare	Valoare justă Active	Valoare justă Datorii
Produse OTC:				
Swap pe rata dobanzii în valute diferite	167.749	160.067	9.144	108
Swap valutar	14.822.764	14.830.813	25.845	49.042
Swap-uri pe rata dobânzii	122.173	122.173	248	1.694
Total			35.237	50.844

Banca

31 decembrie 2018

<i>Mii RON</i>	Noțional cumpărare	Noțional vânzare	Valoare justă Active	Valoare justă Datorii
Produse OTC:				
Swap pe rata dobanzii în valute diferite	169.721	162.987	8.533	277
Swap valutar	730.838	733.775	87	3.649
Swap-uri pe rata dobânzii	275.253	275.253	0	3.552
Total			8.620	7.478

31 decembrie 2017

<i>Mii RON</i>	Noțional cumpărare	Noțional vânzare	Valoare justă Active	Valoare justă Datorii
Produse OTC:				
Swap pe rata dobanzii în valute diferite	167.749	160.067	9.144	0
Swap valutar	14.822.764	14.830.813	25.845	49.042
Swap-uri pe rata dobânzii	122.173	122.173	248	1.203
Total			35.237	50.245

Contractele de swap valutar sunt utilizate de bancă, în principal, pentru administrarea lichidității. Cu ajutorul acestor operațiuni banca plasează pentru o perioadă de timp lichiditatea disponibilă într-o monedă și obține în schimb lichiditate într-o altă monedă.

Grupul a implementat în 2018 contabilitatea de acoperire pentru instrumentele financiare derivate pe curs de schimb și rate de dobândă.

Valoarea justă a instrumentelor financiare derivate se determină pe baza cotațiilor existente în piață la data evaluării prin metoda fluxurilor de numerar actualizate.

Tranzacțiile de schimb valutar sunt evaluate prin actualizarea fluxurilor de numerar viitoare care utilizează ratele de piață Reuters și cotațiile Băncii Naționale a României.

20. CREDITE ȘI AVANSURI ACORDATE BĂNCILOR EVALUATE LA COST AMORTIZAT

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	31 Decembrie 2018	31 Decembrie 2017	31 Decembrie 2018	31 Decembrie 2017
Rambursabile la cerere	44.093	44.243	41.574	40.716
Depozite la vedere	351.416	2.698	351.207	2.698
Depozite la termen	42.345	42.227	42.345	42.227
Total	437.854	89.168	435.126	85.641

Grup: La 31 decembrie 2018, din totalul depozitelor la termen, depozitele la termen la bănci comerciale sunt în valoare de 41.156 mii RON (31 decembrie 2017: 1.153 mii RON) iar depozitele colaterale sunt în sumă de 1.189 mii RON (31 decembrie 2017: 41.074 mii RON).

Bancă: La 31 decembrie 2018, din totalul depozitelor la termen, depozitele la termen la bănci comerciale sunt în valoare de 41.156 mii RON (31 decembrie 2017: 1.153 mii RON) iar depozitele colaterale sunt în sumă de 1.189 mii RON (31 decembrie 2017: 41.074 mii RON).

21. CREDITE ȘI AVANSURI ACORDATE CLIENȚILOR EVALUATE LA COST AMORTIZAT

Tabelul de mai jos prezintă valoarea contabilă a expunerilor la riscul de credit și ajustările pentru depreciere aferente după cum urmează:

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	31 Decembrie 2018	31 Decembrie 2017	31 Decembrie 2018	31 Decembrie 2017
Clienți non-retail				
Valoare contabilă brută	12.119.488	9.193.680	11.710.647	8.760.049
Ajustări pentru depreciere	-314.117	-284.671	-291.848	-262.777
Valoare contabilă netă	11.805.371	8.909.009	11.418.799	8.497.272
Clienți retail				
Valoare contabilă brută	15.028.580	14.038.931	14.651.824	13.704.864
Ajustări pentru depreciere	-689.591	-786.666	-680.654	-779.204
Valoare contabilă netă	14.338.989	13.252.265	13.971.170	12.925.660
Total valoare contabilă netă	26.144.360	22.161.274	25.389.969	21.422.932

21. CREDITE ȘI AVANSURI ACORDATE CLIENȚILOR EVALUATE LA COST AMORTIZAT (continuare)

Tabelele de mai jos prezintă analiza modificărilor valorilor contabile brute după cum urmează:

Grup Mii RON	2018					
	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Individual	din care: POCI stadiul 2	din care: POCI stadiul 3	Total
Clienți non-retail						
Valoare contabilă brută la 1 Ianuarie 2018	8.451.938	375.640	347.255	0	91.878	9.174.833
Majorări datorate emiterii sau achiziției	9.575.630	246.903	99.782	43.956	5.106	9.922.315
Diminuări datorate derecunoașterii și rambursării (mai puțin scoateri în afara bilanțului)	-6.634.426	-311.641	-26.907	-1.043	-13.624	-6.972.974
Transfer în stadiul 1	137.973	-137.973	0	0	0	0
Transfer în stadiul 2	-451.746	471.369	-19.623	0	0	0
Transfer în stadiul 3	-9.260	-37.337	46.597	0	0	0
Diminuarea contului de ajustări datorată scoaterii în afara bilanțului	0	0	-28.631	0	0	-28.631
Ajustări din curs de schimb	23.602	272	71	0	11	23.945
Total valoare contabilă clienți non-retail la 31 Decembrie 2018	11.093.711	607.233	418.544	42.913	83.371	12.119.488
Clienți retail						
Valoare contabilă brută la 1 Ianuarie 2018	10.931.022	1.901.041	753.691	106.782	127.521	13.585.754
Majorări datorate emiterii sau achiziției	5.901.935	126.148	30.484	739	5.387	6.058.567
Diminuări datorate derecunoașterii și rambursării (mai puțin scoateri în afara bilanțului)	-3.494.794	-716.850	-245.186	-8.172	-22.975	-4.456.830
Transfer în stadiul 1	2.432.571	-2.553.541	-8.228	0	0	-129.198
Transfer în stadiul 2	-3.436.627	3.551.100	-114.473	9.367	-9.367	0
Transfer în stadiul 3	-16.291	-338.451	354.742	-14.232	14.232	0
Diminuarea contului de ajustări datorată scoaterii în afara bilanțului	0	0	-56.729	0	0	-56.729
Ajustări din curs de schimb	10.973	11.128	4.915	1.477	800	27.016
Total valoare contabilă clienți retail la 31 Decembrie 2018	12.328.789	1.980.575	719.216	95.961	115.598	15.028.580
Total valoare contabilă brută	23.422.500	2.587.808	1.137.760	138.874	198.969	27.148.068

21. CREDITE ȘI AVANSURI ACORDATE CLIENȚILOR EVALUATE LA COST AMORTIZAT
(continuare)

Banca
Mii RON

	2018					
	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Individual	din care: POCI stadiul 2	din care: POCI stadiul 3	Total
Clienți non-retail						
Valoare contabilă brută la 1 Ianuarie 2018	7.952.743	333.659	447.265	0	91.878	8.733.667
Majorări datorate emiterii sau achiziției	9.380.142	239.566	98.936	43.956	5.106	9.718.644
Diminuări datorate derecunoașterii și rambursării (mai puțin scoateri în afara bilanțului)	-6.296.227	-293.851	-147.031	-1.043	-13.624	-6.737.109
Transfer în stadiul 1	130.363	-130.363	0	0	0	0
Transfer în stadiul 2	-424.192	443.815	-19.623	0	0	0
Transfer în stadiul 3	-5.434	-36.252	41.686	0	0	0
Diminuarea contului de ajustări datorată scoaterii în afara bilanțului	0	0	-28.500	0	0	-28.500
Ajustări din curs de schimb	23.602	272	71	0	11	23.945
Total valoare contabilă clienți non-retail la 31 Decembrie 2018	10.760.997	556.846	392.804	42.913	83.371	11.710.647
Clienți retail						
Valoare contabilă brută la 1 Ianuarie 2018	10.621.294	1.893.488	744.440	106.782	127.521	13.259.222
Majorări datorate emiterii sau achiziției	5.592.207	118.595	21.748	739	5.387	5.732.550
Diminuări datorate derecunoașterii și rambursării (mai puțin scoateri în afara bilanțului)	-3.357.091	-707.527	-245.772	-8.172	-22.975	-4.310.390
Transfer în stadiul 1	2.551.533	-2.549.376	-2.157	0	0	0
Transfer în stadiul 2	-3.437.637	3.552.110	-114.473	9.367	-9.367	0
Transfer în stadiul 3	-11.286	-343.456	354.742	-14.232	14.232	0
Diminuarea contului de ajustări datorată scoaterii în afara bilanțului	0	0	-56.729	0	0	-56.729
Ajustări din curs de schimb	10.973	11.128	5.070	1.477	800	27.171
Total valoare contabilă clienți retail la 31 Decembrie 2018	11.969.993	1.974.962	706.869	95.961	115.598	14.651.824
Total valoare contabilă brută	22.730.990	2.531.808	1.099.673	138.874	198.969	26.362.471

21. CREDITE ȘI AVANSURI ACORDATE CLIENȚILOR EVALUATE LA COST AMORTIZAT (continuare)

Tabelele de mai jos prezintă analiza variației în pierderile așteptate după cum urmează:

Grup

Mii RON

	2018					Total
	Stadiul 1 colectiv	Stadiul 2 colectiv	Stadiul 3 individual	din care: POCI stadiul 2	din care: POCI stadiul 3	
Clienți non-retail						
Ajustări pentru pierderi așteptate la 1 Ianuarie 2018	18.473	10.197	265.728	0	45.382	294.398
Majorări datorate emiterii sau achiziției	38.187	3.727	51.695	955	2.214	93.609
Diminuări datorate derecunoașterii	-23.252	-2.010	-49.280	0	-87	-74.542
Transfer în stadiul 1	2.746	-2.746	0	0	0	0
Transfer în stadiul 2	-1.048	1.770	-722	0	0	0
Transfer în stadiul 3	-91	-582	673	0	0	0
Impactul în ajustări pentru pierderi așteptate al expunerilor transferate între stadii în cursul anului)	2.077	-4.324	18.273	0	0	16.026
Unwind of discount	0	1.063	11.892	0	2.480	12.955
Diminuarea contului de ajustări datorată scoaterii în afara bilanțului	0	0	-28.500	0	0	-28.500
Recuperări	0	-148	-7.262	0	0	-7.410
Sume din write off	150	759	4.309	0	0	5.218
Ajustări din curs de schimb	26	23	122	0	52	171
Total pierderi așteptate clienți non-retail la 31 Decembrie 2018	37.118	7.118	269.881	955	50.041	314.117
Clienți retail						
Ajustări pentru pierderi așteptate la 1 Ianuarie 2018	48.038	244.551	413.641	10.597	32.214	706.230
Majorări datorate emiterii sau achiziției	37.935	5.193	12.941	0	511	56.069
Diminuări datorate derecunoașterii	-9.507	-33.516	-124.566	-601	601	-167.589
Transfer în stadiul 1	250.387	-249.468	-919	0	0	0
Transfer în stadiul 2	-42.186	112.356	-70.170	3.560	-3.560	0
Transfer în stadiul 3	-115	-75.376	75.491	-690	690	0
Impactul în ajustări pentru pierderi așteptate al expunerilor transferate între stadii în cursul anului	-230.701	192.995	157.206	-10.083	-4.942	119.500
Unwind of discount	-1.573	7.549	20.612	2.684	7.274	26.588
Diminuarea contului de ajustări datorată scoaterii în afara bilanțului	0	0	-56.729	0	0	-56.729
Recuperări	-7	-98	-74.520	0	0	-74.625
Sume din write off	436	1.052	32.399	0	0	33.887
Ajustări din curs de schimb	1.069	1.630	2.823	275	441	5.522
Total pierderi așteptate clienți retail la 31 Decembrie 2018	53.347	205.914	430.330	5.742	33.229	689.591
Total ajustări pentru pierderi așteptate	90.465	213.032	700.211	6.697	83.270	1.003.708

21. CREDITE ȘI AVANSURI ACORDATE CLIENȚILOR EVALUATE LA COST AMORTIZAT (continuare)

Banca Mii RON	2018					
	Stadiul 1 colectiv	Stadiul 2 colectiv	Stadiul 3 individual	din care: POCI stadiul 2	din care: POCI stadiul 3	Total
Clienți non-retail						
Ajustări pentru pierderi așteptate la 1 Ianuarie 2018	17.069	9.620	240.474	0	45.382	267.163
Majorări datorate emiterii sau achiziției	37.458	3.691	51.692	955	2.214	92.841
Diminuări datorate derecunoașterii	-23.056	-1.796	-48.257	0	-87	-73.109
Transfer în stadiul 1	2.746	-2.746	0	0	0	0
Transfer în stadiul 2	-1.048	1.770	-722	0	0	0
Transfer în stadiul 3	-91	-582	673	0	0	0
Impactul în ajustări pentru pierderi așteptate al expunerilor transferate între stadii în cursul anului)	2.336	37	17.976	0	0	20.349
Unwind of discount	0	1.063	11.892	0	2.480	12.955
Diminuarea contului de ajustări datorată scoaterii în afara bilanțului	0	0	-28.500	0	0	-28.500
Recuperări	0	-148	-6.782	0	0	-6.930
Sume din write off	150	759	4.309	0	0	5.218
Ajustări din curs de schimb	27	12	110	0	52	149
Total pierderi așteptate clienți non-retail la 31 Decembrie 2018	35.441	11.069	245.338	955	50.041	291.848
Clienți retail						
Ajustări pentru pierderi așteptate la 1 Ianuarie 2018	46.634	243.974	413.641	10.597	32.214	704.249
Majorări datorate emiterii sau achiziției	35.559	5.094	12.941	0	511	53.594
Diminuări datorate derecunoașterii	-11.446	-33.523	-124.566	-601	601	-169.535
Transfer în stadiul 1	250.594	-249.101	-1.493	0	0	0
Transfer în stadiul 2	-42.186	112.356	-70.170	3.560	-3.560	0
Transfer în stadiul 3	-115	-75.376	75.491	-690	690	0
Impactul în ajustări pentru pierderi așteptate al expunerilor transferate între stadii în cursul anului	-230.701	192.995	157.780	-10.083	-4.942	120.074
Unwind of discount	49	2.818	20.612	2.684	7.274	23.479
Diminuarea contului de ajustări datorată scoaterii în afara bilanțului	0	0	-56.729	0	0	-56.729
Recuperări	-7	-98	-74.520	0	0	-74.625
Sume din write off	436	1.052	32.399	0	0	33.887
Ajustări din curs de schimb	1.069	1.630	2.823	275	441	5.522
Total pierderi așteptate client retail la 31 Decembrie 2018	49.457	200.867	430.330	5.742	33.229	680.654
Total ajustări pentru pierderi așteptate	84.898	211.936	675.668	6.697	83.270	972.502

21. CREDITE ȘI AVANSURI ACORDATE CLIENȚILOR EVALUATE LA COST AMORTIZAT (continuare)

Tabelele de mai jos prezintă analiza modificărilor valorilor contabile brute ale expunerilor extrabilanțiere după cum urmează:

Grup	2018			
	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Individual	Total
<i>Mii RON</i>				
Clienți non-retail				
Valoare contabilă brută la 1 Ianuarie 2018	8.487.717	109.726	104.087	8.701.530
Majorări datorate emiterii sau achiziției	6.613.219	12.675	30.611	6.656.505
Diminuări datorate derecunoașterii și rambursării (mai puțin scoateri în afara bilanțului)	-5.647.693	-26.732	-36.080	-5.710.505
Transfer în stadiul 1	38.555	-38.555	0	0
Transfer în stadiul 2	-184.215	184.436	-221	0
Transfer în stadiul 3	-16	-49.102	49.118	0
Ajustări din curs de schimb	24.237	153	75	24.465
Total valoare contabilă brută clienți non-retail la 31 Decembrie 2018	9.331.804	192.601	147.590	9.671.995
Clienți retail				
Valoare contabilă brută la 01 Ianuarie 2018	1.872.029	567.045	3.554	2.442.628
Majorări datorate emiterii sau achiziției	636.712	51.111	371	688.194
Diminuări datorate derecunoașterii și rambursării (mai puțin scoateri în afara bilanțului)	-341.940	-2.704	-6.759	-351.403
Transfer în stadiul 1	573.446	-573.389	-57	0
Transfer în stadiul 2	-576.448	577.907	-1.459	0
Transfer în stadiul 3	-989	-5.804	6.793	0
Ajustări din curs de schimb	0	12	0	12
Total valoare contabilă brută clienți retail la 31 Decembrie 2018	2.162.810	614.178	2.443	2.779.431
Total valoare contabilă brută	11.494.614	806.779	150.033	12.451.426

Banca	2018			
	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Individual	Total
<i>Mii RON</i>				
Clienți non-retail				
Valoare contabilă brută la 1 Ianuarie 2018	8.445.176	109.726	104.087	8.658.989
Majorări datorate emiterii sau achiziției	6.558.801	12.539	30.611	6.601.951
Diminuări datorate derecunoașterii și rambursării (mai puțin scoateri în afara bilanțului)	-5.604.170	-26.732	-36.080	-5.666.982
Transfer în stadiul 1	38.555	-38.555	0	0
Transfer în stadiul 2	-184.215	184.436	-221	0
Transfer în stadiul 3	-16	-49.102	49.118	0
Ajustări din curs de schimb	24.237	153	75	24.465
Total valoare contabilă brută clienți non-retail la 31 Decembrie 2018	9.278.368	192.465	147.590	9.618.423
Clienți retail				
Valoare contabilă brută la 01 Ianuarie 2018	1.872.029	567.045	3.554	2.442.628
Majorări datorate emiterii sau achiziției	636.712	51.111	371	688.194
Diminuări datorate derecunoașterii și rambursării (mai puțin scoateri în afara bilanțului)	-341.940	-2.704	-6.759	-351.403
Transfer în stadiul 1	573.446	-573.389	-57	0
Transfer în stadiul 2	-576.448	577.907	-1.459	0
Transfer în stadiul 3	-989	-5.804	6.793	0
Ajustări din curs de schimb	0	12	0	12
Total valoare contabilă brută clienți retail la 31 Decembrie 2018	2.162.810	614.178	2.443	2.779.431
Total valoare contabilă brută	11.441.178	806.643	150.033	12.397.854

21. CREDITE ȘI AVANSURI ACORDATE CLIENȚILOR EVALUATE LA COST AMORTIZAT (continuare)

Tabelele de mai jos prezintă analiza variației în pierderile așteptate ale expunerilor extrabilanțiere după cum urmează:

Grup Mii RON Non-retail	2018			
	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Individual	Total
Ajustări pentru pierderi așteptate la 1 ianuarie 2018	6.916	812	23.770	31.498
Majorări datorate emiterii sau achiziției	5.957	90	6.346	12.393
Diminuări datorate derecunoașterii	-1.008	-250	-5.958	-7.216
Transfer în stadiul 1	316	-316	0	0
Transfer în stadiul 2	-309	309	0	0
Transfer în stadiul 3	0	-751	751	0
Majorări sau diminuări datorate modificării riscului de credit (net)	-635	1.185	22.812	23.362
Ajustări din curs de schimb	21	11	59	91
Total pierderi așteptate clienți non- retail la 31 Decembrie 2018	11.258	1.090	47.780	60.128
Retail				
Ajustăr pentru pierderi așteptate la 1 ianuarie 2018	2.415	4.811	2.494	9.720
Majorări datorate emiterii sau achiziției	1.887	1.515	1.192	4.594
Diminuări datorate derecunoașterii	-233	-603	-467	-1.303
Transfer în stadiul 1	4.827	-4.805	-22	0
Transfer în stadiul 2	-749	1.449	-700	0
Transfer în stadiul 3	-2	-119	121	0
Majorări sau diminuări datorate modificării riscului de credit (net)	-5.730	2.376	-381	-3.735
Ajustări din curs de schimb	0	0	0	0
Total pierderi așteptate clienți retail la 31 Decembrie 2018	2.415	4.624	2.237	9.276
Total ajustări pentru pierderi așteptate	13.673	5.714	50.017	69.404

Banca Mii RON Non-retail	2018			
	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Individual	Total
Ajustări pentru pierderi așteptate la 1 ianuarie 2018	6.916	812	23.770	31.498
Majorări datorate emiterii sau achiziției	5.957	90	6.346	12.393
Diminuări datorate derecunoașterii	-1.008	-250	-5.958	-7.216
Transfer în stadiul 1	316	-316	0	0
Transfer în stadiul 2	-309	309	0	0
Transfer în stadiul 3	0	-751	751	0
Majorări sau diminuări datorate modificării riscului de credit (net)	-635	1.185	22.812	23.362
Ajustări din curs de schimb	21	11	59	91
Total pierderi așteptate clienți non- retail la 31 Decembrie 2018	11.258	1.090	47.780	60.128
Retail				
Ajustăr pentru pierderi așteptate la 1 ianuarie 2018	2.415	4.811	2.494	9.720
Majorări datorate emiterii sau achiziției	1.887	1.515	1.192	4.594
Diminuări datorate derecunoașterii	-233	-603	-467	-1.303
Transfer în stadiul 1	4.827	-4.805	-22	0
Transfer în stadiul 2	-749	1.449	-700	0
Transfer în stadiul 3	-2	-119	121	0
Majorări sau diminuări datorate modificării riscului de credit (net)	-5.730	2.376	-381	-3.735
Ajustări din curs de schimb	0	0	0	0
Total pierderi așteptate clienți retail la 31 Decembrie 2018	2.415	4.624	2.237	9.276
Total ajustări pentru pierderi așteptate	13.673	5.714	50.017	69.404

21. CREDITE ȘI AVANSURI ACORDATE CLIENȚILOR EVALUATE LA COST AMORTIZAT (continuare)

Ajustările pentru deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților pot fi analizate după cum urmează:

Mii RON	31 decembrie 2017	
	Grup	Banca
Clienți retail, din care:		
Ajustări pentru depreciere evaluate individual		
Sold la începutul perioadei	556.320	556.320
Efectul în contul de profit sau pierdere privind provizioanele de depreciere		
Cheltuiala anului	464.377	459.346
Venituri din reluarea provizioanelor	-126.172	-122.581
Utilizări de ajustări pentru depreciere	-274.783	-280.146
Efectul variației de curs de schimb	-3.507	-3.465
Sold la sfârșitul anului	616.235	609.474
Ajustări pentru depreciere evaluate colectiv		
Sold la începutul anului	247.324	247.324
Efectul în contul de profit sau pierdere privind provizioanele de depreciere		
Cheltuiala anului	103.125	103.448
Venituri din reluarea provizioanelor	-179.166	-179.705
Efectul variației de curs de schimb	-1.337	-1.337
Alte ajustări	485	0
Sold la sfârșitul anului	170.431	169.730
Total clienți retail	786.666	779.204
Clienți corporativi, din care:		
Ajustări pentru depreciere evaluate individual		
Sold la începutul perioadei	390.888	390.888
Efectul în contul de profit sau pierdere privind provizioanele de depreciere		
Cheltuiala anului	96.689	93.597
Venituri din reluarea provizioanelor	-34.365	-31.620
Utilizări de ajustări pentru depreciere	-210.690	-228.468
Efectul variației de curs de schimb	3.527	3.262
Sold la sfârșitul anului	246.049	227.659
Ajustări pentru depreciere evaluate colectiv		
Sold la începutul anului	40.529	40.529
Efectul în contul de profit sau pierdere privind provizioanele de depreciere		
Cheltuiala anului	24.314	23.217
Venituri din reluarea provizioanelor	-29.658	-28.579
Efectul variației de curs de schimb	-41	-49
Alte ajustări	3.478	0
Sold la sfârșitul anului	38.622	35.118
Total clienți corporativi	284.671	262.777
Total ajustări pentru depreciere	1.071.337	1.041.981

21. CREDITE ȘI AVANSURI ACORDATE CLIEȚILOR EVALUATE LA COST AMORTIZAT (continuare)

Următorul tabel prezintă expunerea neperformantă definită conform regulamentului EBA/ITS/2013/03/rev1 din 24 iulie 2014 actualizat cu modificările și completările ulterioare:

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
<i>Mii RON</i>				
Epunere brută	1.333.656	1.714.857	1.297.909	1.678.681
din care retail:	905.581	1.225.751	905.225	1.225.721
din care non-retail:	428.075	489.106	392.684	452.960
Ajustarea pentru deprecierea creditelor	725.246	861.106	700.625	836.462
din care retail:	455.376	607.640	455.287	607.639
din care non-retail:	269.870	253.466	245.338	228.823
Expunere netă	608.410	853.751	597.284	842.219
din care retail:	450.205	618.111	449.938	618.082
din care non-retail:	158.205	235.640	147.346	224.137

Tabelele următoare prezintă expunerea restructurată și ajustările pentru pierderi așteptate aferente:

	31 decembrie 2018			
	Grup		Banca	
	Expunere brută restructurată retail	Expunere brută restructurată non-retail	Expunere brută restructurată retail	Expunere brută restructurată non-retail
<i>Mii RON</i>				
Modificări de termeni și condiții	73.955	90.996	74.016	88.355
Refinanțare	23.553	2.310	23.553	2.310
Expuneri performante cu măsuri de restructurare	97.508	93.306	97.569	90.665
Modificări de termeni și condiții	507.606	227.297	507.606	207.929
Refinanțare	24.646	700	24.646	0
Expuneri neperformante cu măsuri de restructurare	532.252	227.997	532.252	207.929
Total expuneri restructurate	629.760	321.303	629.821	298.594

	31 decembrie 2018			
	Grup		Banca	
	Ajustări pentru pierderi așteptate din expuneri brute restructurate retail	Ajustări pentru pierderi așteptate din expuneri brute restructurate non-retail	Ajustări pentru pierderi așteptate din expuneri brute restructurate retail	Ajustări pentru pierderi așteptate din expuneri brute restructurate non-retail
<i>Mii RON</i>				
Modificări de termeni și condiții	-8.762	-4.892	-8.896	-4.758
Ajustări pentru pierderi așteptate din expuneri performante restructurate	-8.762	-4.892	-8.896	-4.758
Modificări de termeni și condiții	-188.742	-139.626	-188.742	-123.762
Refinanțare	-10.803	-775	-10.803	0
Ajustări pentru pierderi așteptate din expuneri neperformante cu măsuri de restructurare	-199.545	-140.401	-199.545	-123.762
Ajustări pentru pierderi așteptate din expuneri restructurate	-208.307	-145.293	-208.441	-128.520

21. CREDITE ȘI AVANSURI ACORDATE CLIENȚILOR EVALUATE LA COST AMORTIZAT (continuare)

Creanțe din leasing financiar

Grupul acționează ca locator în contracte de leasing financiar pentru autovehicule, bunuri imobile și echipament; dar și în calitate de creditor în contractele de împrumut. Contractele de leasing și contractele de împrumut sunt exprimate în EUR sau RON și se desfășoară pe perioade cuprinse între un an și opt ani în cazul contractelor având ca obiect autovehicule și echipamente, și între un an și zece ani în cazul contractelor având ca obiect bunuri imobile. Transferarea dreptului de proprietate asupra activului are loc la terminarea contractului de leasing. Dobânda aplicabilă este variabilă sau fixă și se percepe pe toată perioada contractului. Creanțele rezultate sunt garantate cu activul care face obiectul contractului, precum și prin alte garanții. Creditele și avansurile acordate clienților Grupului includ următoarele creanțe din leasing financiar:

<i>Mii RON</i>	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
Investiția brută în leasing financiar:	983.829	959.870
Venituri amânate:	-60.924	-57.666
Investiția netă în leasing financiar	922.905	902.204
<i>Investiția brută în leasing financiar, cu scadențe reziduale</i>		
Sub un an	52.589	89.606
Între un an și cinci ani	862.713	805.846
Peste cinci ani	68.527	64.418
	983.829	959.870
<i>Investiția netă în leasing financiar împărțită pe scadențe reziduale</i>		
Sub un an	51.818	87.992
Între un an și cinci ani	809.103	756.648
Peste cinci ani	61.983	57.564
	922.905	902.204

22. TITLURI DE VALOARE

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
<i>Mii RON</i>				
<i>Titluri de valoare la valoare justă prin contul de profit sau pierdere</i>				
Certificate de trezorerie emise de Guvernul României (i)	0	610.812	0	610.812
Obligațiuni emise de Guvernul României (ii)	0	235.032	0	235.032
Obligațiuni emise de sectorul public	0	149.003	0	149.003
Obligațiuni emise de bănci multilaterale de dezvoltare	0	9.511	0	9.511
Unități de fond	0	17.589	0	0
Total investiții la valoare justă prin contul de profit sau pierdere	0	1.021.947	0	1.004.358
<i>Titluri de valoare disponibile pentru vânzare</i>				
Obligațiuni emise de sectorul public	0	289.003	0	289.003
Certificate de trezorerie emise de Guvernul României (i)	0	629.583	0	629.583
Obligațiuni emise de Guvernul României (ii)	0	1.893.110	0	1.893.111
Titlurile de capital necotate (iii)	0	4.252	0	4.023
Titluri de capital cotate	0	29.522	0	29.522
Obligațiuni emise de bănci multilaterale de dezvoltare	0	85.164	0	85.164
Total titluri de valoare disponibile pentru vânzare	0	2.930.634	0	2.930.406
<i>Titluri de valoare deținute până la maturitate</i>				
Obligațiuni emise de sectorul privat	0	5.155	0	0
Obligațiuni emise de Guvernul României (ii)	0	1.292.078	0	1.275.730
Total titluri de valoare deținute până la maturitate	0	1.297.233	0	1.275.730
Total titluri de valoare	0	5.249.814	0	5.210.494

- (i) Certificatele de trezorerie emise de Guvernul României includ titluri emise cu discount denumite în RON. Certificatele de trezorerie cu discount sunt remunerate la o rată fixă de dobândă.
- (ii) Obligațiunile emise de Guvernul României includ titluri de valori emise de Ministerul de Finanțe în RON, EUR și USD purtătoare de rate fixe de dobândă între 1,25% p.a și 6,75 % p.a. La 31 decembrie 2017, obligațiunile emise de Guvernul României în sumă de 59.880 mii sunt gajate în vederea respectării reglementărilor prudentiale ale Băncii Naționale a României pentru decontarea operațiunilor inter-bancare.
- (iii) Titlurile de capital necotate la bursă reprezintă instrumente de capitaluri proprii pentru care nu există o piață activă pentru un instrument identic și a căror valoare justă nu poate fi determinată în mod credibil. Orice evaluare la valoarea justă necesită judecăți semnificative din partea managementului ca urmare a dificultăților în obținerea de informații ce ar putea fi utilizate în evaluare. Prin urmare, aceste titluri de capital sunt deținute la cost mai puțin eventuale deprecieri.

La 31 decembrie 2017 valoarea contabilă a instrumentelor de capitaluri proprii necotate la bursă deținute de Grup este în sumă de 4.252 mii RON. În ceea ce privește aceste instrumente nu au fost recunoscute pierderi din depreciere.

Grup: Veniturile nete din alte instrumente financiare desemnate ca fiind evaluate la valoare justă prin profit sau pierdere la 2017 sunt în sumă de 5.921 mii RON.

22. TITLURI DE VALOARE (continuare)

Bancă: Veniturile nete din alte instrumente financiare desemnate ca fiind evaluate la valoare justă prin profit sau pierdere la 2017 sunt în sumă de 6.128 mii RON.

Adoptarea dispozițiilor IFRS 9 a condus la modificări referitoare la clasificarea și măsurarea instrumentelor financiare, astfel categoria "Titluri de valoare" prezentată la 31 decembrie 2017 este împărțită în următoarele categorii începând cu 1 ianuarie 2018:

- Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global;
- Instrumente de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global;
- Titluri de datorie evaluate la cost amortizat.

23. TITLURI DE DATORIE EVALUATE LA VALOAREA JUSTĂ PRIN ALTE ELEMENTE ALE REZULTATULUI GLOBAL

Categoria "Investiții la valoare justă prin contul de profit și pierdere" și categoria "Titluri de valoare disponibile pentru vânzare" devin "Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global".

	Grup		Banca	
	31 Decembrie 2018	31 Decembrie 2017	31 Decembrie 2018	31 Decembrie 2017
<i>Mii RON</i>				
<i>Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global din care:</i>				
Obligațiuni emise de sectorul public	496.021	0	496.021	0
Obligațiuni emise de Guvernul României	2.588.347	0	2.588.347	0
Obligațiuni emise de bănci multilaterale de dezvoltare	79.101	0	79.101	0
Obligațiuni emise de instituții de credit	40.838	0	40.838	0
Total titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	3.204.307	0	3.204.307	0

Obligațiunile emise de Guvernul României includ titluri de valori emise de Ministerul de Finanțe în RON, EUR și USD purtătoare de rate fixe de dobândă între 1,25% p.a și 6,75 % p.a.
Ajustarea de depreciere la 31 decembrie 2018 este în sumă de 1.316 mii RON.

24. INSTRUMENTE DE CAPITAL EVALUATE LA VALOAREA JUSTĂ PRIN ALTE ELEMENTE ALE REZULTATULUI GLOBAL

	Grup		Banca	
	31 Decembrie 2018	31 Decembrie 2017	31 Decembrie 2018	31 Decembrie 2017
<i>Mii RON</i>				
<i>Instrumente de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global din care:</i>				
Titlurile de capital necotate	14.133	0	14.133	0
Titluri de capital cotate	33.890	0	33.890	0
Total instrumente de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	48.023	0	48.023	0

IFRS 9 elimină excepția de a evalua instrumentele de capitaluri proprii necotate la cost, atunci când valoarea justă nu poate fi determinată în mod fiabil. La recunoașterea inițială, Grupul a făcut o alegere irevocabilă de a prezenta instrumentele de capitaluri, altele decât investiții în filiale, asocieri în participație și entități asociate, ca instrumente de capitaluri la FVOCI fără reciclarea câștigurilor sau a pierderilor în profit sau pierdere la derecunoaștere.

24. INSTRUMENTE DE CAPITAL EVALUATE LA VALOAREA JUSTĂ PRIN ALTE ELEMENTE ALE REZULTATULUI GLOBAL (continuare)

Câștigurile și pierderile aferente acestor instrumente de capitaluri nu sunt niciodată reciclate în contul de profit sau pierdere. Dividendele sunt recunoscute în contul de profit sau pierdere ca alte venituri operaționale, exceptând cazul în care Banca beneficiază de acestea ca de o recuperare a unei părți a costului investiției, caz în care astfel de câștiguri sunt înregistrate în OCI. Grupul a primit dividende la 31 decembrie 2018 în valoare de 4.493 mii RON.

Instrumentele de capitaluri proprii la FVOCI nu fac obiectul unei evaluări de depreciere.

25. TITLURI DE DATORIE EVALUATE LA COST AMORTIZAT

Categoria "Titluri de valoare deținute până la maturitate" devine "Titluri de datorie evaluate la cost amortizat".

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	31 Decembrie 2018	31 Decembrie 2017	31 Decembrie 2018	31 Decembrie 2017
<i>Titluri de datorie evaluate la cost amortizat din care:</i>				
Obligațiuni emise de instituții de credit	3.850	0	0	0
Obligațiuni emise de Guvernul României cotate	2.158.305	0	2.142.347	0
Obligațiuni emise de Guvernul României necotate	171.212	0	165.724	0
Total titluri de datorie evaluate la cost amortizat	2.333.367	0	2.308.071	0

La 31 decembrie 2018 Grupul are o singură relație de acoperire iar instrumentul acoperit este un titlu de datorie evaluat la cost amortizat. Valoarea contabilă instrumentului acoperit este în sumă de 29.505 mii RON.

La 31 decembrie 2018, obligațiunile emise de Guvernul României în sumă de 101.393 mii sunt gajate în vederea respectării reglementărilor prudențiale ale Băncii Naționale a României pentru decontarea operațiunilor inter-bancare.

26. INVESTIȚII ÎN FILIALE ENTITĂȚI ASOCIATE ȘI ASOCIERI ÎN PARTICIPAȚIE

Entități asociate și asocieri în participație

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	2018	2017	2018	2017
Sold la 1 ianuarie	38.990	85.893	166.524	123.799
Intrări	0	0	0	42.725
Ieșiri	0	0	-30	0
Reclasificări	0	-47.969	0	0
Alte elemente ale rezultatului global	42	-419	0	0
Partea Grupului din câștigul/ (pierderea) entităților asociate	1.027	1.485	0	0
Total	40.059	38.990	166.494	166.524
Provizion pentru depreciere	-15.079	-15.079	-61.145	-61.145
Sold la 31 decembrie	24.980	23.911	105.349	105.379

În martie 2017 Banca a obținut controlul asupra Raiffeisen Leasing IFN S.A și asupra ICS Raiffeisen Leasing S.R.L. prin achiziția participației adiționale în procent de 49,99% în Raiffeisen Leasing IFN S.A. Contractul a fost semnat în data de 8 august 2016 și toate aprobările/condițiile contractuale au fost obținute/indeplinite în martie 2017. Suma plătită în cadrul contractului a fost de 9.378 mii EURO (42.724 mii RON) și valoarea de piață a grupului Raiffeisen Leasing a fost în sumă de 47.969 mii RON, generând astfel un fond comercial negativ în sumă de 5.245 mii RON.

26. INVESTIȚII ÎN FILIALE, ENTITĂȚI ASOCIATE ȘI ASOCIERI ÎN PARTICIPAȚIE (continuare)

Interesul Grupului în entitățile asociate și asocieri în participație nelistate este următorul:

Investiții în entități asociate

<i>Mii RON</i>	Active	Datorii	Venituri	Venituri din dobânzi	Cheltuieli cu dobânzile	Impozit pe profit	Profit	Active nete	Participație deținută%	% din Active nete	Valoare contabilă
31 decembrie 2018											
Fondul de Garantare a Creditului Rural IFN SA	740.712	687.986	32.310	2.112	-787	-2.054	2.779	52.726	33,33%	17.574	17.861
31 decembrie 2017											
Fondul de Garantare a Creditului Rural IFN SA	734.525	683.711	22.060	761	-318	-205	4.092	50.814	33,33%	16.936	16.934

Asocieri în participație

<i>Mii RON</i>	Active	Datorii	Venituri	Venituri din dobânzi	Cheltuieli cu dobânzile	Impozit pe profit	Profit	Active nete	Participație deținută%	% din Active nete	Valoare contabilă
31 decembrie 2018											
Raiffeisen Banca pentru Locuințe S.A.	513.637	447.003	23.197	19.525	-7.965	-83	301	66.634	33,33%	22.206	7.406
31 decembrie 2017											
Raiffeisen Banca pentru Locuințe S.A.	625.246	559.048	28.247	23.014	-10.956	-411	-5.140	66.198	33,33%	22.060	6.981

27. ACTIVE FINANCIARE EVALUATE OBLIGATORIU LA VALOAREA JUSTĂ PRIN PROFIT SAU PIERDERE

În tabelul de mai jos este prezentată împărțirea activelor financiare evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere la 31 decembrie 2018:

<i>In mii RON</i>	Grup		Banca	
	2018	2017	2018	2017
Credite și avansuri acordate clienților	368.508	0	368.508	0
Instrumente de capital	11.720	0	0	0
Total	380.228	0	368.508	0

Grup: Câștigurile nete aferente activelor financiare nedestinate tranzacționării, evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere la 2018 sunt în sumă de 38.811 mii RON.

Bancă: Câștigurile nete aferente activelor financiare nedestinate tranzacționării, evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere la 2018 sunt în sumă de 38.481 mii RON.

28. MODIFICĂRILE DE VALOARE JUSTĂ AFERENTE ELEMENTELOR ACOPERITE - CONTABILITATEA DE ACOPERIRE

Grupul aplică contabilitatea de acoperire micro a valorii juste împotriva riscurilor și la 31 decembrie 2018 are o relație de acoperire. Banca utilizează ca instrumente de acoperire a riscului un swap pe rata dobânzii cu valoarea nominală în sumă de 27.983 mii RON. Valoarea contabilă a elementului acoperit, un titlu de datorie evaluate la cost amortizat, este de 29.505 mii RON. Valoarea totală cumulată a ajustărilor valorii juste a elementului de acoperit și a instrumentului de acoperire împotriva riscurilor este prezentată în situația poziției financiare pe linia Modificări de valoare justă aferente elementelor acoperite - contabilitatea de acoperire, respectiv Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire. Câștigul net rezultat din relația de acoperire la 31 decembrie 2018 este de 145 mii RON.

29. ALTE ACTIVE

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
Cheltuieli înregistrate în avans	52.939	41.646	51.210	40.871
Valori de recuperat (i)	101.130	136.053	101.130	136.053
Creanțe din vânzarea creditelor acordate clienților	4.843	3.078	4.843	3.078
Debitori diverși (ii)	85.931	49.457	92.984	57.994
Stocuri	3.449	2.893	3.449	2.893
Active preluate în contul creanței	31.240	29.297	24.902	28.977
Altele	23.407	25.404	25	0
Total	302.939	287.828	278.543	269.866

29. ALTE ACTIVE (continuare)

- i) Valorile de recuperat includ tranzacții în curs de decontare la data de 31 decembrie, astfel: tranzacții cu cardurile în sumă de 96.878 mii RON (31 decembrie 2017: 129.553 mii RON), operațiunile de vânzare - cumpărare numerar în sumă de 2.177 mii RON (31 decembrie 2017: 412 mii RON), tranzacțiile de tipul Western Union ce urmează a fi decontate în sumă de 7.236 mii RON (31 decembrie 2017: 5.943 mii RON) și altele.
- ii) **Grup:** Soldul debitorilor diverși este prezentat la valoare netă contabilă, respectiv valoarea brută în sumă de 126.177 mii RON (2017: 88.178 mii RON) diminuată cu ajustări pentru depreciere în sumă de 40.246 mii RON (2017: 38.721 mii RON).
- Bancă:** Soldul debitorilor diverși este prezentat la valoare netă contabilă, respectiv valoarea brută în sumă de 133.230 mii RON (2017: 97.382 mii RON) diminuată cu ajustări pentru depreciere în sumă de 40.246 mii RON (2017: 39.388 mii RON).

În tabelele de mai jos este prezentată împărțirea altor active în funcție de calitatea acestora:

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
<i>Mii RON</i>				
Active financiare	190.564	204.350	172.504	186.388
Active nefinanciare	112.375	83.478	106.039	83.478
Total	302.939	287.828	278.543	269.866

Din care:

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
<i>Mii RON</i>				
Nici restante nici depreciate	187.072	203.222	169.012	185.259
Restante dar nedepreciate	0	2	0	2
Depreciate	3.492	1.126	3.492	1.127
Total	190.564	204.350	172.504	186.388

30. IMPOZITUL AMÂNAT

Creanțele privind impozitul amânat la 31 decembrie 2018 sunt atribuibile elementelor detaliate în tabelul următor:

	Grup			
	Creanțe	Datorii	Net	Creanțe/datorii privind impozitul amânat
<i>Mii RON</i>				
Imobilizări corporale și necorporale	1.005	74.332	-73.327	-11.732
Alte datorii	106.010	802	105.208	16.833
Rezervă din evaluarea activelor financiare (AFVOCI)	4.080	31.374	-27.294	-4.367
Provizioane pentru riscuri și cheltuieli	171.144	291	170.853	27.337
Total	282.239	106.799	175.440	28.071

30. IMPOZITUL AMÂNAT (continuare)

Banca	Creanțe	Datorii	Net	Creanțe/datorii privind impozitul amânat
<i>Mii RON</i>				
Imobilizări corporale și necorporale	1.005	74.332	-73.327	-11.732
Alte datorii	106.010	802	105.208	16.833
Rezervă din evaluarea activelor financiare (AFVOCI)	4.080	31.374	-27.294	-4.367
Provizioane pentru riscuri și cheltuieli	160.979	291	160.688	25.710
Total	272.074	106.799	165.275	26.444

Creanțele privind impozitul amânat la 31 decembrie 2017 sunt atribuibile elementelor detaliate în tabelul următor:

Grup	Creanțe	Datorii	Net	Creanțe/ datorii privind impozitul amânat
<i>Mii RON</i>				
Imobilizări corporale și necorporale	1.174	89.313	-88.139	-14.103
Alte datorii	107.900	2.586	105.314	16.850
Rezervă din evaluarea activelor financiare deținute în vederea vânzării	17.270	8.588	8.682	1.389
Provizioane pentru riscuri și cheltuieli	81.732	291	81.441	13.031
Total	208.076	100.778	107.298	17.167

Banca	Creanțe	Datorii	Net	Creanțe/datorii privind impozitul amânat
<i>Mii RON</i>				
Imobilizări corporale și necorporale	1.174	89.313	-88.139	-14.102
Alte datorii	107.900	2.586	105.314	16.850
Rezervă din evaluarea activelor financiare deținute în vederea vânzării	17.270	8.588	8.682	1.389
Provizioane pentru riscuri și cheltuieli	80.999	291	80.708	12.913
Total	207.343	100.778	106.565	17.050

Cheltuielile și veniturile privind impozitul amânat la 31.12.2018 sunt atribuibile elementelor detaliate în tabelul următor:

	Grup		Banca	
<i>Mii RON</i>	2018	2017	2018	2017
Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație	0	0	0	267
Imobilizări corporale și necorporale	2.371	-2.510	2.370	-2.777
Rezervă din evaluarea activelor financiare	43	0	43	0
Alte datorii	-307	5.185	-327	4.696
Provizioane pentru riscuri și cheltuieli	14.306	-412	12.797	-419
Venitul privind impozitul amânat	16.413	2.263	14.883	1.767

Impozitul amânat aferent elementelor recunoscute în Alte elemente ale rezultatului global în timpul anului provine din câștiguri nerealizate din active financiare (AFVOCI) în anul 2018 și active financiare disponibile pentru vânzare în anul 2017.

31. IMOBILIZĂRI CORPORALE

Grup

<i>Mii RON</i>	Terenuri și construcții	Mobilier și calculatoare	Mașini	Mijloace fixe în curs	Total
Cost					
Sold la 1 ianuarie 2017	202.386	470.757	33.396	29.773	736.312
Intrări	0	9.339	1.943	44.288	55.570
Transferuri	6.133	42.464	5.398	-53.995	0
leșiri	-5.154	-39.610	-5.926	-1.180	-51.870
Schimbare în consolidare	39	158	754	0	951
Sold la 31 decembrie 2017	203.404	483.108	35.565	18.886	740.963
Sold la 1 ianuarie 2018	203.404	483.108	35.565	18.886	740.963
Intrări	0	4.968	1.653	51.504	58.125
Transferuri	6.116	37.105	0	-43.221	0
leșiri	-9.454	-119.458	-2.470	-14.964	-146.346
Sold la 31 decembrie 2018	200.066	405.723	34.748	12.205	652.742
Amortizare și pierderi din deprecieri					
Sold la 1 ianuarie 2017	155.354	328.709	16.157	0	500.220
Cheltuiala anului	8.773	46.372	5.296	0	60.441
leșiri	-4.916	-31.123	-4.741	0	-40.780
Sold la 31 decembrie 2017	159.211	343.958	16.712	0	519.881
Sold la 1 ianuarie 2018	159.211	343.958	16.712	0	519.881
Cheltuiala anului	7.815	41.061	5.590	0	54.466
leșiri	-8.898	-113.864	-2.117	0	-124.879
Sold la 31 decembrie 2018	158.128	271.155	20.185	0	449.468
Valoare contabilă netă					
La 1 ianuarie 2017	47.032	142.048	17.239	29.773	236.092
La 31 decembrie 2017	44.193	139.150	18.853	18.886	221.082
La 1 ianuarie 2018	44.193	139.150	18.853	18.886	221.082
La 31 decembrie 2018	41.938	134.568	14.563	12.205	203.274

31. IMOBILIZĂRI CORPORALE (continuare)

Banca

<i>Mii RON</i>	Terenuri și construcții	Mobilier și calculatoare	Mașini	Mijloace fixe în curs	Total
Cost					
Sold la 1 ianuarie 2017	202.386	470.745	32.660	29.773	735.564
Intrări	0	8.328	1.205	44.288	53.821
Transferuri	6.133	42.464	5.398	-53.995	0
leșiri	-5.137	-38.368	-5.359	-1.180	-50.044
Sold la 31 decembrie 2017	203.382	483.169	33.904	18.886	739.341
Sold la 1 ianuarie 2018	203.382	483.169	33.904	18.886	739.341
Intrări	0	4.879	349	51.504	56.732
Transferuri	6.116	37.105	0	-43.221	0
leșiri	-9.454	-119.115	-1.388	-14.964	-144.921
Sold la 31 decembrie 2018	200.044	406.038	32.865	12.205	651.152
Amortizare și pierderi din deprecieri					
Sold la 1 ianuarie 2017	155.354	328.705	15.826	0	499.885
Cheltuiala anului	8.756	46.550	4.794	0	60.100
leșiri	-4.984	-29.258	-5.887	0	-40.129
Sold la 31 decembrie 2017	159.126	345.997	14.733	0	519.856
Sold la 1 ianuarie 2018	159.126	345.997	14.733	0	519.856
Cheltuiala anului	7.815	40.941	5.042	0	53.798
leșiri	-8.898	-113.610	-1.111	0	-123.619
Sold la 31 decembrie 2018	158.043	273.328	18.664	0	450.035
Valoare contabilă netă					
	47.032	142.040	16.834	29.773	235.679
La 1 ianuarie 2017	44.256	137.172	19.171	18.886	219.485
La 31 decembrie 2017					
La 1 ianuarie 2018	44.256	137.172	19.171	18.886	219.485
La 31 decembrie 2018	42.001	132.710	14.201	12.205	201.117

Grup: Achizițiile de terenuri și construcții, mobilier și calculatoare în cursul anului 2018 au însumat 58.125 mii RON (2017: 55.570 mii RON).

Bancă: Achizițiile de terenuri și construcții, mobilier și calculatoare în cursul anului 2018 au însumat 56.732 mii RON (2017: 53.821 mii RON).

32. IMOBILIZĂRI NECORPORALE

Grup

	Aplicații informative achiziționate	Active în curs de construcție	Total
<i>Mii RON</i>			
Cost			
Sold la 1 ianuarie 2017	388.388	44.577	432.965
Intrări	518	81.270	81.788
Transferuri	45.536	-45.536	0
Schimbare în consolidare	1.956	84	2.040
leșiri	-17.950	-705	-18.655
Sold la 31 decembrie 2017	418.448	79.690	498.138
Sold la 1 ianuarie 2018	418.448	79.690	498.138
Intrări	932	81.580	82.512
Transferuri	82.941	-82.941	0
leșiri	-4.919	-713	-5.632
Sold la 31 decembrie 2018	497.402	77.616	575.018
Amortizare și pierderi din deprecieri			
Sold la 1 ianuarie 2017	313.551	0	313.551
Cheltuiala anului	40.162	0	40.162
leșiri	-17.693	0	-17.693
Sold la 31 decembrie 2017	336.020	0	336.020
Sold la 1 ianuarie 2018	336.020	0	336.020
Cheltuiala anului	62.847	-	62.847
leșiri	-4.964	-	-4.964
Sold la 31 decembrie 2018	393.903	0	393.903
Valoare contabilă netă			
La 1 ianuarie 2017	74.837	44.577	119.414
La 31 decembrie 2017	82.428	79.690	162.118
La 1 ianuarie 2018	82.428	79.690	162.118
La 31 decembrie 2018	103.499	77.616	181.115

32. IMOBILIZĂRI NECORPORALE (continuare)

Banca

	Aplicații informatic achiziționate	Active în curs de construcție	Total
<i>Mii RON</i>			
Cost	387.816	44.171	431.987
Sold la 1 ianuarie 2017	0	80.909	80.909
Intrări	45.536	-45.536	0
Transferuri			
leșiri	-14.835	-439	-15.274
Sold la 31 decembrie 2017	418.517	79.105	497.622
Sold la 1 ianuarie 2018	418.517	79.105	497.622
Intrări	0	100.226	100.226
Transferuri	82.941	-82.941	0
leșiri	-4.865	-19.789	-24.654
Sold la 31 decembrie 2018	496.593	76.601	573.194
Amortizare și pierderi din deprecieri			
Sold la 1 ianuarie 2017	312.751	0	312.751
Cheltuiala anului	39.452	0	39.452
leșiri	-14.578	0	-14.578
Sold la 31 decembrie 2017	337.625	0	337.625
Sold la 1 ianuarie 2018	337.625	0	337.625
Cheltuiala anului	62.072	0	62.072
leșiri	-4.964	0	-4.964
Sold la 31 decembrie 2018	394.733	0	394.733
Valoare contabilă netă			
	75.065	44.171	119.236
La 1 ianuarie 2017			
	80.892	79.105	159.997
La 31 decembrie 2017			
La 1 ianuarie 2018	80.892	79.105	159.997
La 31 decembrie 2018	101.860	76.601	178.461

Grup: Cumpărările de active necorporale în anul 2018 au fost în valoare de 82.512 mii RON (2017: 81.788 mii RON).

Bancă: Cumpărările de active necorporale în anul 2018 au fost în valoare de 100.226 mii RON (2017: 80.909 mii RON).

33. DEPOZITE ATRASE DE LA BĂNCI

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
<i>Mii RON</i>				
Rambursabile la cerere	389.456	428.517	389.456	428.517
Depozite la vedere	34.000	60.000	34.000	60.000
Depozite la termen	112.614	19.772	112.614	19.772
Total	536.070	508.289	536.070	508.289

34. DEPOZITE ATRASE DE LA CLIENȚI

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
<i>Mii RON</i>				
<i>Rambursabile la cerere</i>				
Clienți retail	13.990.884	11.495.876	13.990.884	11.495.876
Clienți non-retail	6.382.265	6.329.519	6.424.635	6.370.268
	20.373.149	17.825.395	20.415.519	17.866.144
<i>Depozite la termen</i>				
Clienți retail	9.159.442	9.263.462	9.159.442	9.263.462
Clienți non-retail	3.517.463	2.605.958	3.517.463	2.605.958
	12.676.905	11.869.420	12.676.905	11.869.420
<i>Conturi de economii</i>				
Clienți retail	1.149	1.184	1.149	1.184
	1.149	1.184	1.149	1.184
Total	33.051.203	29.695.999	33.093.573	29.736.748

35. TOTAL DATORII PE TERMEN LUNG

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
<i>Mii RON</i>				
Bănci comerciale	543.915	576.317	0	0
Bănci multilaterale de dezvoltare	193.010	191.900	35.301	76.859
Alte instituții financiare	72.973	163.741	72.973	163.741
Total credite de la bănci și alte instituții financiare	809.898	931.958	108.274	240.600

Creditele primite de la bănci și alte instituții financiare sunt denominate în EUR, CHF și RON, având o maturitate finală ce variază între mai 2019 și decembrie 2026.

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
<i>Mii RON</i>				
Credite de la bănci și alte instituții financiare cu rang prioritar	809.898	931.958	108.274	240.600
<i>Din care negarantate</i>	<i>616.882</i>	<i>739.880</i>	<i>72.966</i>	<i>163.565</i>
Obligațiuni emise	512.458	512.501	516.179	516.223
Datorii subordonate	855.678	849.017	855.678	849.017
Total	2.178.034	2.293.476	1.480.131	1.605.840

35. TOTAL DATORII PE TERMEN LUNG (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată împărțirea datoriilor totale pe termen lung la 31 decembrie 2018:

Grup

	Sub 1 an	Peste 1 an	Total
Mii RON			
Credite de la bănci și alte instituții financiare cu rang prioritar	322.977	486.921	809.898
<i>Din care negarantate</i>	<i>239.495</i>	<i>377.387</i>	<i>616.882</i>
Obligațiuni emise	512.458	0	512.458
Datorii subordonate	5.519	850.159	855.678
Total	840.954	1.337.080	2.178.034

Banca

	Sub 1 an	Peste 1 an	Total
Mii RON			
Credite de la bănci și alte instituții financiare cu rang prioritar	63.545	44.729	108.274
<i>Din care negarantate</i>	<i>36.719</i>	<i>36.247</i>	<i>72.966</i>
Obligațiuni emise	516.179	0	516.179
Datorii subordonate	5.519	850.159	855.678
Total	585.243	894.888	1.480.131

În tabelul de mai jos este prezentată împărțirea datoriilor totale pe termen lung la 31 decembrie 2017:

Grup

	Sub 1 an	Peste 1 an	Total
Mii RON			
Credite de la bănci și alte instituții financiare cu rang prioritar	410.517	521.441	931.958
<i>Din care negarantate</i>	<i>287.814</i>	<i>452.066</i>	<i>739.880</i>
Obligațiuni emise	16.613	495.888	512.501
Datorii subordonate	122.274	726.743	849.017
Total	549.404	1.744.072	2.293.476

Banca

	Sub 1 an	Peste 1 an	Total
Mii RON			
Credite de la bănci și alte instituții financiare cu rang prioritar	127.301	113.299	240.600
<i>Din care negarantate</i>	<i>85.271</i>	<i>78.294</i>	<i>163.565</i>
Obligațiuni emise	16.734	499.489	516.223
Datorii subordonate	122.274	726.743	849.017
Total	266.309	1.339.531	1.605.840

Datoriile pe termen lung includ obligațiunile emise cu rang prioritar, împrumuturi cu rang prioritar și împrumuturi subordonate. Datoriile cu rang prioritar au rang superior în structura datoriilor față de împrumuturile subordonate și instrumentele de capital așa cum este reglementat de legislația în domeniul insolvenței.

35. TOTAL DATORII PE TERMEN LUNG (continuare)

La 31 decembrie 2018 Banca are datorii pe termen lung constând în emisiune de obligațiuni care sunt tranzacționate pe Bursa de Valori din București (BVB).

Grup: Soldul obligațiunilor emise la 31 decembrie 2018, inclusiv datoriile atașate, este de 512.458 mii RON (31 decembrie 2017: 512.501 mii RON).

Bancă: Soldul obligațiunilor emise la 31 decembrie 2018, inclusiv datoriile atașate, este de 516.179 mii RON (31 decembrie 2017: 516.223 mii RON).

Grupul ia toate măsurile necesare pentru a fi îndeplinite clauzele contractuale atașate împrumuturilor primite de la bănci și alte instituții financiare. În perioada analizată nu au existat încălcări ale clauzelor contractuale la împrumuturi de la bănci și alte instituții financiare.

Soldul creditelor subordonate la 31 decembrie 2018 este în valoare de 145.000 mii EUR și 42.000 mii CHF (31 decembrie 2017: 145.000 mii EUR și 42.000 mii CHF). Soldul datoriilor subordonate în echivalent RON la 31 decembrie 2018, incluzând datoria atașată este de 855.678 mii RON (31 decembrie 2017: 849.017 mii RON).

La 31 decembrie 2018 Banca are angajamente primite de la instituții de credit în valoare de 50.000 mii EUR (31 decembrie 2017: 150.000 mii EUR).

36 ALTE DATORII

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
<i>Mii RON</i>				
Sume datorate bugetului de stat privind contribuțiile sociale	34.560	25.989	34.292	25.721
Beneficii ale angajaților pe termen scurt	71.852	63.255	71.852	62.545
Datorii către furnizori	116.593	97.695	116.444	97.407
Sume în tranzit (i)	210.398	214.262	210.398	214.262
Venit amânat	45.295	46.342	45.295	46.342
Alte datorii (ii)	120.718	88.284	115.241	84.770
Total	599.416	535.827	593.522	531.047

- i) Sumele în tranzit includ în principal sume în curs de decontare la data de 31 decembrie 2018 ce provin din tranzacții cu alte bănci în sumă de 178.406 mii RON (2017: 170.657 mii RON) și cu conturile curente în sumă de 31.983 mii RON (2017: 43.447 mii RON).
- ii) Alte datorii includ tranzacții cu carduri de credit în sumă de 42.246 mii RON (2017: 28.447 mii RON), depunerile de capital social de către clienții Grupului în cazul deschiderii de societăți în sumă de 29.973 mii RON (2017: 15.610 mii RON) și încasări din garanții primite în sumă de 8.896 mii RON (2017: 10.379 mii RON).

37. PROVIZIOANE

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
<i>Mii RON</i>				
Provizioane pentru litigii și alte riscuri potențiale	27.291	32.525	26.973	32.525
Provizioane pentru angajamente de credit neutilizate	69.405	25.542	69.405	25.542
Provizioane pentru beneficiile angajaților	3.621	4.118	3.621	4.118
Provizioane pentru concedii neefectuate	10.934	9.875	10.707	9.666
Provizioane pentru programul de fidelizare prin acțiuni	0	1.586	0	1.586
Provizioane pentru beneficiile angajaților la terminarea contractului de muncă	5.313	4.177	5.102	4.000
Alte provizioane	17.117	2.641	15.500	600
Total	133.681	80.464	131.308	78.037

În 2018 provizioanele pot fi analizate în detaliu după cum urmează:

Grup

<i>Mii RON</i>	Sold inițial	Constituiri	Reversări	Impact IFRS 9	Sold final
Provizioane pentru litigii și alte riscuri potențiale	32.525	0	-5.234	0	27.291
Provizioane pentru angajamente de credit neutilizate	25.542	68.641	-40.454	15.676	69.405
Provizioane pentru beneficiile angajaților	4.118	0	-497	0	3.621
Provizioane pentru concedii neefectuate	9.875	1.268	-209	0	10.934
Provizioane pentru programul de fidelizare prin acțiuni	1.586	0	-1.586	0	0
Provizioane pentru beneficii ale angajaților la terminarea contractului de muncă	4.177	5.350	-4.214	0	5.313
Alte provizioane	2.641	24.426	-9.950	0	17.117
TOTAL	80.464	99.685	-62.144	15.676	133.681

În 2017 provizioanele pot fi analizate în detaliu după cum urmează:

Grup

<i>Mii RON</i>	Sold inițial	Constituiri	Reversări	Utilizări	FX	Schimbare în consolidare	Sold final
Provizioane pentru litigii și alte riscuri potențiale	31.943	6.697	0	-6.583	468	0	32.525
Provizioane pentru angajamente de credit neutilizate	24.286	11.723	-10.438	0	-29	0	25.542
Provizioane pentru beneficiile angajaților	4.487	0	-369	0	0	0	4.118
Provizioane pentru concedii neefectuate	8.746	979	-59	0	0	209	9.875
Provizioane pentru programul de fidelizare prin acțiuni	2.513	312	-1.282	0	43	0	1.586
Provizioane pentru beneficii ale angajaților la terminarea contractului de muncă	42	3.958	0	0	0	177	4.177
Alte provizioane	5.118	3.545	-5.290	-2.672	0	1.940	2.641
TOTAL	77.135	27.214	-17.438	-9.255	482	2.326	80.464

37. PROVIZIOANE (continuare)

În 2018 provizioanele pot fi analizate în detaliu după cum urmează:

Banca

<i>Mii RON</i>	Sold inițial	Constituiiri	Reversări	Impact IFRS 9	Sold final
Provizioane pentru litigii și alte riscuri potențiale	32.525	0	-5.552	0	26.973
Provizioane pentru angajamente de credit neutilizate	25.542	68.641	-40.454	15.676	69.405
Provizioane pentru beneficiile angajaților	4.118	0	-497	0	3.621
Provizioane pentru concedii neefectuate	9.666	1.041	-	0	10.707
Provizioane pentru programul de fidelizare prin acțiuni	1.586	0	-1.586	0	0
Provizioane pentru beneficii ale angajaților la terminarea contractului de muncă	4.000	5.102	-4.000	0	5.102
Alte provizioane	600	15.500	-600	0	15.500
TOTAL	78.037	90.284	-52.689	15.676	131.308

În 2017 provizioanele pot fi analizate în detaliu după cum urmează:

Banca

<i>Mii RON</i>	Sold inițial	Constituiiri	Reversări	Utilizări	FX	Sold final
Provizioane pentru litigii și alte riscuri potențiale	31.943	6.697	0	-6.583	468	32.525
Provizioane pentru angajamente de credit neutilizate	24.286	11.723	-10.438	0	-29	25.542
Provizioane pentru beneficiile angajaților	4.487	0	-369	0	0	4.118
Provizioane pentru concedii neefectuate	8.746	979	-59	0	0	9.666
Provizioane pentru programul de fidelizare prin acțiuni	2.513	312	-1.282	0	43	1.586
Provizioane pentru beneficii ale angajaților la terminarea contractului de muncă	42	3.958	0	0	0	4.000
Alte provizioane	5.118	3.444	-5.290	-2.672	0	600
TOTAL	77.135	27.113	-17.438	-9.255	482	78.037

Provizioanele pentru beneficiile angajaților reprezintă obligația Grupului de a acorda la momentul pensionării un număr de salarii compensatorii în funcție de vechimea în muncă. Grupul a calculat la 31 decembrie 2017 provizioane pentru compensații acordate angajaților la pensionare folosind indicatori precum: numărul de ani rămași până la pensionare, probabilitatea ca angajatul va rămâne în cadrul Grupului până la pensionare, salariul curent, numărul mediu de salarii de plătit ca și beneficiu post-angajare, vârstă, sexul, vârsta medie de pensionare conform legislației în vigoare.

37. PROVIZIOANE (continuare)

Provizionul pentru litigii reprezintă suma estimată a unor pierderi probabile din dispute juridice. Timpul estimat pentru ieșirea fluxurilor de numerar nu poate fi determinat pentru fiecare caz în parte, acesta depinzând de diverși factori. Având în vedere complexitatea și inerența incertitudinilor legate de rezultatul scenariilor pentru provizioanele pentru litigii, estimările Grupului pot diferi de obligațiile reale rezultate din finalizarea disputelor legale din perioadele viitoare.

La data de 31 decembrie 2018, provizioane pentru litigiile cu consumatorii sunt în sumă de 16.910 mii RON (2017: 24.634 mii RON). Aceste litigii sunt datorate ca urmare a unor clauze contractuale considerate abuzive de către client și pot genera pierderi. Provizioanele constituite sunt atât pentru litigiile în derulare, cât și pentru eventuale litigii care nu sunt, la 31 decembrie 2018 pe rol, dar care pot ajunge în instanță și pot genera pierderi, în urma unor potențiale decizii nefavorabile ale Curții.

Prin Decizia Nr. 602/2016, Curtea Constituțională a soluționat într-unul dintre dosarele băncii excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 12-13 din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori. Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate invocată de care Raiffeisen Bank. De asemenea, a statuat că dispozițiile legale care prevăd dreptul instanței judecătorești de a dispune înlăturarea din toate contractele încheiate de profesioniști a clauzelor abuzive nu vizează plăți pentru trecut, ci numai pentru viitor, ca urmare a desființării unei clauze abuzive, astfel încât prestațiile deja efectuate nu pot fi afectate.

Prin urmare, întrucât după intrarea în vigoare a OUG 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, instituțiile de credit și-au adaptat contractele la noile cerințe, Decizia nr. 602/2016 a Curții Constituționale va avea un impact redus, având o importanță mai mare pe tărâmul teoriei prin explicarea conceptului de aplicare retroactivă sau nu, la un contract aflat în executare.

Provizioanele pentru angajamente extrabilanțiere sunt calculate multiplicând expunerea netă (expunere brută minus valoarea colateralului) cu rata pierderilor istorice pentru fiecare categorie de risc și ajustată cu factorul standard de conversie în credit (așa cum este definit de Basel) și cu pierderea datorată nerambursării aferentă expunerii neacoperite cu garanții.

Prezumțiile statistice folosite pentru calculul provizioanelor în anul 2018 sunt consecvente cu cele utilizate pentru finalul anului 2017, revizuite conform informațiilor disponibile în anul curent.

38. CAPITALUL SOCIAL ȘI ACȚIUNI DE TREZORERIE

La 31 decembrie 2018 numărul de acțiuni al Grupului este de 12.000 și nu au avut loc modificări în structura acțiunilor.

Capitalul social al băncii în valoare de 1.200.000.000 RON este împărțit într-un număr de 12.000 acțiuni cu o valoare nominală de 100.000 RON/acțiune.

Dividendele plătite de către Raiffeisen Bank S.A. în cursul anului 2018 au fost în sumă de 252.000.000 RON din profitul anului trecut (valoarea dividendelor pe acțiune este în sumă de 21.000 RON/acțiune).

Acționarii Grupului sunt următorii:

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
	%	%
Raiffeisen SEE Region Holding GmbH	99,925	99,925
Alți acționari	0,075	0,075
Total	100	100

39. ALTE REZERVE

	Grup		Banca	
Mii RON	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
Rezerva legală (i)	242.128	242.128	240.000	240.000
Pierderi din valoarea justă recunoscute în capital (nete de impozit) din instrumente financiare disponibile pentru vânzare	0	-7.929	0	-5.889
Pierderi din valoarea justă recunoscute în capital (nete de impozit) din instrumente financiare FVOCI	20.801	0	22.674	0
Total	262.929	234.199	262.674	234.111

Rezerva pentru activele financiare FVOCI

	Grup		Banca	
Mii RON	2018	2017	2018	2017
La 1 ianuarie	-7.929	4.254	-5.889	5.873
Impact din adoptarea IFRS 9	3.630	0	3.630	0
Modificarea rezervei de valoare justă (pentru activele financiare disponibile pentru vânzare)	0	-12.183	0	-11.762
Modificarea rezervei de valoare justă (pentru activele financiare FVOCI)	25.100	0	24.933	0
La 31 decembrie	20.801	-7.929	22.674	-5.889

40. TRANZACȚII CU PĂRȚI AFLATE ÎN RELAȚII SPECIALE

Grupul a desfășurat o serie de tranzacții bancare cu Raiffeisen Bank Internațional AG, societatea mamă care controlează în ultimă instanță Grupul și subsidiarele sale în cursul activității normale. Aceste tranzacții au avut loc în termeni comerciali și la prețuri de piață.

Tranzacțiile/Soldurile cu părțile aflate în relații speciale sunt prezentate în tabelele de mai jos:

Grup

	2018					Total
	Societatea mamă	Entități asociate	Asocieri în participație	Personal cheie	Alte părți afiliate	
<i>Mii RON</i>						
Active financiare deținute pentru tranzacționare	8.072	0	0	0	0	8.072
Derivative deținute pentru managementul riscului	8.621	0	0	0	0	8.621
Credite și avansuri acordate băncilor evaluate la cost amortizat	14.210	0	0	0	156	14.366
Credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat	0	0	0	7.139	195.458	202.597
Investiții în filiale, asocieri în participație și entități asociate	0	0	0	0	7.180	7.180
Alte active	153	0	263	0	1.366	1.782
Creanțe în sold	31.056	0	263	7.139	204.160	242.618
		0				
Derivative deținute pentru managementul riscului	6.939	0	0	0	0	6.939
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	8.911	0	0	0	0	8.911
Depozite de la bănci	83.270	0	794	0	11.115	95.179
Depozite de la clienți	0	13.091	0	13.006	102.441	128.538
Obligațiuni emise	0	0	0	0	4.568	4.568
Datorii subordonate	855.678	0	0	0	0	855.678
Alte datorii	0	0	0	0	0	0
Datorii în sold	954.798	13.091	794	13.006	118.124	1.099.813
Angajamente de creditare date	0	0	12.000	0	14.294	26.294
Garanții financiare date	88.774	0	0	0	48.139	136.913
Angajamente de creditare primite	233.195	0	0	0	0	233.195
Garanții financiare primite	152.564	0	0	0	54.687	207.251
Valoarea noțională a instrumentelor derivate	4.824.045	0	0	0	0	4.824.045

40. TRANZACȚII CU PĂRȚI AFLATE ÎN RELAȚII SPECIALE (continuare)

	2017					Total
	Societatea mamă	Entități asociate	Asocieri în participație	Personal cheie	Alte părți afiliate	
<i>Mii RON</i>						
Active financiare deținute pentru tranzacționare	7.127	0	0	0	0	7.127
Derivative deținute pentru managementul riscului	9.391	0	0	0	0	9.391
Depozite la bănci	48.757	0	0	0	292	49.049
Credite și avansuri acordate clienților	0	0	0	7.244	155.893	163.137
Titluri de valoare	0	0	0	0	2.233	2.233
Alte active	27.309	0	92	3	4.516	31.920
Creanțe în sold	92.584	0	92	7.247	162.934	262.857
Derivative deținute pentru managementul riscului	1.203	0	0	0	0	1.203
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	23.417	0	0	0	0	23.417
Depozite de la bănci	115.356	0	7	0	17.143	132.506
Depozite de la clienți	0	0	1.500	12.747	262.043	276.290
Obligațiuni emise	0	0	0	0	4.570	4.570
Datorii subordonate	849.020	0	0	0	0	849.020
Alte datorii	74.295	0	0	0	5.353	79.648
Datorii în sold	1.063.291	0	1.507	12.747	289.109	1.366.654
Angajamente de creditare date	87.841	0	12.000	69	175.841	275.751
Garanții financiare date	53.638	0	0	0	25.270	78.908
Angajamente de creditare primite	698.955	0	0	0	0	698.955
Garanții financiare primite	112.895	0	0	0	32.135	145.030
Valoarea noțională a instrumentelor derivate	18.662.212	0	0	0	0	18.662.212

40. TRANZACȚII CU PĂRȚI AFLATE ÎN RELAȚII SPECIALE (continuare)

Banca

Mii RON	2018						Total
	Societatea mamă	Subsidiare	Entități asociate	Asocieri în participație	Personal cheie	Alte părți afiliate	
Active financiare deținute pentru tranzacționare	8.072	0	0	0	0	0	8.072
Derivative deținute pentru managementul riscului	8.621	0	0	0	0	0	8.621
Credite și avansuri acordate băncilor evaluate la cost amortizat	14.210	0	0	0	0	156	14.366
Credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat	0	171.426	0	0	7.139	195.457	374.022
Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație	0	91.884	6.069	7.396	0	7.180	112.529
Alte active	153	7.701	0	263	0	1.367	9.484
Creanțe în sold	31.056	271.011	6.069	7.659	7.139	204.160	527.094
Derivative deținute pentru managementul riscului	6.939	0	0	0	0	0	6.939
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	8.911	0	0	0	0	0	8.911
Depozite de la bănci	83.270	0	0	794	0	11.115	95.179
Depozite de la clienți	0	54.723	13.091	0	13.006	102.441	183.261
Obligațiuni emise	0	3.720	0	0	0	4.578	8.288
Datorii subordonate	855.678	0	0	0	0	0	855.678
Alte datorii	0	0	0	0	0	0	0
Datorii în sold	954.798	58.443	13.091	794	13.006	118.124	1.158.256
Angajamente de creditare date	0	0	0	12.000	0	14.294	26.294
Garanții financiare date	88.774	0	0	0	0	48.139	136.913
Angajamente de creditare primite	233.195	0	0	0	0	0	233.195
Garanții financiare primite	152.564	0	0	0	0	54.687	207.251
Valoarea notională a instrumentelor derivate	4.824.045	3.381	0	0	0	0	4.827.426

40. TRANZACȚII CU PĂRȚI AFLATE ÎN RELAȚII SPECIALE (continuare)

<i>Mii RON</i>	2017						Total
	Societatea mamă	Subsidiare	Entități asociate	Asocieri în participație	Personal cheie	Alte părți afiliate	
Active financiare deținute pentru tranzacționare	7.127	478	0	0	0	0	7.605
Derivative deținute pentru managementul riscului	9.391	0	0	0	0	0	9.391
Depozite la bănci	48.757	0	0	0	0	292	49.049
Credite și avansuri acordate clienților	0	133.781	0	0	7.244	155.893	296.918
Titluri de valoare	0	91.914	6.069	7.396	0	2.233	107.612
Alte active	27.309	9.366	0	92	3	4.516	41.286
Creanțe în sold	92.584	235.539	6.069	7.488	7.247	162.934	511.861
Derivative deținute pentru managementul riscului	1.203	0	0	0	0	0	1.203
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	23.417	0	0	0	0	0	23.417
Depozite de la bănci	115.356	0	0	7	0	17.143	132.506
Depozite de la clienți	0	49.701	0	1.500	12.747	262.043	325.991
Obligațiuni emise	0	3.722	0	0	0	4.570	8.292
Datorii subordonate	849.020	0	0	0	0	0	849.020
Alte datorii	74.295	0	0	0	0	5.353	79.648
Datorii în sold	1.063.291	53.423	0	1.507	12.747	289.109	1.420.077
Angajamente de creditare date	87.841	15.000	0	12.000	69	175.841	290.751
Garanții financiare date	53.638	2.779	0	0	0	25.270	81.687
Angajamente de creditare primite	698.955	0	0	0	0	0	698.955
Garanții financiare primite	112.895	0	0	0	0	32.135	145.030
Valoarea noțională a instrumentelor derivate	18.662.212	43.571	0	0	0	0	18.705.783

40. TRANZACȚII CU PĂRȚI AFLATE ÎN RELAȚII SPECIALE (continuare)

Grup

<i>Mii RON</i>	2018					Total
	Societatea mamă	Entități asociate	Asocieri în participație	Personal cheie	Alte părți afiliate	
Venituri din dobânzi	2.512	0	2	183	4.526	7.223
Cheltuieli cu dobânzile	-55.672	0	-8	0	-950	-56.630
Venituri din speze și comisioane	701	0	101	1	30	833
Cheltuieli cu speze și comisioane	-3.091	0	0	0	-9.591	-12.682
Venituri nete din tranzacționare	34.331	0	0	0	0	34.331
Cheltuieli operaționale	-43.801	0	0	0	-36.203	-80.004
Cheltuieli salariale	0	0	0	-33.754	0	-33.754
Alte venituri operaționale	0	0	0	0	26	26

<i>Mii RON</i>	2017					Total
	Societatea mamă	Entități asociate	Asocieri în participație	Personal cheie	Alte părți afiliate	
Venituri din dobânzi	124	0	0	193	4.021	4.338
Cheltuieli cu dobânzile	-49.613	0	0	-24	-1.175	-50.812
Venituri din speze și comisioane	1.950	0	185	4	996	3.135
Cheltuieli cu speze și comisioane	-7.099	0	0	0	-14.020	-21.119
Venituri nete din tranzacționare	-17.069	0	0	0	0	-17.069
Cheltuieli operaționale	-31.838	0	0	0	-44.527	-76.365
Cheltuieli salariale	0	0	0	-32.358	0	-32.358
Alte venituri operaționale	233	0	1.182	0	1.953	3.368

În cheltuieli de exploatare sunt incluse în principal cheltuieli IT, cheltuieli judiciare și de consultanță precum și cheltuieli cu spațiile cum ar fi chirie, întreținere și altele.

40. TRANZACȚII CU PĂRȚI AFLATE ÎN RELAȚII SPECIALE (continuare)

Banca

<i>Mii RON</i>	2018						Total
	Societatea mamă	Subsidiare	Entități asociate	Asocieri în participație	Personal cheie	Alte părți afiliate	
Venituri din dobânzi	2.512	3.583	0	2	183	4.526	10.806
Cheltuieli cu dobânzile	-55.672	0	0	-8	0	950	-56.630
Venituri din speze și comisioane	701	34.747	0	101	1	30	35.580
Cheltuieli cu speze și comisioane	-3.091	0	0	0	0	-9.591	-12.682
Venituri nete din tranzacționare	34.331	0	0	0	0	0	34.331
Cheltuieli operaționale	-43.801	0	0	0	0	-36.203	-80.004
Cheltuieli salariale	0	0	0	0	-33.754	0	-33.754
Venituri din dividende	0	6.389	0	0	0	0	6.389
Alte venituri operaționale	0	1.194	0	0	0	26	1.220

<i>Mii RON</i>	2017						Total
	Societatea mamă	Subsidiare	Entități asociate	Asocieri în participație	Personal cheie	Alte părți afiliate	
Venituri din dobânzi	124	2.132	0	0	193	4.021	6.470
Cheltuieli cu dobânzile	-49.613	-193	0	0	-24	-1.175	-51.005
Venituri din speze și comisioane	1.950	37.386	0	185	4	996	40.521
Cheltuieli cu speze și comisioane	-7.099	0	0	0	0	-14.020	-21.119
Venituri nete din tranzacționare	-17.069	560	0	0	0	0	-16.509
Cheltuieli operaționale	-31.838	0	0	0	0	-44.527	-76.365
Cheltuieli salariale	0	0	0	0	-32.358	0	-32.358
Venituri din dividende	0	4.938	0	0	0	0	4.938
Alte venituri operaționale	233	7.116	0	1.182	0	1.953	10.484

40. TRANZACȚII CU PĂRȚI AFLATE ÎN RELAȚII SPECIALE (continuare)

Tranzacții cu persoane care dețin funcții-cheie

Persoanele care dețin funcții-cheie cuprind membrii Consiliului de Supraveghere, ai Directoratului și alte persoane cu funcții cheie așa cum sunt acestea definite de Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 5/20.12.2013 privind cerințe prudențiale pentru instituțiile de credit modificat prin Regulamentul nr. 5/17.12.2014.

Tranzacțiile cu persoanele care dețin funcții-cheie sunt desfășurate în cursul normal al activității, reprezentând: credite acordate, depozite atrase, tranzacții de schimb valutar și garanții emise.

Volumul tranzacțiilor cu persoanele care dețin funcții-cheie este prezentat în tabelele de mai jos:

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	2018	2017	2018	2017
Credite și avansuri acordate clienților	7.139	7.244	7.139	7.244
Venituri din dobânzi și comisioane	184	197	184	197
Depozite	13.006	12.747	13.006	12.747
Cheltuieli cu dobânzi	0	-24	0	-24

Compensațiile totale acordate persoanelor care dețin funcții-cheie sunt prezentate în tabelul de mai jos în conformitate cu IAS 24.17. Cheltuielile au fost recunoscute în conformitate cu IAS 24 pe baza principiului contabilității de angajamente și în concordanță cu principiile standardelor care stau la baza IAS 19 și IFRS 2.

Compensarea persoanelor care dețin funcții-cheie

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	2018	2017	2018	2017
Beneficii pe termen scurt ale angajaților	29.856	29.053	29.856	29.053
Alte beneficii pe termen lung	4,145	2.742	4,145	2.742
Plată pe bază de acțiuni	-247	563	-247	563
Total compensații	33.754	32.358	33.754	32.358

Beneficiile pe termen scurt ale angajaților prezentate în tabelul de mai sus cuprind salariile și prestațiile în natură, alte beneficii și acele părți ale bonusurilor care devin scadente pe termen scurt. În plus, se includ și eventualele modificări care pot să apară datorită diferențelor dintre bonusul estimat și bonusul acordat ulterior.

Alte beneficii pe termen lung cuprind plata bonusului referitoare la partea de provizion amânată în numerar și partea reținută plătită în instrumente. Pentru acestea din urmă, sunt luate în considerare schimbările din reevaluare datorate fluctuațiilor valutare.

41. ANGAJAMENTE EXTRABILANTIERE, ACTIVE ȘI DATORII CONTINGENTE

(i) Angajamente referitoare la credite

Garanții și acreditive

Banca emite scrisori de garanție și acreditive pentru clienții săi. Scrisorile de garanție și acreditivele reprezintă asigurări irevocabile asupra faptului că Grupul va efectua plata în cazul în care un client nu își poate îndeplini obligațiile față de un terț. Principalul scop al acestor acreditive este de a asigura un client de disponibilitatea fondurilor la cerere.

Angajamente de creditare

Angajamentele de creditare reprezintă partea netrasă a sumelor aprobate ca și facilități de creditare. Sumele contractuale ale angajamentelor de credit, garanțiilor emise și acreditivelor sunt prezentate în următorul tabel:

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
<i>Mii RON</i>				
Angajamente de credit	9.701.101	8.747.935	9.646.547	8.707.230
Garanții emise	2.147.781	1.872.210	2.147.781	1.872.210
Acreditive	602.544	522.177	602.544	522.177
Total	12.451.426	11.142.322	12.396.872	11.101.617

Tabelele de mai jos prezintă împărțirea angajamentelor referitoare la credite pe stadii și clase de rating:

Grup

Clienți non-retail: garanții financiare date

In mii RON

Clase interne de rating	31 Decembrie 2018			Total
	Stadiul 1 colectiv	Stadiul 2 colectiv	Stadiul 3 individual	
Excelent	0	0	0	0
Foarte bun	755.761	21.972	0	777.733
Bun	859.858	2.920	0	862.778
Satisfăcător	937.509	30.504	0	968.013
Substandard	4.003	4.002	0	8.005
Depreciat	0	0	111.683	111.683
Fără rating	0	0	0	0
Total	2.557.131	59.398	111.683	2.728.212

Grup

Clienți non-retail: angajamente de creditare date

In mii RON

Clase interne de rating	31 Decembrie 2018			Total
	Stadiul 1 colectiv	Stadiul 2 colectiv	Stadiul 3 individual	
Excelent	303.886	0	0	303.886
Foarte bun	2.363.406	0	0	2.363.406
Bun	2.191.446	49.107	0	2.240.553
Satisfăcător	1.825.386	75.953	0	1.901.339
Substandard	13.445	10.644	0	24.089
Depreciat	0	0	35.907	35.907
Fără rating	74.085	518	0	74.603
Total	6.771.654	136.222	35.907	6.943.783

41. ANGAJAMENTE EXTRABILANTIERE, ACTIVE ȘI DATORII CONTINGENTE (continuare)

Banca

Clienți non-retail: garanții financiare date

In mii RON

Clase interne de rating	31 Decembrie 2018			Total
	Stadiul 1 colectiv	Stadiul 2 colectiv	Stadiul 3 individual	
Excelent	0	0	0	0
Foarte bun	755.761	21.972	0	777.733
Bun	859.858	2.920	0	862.778
Satisfăcător	937.509	30.504	0	968.013
Substandard	4.003	4.002	0	8.005
Depreciat	0	0	111.683	111.683
Fără rating	0	0	0	0
Total	2.557.131	59.398	111.683	2.728.212

Banca

Clienți non-retail: angajamente de creditare date

In mii RON

Clase interne de rating	31 Decembrie 2018			Total
	Stadiul 1 colectiv	Stadiul 2 colectiv	Stadiul 3 individual	
Excelent	303.886	0	0	303.886
Foarte bun	2.363.406	0	0	2.363.406
Bun	2.184.698	48.971	0	2.233.669
Satisfăcător	1.797.874	75.953	0	1.873.827
Substandard	10.503	10.644	0	21.147
Depreciat	0	0	35.907	35.907
Fără rating	57.851	518	0	58.369
Total	6.718.218	136.086	35.907	6.890.211

Grup

Clienți Retail: garanții financiare date

In mii RON

Clase interne de rating	31 Decembrie 2018			Total
	Stadiul 1 colectiv	Stadiul 2 colectiv	Stadiul 3 individual	
Excelent	0	0	0	0
Foarte bun	0	10.999	0	10.999
Bun	0	447	0	447
Satisfăcător	0	0	0	0
Substandard	0	0	0	0
Depreciat	0	0	0	0
Fără rating	0	10.667	0	10.667
Total	0	22.113	0	22.113

Grup

Clienți Retail: angajamente de creditare date

In mii RON

Clase interne de rating	31 Decembrie 2018			Total
	Stadiul 1 colectiv	Stadiul 2 colectiv	Stadiul 3 individual	
Excelent	887	0	0	887
Foarte bun	950.504	271.553	0	1.222.057
Bun	735.447	252.951	0	988.398
Satisfăcător	133.213	35.043	0	168.256
Substandard	29.670	19.579	0	49.249
Depreciat	0	0	2.443	2.443
Fără rating	316.029	9.973	26	326.028
Total	2.165.750	589.099	2.469	2.757.318

41. ANGAJAMENTE EXTRABILANTIERE, ACTIVE ȘI DATORII CONTINGENTE (continuare)

Banca

Clienți retail: garanții financiare date

In mii RON

Clase interne de rating	31 Decembrie 2018			
	Stadiul 1 colectiv	Stadiul 2 colectiv	Stadiul 3 individual	Total
Excelent	0	0	0	0
Foarte bun	0	10.999	0	10.999
Bun	0	447	0	447
Satisfăcător	0	0	0	0
Substandard	0	0	0	0
Depreciat	0	0	0	0
Fără rating	0	10.667	0	10.667
Total	0	22.113	0	22.113

Banca

Clienți retail: angajamente de creditare date

In mii RON

Clase interne de rating	31 Decembrie 2018			
	Stadiul 1 colectiv	Stadiul 2 colectiv	Stadiul 3 individual	Total
Excelent	887	0	0	887
Foarte bun	950.504	271.553	0	1.222.057
Bun	735.447	252.951	0	988.398
Satisfăcător	132.231	35.043	0	167.274
Substandard	29.670	19.579	0	49.249
Depreciat	0	0	2.443	2.443
Fără rating	316.029	9.973	26	326.028
Total	2.164.768	589.099	2.469	2.756.336

(ii) Datorii contingente aferente leasingului operațional

Datoriile contingente aferente leasingului operațional, care reprezintă plățile minime viitoare cu privire la contractele de leasing operațional, se prezintă în felul următor:

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
<i>Mii RON</i>				
Sub 1 an	93.657	100.696	92.624	99.539
1 – 5 ani	255.313	284.488	251.278	280.402
Peste 5 ani	98.157	123.615	93.866	118.268
Total	447.127	508.799	437.768	498.209

Tabelul de mai jos prezintă plățile minime viitoare cu privire la contractele de subînchiriere de leasing operațional:

	Banca	
	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
<i>Mii RON</i>		
Sub 1 an	1.008	1.016
1 – 5 ani	4.036	4.060
Peste 5 ani	4.291	5.346
Total	9.335	10.422

41. ANGAJAMENTE EXTRABILANTIERE, ACTIVE ȘI DATORII CONTINGENTE (continuare)

(iii) Alte datorii contingente

La data de 20 octombrie 2017, Banca a primit de la Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (numită în continuare „ANPC”) un ordin care prevede încetarea unor presupuse practici incorecte constând în presupusa neinformare a clienților cu privire la evoluția viitoare a dobanzilor față de cele aplicabile la data acordării creditelor.

Pe lângă amenda în valoare de 50.000 RON, ordinul prevede aducerea contractelor la momentul anterior practicii, inclusiv prin emiterea unui nou grafic de rambursare, cu condițiile contractuale de la momentul semnării acestora. Acest lucru este însă în contradicție cu efectele unui ordin de încetare a practicilor care privește viitorul, nu o acțiune în anulare care ar fi avut efecte retrospective. La data acestor situații financiare, ordinul este suspendat definitiv, iar un litigiu privind valabilitatea acestuia este în curs de desfășurare.

În luna noiembrie 2017, Banca a fost notificată de către Autoritatea Națională de Administrare Fiscală (în continuare denumită „ANAF”) asupra unei inspecții fiscale având ca obiect impozitul pe profit, perioada supusă inspecției fiind 1 ianuarie 2011 – 31 decembrie 2016. Inspecția fiscală anterioară a vizat perioada 1 ianuarie 2005 - 31 decembrie 2009 și a avut ca obiectiv revizuirea impozitelor și a contribuțiilor datorate bugetului consolidat. În cursul anului 2018, inspecția a fost extinsă la impozitul cu reținere la sursă, perioada auditată fiind 2013-2016. La data acestor situații financiare, inspecția nu a fost finalizată. Ca urmare, Banca nu a înregistrat datorii contingente la data de 31 decembrie 2018.

În luna decembrie 2017, Banca a făcut obiectul unei inspecții de la Consiliul Concurenței. Obiectul inspecției a vizat asociația de leasing bancar. Pană la data acestor situații financiare, Banca nu a primit raportul de inspecție. Apreciem însă că acțiunea de inspecție nu vizează în mod principal activitatea băncii.

În luna august 2018, ANPC a demarat o inspecție privind creditele acordate de Bancă și ulterior vândute altor entități. Inspecția nu este finalizată la data acestor situații financiare.

42. ANALIZA PE SCADENTE A ACTIVELOR ȘI DATORIIOR

Tabelul de mai jos prezintă o analiză a activelor și datoriilor în funcție de momentul în care se așteaptă să fie recuperate sau decontate.

Grup

Mii RON	2018			2017		
	Până în 12 luni	Peste 12 luni	Total	Până în 12 luni	Peste 12 luni	Total
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	7.197.230	0	7.197.230	8.471.977	0	8.471.977
Credite și avansuri acordate băncilor evaluate la cost amortizat	437.854	0	437.854	89.168	0	89.168
Derivate deținute pentru managementul riscului	8.620	0	8.620	35.237	0	35.237
Active financiare deținute pentru tranzacționare	299.045	0	299.045	86.298	0	86.298
Active financiare evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	114.367	265.861	380.228	0	0	0
Titluri de valoare	0	0	0	1.992.378	3.257.436	5.249.814
Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	1.446.401	1.757.906	3.204.307	0	0	0
Instrumente de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	0	48.023	48.023	0	0	0
Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație	0	24.980	24.980	0	23.911	23.911
Credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat	9.992.963	16.151.397	26.144.360	7.388.855	14.772.419	22.161.274
Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite - contabilitatea de acoperire	0	1.124	1.124	0	0	0
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat	460.724	1.872.643	2.333.367	0	0	0
Creanțe privind impozitul pe profit curent	0	0	0	541	0	541
Alte active	282.850	20.089	302.939	274.003	13.825	287.828
Creanțe privind impozitul amânat	0	28.071	28.071	0	17.167	17.167
Imobilizări corporale	0	203.274	203.274	0	221.082	221.082
Imobilizări necorporale	0	181.115	181.115	0	162.118	162.118
Total active	20.240.054	20.554.483	40.794.537	18.338.457	18.467.958	36.806.415
Mii RON						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	18.322	0	18.322	29.291	0	29.291
Derivate deținute pentru managementul riscului	7.478	0	7.478	50.844	0	50.844
Depozite de la bănci	536.070	0	536.070	500.439	7.850	508.289
Depozite de la clienți	32.839.571	211.632	33.051.203	29.449.598	246.401	29.695.999
Credite de la bănci și alte instituții financiare	379.011	430.887	809.898	410.517	521.441	931.958
Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire	1.433	0	1.433	0	0	0
Datorie privind impozitul pe profit curent	84.677	0	84.677	21.582	0	21.582
Alte datorii	575.917	23.499	599.416	511.797	24.030	535.827
Obligațiuni emise	512.458	0	512.458	16.613	495.888	512.501
Datorii subordonate	5.519	850.159	855.678	122.274	726.743	849.017
Provizioane	106.709	26.972	133.681	44.742	35.722	80.464
Total datorii	35.067.165	1.543.149	36.610.314	31.157.697	2.058.075	33.215.772

42. ANALIZA PE SCADENTE A ACTIVELOR ȘI DATORILOR (continuare)

Banca

Mii RON	2018			2017		
	Până în 12 luni	Peste 12 luni	Total	Până în 12 luni	Peste 12 luni	Total
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	7.197.222	0	7.197.222	8.471.851	0	8.471.851
Credite și avansuri acordate băncilor evaluate la cost amortizat	435.126	0	435.126	85.641	0	85.641
Derivate deținute pentru managementul riscului	8.620	0	8.620	35.237	0	35.237
Active financiare deținute pentru tranzacționare	298.926	0	298.926	86.775	0	86.775
Active financiare evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	102.647	265.861	368.508	0	0	0
Titluri de valoare	0	0	0	1.958.763	3.251.731	5.210.494
Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	1.446.401	1.757.906	3.204.307	0	0	0
Instrumente de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	0	48.023	48.023	0	0	0
Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație	0	105.349	105.349	0	105.379	105.379
Credite și avansuri acordate clienților evaluate la cost amortizat	9.661.346	15.728.623	25.389.969	7.064.297	14.358.635	21.422.932
Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite - contabilitatea de acoperire	0	1.124	1.124	0	0	0
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat	451.733	1.856.338	2.308.071	0	0	0
Creanțe privind impozitul pe profit curent	0	0	0	0	0	0
Alte active	258.454	20.089	278.543	256.041	13.825	269.866
Creanțe privind impozitul amânat	0	26.444	26.444	0	17.050	17.050
Imobilizări corporale	0	201.117	201.117	0	219.485	219.485
Imobilizări necorporale	0	178.461	178.461	0	159.997	159.997
Total active	19.860.475	20.189.335	40.049.810	17.958.605	18.126.102	36.084.707
Mii RON						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	18.322	0	18.322	29.603	0	29.603
Derivate deținute pentru managementul riscului	7.478	0	7.478	50.245	0	50.245
Depozite de la bănci	536.070	0	536.070	500.439	7.850	508.289
Depozite de la clienți	32.881.941	211.632	33.093.573	29.490.347	246.401	29.736.748
Credite de la bănci și alte instituții financiare	63.546	44.728	108.274	127.301	113.299	240.600
Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire	1.433	0	1.433	0	0	0
Datorie privind impozitul pe profit curent	84.048	0	84.048	21.544	0	21.544
Alte datorii	570.023	23.499	593.522	507.017	24.030	531.047
Obligațiuni emise	516.179	0	516.179	16.734	499.489	516.223
Datorii subordonate	5.519	850.159	855.678	122.274	726.743	849.017
Provizioane	104.336	26.972	131.308	42.315	35.722	78.037
Total datorii	34.788.895	1.156.990	35.945.885	30.907.819	1.653.534	32.561.353

43. CAPITAL

Managementul capitalului Grupului este definit prin strategia de menținere a nivelurilor de capital care este aprobată și revizuită cel puțin anual de către directoratul băncii.

Obiectivul principal definit prin managementul capitalului este asigurarea unui nivel al fondurilor proprii care să fie adecvat nu numai în conformitate cu cerințele de capital reglementate, cât și cu limitele stabilite intern prin strategia de menținere a nivelurilor de capital.

Directoratul administrează în mod activ structura capitalului și urmărește menținerea unui nivel mai ridicat al capitalului decât cel reglementat, care să asigure o poziție confortabilă pentru implementarea strategiei de afaceri.

Față de anul anterior, nu s-au înregistrat modificări majore cu privire la obiectivele și politicile referitoare la managementul nivelului de capital.

Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și firmele de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr.648/2012 impune menținerea indicatorului de adecvare a capitalului la riscuri la un nivel minim de 4.5 % pentru rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază, de 6% pentru rata fondurilor proprii de nivel 1 și de minim 8%.

Conform raportului de supraveghere, Grupului i-a fost solicitat prin scrisoare oficială să mențină capital suplimentar pentru a acoperi riscurile care nu sunt acoperite sau care nu sunt considerate în mod adecvat în cadrul pilonului I. Grupul trebuie să mențină de asemenea amortizorul de conservare al capitalului și amortizorul de capital aferent altor instituții de importanță sistemică (O-SII). Grupul îndeplinește toate cerințele menționate mai sus.

	Grup		Banca	
	2018	2017	2018	2017
<i>Mii RON</i>				
Fonduri proprii de nivel 1	3.472.661	2.868.693	3.410.236	2.807.777
Fonduri proprii de nivel 2	485.091	523.761	485.552	510.458
Total fonduri proprii	3.957.752	3.392.454	3.895.788	3.318.235
Active ponderate la risc	23.692.198	21.823.975	22.673.473	20.849.004
Rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază	14,66%	13,14%	15,04%	13,47%
Rata fondurilor proprii de nivel 1	14,66%	13,14%	15,04%	13,47%
Indicator de solvabilitate	16,70%	15,54%	17,18%	15,92%

Fondurile proprii sunt formate din fondurile proprii de nivel 1 și fondurile proprii de nivel 2. Fondurile proprii de nivel 1 cuprind capitalul social, primele de emisiune, rezultatul reportat (excluzând profitul anului curent) și deducerile conform legislației în vigoare. Fondurile proprii de nivel 2 includ datorii subordonate pe termen lung și deducerile conform legislației în vigoare.

44. CONSOLIDARE PE SEGMENTE

Principalele decizii luate de directorii operaționali legate de alocarea resurselor către fiecare segment sunt luate pe baza poziției financiare și a profitabilității acestora.

Grupul își urmărește performanțele financiare și administrează activitatea pe dimensiunile de segmente și produse. Clientela este împărțită în acest sens între clienți corporativi, retail, instituții financiare și angajații proprii. Segmentul corporativ cuprinde persoanele juridice cu cifra de afaceri ce depășește 5 milioane EUR, segmentul retail cuprinde persoanele fizice și persoanele juridice cu o cifră de afaceri sub 5 milioane EUR (IMM), în timp ce segmentul instituțiilor financiare (parte a Diviziei Trezorerie) cuprinde brokeri, bănci, companii de asigurare, companii de leasing, fonduri de pensii și investiții, precum și companii de administrare a activelor.

44. CONSOLIDARE PE SEGMENTE (continuare)

Grupul oferă o gamă largă de servicii, adaptate nevoilor în continuă schimbare ale clienților, dar în același timp acordând o atenție sporită activităților bancare de bază.

Segmentele de clienți aduc mai mult de 85% din veniturile operaționale ale Grupului, cu următoarele mențiuni: segmentul de clienți corporativi aduce în principal venituri din activitatea de creditare, urmată de comisioane din plăți, servicii de administrare a conturilor, tranzacții de schimb valutar și activități specifice băncilor de investiții.

Aceleași surse de venit pot fi menționate și în ceea ce privește clienții IMM, în timp ce particularitățile afacerilor lor sunt evidențiate printr-o activitate tranzacțională mai intensă, fapt ce determină ca o proporție mai mare din venituri să provină din speze și comisioane.

Clienții persoane fizice oferă surse diversificate de venit pentru Grup, generate în principal din produsele de credite de consum, carduri de credit, facilități de descoperit de cont, dar și din credite ipotecare, produse de economisire, plăți, schimburi valutare și servicii de administrare a activelor, precum și activități de brokeraj bursier. Grupul continuă să promoveze utilizarea canalelor alternative în rândul clientelei și prin aceasta să furnizeze servicii de mai bună calitate cu avantaje reciproce. O altă sursă de venituri o reprezintă creditele și depozitele acordate propriilor angajați.

În afară de segmentele de clienți, performanța Grupului este influențată de rezultatele Diviziei Trezorerie (fără partea de instituții financiare) și a segmentului "Altele" (fără componenta aferentă angajaților proprii). Divizia Trezorerie asigură venituri din activități de tranzacționare interbancară, venituri nete din instrumente financiare la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere și de asemenea din dobânzi. Segmentul "Altele" înregistrează în principal venituri din transferuri între segmente (inclusiv aferent capitalului) și venituri generate din participații.

Referitor la împărțirea pe arii geografice, Grupul își desfășoară activitatea în principal în zona geografică a României.

44. CONSOLIDARE PE SEGMENTE (continuare)

Grup	2018					
	Clienți corporativi	Persoane fizice	IMM	Trezorerie	Alții	Total
<i>Mii RON</i>						
Total active înainte de ajustările pentru deprecierea creditelor	9.770.125	13.685.563	2.531.901	12.640.620	3.170.036	41.798.245
Ajustări pentru deprecierea creditelor	-264.735	-591.838	-127.385	-1.156	-18.594	-1.003.708
Total active	9.505.390	13.093.725	2.404.516	12.639.464	3.151.442	40.794.537
Total datorii	7.825.650	18.835.666	5.299.381	3.587.444	1.062.174	36.610.315
Capitaluri proprii	0	0	0	0	4.184.225	4.184.225
Venituri nete din dobânzi	284.251	841.468	210.248	102.551	94.744	1.533.262
Venituri nete din speze și comisioane	126.965	310.155	187.074	14.780	157	639.131
Venituri nete din tranzacționare	50.493	140.354	60.513	105.958	725	358.043
Câștiguri aferente activelor financiare nedestinate tranzacționării, evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	2.958	36.058	-1.960	331	1.424	38.811
Câștiguri nete din derecunoașterea activelor financiare evaluate la valoare justă prin alte elemente ale rezultatului global	0	0	0	480	0	480
Câștiguri din contabilitatea de acoperire	0	0	0	145	0	145
Alte venituri operaționale	0	4.664	0	0	21.865	26.529
Venituri operaționale	464.667	1.332.699	455.875	224.245	118.915	2.596.401
Cheltuieli operaționale	-109.650	-432.979	-147.301	-20.461	-43.725	-754.116
Cheltuieli salariale	-84.482	-359.948	-134.134	-14.058	-7.241	-599.863
Cheltuieli nete cu provizioanele pentru deprecierea valorii activelor financiare	-40.969	-94.016	-46.538	-1.029	6.428	-176.124
Fond comercial negativ	0	0	0	0	0	0
Câștiguri din investiții în entități asociate și asocieri în participație	0	0	0	0	1.027	1.027
Profit înainte de impozitare	229.566	445.756	127.902	188.697	75.404	1.067.325
Cheltuiala cu impozitul pe profit	0	0	0	0	-173.536	-173.536
Profit net al exercițiului financiar	229.566	445.756	127.902	188.697	-98.132	893.789

44. CONSOLIDARE PE SEGMENTE (continuare)

Grup

Mii RON	2017					
	Clienți corporativi	Persoane fizice	IMM	Trezorerie	Alții	Total
Total active înainte de ajustările pentru deprecierea creditelor	7.986.177	12.518.169	2.237.849	11.839.557	3.296.000	37.877.752
Ajustări pentru deprecierea creditelor	-247.019	-709.262	-97.354	-27	-17.675	-1.071.337
Total active	7.739.158	11.808.907	2.140.495	11.839.530	3.278.325	36.806.415
Total datorii	6.911.572	16.870.211	4.857.492	3.643.690	932.807	33.215.772
Capitaluri proprii	0	0	0	0	3.590.643	3.590.643
Venituri nete din dobânzi	214.933	732.355	163.393	49.834	17.533	1.178.048
Venituri nete din speze și comisioane	128.175	272.265	174.125	11.402	350	586.317
Venituri nete din tranzacționare	45.519	119.018	57.171	88.591	969	311.268
Venituri nete din investiții financiare	-409	0	0	6.128	202	5.921
Alte venituri operaționale	-5	-1	0	-1	44.953	44.946
Venituri operaționale	388.213	1.123.637	394.689	155.954	64.007	2.126.500
Cheltuieli operaționale	-111.929	-405.164	-140.178	-17.711	-52.762	-727.744
Cheltuieli salariale	-77.619	-335.991	-121.167	-13.649	-7.380	-555.806
Cheltuieli nete cu provizioanele pentru deprecierea valorii activelor financiare	-65.397	-163.979	-4.015	-22	-12.210	-245.623
Fond comercial negativ	0	0	0	0	5.245	5.245
Câștiguri din investiții în entități asociate și asocieri în participație	0	-1.692	0	0	3.177	1.485
Profit înainte de impozitare	133.268	216.811	129.329	124.572	77	604.057
Cheltuiala cu impozitul pe profit	0	0	0	0	-95.138	-95.138
Profit net al exercițiului financiar	133.268	216.811	129.329	124.572	-95.061	508.919

44. CONSOLIDARE PE SEGMENTE (continuare)

Banca

	2018					
<i>Mii RON</i>	Clienți corporativi	Persoane fizice	IMM	Trezorerie	Alții	Total
Total active înainte de ajustările pentru deprecierea creditelor	9.485.189	13.665.057	2.148.575	12.561.976	3.161.515	41.022.312
Ajustări pentru deprecierea creditelor	-246.503	-591.719	-112.469	-1.156	-20.655	-972.502
Total active	9.238.686	13.073.338	2.036.106	12.560.820	3.140.860	40.049.810
Total datorii	7.821.353	18.835.450	5.294.490	2.932.217	1.062.375	35.945.885
Capitaluri proprii	0	0	0	0	4.103.925	4.103.925
Venituri nete din dobânzi	269.214	840.223	185.770	111.632	93.134	1.499.973
Venituri nete din speze și comisioane	124.484	295.676	180.908	15.266	157	616.491
Venituri nete din tranzacționare	50.493	140.354	60.513	105.905	723	357.988
Câștiguri aferente activelor financiare nedestinate tranzacționării, evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	2.958	36.058	-1.960	0	1.425	38.481
Câștiguri nete din derecunoașterea activelor financiare evaluate la valoare justă prin alte elemente ale rezultatului global	0	0	0	480	0	480
Câștiguri din contabilitatea de acoperire	0	0	0	145	0	145
Alte venituri operaționale	0	4.664	0	0	27.209	31.873
Venituri operaționale	447.149	1.316.975	425.231	233.428	122.648	2.545.431
Cheltuieli operaționale	-107.620	-428.946	-142.034	-20.461	-43.593	-742.654
Cheltuieli salariale	-80.079	-353.077	-122.717	-14.058	-7.241	-577.172
Cheltuieli nete cu provizioanele pentru deprecierea valorii activelor financiare	-65.126	-91.120	-23.698	-1.029	6.427	-174.546
Profit înainte de impozitare	194.324	443.832	136.782	197.880	78.241	1.051.059
Cheltuiala cu impozitul pe profit	0	0	0	0	-169.972	-169.972
Profit net al exercițiului financiar	194.324	443.832	136.782	197.880	-91.731	881.087

44. CONSOLIDARE PE SEGMENTE (continuare)

Banca	2017					Total
	Clienți corporativi	Persoane fizice	IMM	Trezorerie	Alții	
<i>Mii RON</i>						
Total active înainte de ajustările pentru deprecierea creditelor	7.694.153	12.492.268	1.889.193	11.759.079	3.291.995	37.126.688
Ajustări pentru deprecierea creditelor	-233.788	-709.226	-85.047	-27	-13.893	-1.041.981
Total active	7.460.365	11.783.042	1.804.146	11.759.052	3.278.102	36.084.707
Total datorii	6	16.870.133	5	2.996.846	933.443	32.561.353
Capitaluri proprii	0	0	0	0	3.523.354	3.523.354
Venituri nete din dobânzi	206.670	730.906	149.077	50.141	15.139	1.151.933
Venituri nete din speze și comisioane	126.479	260.006	169.195	12.261	349	568.290
Venituri nete din tranzacționare	45.519	119.018	57.171	88.105	968	310.781
Venituri nete din investiții financiare	0	0	0	6.128	0	6.128
Alte venituri operaționale	0	0	0	0	48.563	48.563
Venituri operaționale	378.668	1.109.930	375.443	156.635	65.019	2.085.695
Cheltuieli operaționale	-110.298	-401.892	-136.961	-17.507	-52.636	-719.294
Cheltuieli salariale	-74.589	-330.171	-112.912	-13.649	-7.043	-538.364
Cheltuieli nete cu provizioanele pentru deprecierea valorii activelor financiare	-59.697	-164.187	-8.161	-22	-12.210	-244.277
Profit înainte de impozitare	134.084	213.680	117.409	125.457	-6.870	583.760
Cheltuiala cu impozitul pe profit	0	0	0	0	-92.583	-92.583
Profit net al exercițiului financiar	134.084	213.680	117.409	125.457	-99.453	491.177